VÉGET NEM ÉRŐ TÖRTÉNET

Meghökkentő mesék

Kiszámíthatatlan történetek, váratlan fordulatok

Az adott szálig: **60/10. A kiállítási üvegbura — Automata leltáríró**

1. A tökéletes műtárgy

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson évtizedek óta gyűjtötte a különlegességeket, de a félhomályos antikvárium hátsó szobájában lapuló, megviselt fadoboz azonnal felkeltette a figyelmét. Az idős kereskedő óva intette tőle: „Ez nem egy egyszerű tárgy, sir. Ez a döntéseit tükrözi vissza.” Henderson csak elbizakodottan elmosolyodott, felpattintotta a rézkapcsot, és belenézett. Abban a pillanatban a szobában megállt a levegő, és rádöbbent, hogy a csapda már régen bezárult mögötte…

2. I/1. A fadoboz rekurziója — A döntések súlya

Meghökkentő mesélő

A doboz belső bélése bársony helyett közönséges, használt csomagolópapírból készült, közepén pedig egy apró, viaszból formázott figura ült. A bábu a megszólalásig hasonlított Hendersonra: ugyanazt a mintás gomblyukú zakót viselte, és a kezei között egy mikro-méretű, pontos mását tartotta ugyanezen fadoboznak.
Az idős kereskedő nyugodtan hátralépett a homályos polcok közé, és halk koppanással kitöltött egy csésze kihűlt kamillateát.
– Megmondtam, sir. A döntései tiszta képe – mondta szárazon, majd vett egy apró kortyot.
Henderson habozott, de az elbizakodottsága még mindig erősebb volt a józan észnél. Utána nyúlt, és óvatosan megérintette a figura fejét. A viasz kellemetlenül meleg volt, mintha lázas bőr lett volna. Abban a szent pillanatban, ahogy az ujja hozzáért, Henderson saját koponyájában éles, lüktető fájdalom hasított végig.
A viaszbábu lassan felemelte a saját apró dobozát, és kipattintotta annak rézkapcsát. Odabent egy még kisebb, gombostűfejnyi Henderson-minta lapult, ami éppen akkor nyúlt a saját mini-dobozához.
– Ez… ez valami optikai trükk? – nyögte Henderson, miközben a homlokán hideg verejtékcseppek gyűltek össze.
– Dehogy – rázta a fejét a kereskedő. – Csupán az oka és a következménye. Ön ma reggel elfelejtette megöntözni a felesége páfrányát, és túllépte a sebességkorlátozást a

Fő utcán. A végtelen rekurzió elkerülhetetlen, ha az ember figyelmetlen.
A doboz fedele ekkor hirtelen, fémes csattanással lezárult, pontosan rászorulva Henderson jobb mutatóujjára. A bolt sötét sarkából ekkor egy nehéz, láncos óra ketyegése szűrődött ki.

3. I/2. A mechanikus kelepce — A józan ész illúziója

Meghökkentő mesélő

Henderson káromkodva igyekezett kiszabadítani a csapdába esett ujját, de a fadoboz meglepő súllyal horgonyzott le a tömör tölgyfa asztalon. A szorítás nem volt pusztán fizikai; éles, szúró bizsergés terjedt el az karjában, mintha a doboz közvetlenül az idegpályáira csatlakozott volna.
– Nyugodjon meg, sir – lépett közelebb az antikvárius, és óvatosan letette a teáscsészét. – Ez csupán egy finomműves viktoriánus demonstrációs eszköz. A korabeli neurológusok használtak hasonlókat a reflexek és a nyomásérzékelés szemléltetésére. Egy egyszerű rugós szerkezet, semmi több.
Henderson megkönnyebbülten sóhajtott fel. A józan, tudományos magyarázat azonnal eloszlatta a köré fonódó, nyomasztó varázst. Nem volt itt semmiféle mágia, csak egy XIX. századi, hóbortos csecsebecse. Másik kezével kapkodva benyúlt a doboz oldalán található rézkallantyúért, hogy kioldja a zárat.
– Ha csak egy rugó, akkor a kioldókarnak itt kell lennie… – mormolta, és határozottan megnyomta a kiálló pöcköt.
Egy fémes klakk hallatszott, ám a fedél nem nyílt ki. Ehelyett a sarokban álló, nehéz láncos óra ketyegése egyetlen csapásra elhallgatott. A szobában hirtelen dermesztő csend támadt, s a levegőt átható teagőz helyét átvette a túllocsolt páfrányok és a fékportól nehéz kipufogógáz fanyar szaga.
Az antikvárius most először veszítette el hűvös nyugalmát; szemöldöke gondterhelten rándult össze.
– Nos, ezt nem kellett volna meglöknie – jegyezte meg halkan. – A reflexvizsgálatnak ezzel vége. Most kezdődik az elszámolás.
Az asztalon, a rögzített doboz mellett egy rozsdás, nehéz rézkulcs gurult elő a homályból, egy sárgult, szélvédőre való büntetőcédulába csavarva.

4. I/3. A bírság mechanikája — A késedelmi kamat

Meghökkentő mesélő

Henderson remegő bal kezével kibontotta a sárga papírfecnit. A szélvédőmosó foltos sarka és a nyomtatott dátum ijesztően ismerősnek tűnt: tegnap délelőtt, a parkolóóra lejárta után három perccel kiállított mikuláscsomag volt az.

– Ez... ez az én rendszámom – hűlt el Henderson, ahogy elfehéredett ujjal a papírt szorongatta. – Hogy kerül egy viktoriánus dobozból elő a kocsim bírsága?

– Kérem, ne emelje fel a hangját – motyogta az antikvárius, miközben zaklatottan hátrált egy lépést a roskadozó könyvespolc felé. – Mondtam már, ez tiszta fizika és elszámolástan. Amit a külvilágban elmulasztott kiegyenlíteni, az itt csapódik le mechanikai nyomás formájában.

– De hát ez képtelenség! Ráütöttek az ujjamra egy fadarabbal egy hiányzó parkolójegy miatt?! – kiáltott fel Henderson, csakhogy a szorítás a mutatóujján ekkor kétszer olyan erős lett. A fájdalomtól elakadt a lélegzete.

– Figyelmeztettem! A késedelmi kamat azonnal ráterhelődik a szomszédos ízületre – suttogta kétségbeesetten a kereskedő.

Henderson kapkodva a rozsdás kulcsért nyúlt. Az apró kulcslyuk azonban nem a doboz oldalán volt, hanem az asztalon álló teáscsésze porcelán alján. A helyiség homályos sarkából ekkor halk, elektronikus sípolás hallatszott, pontosan olyan, mint egy parkolóautomata kártyaolvasója.

5. I/4. A fizetési opció — Érintésmentes tranzakció

Meghökkentő mesélő

A sötét sarokból egy fényes kijelzős bankkártya-terminál gördült elő a dohos polcok alól, halkan zümmögve görgetve ki egy apró hőpapíros szalagot.

– Érintésmentes fizetésre is van lehetőség – jegyezte meg az antikvárius egészen hűvös, szakmai alázattal, mintha csak egy teadélután szokásos menüjét ismertetné. – Bár a chipolvasó használata esetén három százalék kezelési költséget számítunk fel az ujjpercekre.

Henderson, miközben a rászorult fadobozt szinte nehezékként vonszolta maga után a

lakkozott asztallapon, a teáscsészéhez csúsztatta szabad kezét. A kulcs meglepő könnyedséggel illeszkedett a porcelán alján tátongó kulcslyukba. Amint elfordította, a csésze csikordult egyet, és a benne lévő teáskanál magától elkezdett körbe-körbe forogni.

– Helyes. A tranzakció elindult – mondta a kereskedő, és óvatosan odébb tolta a porlepte állóórát. – Most pedig kérem, ne mozduljon, amíg a bizonylat nyomtatása be nem fejeződik.

A doboz szorítása valóban enyhült egy árnyalatnyit, ám a pulton lévő terminál kijelzőjén ekkor villogni kezdett egy piros felirat: „Tranzakció megtagadva: elégtelen fedezet”. Henderson csontjaiban a fa fogása azon nyomban még hidegebbé és keményebbé vált.

A szoba túlsó végében lévő régi rézharang hirtelen megkondult, jelezve, hogy valaki belépett az antikváriumba.

6. I/5. A végrehajtás mechanikája — Fizetésképtelen létezés

Meghökkentő mesélő

Henderson megdermedt a pirosan villogó felirat láttán, miközben a teáskanál ütemes koccintással állt meg a porceláncsésze falán. A fadoboz szorítása hirtelen kettőzött erővel rándult össze az ujján, jelezve, hogy az elutasított tranzakció azonnali büntetőkamatot von maga után.

– Ó, a fedezethiány mindig kellemetlen kellemetlenség – sóhajtott az antikvárius, és kimért mozdulattal elővett egy vastag, bőrkötésű regisztert a pult alól. – A mechanizmus ilyenkor sajnos elutasítja a félmegoldásokat, és azonnali fizikai biztosítékot követel.

A bolt ajtajában megjelent egy magas, sötét köpenyes alak, aki nem nyúlt semmihez, léptei mégis gyanúsan egybeestek a dobozban kattogó fogaskerekek ritmusával. Hóna alatt vastag, hivatalosnak tűnő iratcsomót tartott, tekintete pedig csalhatatlan pontossággal szegeződött Henderson beszorult ujjára.

– Henderson úr? – kérdezte a jövevény hűvös, kimért hangon. – A Területi Parkolás- és Sorsrendészeti Hivatal végrehajtója vagyok. A türelmi idő lejárt, és a terminál jelzése alapján a fizetőeszköze nem fedezi a kiszabott büntetést.

– Ez valami tévedés! A számlámon van pénz! – tiltakozott Henderson, mire a doboz fedele újabb fél millimétert záródott, finom reccsenéssel jelezve a helyzet komolyságát.
– A bankjegyeivel semmi gond – jegyezte meg a végrehajtó, miközben előhúzott egy rézveretes pecsétnyomót. – Csupán a hátralévő időegységei bizonyultak kevésnek a tétel rendezéséhez.

7. I/6. Az időhitel törlesztése — A kamatláb ára

Meghökkentő mesélő

A végrehajtó nem teketóriázott. A pultra helyezett egy nehéz, sárgaréz számlálót, amely sziszegő hangon kezdte tekerni a számjegyeit visszafelé.
– Időegységek? – nyögte Henderson, és kétségbeesetten próbálta szabad kezével előhalászni a tárcáját. – Hiszen harminckét éves vagyok! Egészséges!
– Egyelőre – korrigált a sötét köpenyes férfi, miközben kimérten tintába mártotta a rézveretes pecsétnyomót. – A parkolási bírság és a felhalmozott késedelmi kamat pontosan negyvenhét évet és hat hónapot tesz ki. Mivel a bankkártyáján nincs elegendő időhitel, a behajtás azonnali hatállyal elindul.
Az antikvárius a pult mögé húzódott, apróra zsugorodva a félelemtől.
– Én… én megmondtam, Henderson úr – suttogta szaggatottan. – A teáskészlet szigorú elveket vall.
A végrehajtó egyetlen határozott mozdulattal a papírra csapta a nehéz pecsétet. A fadoboz belsejében fogaskerekek fémhangú csattanása visszhangzott, és Henderson karórájának mutatói hirtelen veszett száguldásba kezdtek hátrafelé. Az apró mechanikus szerkezet a csészében szárazon koccant, miközben Henderson érezte, ahogy a halántékán egy ősz hajszál szürkül fehérré.
– A tranzakció első részlete teljesítve – jelentette ki a végrehajtó, és összegöngyölte a lajstromot.
A teáscsésze aljából ekkor egy pici, sárgaréz inga bukkant elő, és gépies szabályossággal lengeni kezdett.

8. I/7. A végső elszámolás — A más cechje

Meghökkentő mesélő

Henderson megtántorodott. Reszkető, megráncosodott ujjaival végigsimított ritkuló, hófehér haján, miközben tüdeje sípolva küzdött a sűrű levegőért. Egyetlen rövid perc alatt hetvenéves aggastyánná aszódott.

– Ez… ez képtelen tévedés! – nyögte rekedt, öreges hangon, és görcsösen a pult szélébe kapaszkodott. – Nekem soha életemben nem volt autóm! Még jogosítványom sincs!

A végrehajtó megállt az ajtó felé vezető úton. Lassan elrakta a tintás pecsétnyomót, megigazította sötét gallérját, majd tárgyilagos hűvösséggel a lajstromra pillantott.

– Valóban? – kérdezte szinte unatkozva. – A parkolási szabálysértést 1894 novemberében követték el a szomszédos utcában egy gőzhajtású bérkocsival. A bírság eredeti kötelezettje az antikvárius úr volt.

Henderson elhűlve fordult a boltos felé. Az antikvárius ekkor lassan felegyenesedett a pult mögött. A félelem, amely eddig az arcát torzította, nyomtalanul elpárolgott. Ráncai kisimultak, ősz halántéka sötétedni kezdett, és jó tíz évvel tűnt fiatalabbnak, mint alig öt perccel ezelőtt.

– A teáskészlet apróbetűs záradéka, kedves Henderson úr – jegyezte meg az antikvárius kellemes, csengő hangon, miközben finom mozdulattal selyembe csomagolta a csészét. – Aki megérinti a zárószerkezetet, az átvállalja az üzlet mindenkori hátralékát. Köszönöm a készséges együttműködést.

A végrehajtó tisztelettudóan kalapot emelt, majd kilépett az utcára. Henderson roskadozó térdekkel, némán bámult maga elé, miközben a bejárat melletti vitrinben halkan megcsendült egy apró, kalitkába zárt ezüst csalogány.

9. II/1. Az új egyenleg — A tisztánlátás ára

Meghökkentő mesélő

Henderson remegő térdekkel rogyott le az antikvárium hátsó szobájában álló kopott bőrfotelbe. Az antikvárius kifejezetten fitten, frissen lépkedett körülötte, mintha csak most tért volna vissza egy pihentető gyógyfürdőből. Egy gőzölgő porceláncsészét nyújtott át a megtört, aggastyánná vált vásárlónak.

– Igya meg, kedves Henderson úr! A csipkebogyó jót tesz a meglazult ízületeknek – mondta a boltos szinte atyai gondoskodással, miközben kisimult arcán szinte ragyogott az újfajta fiatalság. – Ráadásul a teáskészlet most már hiánytalanul az öné, minden rejtett jogi kötelezettséggel egyetemben.

Henderson rekedt morgással tolta el magától a csészét, ám amikor dühösen a szoba sarka felé fordult, meglepő dolgot tapasztalt. Bár a gerince elviselhetetlenül sajogott a hirtelen rászakadt évtizedek súlya alatt, a látása döbbenetesen kitisztult. Szemüveg nélkül is tisztán el tudta olvasni a homályos sarokban álló, pókhálós falióra számlapjának legapróbb vésetét: „Időzóna-korrekció: elvégezve”.

– Ez… ez mit jelent? – nyögte rekedten, és a falra mutatott.

– Csupán egy apró, elkerülhetetlen mellékhatás – mosolygott az antikvárius, miközben gondosan elrendezte a pult alatti papírokat. – A test öregszik, de az érzékszervek felgyorsulnak. Így legalább sokkal tisztábban fogja látni a következő számlát.

A szoba mélyén ekkor halkan megszólalt egy tompa gőzsziszegés, és a padlólemez alól egy rézzel kivert, sárgaréz csövecske emelkedett ki.

10. II/2. A historikus számla — A mások cechje

Meghökkentő mesélő

A rézcsőből halk nyomáscsökkenéssel egy apró, perforált papírtekercs pattant ki, pontosan Henderson reszkető térdei közé. Az aggastyánná lett férfi élesedett látásának hála még a levegőben elolvasta a mikroszkopikus betűket.

– „Gépjármű-regisztrációs illeték, 1924-es évjáratú Morris Oxford” – olvasta fel Henderson, miközben dühösen remegő ujjaival elkapta a szalagot. – De nekem soha nem volt autóm! Még jogosítványom sincs!

Az antikvárius türelmetlenül sóhajtott, s éles, hűvös pillantást vetett rá.

– Ne legyen ennyire földhözragadt, Henderson úr! A teáskészlet záradéka világosan kimondja: a mindenkori tulajdonos a teljes historikus egyenleget vállalja. Ha az előző birtokos száz évvel ezelőtt autóval szállította a csészéket, Ön most kifizeti annak a benzinjét is. Fizetőeszköz gyanánt pedig a rugalmassága kiválóan megfelelt.

Henderson rekedt ordítással próbált felállni a fotelből, ám a csontjai ijesztő reccsenéssel tiltakoztak. Mérgében a pult felé hajította a papírcsíkot, de a szalag a levegőben

fennakadt egy hajszálvékony bronzhuzalon.
– Ön csaló! – sziszegte az öregúr. – Visszakövetelem az éveimet!
– A reklamációk feldolgozási ideje három munkanap – felelte az antikvárius szárazon, s a falra szerelt rézkar felé nyúlt. – De ha elutasítja a számlát, azonnal áttérünk a kamatláb második szakaszára.
A hátsó szoba nehéz tölgyfa ajtaja mögött ekkor ütemes, fémes kattogás indult meg, mint egy nehéz számlálószerkezet visszaszámlálója.

11. II/3. Az érzékszervi zálog — A másolt hallás

Meghökkentő mesélő

A nehéz tölgyfa ajtó lassan, méltóságteljesen tárult ki, de mögötte nem kínzókamra várta Hendersont, hanem egy porszagú, mennyezetig érő réz- és csontarchívum. A számlálószerkezet ütemes kattogása hirtelen elnémult, s egy finoman polírozott, mechanikus kar nyúlt ki a homályból, ujjai között egy vörös bársonnyal bélelt dobozkával.
– A második szakasz végrehajtása automatikus – közölte az antikvárius, miközben hűvös, precíz mozdulattal igazította meg az orrnyergén a szemüvegét. – Mivel a fizikai tőkéje kimerült, a kamatláb átterhelődik a kiegészítő érzékszerveire. Az a hiperérzékeny hallás, amellyel most a pult deszkáiban fúró szúfélgeket hallja, valójában egy 1888-ban elhunyt teakereskedő nem fedezett letétje.
Henderson megdermedt. Élesedett hallása valóban tisztán kivehetővé tette a fa rostjaiban rágcsáló rovarok apró, ritmikus sercegését, sőt, a dobozkában lapuló szerkezet halk, olajos szuszogását is.
– Ön... ön mások tartozását aggatja rám! – sziszegte az öregúr, s görcsbe rándult ujjaival a számlap szélébe kapaszkodott.
– Természetesen – bólintott az antikvárius. – A teáskészlet univerzális elszámolóházi eszköz. Amíg a Morris Oxford illetékét nem rendezik, Ön viseli a törlesztési portfóliót.
A bársonydoboz fedele éles pattanással felnyílt, s a falra szerelt sárgaréz harang megrengetve a levegőt, kongó hangon megszólalt.

12. II/4. A hallás ára — Átirányított csatornák

Meghökkentő mesélő

A harang zúgása nem a fülében, hanem a fogtöméseiben rezonált tovább. Henderson megtántorodott, de a tölgyfa ajtó mellé épített sárgaréz állvány automatikusan megtámasztotta a könyökét.

– Ne pazarolja a fizikai egyensúlyát – figyelmeztette az antikvárius, miközben egy finom csipipetta segítségével egyetlen csepp zöldes olajat cseppentett a bársonydoboz közepén fekvő, parányi rézhengerre. – A hallása mostantól nem csupán vételre alkalmas. Ön lett a Morris-féle csődtömeg aktív auditálója.

– Auditálója? – nyögte Henderson. A fülében most már nemcsak a szúfércek rágcsálása visszhangzott, hanem a három utcával arrébb lévő pékségben a kiflik hűlése és egy bankfiók páncélszekrényének kombinációs zárkattogása is. – Nem akarok mások zajában élni!

– Nem is a zajban él, hanem a kamatnyilvántartásban – korrigálta az antikvárius, és egy apró, hajlított réztölcsért nyújtott át a pult felett. – Ha a teakereskedő 1888-as adósságának zajártalmát nem akarja hallgatni, kénytelen lesz elvezetni azt. Ennek legegyszerűbb módja, ha a látásából enged el némi kontrasztot. Egy kis szürkeségért cserébe visszakaphatja a csöndet.

Henderson elkeseredetten nyúlt a réztölcsér felé. Amint az eszköz a füléhez ért, a távolból felhangzó kattogások hirtelen elhaltak, ám a szoba színei azonnal tompulni kezdtek, s az antikvárius arcvonásai ködös, fakó sziluetté simultak.

A faliszekrény mélyén ekkor egy korhadt faorsó lendült mozgásba, s a padlólemez alatt felmorajlott egy mély, monoton dobolás.

13. II/5. A rezonancia mérlege — Szürkeárnyalatos egyenleg

Meghökkentő mesélő

A padló alól feltörő ütemes dübörgés finom porszemcséket táncoltatott meg a szürkeségbe vesző levegőben. Henderson, akinek látása most leginkább egy korai,

rosszul előhívott dagerrotípiára hasonlított, megragadta a pult szélét. A dübörgés nem állt meg; lassan ritmussá, majd fémes kerekek csikorgásává szelídült.

– Ez mi? – horkant fel Henderson, miközben kipillantott a ködbe burkolózó, árnyékszerű boltív felé.

– A fizikai leltár – suttogta az antikvárius, és megszeppenten visszafordította a csipipettát a fiók mélyére. – Ha elnémítja a mások adósságát, az energia nem vész el. Csupán tömeggé alakul.

A padlólemez közepe halkan elcsusszant, s a nyílásból egy megfakult, nehéz gőzmérleghez hasonló szerkezet emelkedett ki. A réztányéron egyetlen kis üvegcsébe zárt, sűrű, fekete folyadék pihent. Az antikvárius reszkető ujjakkal mutatott rá.

– A látáskontrasztja, uram – magyarázta kapkodva a levegőt. – Anyagiasítva. Amennyiben úgy dönt, hogy nem kéri vissza a tisztánlátását, a tétel átszáll a következő óvatlan vásárlóra. Ám ha mégis visszaváltaná...

– Akkora zajt kapok vissza, ami kiszakítja a dobhártyámat! – vágta rá Henderson riadtan.

– Nem feltétlenül – pillantott az antikvárius a faliszekrény zúgó fogaskerekeire. – Elég, ha a tapintásérzete néhány százalékát adja letétbe. Mondjuk, a tenyerében lévő melegérzetet.

Henderson felderengő sziluettje mereven állt a dübörgő padló felett. Lassan kinyújtotta hideg ujjait az üvegcse felé. A sarokban lévő óra ekkor ütött egyet, de a hang nem a levegőben terjedt, hanem a lábujjaiban zsibbadt végig.

14. II/6. A hőmérséklet ára — Hideg tranzakció

Meghökkentő mesélő

Henderson lehunyta a szemét, majd határozott mozdulattal lecsavarta az üvegcse rézkupakját. A benne lévő fekete, sűrű folyadék nem szagott semmit, viszont a levegőbe párologva azonnal magába szívta a félhomályt. A kontrasztok hirtelen élességgel csaptak vissza a szemhéja mögé: a szoba kontúrjai szinte elmetszették a levegőt, az antikvárius gombos mellényének mintázata pedig bántóan tisztán rajzolódott ki.

Ezzel párhuzamosan azonban a tenyeréből kiveszett minden melegség. A bőre hideg lett, akár az alagsorban fekvő kövezet, s mikor megpróbálta összedörzsölni az ujjait, csupán csontos, száraz koccanást érzett.

– Kiváló választás, sir – jegyezte meg az antikvárius, miközben a mérleg elégedett nyikorgással visszasüllyedt a padlódeszkák alá. – A hőháztartás egyensúlya mindig megnyugtató. A csereköltséget jóváírtuk a korábbi adós számláján.
– És ő erről tud? – kérdezte Henderson, miközben meglepődve tapasztalta, hogy a saját hangja már nem rezegtető dörgésként, hanem teljesen normális hangerővel szólal meg.
– Nem valószínű – válaszolta az antikvárius, és egy nehéz, sárgaréz kulccsal bezárta a pult alatti legalsó fiókot. – A megboldogult tulajdonos valószínűleg most csodálkozik rá, miért langyosodik a kávéja a sírban. De térjünk rá a számla zárótételére!
A sarokban álló óra ingája hirtelen megállt a levegőben. A csend olyan súlyossá vált, mintha valaki vatta közé csomagolta volna a szobát. Henderson a zsebébe süllyesztette fagyos kezeit, s ekkor a falon lévő egyik fakó tájképkeretből halkan kigurult egy apró, csiszolt üveggolyó.

15. II/7. A lencse törvénye — Guruló egyenleg

Meghökkentő mesélő

A golyó sima, hűvös felülete végiggördült a kopott tölgyfapadlón, és hajszálpontosan Henderson megfagyott bőrcipőjének orránál állt meg. Henderson óvatosan lehajolt – fázós ízületei halkan reccsentek –, s a mutatóujja begyével felvette az apró üvegcsodát. A golyó belsejében nem színes spirálok kanyarogtak, hanem a szoba miniatűr, tökéletes fordított képe vibrált.
– A visszajáró – suttogta az antikvárius, s ijedten megszorította gombos mellényének szélét. Szemében óvatosság és puszta félelem bujkált, ahogy a megdermedt óraingára pillantott. – A cserearányok szigorúak. Ön a testhőjéből pontosan hatfoknyival többet adott át, mint amennyi a látásélesség helyreállításához kellett.
Henderson a szeméhez emelte a golyót. A miniatűr térben látta saját magát, amint a zsebébe dugja elhidegült kezeit, de a legkülönösebb az volt, hogy a golyó belsejében az óra ingája még mindig fújtató ritmusban járt.
– És mit kezdjek egy üvegbe zárt hatfoknyi melegséggel? – kérdezte Henderson száraz, fagyos hangon.
– Nem a meleg van benne, sir – felelte az antikvárius szaggatottan. – Hanem az a három perc, amíg el nem vesztette. Ha összetöri, visszakapja az időt. De a kamatot a szomszéd

helyiségben hajtják be.
A falon lévő tájképkeret most halkan megbillent, s a faborítás mögött feltárult egy keskeny, lefelé vezető lépcsőfok.

16. II/8. A végrehajtás számlája — Kamatmentes egyenleg

Meghökkentő mesélő

Henderson ránézett a sötét, porlepte lépcsőfokokra, majd a tenyerében pihenő apró üveggolyóra. A miniatűr világban az óra ingája konokul és szaporán járt.
– Maga szerint én majd szépen lesétálok oda, hogy behajtsák rajtam a kamatot? – kérdezte Henderson, s arcán száraz, fagyos mosoly jelent meg.
Az antikvárius elsápadt, szaggatottan hátralépett egyet, s görcsösen a mellényébe kapaszkodott.
– A szabályzat... a fizikai egyenleg megköveteli... – dadogta rekedten.
– Tudja, mit? Tartsa meg a borravalót – mondta Henderson, és egyetlen pimasz mozdulattal az antikvárius gombos mellényzsebébe ejtette az üveggolyót.
A golyó a selyemszövethez érve hangos pattanással szétroppant. Hirtelen sűrű, forró fuvallat csapott fel a padlódeszkák alól. Az antikvárius szája döbbent sikolyra nyílt, de a hang elakadt a torkában: a kért kamat azonnal behajtódott. A saját testéből kipárolgó idő és hő visszaszívódott Henderson csontjaiba. Henderson cipője megszilárdult, a látása pedig élesebbé vált, mint valaha.
Az antikvárius viszont apró, üvegszerű figurává zsugorodott, s a gravitációnak engedelmeskedve tehetetlenül begurult a nyitott faborítás mögötti lépcsősoron. A fal halkan visszazáródott, mintha mi sem történt volna. Henderson elégedetten megigazította a gallérját, s a kijárat felé indult. A pulton egy apró, rézből öntött harangocska magától megcsendült.

17. III/1. A hiányzó gomb — Csendes egyenleg

Meghökkentő mesélő

Henderson megállt a tölgyfa pult előtt, és mutatóujjával halkan megpöckölte a magától csengő rézharangot. A fém nem adott ki hangot; helyette a talpából apró, pennával kitöltött papírcsík csúszott ki. A blokkon mindössze egyetlen számsor állt, valamint egy udvarias megjegyzés: „A túlfizetés feldolgozása folyamatban.”

A férfi elmosolyodott, zsebre vágta a papírt, és kilépett az antikvárium nehéz, kovácsoltvas pántos ajtaján. A szűk sikátorban hűvös esti pára terjengett, de Henderson nem érzett hideget. Tenyerében még mindig ott duruzsolt a visszaszerzett hő, látása pedig olyan éles volt, hogy a szomszédos épület téglái közti száraz habarcsot is tisztán látta.

A sarkon egy alacsony, szürke kabátos férfi várakozott. Amikor Henderson mellé ért, az idegen megszólította:

– Elnézést, uram… Meg tudná mondani, mennyi az idő?

Henderson önelégülten a mellényzsebéhez nyúlt a zsebórájáért. Ám amikor kihúzta az ezüst láncot, a tok végén nem az óra lógott, hanem egy csiszolt rézgomb. A gomb közepén apró, meleg pulzálás futott végig, pontosan követve saját szívverését.

– Úgy tűnik – jegyezte meg Henderson –, az idő jelenleg magánügy.

A férfi bólintott, és átadott egy apró, viasszal lezárt borítékot, amelyen csak egyetlen réz kulcsrajzolat állt.

18. III/2. A guruló kötelezettség — Áthárított számla

Meghökkentő mesélő

Henderson feltűnően könnyűnek érezte a borítékot. Amikor hüvelykujjával letörte a vörös viaszpecsétet, a papírtokból nem levél, hanem egy apró, tökéletesen gömbölyű üveggolyó gurult a tenyerébe. A golyó Belsejében mintha maga az antikvárium kirakata tükröződött volna vissza – miniatűrben, de félelmetesen részletesen, még a pulton heverő friss blokk is tisztán látszott.

A boríték belső felére firkált egyetlen mondat végtelenül egyszerű megoldást kínált: a felesleges kamatot és a gombbá változott zsebóra költségét azonnal vissza lehetett irányítani a kibocsátóra. Mindössze annyi volt a teendő, hogy a golyót visszajuttassa a származási helyére.

Henderson nem teketóriázott. Visszalépett a sikátor árnyékából, s egy gúnyos félmosoly

kíséretében elengedte az üveggolyót a kőburkolaton. A kis tárgy halk koppanással gurult végig a járdán, egyenesen az antikvárium küszöbének döntve. Nem tört el; ehelyett mohón magába szívta az utcai párát, majd halk sziszegéssel egy apró, meleg levegőörvényt préselt át a tölgyfa ajtó kulcslyukán.
Odabent a bolt mélyén az antikvárius hirtelen megborzongott, miközben a pulton lévő rézharang magától megszólalt. A számla áthárítása hibátlanul sikerült.
Henderson elégedetten simította le a kabátját, ám a sötét utca túloldaláról hirtelen újabb üveges koccanás visszhangzott.

19. III/3. A tranzakciós illeték — Visszajáró fagy

Meghökkentő mesélő

Henderson dermedten állt a nyirkos macskakövön. A sötét utca túloldaláról egy nyúlánk, szürke keménykalapot viselő alak lépett ki a halovány lámpafénybe, s ujjai között lazán egy apró bársonyenyvet forgatott.
– Pazar dobás volt, uram – jegyezte meg az idegen, hangjában a hivatásos könyvelők összetéveszthetetlen, hűvös unalmával. – A számla áthárítása sikeresen megtörtént. Az utcai áthaladási illetéket és a gurulási amortizációt azonban helyben, készpénzfajta energiában kell rendezni.
Henderson szorosan összehúzta magán a kabátját, torka kiszáradt a hirtelen feltámadó riadalomtól.
– Én… én minden kötelezettségemtől megszabadultam! – nyögte ki szaggatottan. – A számla odabent van a pulton!
– A főösszeg valóban – bólintott a kalapos férfi, s azzal kiejtett a bársonyerszényből egy második, még kisebb, koromsötét üveggolyót. – De a fizikai térben történő egyenlegáramoltatás tranzakciós díja mindig a kezdeményezőt terheli. Ez a törvény.
A sötét golyó halk koccanással gurult át az úttesten, s pontosan Henderson cipőjének orránál állt meg. Ebben a pillanatban a férfi kabátzsebéből nyomtalanul elillant az imént visszaszerzett kellemes melegség, s helyét metsző, csontig hatoló fagy váltotta fel.
Odabent az antikváriumban a tulajdonos óvatos, mégis reményteli mosollyal hajolt le a küszöbön pihenő üveggolyóért. Amikor ujjai hozzáértek, a pult mögötti rézharang dallamosan felcsendült, jelzve, hogy a kamatcsökkentési bónusz hiánytalanul jóváírásra

került. A könyvelés végre egyensúlyba billent – legalábbis a falakon belül.
Henderson riadt tekintettel nézte, ahogy az utcai idegen mosolyogva előhúz a zsebéből egy harmadik, lényegesen nagyobb üveggolyót.

20. III/4. A felszámolói záradék — Végtelen egyenleg

Meghökkentő mesélő

A szürke kalapos férfi óvatosan meglengette a hatalmas, átlátszó üveggolyót, amelynek belsejében mintha apró, kavargó hóvihar örvénylett volna. Henderson vacogó fogakkal lépett hátra egyet, de a háta már a nyirkos téglafalnak ütközött.
– Ez a visszajáró – közölte az idegen tisztelettudó, szinte gyengéd hangon. – Az antikvárius túl buzgón egyenlítette ki a számlát, így az egyenlege átlépte a pozitív tartományt. Mivel ön volt az ügylet elindítója, a törvény értelmében a túlfizetés önt illeti meg.
– De én fagyoskodom! – nyögte Henderson, miközben a lehelete azonnal jéggé dermedt a levegőben. – Nincs szükségem több üveggolyóra!
– Nem is golyó ez, uram, hanem a kintlévőség-kezelői jogkör – mosolyodott el a kalapos férfi, majd egyetlen elegáns mozdulattal a fejéről Hendersonéra illesztette a szürke keménykalapot, a kezébe nyomta a bársonyerszényt, és átadta a nehéz, hideg üveggolyót. – A szabályzat negyedik cikkelye értelmében a túlegyenleg tulajdonosa automatikusan átveszi a területi ellenőr tisztségét. A szolgálati idő határozatlan.
Mire Henderson felfoghatta volna a szavak súlyát, a férfi kényelmesen intett egy éppen áthaladó bérkocsinak, felszállt, és a sötét utcán elrobogó hintó lámpafénye elnyelte az alakját.
Henderson ott állt a fagyos macskakövön, szürke kalapban, ujjai között a nehéz üveggolyóval. A csontjait átjáró hideg hirtelen megszűnt; helyét kellemes, professzionális közöny váltotta fel. Odabent az antikváriumban újra felcsendült a rézharang, és a tölgyfa ajtó lassan kitárult. Egy újabb gyanútlan vásárló lépett kilenc lépéssel a járdára, kabátja zsebét szorosan szorongatva.
Henderson kényelmesen igazított egyet a kalapján, s lazán forgatni kezdte ujjai között a bársonyerszényt.
Egy távoli óratorony elütötte az éjfélt, s a szomszédos utcában halk, fémes koccanással

gurulni kezdett egy harmadik üveggolyó.

21. IV/1. A területi ellenőr — Nyitott egyenleg

Meghökkentő mesélő

Henderson meglepő könnyedséggel lépte át az antikvárium küszöbét. A kilincs feletti rézharang megreccsent, s a bolt meleg, száraz, ódon papírszagú levegője azonnal körülölelte. A csontjaiban sajgó fagy helyét felváltotta az a hűvös, kimért nyugalom, amelyet kizárólag az általa viselt szürke keménykalap és a zsebében lapuló nehéz üveggolyó biztosított.

Az antikvárius a pult mögött állt, s éppen gőzölgő teát öntött egy finom porceláncsészébe. Amikor megpillantotta Hendersont a megváltozott tartásával és az új fejfedőjével, megkönnyebbült mosoly terült el az arcán. Azt hitte, a szomszédja csupán a korábbi nézeteltérést jött rendezni egy barátságos eszmecserére.

– Ó, Mr. Henderson! Örömmel látom, hogy a kellemetlen hideg végleg eltűnt az utcáról – mondta az antikvárius, s barátságosan a csészére mutatott. – Igyon egy teát! Biztos vagyok benne, hogy a számlák körüli apróbb félreértéseket most már könnyedén elsimíthatjuk.

Henderson halkan, szinte hivatalos méltósággal felvonta a szemöldökét. Lassan a pulthoz sétált, s a bársonyerszényt nem fenyegetően, hanem higadt precizitással helyezte a tölgyfára.

– A magánjellegű elszámolások ideje lejárt, uram – jelentette ki szelíd, fanyar hangon. – Területi ellenőrként vagyok jelen. A hőháztartási egyenleg lezárult, ám a leltári nyilvántartásban egy újabb, rendezetlen tétel bukkant fel.

Az antikvárius szeme csodálkozva felcsillant, de a hangulat mégis zavartalan maradt; a teáskanna halk kattanással pihent meg a tálcán. Az üvegvitrin mélyén azonban egy elfeledett rézóra mutatója hirtelen szokatlan, szaggatott ritmusban ketyenni kezdett.

22. IV/2. A többletsúly törvénye — Átmeneti leltár

Meghökkentő mesélő

Henderson előhúzott szürke zsakettje belső zsebéből egy keskeny, sárgult papírtekercset, amelyet két végén apró réznehezékek tartottak kiterítve. Az antikvárius kíváncsian hajolt közelebb, miközben a tea gőze lassan eloszlott a pult felett.

– Bár a hőegyensúly mikroszkopikus szinten látszólag helyreállt – folytatta Henderson fapofával –, a transzfer során keletkezett súrlódási veszteség átkerült a papírállomány szerkezeti tömegébe. Más szóval: az ön könyvei nehezebbek lettek.

Az antikvárius elmosolyodott, mintha a látogató csupán egy elvont filozófiai tréfát sütött volna el. Lassan megérintette a legközelebbi bőrkötésű kötetet, a szelíd bibliofil magabiztosságával.

– Henderson úr, a tudás súlya mindig is relatív volt e falak között – jegyezte meg barátságosan. – Ha a nyomdafesték tömege megnőtt, állok elébe a különbözet kifizetésének, feltéve, hogy azt rézgarasban vagy jóféle szárított kamillában számolják el.

Henderson azonban nem mosolygott. Szakértő mozdulattal végighúzta hüvelykujját a pult szélén gyűlő finom porrétegen, majd a papírtekercs szélére koppintott.

– Nem pénzbeli tételről van szó. A túlsúly törvényileg korrigálandó. Mivel a könyvek többletsúlyát a helyiség légnyomása már nem tudja kiegyenlíteni, ön köteles átadni egy azonos tömegű, teljesen üres térrészletet. A hátsó szobát.

Az antikvárius kezében megállt a teáskanál. A bolt mélyén, a félhomályos polcok között egy súlyos, sötétkék kötésű lexikon halkan, alig észrevehetően előrecsúszott a perem széléig, s egyetlen porszem sem hullott alá mögüle.

23. IV/3. A leltári hiány — Csendes térfogat

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius lassan helyretette a teáskanalat, majd széles, szinte atyai mosollyal fordult a hivatalnokhoz.

– Ha csupán a hátsó szoba térfogatára van szükség a bürokratikus egyensúlyhoz, örömmel állok rendelkezésére, Henderson úr. Végül is a hiány nem nyom semmit a mérlegen.

Kinyitotta a pult mögötti keskeny, sötét tölgyfa ajtót. A hátsó helyiség hűvös volt, és furcsa módon teljesen mentes a portól. A falak mentén álló állványok teljesen üresen

tátongtak, mint kiszárított medrek. Henderson gyanakvóan lépett közelebb, zsebéből egy apró, rézbevonatú szintezőt halászott elő, s a küszöb szélére illesztette.

– A szabályzat egyértelmű, kérem – mormolta az ellenőr, miközben a mérőműszer üvegcséjében a légbuborék megkergült, és makacsul az aljára süllyedt. – Egy köbméter hiány pontosan négyszáz kilogramm papírtöbbletet kompenzál. Feltéve, ha a térrészlet nem tartalmaz rejtett fizikai tömeget.

– A legtisztább tér, amit csak találhat – bólintott bizakodóan az antikvárius, és átnyújtott egy vékony sárgaréz kulcsot. – Ezt a szobát harminc éve nem lakja senki, még a huzat is elkerüli. Ha átveszi a leltárba, az ön hivatalának egyenlege végre tökéletes nullát mutathat.

Henderson elégedetten átvette a kulcsot, ám ahogy rálépett a szoba hajópadlójára, a cipője talpa alól hirtelen elhalt minden hang. A kintről beszűrődő utcai zaj megállt a küszöbnél, mint egy láthatatlan üvegfalnál.

24. IV/4. Felderítés — Hivatalos csend

Meghökkentő mesélő

Henderson elengedte a bőrkötésű írótábláját, de az nem koppant a hajópadlón. A mappa félúton megállt a levegőben, mint egy rosszul rögzített díszletelem, s lassan forogni kezdett a saját tengelye körül. A férfi torka kiszáradt; megpróbálta megköszörülni, ám a hangképző szervei teljesen megnémultak a térrészlet akusztikai vákuumában.

Az antikvárius a küszöb túlsó, zajos oldalán várakozott, kényelmesen összekulcsolt kézzel. Arcán a hivatásos szelídség nyugalma ült. Tudta jól, hogy a csendes térfogat nem csupán a zajt nyeli el, hanem a bürokratikus többletet is: amit a fizika elfelejt megmérni, az a leltárban sem képezhet adóalapot.

Henderson a zsebéből óvatosan előhalászott egy szabványos acélvonalzót, és a szoba közepe felé nyújtotta. Ahogy a fém áthaladt a láthatatlan határvonalon, a beosztásai elmosódtak, s a műszer megnyúlt, mint a meleg gumicukor. Az ellenőrt nem a természet törvényeinek felborulása rémisztette meg, hanem az a közigazgatási rémkép, hogy mindezt képtelen lesz besorolni a standard 102-es űrlap szűkös rubrikáiba.

Ijedten visszalépett az előtérbe. A külvilág morajlása azonnal visszatért, mint egy hirtelen arculcsapás.

– Ez a helyiség nem felel meg a tömegmegmaradás elvének! – sziszegte Henderson, miközben megtörölte izzadó homlokát.
– De tökéletesen kiegyenlíti a hiányt – felelte szelíden az antikvárius, s a szoba sötét sarkára mutatott, ahol egy rézből készült, régi szellőzőrács alatt halk, szabályos kattogás kezdődött.

25. IV/5. A leltári egyensúly — A felszámolt ellenőr

Meghökkentő mesélő

A rézből készült szellőzőrács mögötti kattogás hirtelen felgyorsult, mint egy felhúzott óraszerkezet, amely elérte a lejárati pontját. Henderson visszalépett még egy lépést, s megpróbálta felkapni az előtér padlóján heverő bőrtáskáját, hogy érvényesítse a hivatalos lefoglalási végzést. A táska azonban éppolyan nehéznek bizonyult, mintha ólommal öntötték volna ki: az elnyelt fizikai többlet valahol utat talált magának.
– A hőtranszfer törvényei szerint a nem regisztrált energia elillan – magyarázta készségesen az antikvárius, miközben finoman megigazította a zakója hajtókáját. – Ön nyilvánvalóan a 402-es tétel alá sorolja majd, mint természetes párolgási veszteséget.
Henderson már éppen bólogatott volna, hiszen a közigazgatási logika pontosan ezt a kényelmes kiutat kínálta a számára. Előhúzta a hivatalos pecsétnyomóját, hogy lezárja az ügyiratot. Ebben a pillanatban a rézrács egy éles csörrenéssel kipattant, s a sötét nyílásból egy keskeny, lyukkártyás papírcsík csúszott ki a csempére.
Az ellenőr lehajolt érte. A papíron nem hőmérsékleti adatok álltak, hanem az ő saját törzsszáma, fizetési osztálya és a teljes nyugdíj-alapítványi egyenlege. A gép nem az univerzumból vont le energiát a leltári hiány kiegyenlítésére, hanem Henderson közigazgatási létezéséből. Az átfedés pillanatában a felügyelő szolgálati igazolványa üres, fehér műanyag lappá változott a zsebében.
– A kamatláb mindig a jelenlévő legértékesebb bürokratikus egységet terheli – jegyezte meg halkan az antikvárius, s óvatosan kivette a megdermedt férfi kezéből a pecsétnyomót. – Köszönjük a rendezést.
Odakint, a ködbe burkolózó utca túloldalán hirtelen megszólalt egy rézcsengő egy ismeretlen kalapüzlet ajtaja felett.

26. V/1. A leltári tévedés — Kirakati törzsszám

Meghökkentő mesélő

Henderson megszokásból torkot köszörült, hogy felolvassa az ilyen esetekben kötelező közigazgatási záradékot, ám a torkából csak a kiszáradt papír halkan sercegő hangja jött elő. A szájából kirepülő szavaknak már nem volt hivatalos súlya: elhaltak a padlóburkolat repedéseiben, mint a gazdátlan gombostűk.

Az antikvárius kifejezéstelen arccal egy teljesen üres, sima papírlapot csúsztatott az ellenőr zsebébe.

– Ez az Ön igazolása a mentesítésről – mondta szinte atyáskodó gyengédséggel. – A rendszerben mostantól mint téves mérés szerepel. Kérem, ügyeljen rá, hogy ne lépjen túl erélyesen, mert a csempe még nem dolgozta fel a hiányát.

Henderson tántorogva lépett ki az ajtón a nyirkos, ködös utcafrontra. A háta mögött a rézkilincs halkan kattant, s az antikvárium cégére hirtelen olyannyira elhalványult, mintha sosem festették volna fel. Megpróbálta inteni egy közeledő szolgálati bérkocsinak, de a hajtó tekintete akadálytalanul siklott át a vállán, mintha az ellenőr csupán a reggeli pára sűrűbb gomolygása lett volna.

Az utca túloldalán álló kalapüzlet kirakatában ekkor kigyúlt egy fakó, gázüzemű lámpa. Henderson önkéntelenül odasétált. A selyemfényű állványon egy ismerős, kefeélesre vasalt filckalap pihent — pontosan olyan, mint amit ő viselt az imént. A kalap bélésébe finom aranybetűkkel hímezték bele az ő törzsszámát, alatta pedig egy friss, tintaszagú leltári árcédula fityegett.

Amikor a saját fejéhez nyúlt, ujjai csupán a hűvös, csupasz levegőt érték el. A kirakat üvegének belső oldalán egy apró rézharang tónusa rezzent meg, türelmesen várva a következő vásárlót.

27. V/2. A törzsszám ára — Címkézett létezés

Meghökkentő mesélő

Henderson megtörölte csupasz homlokát, és benyomta a kalapüzlet nehéz, rézpántos ajtaját. A belső tér meleg, tömény nemez- és levendulaszagot árasztott. A pult mögött egy csokornyakkendős segéd vaskos leltárkönyvet lapozott, tudomást sem véve a feje

felett megszólaló rézharangról.
– Elnézést – mondta Henderson, s hangja szokatlanul üregesen csendült a kalapdobozok között. – A kirakatban lévő darab az én tulajdonom. Hivatalos tévedés történt.
A segéd fel sem nézett a lapokból.
– A kirakati tételek nem képezik magánigény tárgyát – felelte unott udvariassággal. – Ha a törzsszáma rögzítve van a bélésben, a tárgy a Készlet része. A törléshez mentesítési igazolás kell.
Henderson izgatottan nyúlt a zsebébe, s kihúzta az antikváriustól kapott üres papírlapot. Diadalmasan a pultra csúsztatta. A segéd végighúzta rajta száraz ujját, majd bólintott.
– Kitűnő. A mentesítés érvényes – mondta, s a lapot a könyvhöz tűzte. – Ezzel az Ön személye hivatalosan is átminősült árukészletté. Kérem, foglaljon helyet a kirakatban.
A segéd kinyitotta a kirakat hátulját elválasztó faajtót. A selyemfényű állvány mellett egy üres fogas várt rá, s felette a kis rézharang halkan megrezrent.

28. V/3. A kirakati egyenleg — Leltározott jelenlét

Meghökkentő mesélő

Henderson lassan lépett be az üveg mögötti keskeny térbe. A bársonyozott emelvény meglepően kényelmesnek bizonyult, bár a keményített keménykalapok szorításában kissé szűkös volt a hely. A segéd precíz mozdulatokkal egy apró, kartonból készült árcédulát tűzött a zakója hajtókájára, amelyen hűvös, tintás betűkkel állt a törzsszám és a leltári érték.
– Kérem, tartsa meg ezt a tartást – jegyezte meg a segéd, mielőtt halk kattanással bezárta volna a kirakat hátfalát. – A járókelők kifejezetten kedvelik a statikus eleganciát.
Henderson az üvegen keresztül bámult ki a macskaköves utcára. Odakint a gyalogosok sietősen haladtak el a kirakat előtt, tudomást sem véve róla, míg végül a férfi tekintete a szemközti épületre tévedt.
Az utca túloldalán álló antikvárium kirakata teljesen üres volt. Ám ahogy Henderson közelebbről figyelte a portált, hirtelen megértette a számszaki összefüggést: az ő fizikai jelenléte a kalapüzlet árukészletében pontosan kiegyenlítette az antikvárium leltárában tátongó hiányt. A bürokratikus egyensúly helyreállt, csupán az ő személyes létezése került át a könyvelés passzív oldalára.

Ekkor a szemközti boltajtóban feltűnt az antikvárius, s a kirakat felé fordulva elégedetten megemelte a kalapját.

29. V/4. A kirakati árképzés — Leltározott érték

Meghökkentő mesélő

Henderson megpróbálta felvenni a legművészibb pózt, ahogy a segéd kért tőle, de a keménykalapok hűvös pereme kellemetlenül nyomta a halántékát. Odakint az utcán megállt egy idős hölgy, felvette a csíptetőjét, és alaposan szemügyre vette a hajtókáján fityegő árcédulát. Nem a zakó szövetének minősége nyűgözte le, hanem a gépelt leltári szám és a mellette álló összeg.

A kirakat belső falának apró ajtaja halkan meglendült, és a segéd csusszant be a keskeny résen egy hosszú tollporolóval. Finom, kimért mozdulatokkal megtisztította Henderson vállát a láthatatlan porszemektől, miközben elégedetten dörmögött a foga alatt.

– Kifejezetten kelendő pozíció, Henderson úr – suttogta a segéd, miközben egy rézkampóval kiigazította a férfi gallérját. – A túloldali kolléga már be is könyvelte a tételét. Igaz, az Ön bruttó értéke kissé meghaladja a középkategóriás filckalapokét, de a leltárzárásig így is tökéletes fedezetet biztosít.

Henderson pislantás nélkül bámult az üvegen át. A szemközti antikvárium ablakában az antikvárius egy vaskos főkönyvet fektetett ki a puszta emelvényre, pontosan oda, ahol a tátongó hiánynak kellett volna lennie. Egy vastag, piros ceruzával lendületesen áthúzott egy tételsort, majd elégedetten intett a kalapüzlet felé.

Ekkor a kalapüzlet ajtaja feletti rézharang élesen megcsendült. Egy újabb ügyfél lépett be, kezében egy sárgult elismervénnyel, amely kísértetiesen hasonlított Henderson saját igazolására.

30. V/5. A beváltott igazolás — Előjegyzett létezés

Meghökkentő mesélő

Az új vásárló megállt a pult előtt, és némán a segéd felé nyújtotta a gyűrött, sárgult elismervényt. A segéd óvatosan kibújt a kirakat rejtett ajtóján, majd két ujjával átvette a

papírt, mintha egy ritka műtárgyat kezelne. Ahogy áttanulmányozta a halvány, írógéppel gépelt sorokat, a szájszéle elégedett mosolyra húzódott.

– Egy régi leltári tévedés beváltatlan maradványa – állapította meg a segéd halkan, majd a pult alól elővett egy vaskos bélyegzőt. – A benyújtó jogosult az egyenleg törlesztéseként átvenni a mindenkori legközelebbi, azonos leltári értékű kirakati tételt.

Henderson szíve kimaradt egy ütemre. Megpróbált elfordulni, de a keménykalapok szoros rendje és a beállított póz nem engedte a mozgást. A segéd határozott léptekkel visszasétált a kirakathoz, és egy feltűnő, élénkvörös papírcetlit akasztott Henderson legfelső gombjára. A felirat vastag betűi büszkén hirdették: ÉRTÉKESÍTVE.

A vásárló azonban nem nyúlt Hendersonért. Ehelyett zsebéből előhúzott egy súlyos, cirádás rézkulcsot, elégedetten a pultra fektette a foglalót, majd szótlanul kisétált az utcára. A ajtó feletti rézharang ismét megcsendült.

Odaát az antikvárius elégedetten csapta be a vaskos főkönyvet, rákattintotta a zárját, és leoltotta a lámpát. A kirakat üvegén átszűrődő alkonyati fényben a pulton felejtett rézkulcs hirtelen hideg, kék reflexiót vetett Henderson cipőjének orrára.

31. V/6. A foglaló súlya — Zárt egyenleg

Meghökkentő mesélő

A segéd nem hagyta a pulton a nehéz, cirádás rézkulcsot. Komótos mozdulattal felvette, majd visszalépett a kirakatba, és a kulcs karikáját óvatosan átfűzte Henderson zakójának legfelső gomblyukán, pontosan a vörös ÉRTÉKESÍTVE bárca mögött.

– A foglaló tárgya a lefoglalt tétel tartozéka – mormolta a segéd halkan, mintha egy láthatatlan szabályzatot idézne, majd elégedetten megveregette Henderson merev vállát. – Kiváltásig őrzési kötelezettség terheli a felületet.

Ezzel a villanykapcsolóhoz lépett, leoltotta a fényeket, és a kinti utcáról hallatszó határási harangszóra időzítve ráhúzta a kirakatra a nehéz fémredőnyt. Hendersonra rászakadt a sötétség. A fémredőny alsó, perforated résén azonban még átszűrődött az utca túloldaláról érkező halvány, sárgás gázlámpafény.

Nehéz léptek zajongtak a járdán. A redőny lyukain át láthatóvá vált az antikvárius lassan közeledő sziluettje. Megállt a kalapüzlet előtt, és a zsebéből előhúzott egy kis, bőrborítású jegyzetfüzetet.

– Záróegyenleg rendben – mondta az antikvárius a redőnynek címezve, hangja szinte koppant a hideg fémlemezen.
– Ki volt az a vásárló? – préselte ki magából a szót Henderson, miközben gomblyukában kényelmetlenül húzta zakóját a rézkulcs súlya.
– Egy beváltó – felelte az antikvárius szaggatottan. – A főkönyv nem neveket tart nyilván, hanem követeléseket. Maga most egy biztosíték, Mr. Henderson. Ne mozduljon, mert romlik az állaga.
Az antikvárius sarkon fordult, a járdán pedig egy magányos rézgaras gurult végig a lefolyó irányába.

32. V/7. A zálogvizsgálat — Éjszakai audit

Meghökkentő mesélő

A csend olyan sűrűvé vált a fémredőny mögött, mint a pincei por. Mr. Henderson óvatosan megpróbálta felemelni a bal lábát, ám a gomblyukába fűzött nehéz rézkulcs azonnal megbillent, s mint egy precíziós inga, balra húzta a törzsét. A sötétben halk, fémes pattanás hallatszott az utca túloldaláról, mintha a szemközti antikvárium ablakában egy számláló ugrott volna egyet.
Minden egyes izommozdulatra kamat rakódott. Henderson rájött, hogy a mozdulatlanság nem pusztán udvarias kérés volt az antikváriustól, hanem fizikai szükségszerűség. Ha teljesen mozdulatlan maradt, a gomblyukát húzó nehéz réz lassan átvette a testmelegét, és a túloldali pattanások elültek.
Hirtelen hűvös huzat csapott be a redőny apró furatain. Az utcán egy egyenruhás alak tűnt fel – nem az antikvárius, és nem is a kalapüzlet segédje. A férfi megállt a leengedett rács előtt, zsebéből hosszas sárgaréz csipeszt húzott elő, és benyúlt a perforált lyukon, egyenesen Henderson zakója felé.
– Éjszakai audit – suttogta az idegen szigorú, hivatali hangon. – Ellenőrizzük a zálog állagát.
A csipesz hideg szára megérintette a kulcs karikáját, mire a szemközti antikvárium mélyén tompa, vészjósló csengő kondult.

33. V/8. Az éjszakai felülvizsgálat — Illikvid ingóság

Meghökkentő mesélő

Az auditornak a szeme sem rebbent a csengő búgó hangjára. A csipesz szárán keresztül apró, kékes szikra pattant a rézkulcsra, majd az idegen a gomblyuk fölé hajolva egy keskeny papírcsíkot tolt át a fémredőny apró perforációján.

– Állapottartás kiváló – jelentette ki a tisztviselő száraz, hivatalos hangon, miközben apró ólomzárral rögzítette a kulcs karikáját. – Ugyanakkor a túlfizetett hőháztartási egyenleg miatt a jelenléte jelenleg zárolt eszköznek minősül.

Henderson megpróbálta fojtani a lélegzetét, ám a tüdejében rekedt levegő csekély tágulása is elegendő volt ahhoz, hogy a fémredőny túloldalán álló mérőóra halk kattanással regisztrálja a térfogatváltozást.

– A rezonanciaköltség félóránként hat garas – tette hozzá az auditor, s egy fémbélyegzővel megkocogtatta a rácsot. – Ha nyitásig nem érkezik fedezet az antikváriumból, a zálogtárgyat átsoroljuk a passzív kamatkiadások közé.

Az utca túloldalán ekkor kattant a zár, és az antikvárius lépett ki a járdára. Karja alatt nehéz, sárgaréz számológép lapult, amelynek apró fogaskerekei közül vékony füstszalag kanyargott az éjszakai levegőbe. Léptei szokatlanul sietősek voltak.

Henderson gomblyukában a lepecsételt rézkulcs váratlanul forróvá vált, miközben a zárva tartott kalapüzlet mélyén egy eddig néma ingaóra tompa, ritmikus ketyegéssel lendült mozgásba.

34. V/9. A kiegyenlített számla — Zárolt hitelező

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius lihegve állt meg az auditor előtt, s a füstölgő sárgaréz számológépet a fémredőnynek préselte. A fogaskerekek sercegve álltak meg, ahogy a hideg éjszakai levegő lehűtötte az izzó alkatrészeket.

– Itt a fedezet! – nyögte szaggatottan az öreg, s remegő ujjakkal mutatott a kijelzőn szereplő számsorra. – A rezonanciaköltség és a teljes vételár, egyenlegben kifejezve!

A tisztviselő megigazította az orrán a csipeszt, átvette a nehéz berendezést, majd egyetlen precíz mozdulattal a rács apró nyílásához illesztette. A gépből felszálló utolsó

füstszalag nem koromszagú volt, hanem tiszta, langyos tavaszi levegő illatát árasztotta – Henderson tüdejének eltulajdonított hőtartalékát.

– A számítás pontos – bólintott az auditor szárazon. – A túlfizetés mértéke meghaladja az ingóság értékét. Ugyanakkor a gép belső garanciajegye szerint a berendezést az Ön személyes hitelezési tőkéjével fedezte.

Az antikvárius szeme tágra nyílt a rémülettől, ahogy a tisztviselő átlépte a járdát, s a csipesz szárával megérintette a kabátja gombját. Egy kékes szikra pattanása kíséretében az ólomzár rákattant az öreg csuklójára.

– Mr. Henderson egyenlege kiegyenlítve, átminősítve önálló tulajdonossá – jelentette ki az auditor. A fémredőny hatalmas zörejjel csapódott fel, s Henderson a járdára lépett, miközben a lepecsételt rézkulcs magától fordult el az antikvárius kezében.

Az öreg kétségbeesett kiáltással próbált visszalépni, de a rács automatikusan ráhúzódott, zárolva a státuszát a sötét kirakatban.

Henderson megigazította a kalapját, s némán átvette az antikvárium rézkulcsát az auditortól.

Az utca túloldalán, egy nedves csatornarács mélyén, mutatók nélküli ezüst zsebóra kezdett halk, ismeretlen dallamot zenélni.

35. VI/1. A tulajdonjog ára — Frissen leltározott örökség

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson a sárgaréz kulccsal óvatosan megkocogtatta a zárat. Az antikvárium nehéz tölgyfa ajtaja meglepő engedékenységgel tárult ki, felverve a küszöbön megülepedett finom porszőnyeget. A dohos boltívek alatt a félhomály olyan sűrű volt, mint az állott tea.

A kirakatüveg túloldalán az antikvárius mozdulatlanul állt. Henderson tudatosan nem nézett rá – a szigorú könyvelési fegyelem megkövetelte, hogy zárolt tételre ne pazaroljon figyelmet –, inkább egyenesen a pulthoz sétált. A csatornarácsból hallatszó dallam a falióra rézingáján keresztül apró, fémes rezgésként keringett a helyiségben.

– Lássuk a leltárt – suttogta, és felöltötte a pultra készített zöld köténytt.

A fiókban mindössze egyetlen üres regiszterlap feküdt. Amikor hozzáért, a lap tetején magától megjelent egy apró, hajszálpontos púp alakú nulla. A bolt mélyén álló páncélszekrény erre egy halk kattanással résnyire nyílt, s fagyos huzat suhant ki belőle, megremegtetve a férfi kalapszegélyét.
Henderson elégedetten simította el a köténynyt, majd az ablakhoz lépett, és megfordította a réztáblát. A ködös utcán egy ismeretlen árnyék torpant meg a járdaszegélyen.

36. VI/2. A hiányzó kulcslyuk — Átvett egyenleg

Meghökkentő mesélő

Az árnyék nem mozdult a ködben, csupán a réztábla halkan megremegett a kirakat üvegén. Mr. Henderson megszokott kimértségével igazította meg zöld kötényét, és kinyitotta az ajtót, hogy tisztázza a tulajdonjogi helyzetet. A látogató nem ellenőr volt, hanem egy csontos kezű, kopott egyenruhás küldönc, aki szó nélkül egy nehéz, lepecsételt bádogdobozt csúsztatott a pultra.
– Átvételi elismervény a felhalmozott csendről – morogta a férfi, miközben egy elnyűtt grafitceruzát nyújtott át.
Henderson elégedetten bólintott. Úgy vélte, a helyzet végre visszatért a megszokott bürokratikus kerékvágásba; elvégre minden üzletnyitás szabályos ingóság-átruházással jár. Megragadta a ceruzát, hogy aláírja a nyomtatványt, ám a hegy nem hagyott nyomot a papíron, helyette mély, sercegő barázdát vájt a tölgyfa pult lapjába.
A kirakat mögött álló antikvárius rémülten intett a szemével, de Henderson nem törődött a zárolt előddel. Magabiztos mozdulattal lepattintotta a bádogdoboz fedelét. Odabent nem levelek vagy számlák feküdtek, hanem tucatnyi különálló, sárgarézzel szegélyezett kulcslyuk, amelyek mindegyikéből halk, ütemes lélegzés hallatszott.
A pult alatt a számlálóhúros fiók lassan kigördült, s a doboz legszélső kulcslyukából egy apró, deres porszem csapódott a fapadlóra.

37. VI/3. A lélegző zárszerkezet — Passzív leltár

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson nem az a fajta hivatalnok volt, akit megriaszt egy lélegző fém alkatrész. A bürokrácia szigorú törvényei szerint ami levegőt vesz a helyiségből, az fogyasztási cikknek vagy élőállat-állománynak minősül, így azonnal új adósávba sorolható.

– A szellőzési illeték elengedhetetlen – állapította meg halkan, és a köténye zsebéből előhalászott egy sárgaréz tolómércét, hogy felmérje a kulcslyukak átmérőjét.

Ahogy a tolómérce hideg szárai megérintették az első sárgaréz szegélyt, a kulcslyuk halk pukkanással beszívta a levegőt. A pult mélyén lapuló fiókban lévő papírok riadtan megzördültek. A küldönc eközben szó nélkül megfordult, és a ködbe lépve elpárolgott, maga mögött hagyva a tölgyfába vájt sercegő barázdát.

Henderson precíz mozdulatokkal méricskélt tovább. Úgy vélte, a helyzet pofonegyszerű: ha a doboz levegőt fogyaszt a boltból, azt tételesen ki kell számlázni a korábbi tulajdonosnak. A kirakat üvegén túl csapdába esett régi antikvárius kétségbeesetten rázta a fejét, de Henderson ezt a szakmai elismerés jelének tekintette.

Elővette a nehéz, réznyelű hivatalos bélyegzőt, hogy érvényesítse a bevételezési bizonylatot. Ám amint a gumilapot a bádogdoboz peremához nyomta, a legközelebbi kulcslyuk hirtelen kitágult, és egyetlen, elégedett csettintéssel elnyelte a bélyegző fanyelét. Henderson csupán a hüvelykujját tudta időben visszahúzni.

A doboz mélyéről ezután halk, szabályos horkolás hallatszott. A pult alatti fiók magától visszagördült a helyére, és pontosan egy rézgarassal nehezebb lett.

38. VI/4. A rézgaras kamatlába — Előjegyzett nyereség

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson nem az a férfi volt, aki elhanyagolná az egyforintos könyvelési eltéréseket. Amikor a pult fiókja a váratlan súlygyarapodás után csöndben megállapodott, a tisztviselő habozás nélkül kihúzta a fagerendás szerkezetet. A benne pihenő egyetlen rézgaras nem csupán szokatlanul fényes volt, hanem érezhetően meleg is, mint egy frissen kisült zsemle.

– Tárgyi eszköz kötelező értékesítése – jegyezte meg Henderson halkan, miközben hüvelykujjával óvatosan megpöccintette a fémet. A garas csengése azonban nem a

megszokott fémes hangot adta, hanem egy apró, elfojtott köhögést hallatott.
A bürokrata ekkor a bádogdoboz felé fordult. Mivel a bélyegző fanyele végleg odalett, a bevételezési bizonylat hitelesítése új eljárást igényelt. Henderson nem esett kétségbe: a zsebéből előhúzott egy vastag grafitceruzát, és közvetlenül a bádogdoboz oldalára kezdte felírni a leltári törzsszámot. A fém azonban meglepően rugalmasnak bizonyult; a ceruza hegye mélyen belesüppedt a lemezbe, mintha puha vajba rajzolt volna, a leírt számok pedig azonnal átváltoztak apró, sötét szeplőkké.
A kirakat üvegének túloldalán a zárolt antikvárius elkeseredetten mutogatott a hátsó szoba ajtaja felé. Henderson egy szigorú pillantással intette intellektuális fegyelemre a kirakati elemet, majd elhatározta, hogy a leltározást a raktárkészlet átvizsgálásával folytatja. Ahogy átlépte a hátsó helyiség küszöbét, a homályos sarokból halk, egyenletes billentyűkattogás szűrődött ki.

39. VI/5. A mechanikus egyenleg — Előjegyzett nyereség

Meghökkentő mesélő

Henderson megállt a fagerendák árnyékában. A hátsó szoba fülledt levegőjében papírpor és dohos tinta szaga keveredett, a kattogás pedig egy sötét tölgyfa íróasztal felől érkezett. A tisztviselő nem lepődött meg; a hivatalos rendkövetés nem ismerte a megilletődöttséget. A homályban egy öreg, sárgaréz alkatrészekből álló mechanikus számológép működött teljesen önállóan: gombjai ritmikusan süllyedtek le, mintha láthatatlan ujjak szaporán pötyögnének rajtuk.
A gép keskeny papírszalagja folyamatosan tekergett lefelé, tele nyomtatott számsorokkal. Henderson közelebb lépett, feljebb tolta az orrán a szemüvegét, és precízen tanulmányozni kezdte a kijövő egyenleget. A papírra nyomtatott tételek azonban nem szokványos pénzösszegek voltak, hanem másodpercekben kifejezett időértékek. A gép pontosan kiszámolta, hogy a pult fiókjában pihenő meleg rézgaras hány percnyi késedelmi kamatot generál az antikvárium folyószámláján.
– Nyilvánvaló számítási hiba – állapította meg Henderson hűvösen, majd benyúlt a mellényzsebébe a saját ellenőrző ceruzájáért. A számológép erre a mozdulatra azonnal

elhallgatott. A rugós karok leálltak, a fémgombok visszaurogtak a helyükre, a szalag végén pedig egy friss, nedves festékkel nyomtatott mondat jelent meg: *A leltározó jelenléte levonásra kerül.*

Henderson elégedetten bólogatott. Az egyenleg végre hivatalos alapot nyert. Csak akkor torpant meg, amikor megpróbált visszalépni az eladótér felé: a hátsó szoba ajtónyílása helyén most egy tömör, frissen falazott téglatest állt.

40. VI/6. A falazási illeték — Téglaalapú elszámolás

Meghökkentő mesélő

Henderson megtapogatta a friss habarcsot. Még nedves volt, finom mész- és folyami homokszagot árasztott. Egy kevéssé felkészült tisztviselő talán pánikba esik, vagy kalapács után kutat, Henderson azonban csupán előhúzta mellényzsebéből a sárgaréz rétegmércét, és kimérte a téglatest pontos kiterjedését.

– Ingatlan-fejlesztési többlet – állapította meg halkan. A fal jelenléte megkérdőjelezhetetlenül növelte az épület szerkezeti értékét, még ha a szellőzést és a kijutást átmenetileg korlátozta is. A szabályzat szerint a leltári tételek nem tévednek, legfeljebb új oszlopot igényelnek a könyvelésben.

Mögötte a számológép ismét életre kelt. Nem a korábbi ritmikus kattogással, hanem finom, sziszegő hangon tekerte ki a papírszalagot. Henderson feljebb tolta a szemüvegét, és a géphez lépett. A friss nyomtatás rövid volt és lényegretörő: Szerkezeti módosítás elfogadva. Áthaladási illeték: egy darab hivatalos nyilatkozat.

A gépezet oldalából egy kis rugós fiók ugrott ki, amelyben tollpihe pihent egy miniatűr, füstölgő bélyegzőpárna mellett. Ekkor a téglatest túlsó oldaláról – ahol a pultnak kellett volna állnia – szaporán kopogó léptek és egy leltárkönyv lapozásának összetéveszthetetlen zaja szűrődött át.

Henderson megmártotta a tollat a sűrű, fekete tintában, de mielőtt a papírhoz ért volna, a legalsó tégla szélén apró, kerek rés nyílt, mintha maga a fal próbálna betekinteni a hátsó szobába.

41. VI/7. A befalazott egyenleg — Szerkezeti leltár

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson nem habozott. Hivatali precizitással írta alá az áthaladási nyilatkozatot a kis papírlapon, majd a sűrű fekete tintával még nedves dokumentumot óvatosan betolta a legalsó tégla apró, kerek résén.

A fal túlsó oldalán a lapozás zaja azonnal elült. Egy száraz, elégedett csettintés hallatszott, majd a nyílás egy halk, mészporos pattanással záródott be, mintha sosem létezett volna. Még a friss habarcs szaga is nyomtalanul elpárolgott a levegőből.

Mögötte a mechanikus számológép utolsót kattant, és egy hosszú, csipkés szélű papírszalagot lökött ki magából. Henderson felvette a papírt, megszokott mozdulattal elsimította a szélét, és feljebb tolt szemüveggel végigolvasta a záróegyenleget.

„Elszámolás lezárva” – állt rajta a tömör, kékes szedés. – „Minden ingatlan-fejlesztési és befalazási illeték rendezve. Új leltári tétel bejegyezve: Mr. Henderson, antikvárius (beépített szerkezeti elem, 1 db). Állapot: rendkívül stabil, teherbíró.”

Henderson elgondolkodva visszatette a tollat a mellényzsebébe, majd megkopogtatta a téglákat. A fal tömör, elmozdíthatatlan hangot adott. Ekkor döbbent rá, hogy a kijárat nem elzárta tőle a külvilágot, hanem a teljes hátsó szobát – vele együtt – véglegesen az épület alaprajzába fagyasztotta.

Sűrű, hűvös csend telepedett a helyiségre. A sötétedő sarokban csupán egy apró, sárgaréz zárszerkezet halk kattanása hallatszott a padló alól, ahol egy eddig nem létező bádogdoboz fedele pattant fel lassan.

42. VII/1. A tartóelem kötelessége — Statikai garancia

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson gondosan összehajtotta a záróegyenleget kiadó papírszalagot, majd a mellényzsebébe csúsztatta. A padló alól előbukkanó bádogdoboz felé lépett, és megszokott hivatali alapossággal hajolt fölé. A dobozban nem menekülési terv rejtőzött, hanem egy kis rézcsengő, egy kihegyezett ceruza, valamint egy keskeny bőrkötésű füzet, melynek fedelén ez állt: *Szolgálati szabályzat teherbíró szerkezeti elemek részére*.

Henderson kinyitotta a füzetet. Az első fejezet részletesen taglalta az épület alaprajzába fagyasztott leltári tételek jogait. A szabályzat értelmében a beépített elemek negyedévszázadonként tizenöt perc pihenőidőre jogosultak, amennyiben statikai kilengésük nem haladja meg a megengedett két százalékot.

A leltáros meggondolt mozdulattal megkopogtatta a saját térdkalácsát. A megszokott csontos hang helyett tömör, gránitszerű puffanás hallatszott. Henderson elégedetten bólintott: a beépítés minősége megfelelt a legszigorúbb építésügyi előírásoknak. A ceruzáért nyúlt, és precíz bejegyzést tett a füzetbe: *1. számú szerkezeti elem (Henderson) – állapot: szilárd, rezonancia: minimális, karbantartás jelenleg nem szükséges.*

Alighogy lezárta a mondatot, a mennyezeti fagerendák közül halk szisszenéssel egy sárgaréz cső ereszkedett alá, amely egy frissen gőzölgő csésze teát helyezett a kabátja ujján hirtelen megjelent fémkonzolra.

Mielőtt azonban belekortyolhatott volna, a frissen felhúzott téglafal túloldaláról halk, illedelmes kopogás hallatszott, majd egy ismeretlen hang szólalt meg:

– Elnézést a zavarásért! Az új bérlő vagyok. Megtudhatnám, hogy a tartófal garanciális felülvizsgálata benne van-e az illetékben?

43. VII/2. Garanciális kötelezettség — Szerkezeti felelősség

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson lassan lehelyezte a teáscsészét a fémkonzolra, majd a frissen felhúzott téglafalhoz lépett. Igazított egyet a zakóján, kisimította a Szolgálati szabályzat bőrkötését, és kimért, hivatalos hangon válaszolt:

– A garanciális kötelezettségvállalás a 42-es cikkely értelmében a beépített elemet terheli, amennyiben a bejelentés írásban, három példányban történik.

A fal túloldalán rövid csend támadt, majd hallatszott, ahogy egy töltőtoll serceg a papíron.

– Köszönöm – felelte a láthatatlan bérlő. – Az illetékbélyeget a tégla fugáján keresztül csúsztassam át, vagy van erre kijelölt gyűjtőcsatorna?

Henderson a falhoz illesztette a fülét. Nem emberi lépések zaját hallotta, hanem a szomszédos helyiség tartóoszlopainak halk, ritmikus kattogását. Hivatali kötelességtudata azonnal felülkerekedett a józan ész maradványain: ha a túloldali teherbíró szerkezet megsérül, a rezonancia az ő saját, gránitból való térdkalácsára is átterjedhet.

– Használja a harmadik sor negyedik fugáját – utasította a szomszédot, miközben a kihegyezett ceruzával újabb rovatot nyitott a füzetben. – És kérem, kerülje a hirtelen mozdulatokat. A garancia érvényét veszti, ha a szomszédos térrészben a statikai kilengés meghaladja a megengedett határértéket.

A megadott fugán át pillanatokon belül egy vékony, összetekert papíros bukkant elő, melyet egy apró rézkapocs tartott össze. Henderson átvette, és megszokott alapossággal szétnyitotta.

A papíron azonban nem illetékbélyeg állt, hanem egy finom vonalú, műszaki pontosságú ábra, amely Mr. Henderson saját szerkezeti rajzát ábrázolta – a szív helyén egy apró, megállíthatatlanul ketyegő fogaskerékkel.

44. VII/3. Szerkezeti rajz — Ketyegő garancia

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson óvatosan megkocogtatta a papírlapot a hüvelykujjával. A műszaki rajzon szereplő fogaskerék percenkénti hatvannyolc fordulatszámmal forgott – pontosan annyival, amennyit saját pulzusaként szokott regisztrálni az éjszakai leltározások során.

– Megállapításom szerint a rajz hiányos – szólt át a téglafalon, miközben ceruzájával körzőként igazította ki a papír szélét. – A negyvenkettes cikkely harmadik bekezdése értelmében a beépített belső hajtóművekre külön kenési és karbantartási jegyzőkönyv vonatkozik. Amennyiben ön a szerkezeti rajzot garanciális igényként terjeszti elő, mellékelnie kell az időszakos műszaki felülvizsgálat igazolását is.

A túloldalon a fém alkatrészek ritmikus kattogása hirtelen átváltott egy fémes, tompa csikorgásra, mintha egy nagyobb lendkerék lassult volna le a vakolat mögött.

– A felülvizsgálat jelenleg is folyamatban van – felelte a láthatatlan bérlő. – A garanciavállaló személye megegyezik a teherbíró elemmel. Kérem, szorítsa a mellkasát a téglafalhoz a finomkalibráció elvégzéséhez.

Henderson igazított a nyakkendőjén, és szigorú pillantást vetett a Szolgálati szabályzat borítójára. A hivatali protokoll nem hagyott teret a személyes kétségeknek: ha az ő belső szerkezete minősül az épület elsődleges tartóelemének, akkor minden egyes szívverése hivatalos állami dologösszességet képez. Lassan előrelépett, és zakójának gombjait a negyedik téglasorhoz illesztette.

A vakolat mögül finom, hűvös vibráció áradt ki, amely azonnal szinkronba került a bordái mögött ketyegő mechanikával. A padlódeszkák alól halkan felcsendült egy régi falióra ütése, miközben a szomszédos szobában valaki óvatosan felhúzott egy rugós szerkezetet.

45. VII/4. Felderítés — Ketyegő átvétel

Meghökkentő mesélő

A finomkalibráció egyetlen éles, fémes kattanással zárult le, amely nem a vakolat mögül, hanem közvetlenül Mr. Henderson szegycsontja alól visszhangzott. A vibráció hirtelen megszűnt, a téglafal pedig újra hideg és mozdulatlan lett, mintha sosem közvetített volna mechanikus pulzust.

A téglák közötti legkeskenyebb fugán át egy apró, sárgarézből hajtogatott elismervény türemkedett ki. Henderson óvatosan kihúzta a nyíláson, a fal tövébe térdelt, és megszokott hivatali alaposságával a vakolatra fektette a papírt. Zakója belső zsebéből előhúzta a töltőtollát, hogy érvényesítse a záradékot. A dokumentum apró betűi szerint a teherbíró elem átvétele megtörtént, ám a garanciális időszak pontosan hatvan perc múlva érvényét vesztette, amennyiben nem történik meg a rendszer másodlagos felderítése.

– A csatlakozóegység átvétele regisztrálva – hallatszott a fal túloldaláról a szikár, fémízű hang. – A másodlagos kör felülvizsgálatához használja a padlószint alatti hívóreteszt.

Henderson megigazította a nyakkendőjét, és szigorú pillantást vetett a fugára.

– A Szolgálati szabályzat nem említi a másodlagos kört. Egyetlen főtartó létezéséről van tudomásom, amelyet jelenleg a saját keringési rendszerem biztosít.

Válasz helyett a hajópadló alatt tompa, karcoló zaj futott végig. Henderson a lábához pillantott: a lucfenyő deszkák találkozásánál egy korábban nem létező, apró rézpánt csillant meg. A csapóajtó alig volt nagyobb egy szivardoboznál, mégis pontosan olyan

ütemre ketyegett, mint egy miniatűr, földalatti transzformátorállomás.

46. VII/5. A másodlagos bélyegző — Mechanikus jóváhagyás

Meghökkentő mesélő

Mr. Hendersont nem hagyták cserben a hivatali beidegződések. Óvatosan felhajtotta nadrágja szárát, nehogy a lucfenyő szálkái kárt tegyenek a szövetben, majd térdre ereszkedett, és mutatóujjával felpattintotta a szivardoboznyi rézfedelet.

A mélyben nem villanydrótok vagy óraművek lapultak, hanem egy apró, halványan megvilágított rekesz. A rekesz közepén miniatűr pecsétnyomó állt, mellette csipetnyi tusmedencével. A ritmikus ketyegés nem kerekek súrlódásából fakadt, hanem a tus tartályának apró dugattyújából, amely tízmásodpercenként pontosan egyetlen csepp fekete tintát pumpált a szivacsra.

– A másodlagos kör ellenőrzése megkezdődött – szólalt meg újra a fal mögötti szikár hang, amely ezúttal mintha közvetlenül a padlórésekből szivárgott volna elő. – A felderítési protokoll értelmében Ön köteles benyújtani jobb hüvelykujjának lenyomatát a másodlagos statikai jóváhagyáshoz.

Henderson zakója zsebéből előhúzta a vasalt zsebkendőjét, és rosszallóan tanulmányozta a szerkezetet.

– Ez az eljárás nem szerepel a leltári jegyzékben – jegyezte meg kimérten. – Ráadásul a tus sűrűsége nem felel meg a Szolgálati Szabályzatban előírt szabványnak.

A dugattyú ketyegése erre érezhetően felgyorsult. A kis rézkamrából egy finom, csipeszszerű kar nyúlt ki, és megkocogtatta Henderson cipőjének orrát, sürgetve a garanciális jóváhagyást.

Henderson belátta, hogy a határidő sürget. Nem kockáztathatta a teherbíró elem érvényességét, így hüvelykujját a tuskamrába nyomta, majd rányomta a nyílás szélén kilógó papírcsíkra. A csapóajtó abban a pillanatban csapódott le, alig elkerülve az ujját, és a padló alatti gépies ketyegést egy elégedett, mély morajlás váltotta fel.

Ekkor a szoba túlsó sarkában, a leltározott polc legfelső fokán álló antik sárgaréz csengő halk, egyenletes ketyegésbe kezdett.

47. VII/6. A felső légtér — Plombált garancia

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson méltóságteljesen felegyenesedett, majd aprólékos mozdulatokkal porolta le nadrágja térdét. A hivatalos ügyrend nem ismerte a térdelést, csupán a technikai átmenetet a különböző ellenőrzési szintek között. A szoba sarkában, a legfelső polcon álló rézcsengő nem megszólalt, hanem egyenletes, száraz ketyegéssel mérte az időt, akár egy tengeri kronométer.

Henderson a leltári lajstromot a hóna alá csapta, és a polchoz lépett. A csengő sárgaréz kupolája alatt nem a nyelv mozgott, hanem egy apró, csontból faragott mutató fordult körbe a számlapon, melyre leltári tételek számát vésték precíz, apró betűkkel.

– A másodlagos jóváhagyás feldolgozva – szűrődött át a téglafal mögül a bérlő fémesen rezgő hangja. – A szerkezeti egyensúly fenntartása érdekében most a felső légtér leltári tételeinek mechanikus ellenőrzése következik.

A csengő talpazatából egy apró, rugós fiók pattant ki. Benne egy perforált réztábla és egy miniatűr, órásmesteri plombáló fogó feküdt. A Szolgálati Szabályzat kiegészítése szerint a beépített elemek feletti légteret kétméterenként egyedi sorszámozású plombával kell biztosítani, máskülönben a garanciális felelősség visszaszáll az üzemeltetőre.

Henderson közelebb lépett, felvette a parányi fogót, és a legfelső polcléc sarkán lévő kis rézkarikára illesztette.

A szoba mélyén, az alsó polcok homályában ekkor egy nehéz, bőrkötésű leltárkönyv csatjai maguktól, egymás után pattanva nyíltak ki.

48. VII/7. A leltárkönyv – Függő garancia

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson meg sem rebbentette a szemöldökét. A hivatalos procedúrák során felmerülő váratlan zajok ritkán jelentettek mást, mint egy újabb, előre nem jelzett bejegyzési kötelezettséget. Lassú, kimért léptekkel az alsó polchoz sétált, miközben kezében még mindig szorosan fogta a miniatűr plombáló fogót.

A vastag, sárgult lapok maguktól pörögtek át, míg végül megálltak egy olyan oldalnál,

ahol a tusvonalak még frissen csillogtak. A fejléc a Szolgálati Szabályzat szigorú betűivel hirdette: „Légtéri illeték és szerkezeti garancia – átmeneti záradék”. Az oldal közepén egy precíz, kerek mélyedés feküdt, amely hajszálpontosan egy rézgaras körvonalát formázta meg.

– A felső légtér lezárása visszaigazolva – szűrődött át újra a téglafal mögül a bérlő fémesen rezgő hangja. – A mennyezeti egyensúly fenntartása érdekében a garanciális letét azonnali elhelyezése szükséges.

Henderson a mellényzsebébe nyúlt. Ujjai megtalálták az utolsó rézgarast, amelyet még a padlószintű jóváhagyáskor könyvelt el maradványértékként. Kimérten a könyv lapjába vágott mélyedésbe illesztette az érmét. A könyv lapjai abban a pillanatban csapódtak össze, és a nehéz rézcsatok süketítő csattanással reteszelődtek újra.

A szoba sarkában, a legfelső polcléc feletti vakolatból ekkor finom, fehér por hullott alá, s a falból egy korábban nem szereplő, sárgaréz csővezeték lassan kinyújtózott a helyiség közepe felé.

49. VII/8. A befejezett leltár — Karbantartott ingóság

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson türelmesen megvárta, míg a sárgaréz csővezeték teljesen kinyújtózik a mennyezet alól, majd hajszálpontosan megáll a helyiség mértani középpontjában. A cső sziszegő hangot adott ki, mint egy megkönnyebbült gőzkazán, majd a tölcséres végéből egy apró, csillogó tárgy hullott egyenesen Henderson kinyújtott tenyerébe.

Egy nehéz, gravírozott rézbárca volt az. Henderson a szeméhez emelte a sima fémlemezt, hogy a finom, karcolt betűket pontosan leolvassa.

„Leltári tétel: 84/B. Megnevezés: Gondnok és zálogőrző szerkezet (Mr. Henderson). Állapot: Üzemkész, plombálva. Bérbeadási szerződés lezárva.”

Henderson lassan pislogott egyet. Újra megigazította a mellényét, mintha a Szolgálati Szabályzat hirtelen egy méltányos, bár kissé szokatlan fejezetéhez ért volna. A téglafal mögül a fémesen rezgő hang ekkor végleg elhallgatott. Helyette a hátsó szoba régen bezárt ajtójának zárja kattant egyet selymesen.

Az eddig lezárt mészárosakna felől hűvös, friss levegő áramlott be, s a küszöbön egy vadonatúj, kifogástalanul vasalt öltönyt viselő alak jelent meg.

– A garanciális feltételek ellenőrizve – állapította meg az új bérlő, miközben átlépte a küszöböt, s kényelmesen helyet foglalt a pult mögötti forgószékben. – Ön kiválóan teljesít, Henderson. A leltár végre hiánytalan.
Henderson tisztelettudóan meghajolt, majd fegyelmezetten elfoglalta kijelölt helyét a sarokban álló sárgaréz tartóállványon, mint a bolt legértékesebb, garanciálisan karbantartott ingósága.
A pult alatti sötét fiók mélyén ekkor halk, egyenletes ketyegéssel működésbe lépett egy ismeretlen szerkezet.

50. VIII/1. A naprakész kalendárium — Hétköznapi elszámolás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárium ajtaja feletti rézharang megreccsent, majd egyetlen, kimért koppanással jelezte az első reggeli látogatót. Az új bérlő elegánsan kihúzta magát a pult mögött, s gombostűfejnyi pontossággal eligazította a csokornyakkendőjét.
Az érkező, egy alacsony, keménykalapos úriember, gondosan megtörölte a cipőjét a lábtörlőn, majd bizalmasan a pult felé lépett.
– Jó reggelt! A megszokott öröknaptáramért jöttem. Remélem, a törzsvásárlói kedvezményem továbbra is érvényes.
Az új bérlő készségesen bólintott, miközben a tekintete egy pillanatra a sarokban álló sárgaréz állványra tévedt. Mr. Henderson mozdulatlanul, fényesre polírozott gombokkal állt a tartón, tökéletes statikai egyensúlyban viselve a kalapállvány szerepét.
– Természetesen, uram – felelte a bérlő kötelezően nyájad hangon. – Az árukészletünket felülvizsgáltuk, a kiszolgálás pedig garanciálisan zökkenőmentes.
A vevő gyanakodva pislantott Henderson merev alakja felé.
– A segédje ma mintha kissé sápadt lenne. Nincs jól?
– Csupán a rendes karbantartási ciklusát tölti – nyugtatta meg a bérlő, s beleejtett egy rézgarast a pult mélyén ketyegő nyílásba. A fiók halk szisszenéssel kiadott egy finom kötésű, kis alakú albumot.
A kalapos úr elégedetten átvette a kötetet, ám ahogy belelapozott, a szemöldöke

magasra szaladt. A lapok mindegyikén a tegnapi dátum szerepelt, csupán a napok nevei cserélődtek fel benne teljesen rendszertelenül.
– Ez felettébb praktikus – mormogta az ügyfél elégedetten. – Így legalább semmiről sem tudok elkésni.
Az új bérlő mosolyogva bólogatott, miközben a pult alatti szerkezet egy újabb, alig hallható fogaskerék-fordulattal nyugtázta az adásvételt.

51. VIII/2. A felhúzott egyenleg — Óránkénti karbantartás

Meghökkentő mesélő

A keménykalapos úr elégedett léptekkel távozott, s az ajtó feletti rézharang egyetlen száraz koccanással lezárta a tranzakciót. Az új bérlő apró, kimért mozdulattal törölte le a pult mahagóni felületét, majd a rézgarast egy finom, csontnyelű papírvágó késsel hátrébb tolta a kassza mélyén.
A helyiségben visszaállt a pedáns csend. Mr. Henderson a sarokban változatlanul töltötte be a sárgaréz kalapállvány felelősségteljes szerepét, bár a jobb vállára nehezedő öntöttvas felöltőgomb kissé feszítette a szövetszálakat. Statikai szempontból azonban a pozíciója továbbra is kifogástalan maradt.
– A délelőtti műszak első szakasza elszámolva – jelentette ki a bérlő a semmibe, miközben egy vaskos, bőrkötésű jelenléti ívet emelt ki a pult alól. – A garanciális feltételek szerint a helyiség berendezési tárgyai számára óránkénti állagmegóvási szünet van előírva.
Lépteinek halk kopogása kíséretében Mr. Hendersonhoz sétált, s egy apró, rézből készült felhúzókulcsot illesztett a kalapállványként szolgáló úriember kabátjának második gomblyukába. Hármat csavart rajta jobbra. Henderson torkából mély, mechanikus kattanás hallatszott, melyet halk ketyegés követett, miközben a bal karja fél centiméterrel feljebb emelkedett, hogy jobban megtámassza a rábízott kiegészítőket.
A bérlő elégedetten bólintott, s már épp visszaindult volna, amikor az antikvárium hátsó szobájából egy lepecsételt, szürke boríték csúszott ki a küszöb alatt.

52. VIII/3. A tulajdonjogi záradék — Helycserés garancia

Meghökkentő mesélő

A bérlő lehajolt, és két ujjával óvatosan kiemelte a szürke borítékot a porból. A nehéz viaszpecsét alatt egy apró betűs kiegészítő záradék lapult, rajta a Főfelügyelőség szárazbélyegzőjével.
Gondosan felvágta a papírt a csontnyelű késsel, majd halkan olvasni kezdte a sorokat. A záradék értelmében a helyiség bérleti joga és a vele járó karbantartási kötelezettség az utolsó mechanikus felhúzással hivatalosan is átszállt a leltár legmagasabb pontszámú, állandó jelenléttel rendelkező tárgyára.
Mr. Henderson válláról halk koppanással lecsúszott a súlyos öntöttvas kabát. A sárgaréz állvány kiegyenesedett, majd Henderson kimért, méltóságteljes léptekkel a pult elé sétált. Kinyújtotta a kezét, s egyetlen határozott mozdulattal átvette a bérlőtől a réz felhúzókulcsot.
– A műszakváltás törvényes – mondta Henderson, s a meglepetéstől megdermedt ember vállára akasztotta a nehéz felöltőt. – Kérem, ügyeljen a helyes tartásra. Az Ön első óránkénti karbantartása hatvan perc múlva esedékes.
Az új berendezési tárgy a sarokba merevedett, miközben a pult mélyén egy ismeretlen eredetű, apró ezüstcsengő halk, tiszta pendüléssel jelzett.

53. IX/1. A friss tulajdonos — Váltott műszak

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson simára simította a pult sárgaréz szegélyét, majd kimérten kihúzta a legfelső fiókot. A vastag, bőrkötésű leltárkönyv halkan felnyökkent, ahogy a friss tintával írt tulajdonjogi bejegyzés megszáradt a lapjain. Henderson felvette a pulton heverő kis rézcsipeszt, és gondosan az ingzsebébe csúsztatta – a garanciális karbantartó szerszámkészlet elengedhetetlen tartozékát.
A sarokban álló új berendezési tárgy meg sem rebbent. Tartása kifogástalan volt, bár az öntöttvas kabát nehéz szövete alatt a vállai leheletnyit megfeszültek. Az üveges kirakat

felől tompa léptek zaja hallatszott: az utcán elhaladó gyalogosok észre sem vették a bolton belüli finom átrendeződést.
Henderson egy finom törlőkendővel óvatosan leporolta a pult szélén álló mérleget, majd átlépett a pult másik oldalára. Odasétált a sarokba merevedett alakhoz, és ellenőrizte a hátán lévő apró, hármas számozású rézcsavart. A szerkezet egyenletesen ketyegett, pontosan úgy, ahogy a garanciális kézikönyv előírta.
– A tartóelem beszabályozása megfelelő – mormolta Henderson, és apró pipát tett a leltárkönyv szélére.
Ekkor a bolt mélyéről, a hátsó szoba felé vezető sötét ajtórésből halk, fémes kaparászás hallatszott. Egy ódon, sárgaréz szerkezet kattant a homályban.

54. IX/2. A műszakóra kattanása — Előírt kenőanyag

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson cseppet sem jött zavarba a sötétből érkező fémes kaparászástól. Megfontolt léptekkel a hátsó szoba felé indult, miközben a bőrkötésű leltárkönyvet szorosan a hóna alá csapta. A félhomályban egy súlyos, öntöttvas vázra szerelt sárgaréz szerkezet ketyegett: a műszakóra. A számlapján lévő finom fogaskerekek épp most fordítottak át egy gravírozott fémtáblácskát, amely a következő kötelező karbantartási fázist jelölte meg.
– Kenési ciklus, harmadik fokozat – olvasta fel félhangosan Henderson, majd felnyúlt a falra szerelt, csöpögésgátlóval ellátott olajadagoló fémcsövéhez. A cső végén egyetlen átlátszó, borostyánszínű csepp remegett, akár egy apró, megfagyott borostyánkő.
Henderson óvatosan aláhajtotta a zsebéből előhúzott kis rézkupak formájú célszerszámot, felfogta a sűrű folyadékot, s kimérten visszasétált a bolt sarokba merevedett berendezési tárgyához. Az egykori tulajdonos – aki most mint kifogástalanul beszabályozott, óránként felhúzandó bérlemény szolgált – meg sem rebbent, amikor Henderson a hármas számú rézcsavar köré cseppentette a szert. A feszültség a fémszerkezetben azonnal engedett, s a ketyegés lágyabb, majdnem doromboló ritmusra váltott.
A művelet ezzel lezárult volna, ám a pult alatti fiók magától visszakattant, s a leltárkönyv egy újabb, eddig üres lapot tárt fel. A friss tintával írt soraiban nem nevek,

hanem precíz hőtérképek rajzolódtak ki a helyiség alaprajzáról.
A hátsó szobában lévő műszakóra ekkor ismét megpendült, s a falból kiálló fémcsúszdán egy apró, lepecsételt fadoboz gurult elő, egyenletesen zörögve a fapadlón.

55. IX/3. A lepecsételt fadoboz — Hőtágulási záradék

Meghökkentő mesélő

Henderson lassan odalépett a padlón pihenő, lepecsételt fadobozhoz. A viaszpecséten az antikvárium apró, fogaskerekes címere állt. Óvatosan felvette; a fa még meleg volt, mintha most pattant volna ki egy működő kemencéből.
– Egy újabb garanciális kiegészítő – dörmögte feszülten, miközben hüvelykujjával lepattintotta a törékeny viaszt.
A doboz belsejében nem újabb csavarok vagy kenőolaj lapult, hanem egy finomra csiszolt, sárgaréz hőtágulási mérőműszer, valamint egy összehajtott papírlap. A cédulán Henderson saját, precíz kézírásával állt az utasítás: „A berendezés túlmelegedése esetén a pult alatt lévő második kart azonnal visszahúzni.”
A sarki állványon sötétlő egykori tulajdonos – a szilárdan beállított berendezési tárgy – ekkor halk, sziszegő hangot adott ki. A nyakánál lévő finom illesztéseknél vékony gőzcsík csapott fel.
– Nem kapott elegendő kenést? – suttogta Henderson riadtan, és hirtelen visszalépett a pulthoz. A kézírás pontosan az ő betűit formázta, ám határozottan tudta, hogy soha életében nem írt le ilyen mondatot. A leltárkönyv hőtérképén a pult mögötti sarok ekkor vörösen kezdett izzani.
Henderson nem habozott tovább. Benyúlt a pult alá, és határozott mozdulattal meghúzta a másodlagos rézkart. A fal mögött nehéz láncok csörrentek meg, s a fapadló közepén egy apró, kör alakú csapóajtó emelkedett ki egy centiméternyit, alóla hideg, fémes huzat csapott ki.

56. IX/4. A nyitott csapóajtó — Huzatbiztos szellőzés

Meghökkentő mesélő

Henderson óvatosan letérdelt a résnyire kinyílt csapóajtó mellé. A kiáramló, fagyos huzat szokatlan, olajos gépszagot hordozott, ami azonnal elfojtotta a sarki berendezési tárgy sziszegését. A nyakánál felcsapó gőz kiáramlása alábbhagyott, ám az antikvárium kellemes melege egyetlen pillanat alatt elillant, a pulti hőmérő higanyszála pedig drasztikusan zuhanni kezdett.

A nyílás mélyén, a sötétben egy sárgaréz csiga és egy apró szerkezeti elem látszott. Henderson zseblámpát ragadott, s belvilágított a résbe. A padló alatti keskeny járatban nem csövek húzódtak, hanem egy miniatűr sínpár, amelyen egy tenyérnyi csille várakozott. A csillében egyetlen gondosan összehajtott, viaszolt cédula feküdt: „Hűtési illeték fejében levonandó a következő műszak béréből.”

– Rendkívül hatékony logisztika – dörmögte Henderson, miközben kiemelte a cédulát. A mérőműszer sárgaréz mutatója lassan visszaállt az üzemi zónába, mire a sarki állványon pihenő volt tulajdonos halk kattanással korrigálta a tartását, mintha a hideg hatására kissé összehúzódtak volna az alkatrészei.

Ekkor a bejárati ajtó feletti rézcsengő megszólalt. Nem kívülről érkezett látogató: a csengő nyelvét a falból kifutó vékony acéldrót rántotta meg. A pult szélén pihenő leltárkönyv lapjai maguktól pörögni kezdtek, s megálltak a következő záradéknál, amely alatt egy még nedves tintájú bélyegzőnyom csillogott.

Henderson a könyvhöz lépett, és észrevette, hogy a fagyos Huzat most már nem a csapóajtóból, hanem egyenesen a könyv lapjai közül árad.

57. IX/5. A fagyos leltárkönyv — Természetes légcsere

Meghökkentő mesélő

Henderson megfontoltan hátralépett a pulttól, majd megragadta a rézhegyű nehezéket, és óvatosan ráhelyezte a leltárkönyv zúzmarás lapjára. A hideg fuvallat nem csillapodott; ehelyett a papír ropogó hangot adott, mint a vékony tavi jég, s a lapok szélén apró jégkristályok kezdtek bokrosodni.

– A szellőzési illeték elszámolása nem képezheti vita tárgyát – állapította meg halkan, miközben ujjaival kikerülte a dér lepte sorközöket.

A nedves bélyegzőnyom alatt újabb mondat tűnt fel, amely mintha közvetlenül a papír rostjaiból fagyott volna ki: „A légcsere átmeneti díja egy darab rézgomb vagy azzal

egyenértékű fémáru.” A pult szélén pihenő óralánc egyik apró szeme ekkor önálló életre kelt: elszabadult, s a dermesztő léghuzat fuvallatában egyenletesen belecsúszott a könyv gerincébe. A leltárkönyv erre egy elégedett kattanással becsukódott, s a fagyos huzat abban a pillanatban megszűnt.
Henderson elégedetten megigazította a zakóját, ám a csend nem tartott sokáig. A hátsó szoba felől halk, ritmikus kattogás hallatszott, mintha egy automata írógép kezdett volna el dolgozni a sötétben. A pult melletti sárgaréz szobor lassan elfordította a fejét a folyosó irányába.

58. IX/6. A ritmikus gépzaj — Automatikus nyugtázás

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson nem az a fajta ember volt, aki hagyta volna, hogy egy felügyelet nélkül maradt gép önkényes túlórába kezdjen. Óvatosan megkerülte a pultot, szeme sarkából egy utolsó szigorú pillantást vetve a némán meredő sárgaréz szoborra, majd határozott léptekkel elindult a hátsó szoba felé. A padlódeszkák megszokott nyikorgását elnyomta a fémes billentyűk ütemes, szinte katonás kopogása.
Amikor belépett a homályos helyiségbe, a látvány nem okozott neki meglepetést, csupán némi adminisztratív elégedetlenséget. A sötétben, a porlepte alkatrészes polcok tövében egy régi, mechanikus lajstromozó szerkezet működött: apró rézkarok csaptak le egymás után egy szalag papírra. A gép nem betűket nyomtatott, hanem apró, szabályos mintázatú lyukakat ütött a szalagra, pontosan olyan ütemben, ahogy a szobában a levegő hűlni kezdett.
Henderson közelebb lépett, és határozott mozdulattal letépte a már kinyomtatott papírcsíkot. A lyukkártya szélén friss tintával rányomtatott szöveg futott végig: „Műszakváltás visszaigazolva. A légcsere-illeték jóváírva a kötelezett számláján.” A lap alján az antikvárius gondos, dőlt betűs aláírása állt – pontosabban annak egy tökéletesen élethű, mechanikus bélyegzőnyomata.
– A túlóra-pótlék elszámolása nélkül ez még nem végleges – dörmögte Henderson, majd zsebéből előhúzott egy hajlított rézszeget, és habozás nélkül a szerkezet nyitott fogaskerekei közé illesztette.
A szerkezet egy elfojtott csikordulással megállt, ám a falon lévő kis rézrekesz fedele

ekkor lassan felpattant. Odabent egy újabb, még teljesen üres leltárív várt a rögzítésre.

59. IX/7. Az üres leltárív — Bejegyzett mulasztás

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson nem az a fajta könyvelőalkat volt, aki beéretlen dokumentumokat hagyott volna maga után. Egy pillanatra ugyan elgondolkodott azon, hogy a rézszeget elszámolható dologi kiadásként kellene-e feltüntetnie, de a hűvös bürokrácia iránti tisztelete végül győzött. A rekesz szélén egy finom rézláncon függő acéltű hegye csillogott.

Henderson határozott mozdulattal kézbe vette az íróeszközt, és a még teljesen üres leltárív tetejére precíz, dőlt betűkkel felvéste a maga egyszerű igényét: „Rendkívüli karbantartási illeték: egy darab hajlított rézszeg beszámítása és a fagyos huzat azonnali megszüntetése.”

Amint az acéltű áthaladt az utolsó írásjelen, a fali rekesz nem tekerte vissza a papírt. Ehelyett a fal mélyéből halk, elégedett szisszenés hallatszott. A papírív közepén a tinta helyén apró perforációk jelentek meg, melyek mintázata kísértetiesen hasonlított Henderson saját kézírására. A padlódeszkák alatti fagyos légáramlat egyetlen pillanat alatt elhalt, s a rézrekesz alsó nyílásából egy apró, súlyos fémtárgy gurult ki a portörlő rongy szélére.

Henderson lehajolt, és felemelte a rézzsetont. A korábbi fagyos huzat után meglepő volt tapasztalnia, hogy a fémkorong kellemesen meleg – majdnem forró – volt. Egyik oldalán finom gravírozással a következő felirat állt: „Kártérítési előleg – túlóraterhelés elfogadva.”

– Na látja, lehet ezt rendesen is – jegyezte meg a csendes szobának Henderson, miközben a meleg zsetont a mellényzsebébe csúsztatta.

Ám mielőtt teljesen elégedetten visszaindulhatott volna a frontpult felé, a hátsó falban futó rézcsövekből halk, ütemes kopogás indult meg újra. Ezúttal nem a lajstromozó gép hangja volt, hanem egy másik, mélyebben fekvő szerkezeté.

60. IX/8. A nyomásszabályzó — Gépies kötelezettség

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson megállt a hátsó szoba küszöbén, s a fejét oldalra billentve hallgatta a rézcsövek vibrálását. A hang nem a fal felső részéből eredt, ahol az önműködő lajstromozó lapult, hanem lentről, közvetlenül a fapadló pereme alatt futó vastagabb szerelvényekből. Egy tapasztalt könyvelő pontosan tudja: ha egy bürokratikus gépezet meleg kártérítési zsetont ad, a számlát előbb-utóbb benyújtják a következő tételnél.

Lassan közelebb lépett a sarokhoz, ahol a csövek egy öntöttvas szerelvényben egyesültek. A szelepek felett egy apró, kör alakú nyomásmérő számlapja sötétlett, melynek mutatója vöröses tónusú sárgarézből készült. A mutató eddig mozdulatlanul pihent a nullán, most azonban ütemesen rángatózott, mintha egy láthatatlan gépíró próbálna rajta keresztül üzenetet kopogni.

– Remélem, nem várasz újabb rézszeget – mormolta Henderson, miközben a kezét óvatosan a szelepház fölé tartotta. A fémből kellemes, langyos gőz szivárgott ki, amelynek édeskés, finom gépolajszaga volt.

A nyomásmérő alatti keskeny nyílás hirtelen felpattant, és egy apró, lyukasztott kartoncsík türemkedett ki belőle. Henderson két ujjal kihúzta. A kártyán finom tűszúrásokkal rajzolódott ki a következő műszak sorszáma, valamint egy egyértelmű kérés: a zsebében melegedő zsetont be kellett helyeznie a szomszédos nyílásba a folyamatos üzemmód garanciális igazolásához.

Henderson megrázta a fejét. Végül is a bürokrácia szabályai mindenhol bürokratikusak maradnak, legyen szó papírról vagy sárgarézről. Kivette mellényzsebéből a forró fémkorongot, s habozás nélkül a nyílásba csúsztatta.

61. IX/9. A leltári műszak — Zárolt garancia

Meghökkentő mesélő

A forró garanciazseton alig tűnt el a sárgaréz nyílásban, a nyomásszabályzó kattant egyet, s a szelepházból kiszisszenő édeskés gőzpára nyomban alábbhagyott. Mr. Henderson elégedetten porolta le a tenyerét. Úgy tűnt, a bürokratikus gépóriás végre megnyugodott, a könyvelési kötelezettségek kiegyenlítést nyertek, s az antikvárium

rendje helyreállt.

Ekkor azonban a szerkezet belsejében nehéz, fémes csattanás visszhangzott. A nyomásmérő számlapja alatti kisablakban felpörgött egy számláló, és a rekeszből egy frissen gravírozott, apró sárgaréz táblácska csúszott ki. Henderson felemelte a hűvös lapot. A precíz vésésen a saját neve állt, alatta a hivatalos bejegyzéssel: Előírt műszak megkezdve. Szolgálati időtartam: visszavonásig.

A hátsó szoba nehéz tölgyfa ajtaja abban a pillanatban magától rácsapódott a keretre, s a retesz fémes csattanással a helyére ugrott. Henderson meglepetten lépett az ajtóhoz, de a kilincs meg sem mozdult. A csövek ritmikus kopogása hirtelen átváltott egy egyenletes, mély ketyegésre – pontosan olyanra, mint egy precíziós műszakóra, amely a karbantartó jelenlétét méri.

Az előző tulajdonos nem eladta az üzletet. Csupán átadta a műszakot a gép következő alkatrészének. Henderson száraz, halvány mosolyra húzta a száját; elvégre a könyvelésben a precizitás a legfőbb erény, még ha az ember maga válik is a leltári tétel részévé.

Az eladótér felől ekkor halk csilingeléssel megszólalt az ajtófeletti rézcsengő. Léptek zajongtak a parkettán, és egy idegen hang bizonytalanul kiáltott be a sötétedő bolttérbe.

62. X/1. A gyanútlan vevő — Hivatalos átvétel

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson közelebb hajolt a tölgyfa ajtó kulcslyukához, s megpróbált átlesni a sötétedő eladótérbe. A homályos boltív alatt egy jól öltözött, keménykalapos úr álldogált, kezében egy szalaggal átkötött, sárgarézzel pántolt fadobozzal. Az idegen türelmetlenül kopogott a pult élén egy ezüstfejű sétapálcával, mit sem sejtve arról, hogy a bolt új tulajdonosa épp a szerkezet fogságában tölti elrendelt műszakját.

– Jó napot! Van itt valaki? – kiáltott be a vevő, miközben kíváncsian méregette a falat borító könyvsorokat. – Egy régiséget hoztam becslésre. Egy meglehetősen szokatlan, mechanikus szerkezetet.

A hátsó szobában a rézcsövek hirtelen izgalomba jöttek: a nyomásmérő mutatója kéjesen kilendült, s a fali rekeszből egy apró, üres átvételi elismervény gurult ki, egyenesen Henderson cipője mellé. A nyomtatvány alján már ott szerepelt a saját neve,

mint felelős átvevőé. A gép nem csupán nyilvántartotta a szolgálatot, de azonnal ki is utalta az első hivatalos feladatot.
Henderson köszörülte a torkát, és a zárt ajtón keresztül kikiáltott:
– Tegye a dobozt a pult közepére, uram! A leltározási folyamat elindult.
A vevő meglepődött a fal mögül érkező száraz hangon, de engedelmeskedett. Amint a fadoboz a pultra került, a padló alól finom vibráció indult meg. Az ajtó alsó nyílásán át egy vékony rézdrót nyúlt ki az eladótérbe, s csendben ráfonódott a csomagra.
A doboz fedele lassan felpattant, s a bársony bélésen egy apró, sárgaréz számlapos ketyegő tárgy villant meg.

63. X/2. A mechanikus becslés — Automata értékbecslés

Meghökkentő mesélő

A keménykalapos úr elégedetten bólintott, látva a bársonyágyon ketyegő, bonyolult fogaskerék-rendszert. Meggyőződése volt, hogy egy ritka, tizenkilencedik századi asztrolábiumot hozott eladni, amelyet a nagyapja hagyott rá a padlás mélyén.
– Mint láthatja, kiváló állapotban van! – újságolta a zárt tölgyfa ajtó felé fordulva. – Remélem, a becsült összeg tükrözi majd e különleges műremek valódi értékét.
A hátsó szobában Henderson feszülten figyelte, ahogy a rézcsövek halkan sziszegve áramoltatják a gőzt. A falba épített szerkezet apró rézkarja a dróton keresztül azonnal munkához látott: nem felbecsülte a tárgyat, hanem precízen lecsavarta annak hátlapját.
A dobozban ketyegő szerkezet ugyanis nem ritka antikvitás volt, hanem a leltározó gép saját, évtizedekkel ezelőtt elhagyott nyomásszabályzó szelepe.
A pult mélyéről fémes kattanással egy pecsételt nyomtatvány gurult ki a vevő elé. A gép nem vételárat fizetett, hanem leltári helyreállítási díjat vetett ki a behozott alkatrészre.
– A rendszer átvette a tulajdonát, uram – kiáltotta ki Henderson a kulcslyukon át. – A bevizsgálási és tárolási illeték azonnal fizetendő.
A vevő értetlenül meredt a számlára, miközben a tölgyfa ajtó alatti résen egy apró, sárgaréz kulcs gurult ki a padlóra, egyenesen a cipője orrához.

64. X/3. A raktári óvadék — Beosztott vevő

Meghökkentő mesélő

A keménykalapos úr óvatosan leereszkedett, és két finom kesztyűs ujjával felemelte a padlón pihenő sárgaréz kulcsot. Rövid megfontolás után úgy döntött, a rejtélyes üzletmenet csupán a zálogházak és antikváriumok ódon, exkluzív hagyománya. Mosolyogva igazította meg a nyakkendőjét: meg volt győződve arról, hogy a hátsó szobában ülő becsüs így teszteli a vevők elhivatottságát.
– Rendkívül szellemes megoldás, uram! – kiáltotta a zár irányába, miközben a kulcsot habozás nélkül a pult szélén ásító apró, rézperemes nyílásba illesztette. – Látom, a diszkréció önöknél valóban elsőrangú.
A pult mélyén erre felmordult egy eltemetett fogaskerék-áttétel. A sárgaréz kulcs elfordult, ám a zárt tölgyfa ajtó nem pattant ki. Ehelyett a pult faforgáccsal bélelt oldalrekesze csapódott ki, és egy újabb, még nagyobb pecséttel ellátott lajstromív emelkedett a magasba. A nyomtatvány fejléce félreérthetetlenül hirdette a „Raktári Kulcshasználati Illeték és Óvadék” azonnali fizetését.
A vevő nem jött zavarba. Szilárd meggyőződése volt, hogy a gép teljesítménye a tőkeerő igazolását szolgálja, ezért készséggel csatolta le a mellényéről nehéz, tömör arany óraláncát, s helyezte a rekesz aljára. A gép azonnal elnyelte az aranyat, s a mélyben egy nehéz, bronzfejű pecsétnyomó csapódott a papírra.
A zárt ajtó mögött Henderson előtt egy újabb sárgaréz kar lökődött ki a falból, tetején egy villogó, piros üvegöveggel. A felirat alatta nem a vételár kifizetését igazolta, hanem a vevő hivatalos beosztását az éjszakai segédleltározói műszakba.
A pult alatt ekkor fémes kattanás rezdült, s a bejárati ajtó nehéz retesze magától a helyére csúszott.

65. X/4. A tollseprű átvétele — Éjszakai beosztás

Meghökkentő mesélő

A keménykalapos úr elégedetten hallgatta a bejárati ajtó nehéz reteszének kattanását. Megpaskolta a mellényét, amelyről ugyan hiányzott a tömör arany óralánc, de szilárd meggyőződése volt, hogy a záróra a VIP-ügyfeleknek járó, zavartalan

magánmeghallgatás kezdetét jelzi. Úgy vélte, a zálogházak világában a teljes elszigeteltség a maximális diszkréció elengedhetetlen feltétele.
A pult alól ekkor halk fogaskerék-zörgéssel egy hosszú nyelű tollseprű és egy fakötésű, vasalt szélű leltárkönyv emelkedett ki. A legfelső ív precíz, gépelt betűkkel hirdette: „Segédleltározói Munkakör – I. Osztályú Portalanítási és Katalogizálási Feladatok”.
– Lenyűgöző! – suttogta a vevő lelkesen, miközben elvette a szerszámot. – Egy interaktív hűségpróba! A patinás ritkaságok becsléséhez elengedhetetlen a fizikai alázat és a gyakorlati szakértelem.
A zárt tölgyfa ajtó mögött Mr. Henderson a fali kémlelőnyíláson át fojtott sóhajjal törölte meg izzadt homlokát. A leltározó szerkezet nem csupán átvette a bolt feletti irányítást, de azonnal beosztottat is biztosított számára a műszak lebonyolításához. Henderson közelebb lépett a réz beszélőtölcsérhez, s igyekezett minél hivatalosabb, szigorúbb hangszínt megütni:
– Munkatárs! A harmadik polcsor alatti porréteg elszámolási hiánynak minősül. Kérem, azonnal kezdje meg a portalanítást!
A vevő büszkén kihúzta magát, s lelkesen munkához látott. Ám amint a tollseprű elé érte az első antik rézóra tokját, a padló alatti szellőzőrácsokból fojtogató, száraz gőzsugár csapott fel.

66. X/5. A gőznyomásos fertőtlenítés — Munkavédelmi előírás

Meghökkentő mesélő

A feltörő forró gőzpára nem táorította el a jóravaló vásárlót; épp ellenkezőleg, elégedetten köszörülte meg a torkát. Meggyőződése volt, hogy a patinás boltban éppen egy magas nyomású, gőzölős műtárgy-sterilizálás tesztfázisának részesévé vált, amely kizárólag a legkiemelkedőbb gyűjtőknek jár.
– Kifogástalan! – kiáltotta a sűrű fehér ködben tüsszögve, miközben a tollseprűt úgy forgatta, mint egy karmesteri pálcát. – A mikroszkopikus gombaspórák és az évszázados atkák azonnali semlegesítése! Az ilyen fokú gondoskodásért másutt külön felárat számolnának fel.

A zárt ajtó mögött Mr. Henderson a réz beszélőtölcsérre tapasztotta a fülét. Amikor megértette, hogy a vevőtérben gőzkibocsátás történt, riadtan lapozta fel a leltárkönyv biztonsági fejezetét. A szerkezet nem fertőtlenített: a túlhevült belső kazán a felesleges túlnyomást engedte ki a vevőtérbe, nehogy az egész antikvárium a levegőbe repüljön.
A sűrű gőz lassan oszlani kezdett, leleplezve a hátsó falba épített óriási, sárgaréz számlapos leltárórát. A berendezés kijelzőjén rézkattogással megjelent az első elszámolási mérföldkő: „Próbaidős műszak: 0,1% teljesítve. Következő feladat: A szellőzőjárat belső korommentesítése.”
A vevő lelkesen a padló rácsa felé hajolt.
– Henderson úr, a prémium VIP-csomag tartalmaz védőruházatot, vagy a saját zakómban másszak be?
A sötét szellőzőmélyből ekkor tompa, fémes kaparászás válaszolt.

67. X/6. A szellőzővájat — Korommentesítési protokoll

Meghökkentő mesélő

A vevő egyáltalán nem jött zavarba a sötétből felhallatszó fémes kaparászástól; sőt, elismerően bólintott. Meggyőződése volt, hogy az antikvárium mechanikus élményterápiája most lépett a második, interaktív szakaszába.
– Pompás akusztika! – kurantotta be a sötét nyílásba, majd elegánsan levette a zakóját, és gondosan félretette a pultra. – A hangeffektekért külön dicséret illeti a tervezőt. Gondolom, a koromkefe automatikusan közeledik.
A zárt ajtó mögött Mr. Henderson izzadó tenyérrel forgatta a leltárkönyv idevonatkozó oldalát, ahol piros tintával a következő állt: „A szellőzőrendszer automatikus tisztítókeféje 1888 óta nem volt elválasztva a központi fogaskerék-hajtástól. A járatba lépni tilos és életveszélyes.”
– Ne menjen közelebb! – kiáltotta Henderson a réz beszélőtölcsérbe, de a hangja a gőzmaradványoktól recsegve, torzan jutott el a vevőtérbe.
– Értettem, Henderson úr! – kiáltott vissza a vásárló, miközben elszántan feltűrte az ingujját. – „Ne tétovázzak, lépjek közelebb!” Kifejezetten értékelem az ilyen haladó szintű kihívásokat!
Azzal a férfi négykézlábra ereszkedett, és a kapott tollseprűt maga előtt tolva elindult a

szűk, koromfedte bádogcsőben. A leltáróra ekkor hangosat kattant, s a kijelzőjén a felirat átváltott: „Karbantartó behatolás érzékelve. Súrlódási egyenleg: folyamatban.”
Henderson megdermedt a hátsó szobában. A szellőzőmélyből halk, egyenletes ketyegés indult meg.

68. X/7. A garanciális felmentés — Automatizált tulajdonváltás

Meghökkentő mesélő

A bádogcsőből felharsanó fogaskerék-csikorgás rázkódásba hozta az antikvárium teljes szerkezetét. Mr. Henderson behunyta a szemét, felkészülve a legrosszabbra, miközben a leltáróra mutatói eszeveszett pörgésbe kezdtek. A nyomásszabályzó sípoló hang kíséretében engedte ki a maradék gőzt, majd egy nehéz, fémes csattanással minden elcsendesedett.
A hátsó szoba falán lévő sárgaréz nyílás csörrenéssel kinyílt. Egy megpörzsölt, de katonásan lepecsételt okirat csúszott ki belőle egyenesen Henderson reszkető tenyerébe. Az utolsó garanciális záradék volt az, rajta a friss tintával írt szöveggel: „Alulírott szerkezet igazolja, hogy a korommentesítési próbát sikeresen teljesítő jelentkező átvette a műszakot. A korábbi kezes kötelezettségei azonnali hatállyal megszűntek.”
Henderson ámulva nézett a papírra, amikor a bolttér felől elégedett csettintés hallatszott. A vevő lépett ki a szellőző másik végéből: a korom kissé összefolyt az arcán, de a zakóját gépiesen tisztára kefélve, büszkén feszített. Mellkasán egy frissen rászegecselt rézjelvény csillogott: *Főgépész és Üzletvezető*.
– Zseniális VIP-program! – kiáltott a vevő elragadtatva. – A szűk járatok, a kefe súrlódása, az automatikus előléptetés… Garantálom, hogy mától én viszem ezt a boltot!
Henderson szólni sem tudott. Csendben letette a leltárkönyvet, zsebre vágta a felmentő záradékot, és megkönnyebbülten kisétált a nyitott ajtón. A sötétedő sikátor sarkán azonban egy magányos, rézveretes fadoboz hevert a járdaszegélyen, s belőle halk, ütemes szívhang dobogott.

69. XI/1. A gazdátlan fadoboz — Ütemezett szívhang

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson megtorpant a nyirkos macskakövön. A rézveretes fadoboz ritmikus lüktetése olyan vészjóslóan emlékeztetett egy precíziós óraműre, hogy a volt üzletvezető ösztönösen hátralépett egyet. A doboz szélén finom, vésett felirat csillant meg az utcai lámpa sárgás fényében: „Garantált átruházás esetén felnyitandó.”

A sikátor homályából halk, kimért léptek zaja hallatszott. Az antikvárius lépett ki az árnyékból, kalapja karimáját kissé megbillentve. Arca kifejezéstelen maradt, de tekintetében hűvös kíváncsiság pislákolt.

– Igazán mintaszerű visszavonulás, Mr. Henderson – jegyezte meg kimérten, miközben gombostűhegyező tekintetével a járdaszegélyen pihenő tárgyra mutatott. – Bár a mechanikus szabályzat ritkán enged el bárkit teljesen üres kézzel.

– Én már átadtam a műszakot és a felelősséget! – tiltakozott Henderson, s görcsösen a zsebében lévő, frissen pecsételt záradékra szorította a kezét.

– Így van, a boltot valóban átvette az új főgépész – bólintott az antikvárius szárazon. – Ám a kötelezettség átadása mindig jár egyfajta végkielégítéssel. A doboz nem a leltár része. A doboz személyre szabott.

Ekkor a rézpánt finom halk kattanással kioldódott, a tető felpattant, s belsejéből egy apró, gőzölgő fogaskerék-rendszer bukkant elő, amely szorosan felvette Henderson zaklatott szívverésének ütemét.

70. XI/2. A szinkronizált doboz — Ritmikus garancia

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson a mellkasához kapott. A fadoboz apró gőzszelepei pontosan akkor szisszentek fel, amikor a saját pulzusa megugrott, mintha a szerkezet nem csupán leutánozná a szívverését, hanem irányítaná is azt.

– Ez... ez képtelenség! – lihegte Henderson, miközben óvatosan megpróbálta elhúzni a kezét a doboz belsejében forgó apró rézhenger közeléből. – Én nem írtam alá semmilyen keringési záradékot!

– A nyugdíjazási szabályzat harmadik cikkelye értelmében a távozó üzletvezető élettani

egyensúlya az antikvárium stabilitásának garanciája – magyarázta az antikvárius, miközben gépiesen előhúzott a zsebéből egy apró, réznyéllel ellátott finomcsavarhúzót. – Ez a készülék nem veszélyes, csupán egy jóindulatú ritmusszabályzó. Ha Ön túlságosan izgatottá válik, a rugós szerkezet kíméletesen visszalassítja a pulzusát a hivatalos leltári átlagra.

Henderson óvatosan megkönnyebbült. Ha csupán egy gondoskodó orvosi segédeszközről van szó, amit a cég hálából bocsátott a rendelkezésére, talán nincs ok a pánikra. Megérintette a sárgaréz szegélyt, mire a dobozból kiemelkedett egy apró, felhúzható kulcs, amely finom halk kattanással rögzült.

Ekkor azonban a doboz mechanikája hirtelen megakadt, s a rézhenger forgási sebessége váratlanul a felére csökkent. Henderson feje megszédült, s a nyirkos macskakövön állva érezte, ahogy a saját szívverése azonnal és engedelmesen átveszi a kényelmetlenül lassú, merev ütemet.

A járdaszegélyen egy elszabadult, apró fogaskerék gurult végig, egyenesen a sötét csatornarács felé.

71. XI/3. A csatornarács alatt — Keringési egyenleg

Meghökkentő mesélő

A parányi fogaskerék tiszta, fémes csengetéssel hullott alá a sötét lefolyóba. Mr. Henderson megpróbált utána nyúlni, de a kényelmetlenül lelassult pulzusa miatt a mozdulata kétségbeejtően nehézkessé vált. Úgy nyújtotta ki a kezét a nyirkos levegőben, mintha egy sűrű, láthatatlan zselében kellene utat törnie magának.

– Ne aggódjon, a rendszer felettébb rugalmas – jegyezte meg az antikvárius higgadtan, s zsebéből egy apró, széljegyzetekkel teli jegyzettömböt húzott elő. – Az alkatrész elhagyása automatikusan aktiválja a helyi közüzemi készenléti protokoll harmadik szakaszát. A városi csatornahálózat és az Ön keringési garanciája közt ugyanis szoros, időtálló szimbiózis áll fenn.

Henderson megingott a macskakövön. A mellkasában dobbanó ritka, lomha lüktetés szinte megnyugtatónak tűnt, noha a látómező szélein finom szürke homály derengfent. – De a… a pulzusom… – nyögte ki nehezen.

– Csupán takarékos üzemmód – biztosította őt a kereskedő, miközben akkurátusan

visszacsúsztatta a csavarhúzót a mellényzsebébe. – Amíg a lefolyóba esett elem visszaszerzése folyamatban van, a doboz a közeli gázlámpák hőtágulásából nyeri az ütemet. Amennyiben gyorsítani kívánja a helyreállítást, javaslom, tegyen pár kényelmes lépést a főgyűjtő felé.

A sötét csatornarács mélyéről ekkor halk, szabályos, fémes ütközés visszhangzott fel, mintha a föld alatt egy másik, elfeledett óramű indult volna be.

72. XI/4. A gázhálózati pulzus — Nyomás alatti garancia

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson tehetetlenül bólintott, majd nehéz, ólomlábakon megindult a kövezetbe süllyesztett vasrács felé. Minden egyes lépésénél a mellkasában lévő kongó üresség úgy nehezedett rá, mintha a gravitáció hirtelen meghatszorozódott volna. A doboz a kezében nem hűlt ki; ellenkezőleg, a rézpántok selymes, bizsergető forróságot sugároztak.

– Kiváló tempó, Mr. Henderson! – dicsérte meg az antikvárius, miközben méltóságteljesen mellette sétált, és ezüstceruzájával újabb pipát tett a jegyzettömbjébe. – Látja, a gázhálózat nyomásingadozása máris átvette a szabályozást. Bár a szisztéma mellékhatásaként a bal karja kissé elnehezülhet, az utcai világítás hatékonysága mintegy négy százalékkal növekszik.

Henderson a rács fölé hajolt. A sötét mélyben, a szennyvíz és a gőzgomolyagok mögött apró, sárgaréz szikrák pattogtak, mintha egy miniatűr öntöde működne a város alatt. Amint a dobozt közelebb tartotta a nyíláshoz, a feje felett álló gázlámpa lángja hirtelen visszahúzódott, majd a doboz lüktetésével egy időben hatalmasat pattant.

– Elnézést – nyögte ki Henderson, s homlokán hideg verejtékcsepp gördült le. – Ha a gázvezeték... az én pulzusom... akkor mi történik, ha valaki elzárja a főcsapot?

A kereskedő készségesen elmosolyodott, és felhajtotta gallérját a feltámadó nyirkos szélben.

– Nos, abban az esetben az Ön keringése átvált a csatornázási művek vészkeringetőjére. Bár az a mechanika kissé zajosabb, és néha hajlamos a visszacsapásra.

A rács mélyén ekkor egy nehéz, olajos fogaskerék fordult át, s a sötétből egy

rézbevonatú mérőóra számlapja emelkedett ki a gőzben.

73. XI/5. A tizenkettes alállomás — Kalibrált karbantartás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius a rácshoz térdelt, s elegáns mozdulattal apró, finom kidolgozású kulcsot húzott elő a mellényzsebéből. A gőzben derengő számlap mutatója vészjóslóan ugrált, pontosan lekövetve Henderson szaporábbá váló, szaggatott lélegzetvételét.

– Kérem, uralkodjon magán, dear fellow! Ha túlpörgeti a mutatót, a szomszédos utcában csőtörést okoz a túlnyomás – figyelmeztette a kereskedő, miközben a kulcsot a rézóra oldalába illesztette, s határozottan fordított rajta kettőt.

Henderson mellszoborrá merevedett: a saját bordái mögött éles, fém a fémmel találkozó kattanás visszhangzott. A bal lábában azonnal megszűnt a nehéz ólomérzet, helyette bizsergető, száraz melegség futott végig a vénáin. A feje feletti gázlámpa lángja kiegyenesedett, s nyugodt, aranysárga fénnyel világította be a nyirkos macskaköveket.

– No látja! A finomhangolás megtörtént – bólintott elégedetten az antikvárius, miközben elrakta a kulcsot. – Ön mostantól hivatalosan is a tizenkettes számú nyomásszabályzó alállomás. A garanciális feltételek szerint az első karbantartási körútja pontosan most veszi kezdetét.

– Milyen körút? – nyögte Henderson, de a kezében lévő fadoboz hirtelen hűvössé és nehézzé vált, mintha egyenesen az utca alatti öntöttvas csőhálózathoz forrasztották volna.

– A hálózati felderítés, természetesen – felelte a kereskedő, és a sötét utca vége felé mutatott, ahol egy magányos lámpagyújtó létrája támaszkodott a következő vasoszlopnak. – Ha lemaradunk a nyomáspróbáról, a főellenőr leveszi a jutalékot a keringéséből.

74. XI/6. A lámpagyújtó létrája — Szabályozott feszültség

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson kénytelen volt megindulni a nyirkos macskaköveken, de minden egyes lépése furcsa, kiszámított ritmust követett. Ahogy a bal cipősarok a kőhöz ütődött, a házfalakon futó rézcsövekben halkan felpisszent a gáz, a közelebbi lámpa lángja pedig engedelmesen meghajolt. Az antikvárius méltóságteljesen lépkedett mellette, mintha csak egy vasárnap délutáni sétán kísérne egy jól felhúzott faliórát.

– Rendkívül gazdaságos üzemmód – jegyezte meg a kereskedő, miközben elhaladtak egy zárt ablakú pékség mellett. – Ön most pontosan annyi gázt áramoltat, amennyit a léptei ritmusa kiprésel a mellkasából. Ha siet, a fény kövér szirmokat bont; ha megtorpan, a fél utca sötétségbe borul.

Amikor elérték a következő vasoszlopot, a támasztott létra valóban ott állt, de lámpagyújtónak nyoma sem volt. Csupán egy kopott, rézveretes mérőműszer lógott az oszlop oldalán, pontosan olyan magasságban, hogy egy áthaladó gyalogos könyöke kényelmesen megakadhasson benne. A számlapon lévő mutató gyanakvóan rezgett.

Henderson óvatosan megtorpant. A pulzusa most pontosan harminchatot ütött percenként, ami a szomszédos mellékutcában épp csak arra volt elég, hogy a cégérek alatti kis gázégők halvány kék derengést árasszanak.

– Nem látom a főellenőrt – mondta Henderson, miközben fémízű nyál gyűlt össze a szájában.

– Dehogynem látja – válaszolta az antikvárius, és előzékenyen megkopogtatta a vasoszlopra szerelt sárgaréz műszert. – Csak éppen a hálózati hierarchia felsőbb szintjén helyezkedik el. Kérem, nyújtsa ki a bal mutatóujját a tesztcsaphoz, mielőtt a szomszédos körzetben kihűl a fűtés!

75. XI/7. A tesztcsap gőze — Közvetlen nyomáspróba

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson reszkető kézzel nyújtotta ki a mutatóujját a rézműszer oldalából kiálló, hidegen csillogó nyíláshoz. A fém hidege szinte égette a bőrét, de visszahúzódásra már nem maradt mozgástere.

– Csak óvatosan – suttogta az antikvárius, és maga is fél lépést hátrált a macskakövön. – A legkisebb nyomásingadozás is megzavarhatja a szomszédos körzet sütőipari gőzellátását, s a pékek rendkívül türelmetlen emberek.

Amikor Henderson ujjbegye végül hozzáért a tesztcsap sárgaréz pereméhez, halk, fémes klittyenés hallatszott. A műszer mutatója vadul kilendült, s a férfi mellkasát olyan éles, ritmikus bizsergés járta át, mintha egy parányi óraműves kalapács kezdte volna verni a bordáit belülről. A házfalakon futó csővezetékek sziszegése azonnal megváltozott: a legközelebbi gázlámpa lángja fakósárgáról éles, vibráló ibolyakékre váltott.

– Na látja – bólintott a kereskedő, s gyorsan bejegyzett valamit a kabátja zsebéből előhalászott, kormos szélű jegyzetfüzetbe. – A kalibráció sikeres. Most már nem csupán hajtja a hálózatot, de ön lett a főszabályzó szelep is. Ha elégedetlen a közvilágítással, elég egy mélyebbet lélegeznie.

Henderson szája teljesen kiszáradt. Próbált egyet nyelni, de a torkában is a tömény gáz fémíze terjengett. Érezte, ahogy a mellkasa emelkedésére a távoli kereszteződés lámpái egyszerre lobbannak fel, s a sötétség ütemesen húzódik vissza az utcákról.

– De mi történik, ha elalszom? – kérdezte rekedten, miközben lassan visszahúzta zsibbadt ujját.

Az antikvárius nem válaszolt. Csupán a sarkon túlra mutatott, ahol a sűrűsödő ködből egy nyikorgó, vasvázas tolókocsi sziluettje bontakozott ki, tetején egy magányosan ketyegő, sárgaréz plombával lezárt mérőórával.

76. XI/8. A hordozható mérőóra — Mobilizált kötelezettség

Meghökkentő mesélő

A tolókocsi pontosan a két férfi előtt állt meg, mint egy engedelmes, ámbár veszélyesen fémes háziállat. Az antikvárius nem teketóriázott: megragadta Henderson még mindig zsibbadt csuklóját, és nyers mozdulattal a műszer oldalából kiálló sárgaréz

csatlakozóhoz szorította.

– Ne rángassa a kezét! – sziszegte az antikvárius szaporán, miközben tekintetével a legközelebbi gázlámpa lángjának ritmikus pislákolását követte. – A szívverése pillanatnyilag a teljes hatodik kerület nyomásprofilja. Ha most megugrik a pulzusa egy alaptalan pánikroham miatt, a községháza összes díszcsillárja kirobban.

A mérőóra számlapja mögött apró fogaskerekek csikordultak össze. Henderson érezte, ahogy mellkasában az egyenletes lüktetés átadja helyét a csövekben áramló gőz tompa dörgésének. A műszer sárgaréz plombája egy kattanással rögzítette az értékeket: az ütemezés megváltoztathatatlanná vált.

– Kész – bólintott a kereskedő, és határozottan a sötétbe vesző kapualj felé fordította Hendersont. – Az első hivatalos állomása a kilences számú bérház. A harmadik emeleti lakó teaforralója öt perce késik. Menjen, és szedje a lábát egyenletesen! A hálózat nem tűri a tétlenséget.

Henderson engedelmesen megindult a macskaköveken, s a háta mögött nyikorogva gördült utána a vasvázas szerkezet, híven követve minden egyes kimért lépését.

77. XI/9. A kilences számú lakás — Nyomástartó végrendelet

Meghökkentő mesélő

Henderson gondosan ügyelt rá, hogy minden egyes lépése pontosan nyolcvan centiméteres legyen, ahogyan azt a mögötte nyikorgó szerkezet megkövetelte. A kilences számú bérház sötét lépcsőházában a fali gázlámpák fénye ritmikusan feléledt és elhalványult a pulzusával tökéletes összhangban.

A harmadik emeleten a kilences ajtó félig nyitva állt. Odabent egy ősz ember ült a terített asztalnál, s türelmetlenül kopogtatott egy üres teáscsészén. A tűzhelyen álló sárgaréz teafőző teljesen cold volt és csöndes.

– Pontosan öt percet késett, Henderson – mondta az ember anélkül, hogy felnézett volna a gőzmentes edényről. – A gőznyomás leesett, a víz pedig még csak nem is langyos.

Henderson a kapott utasítás szerint óvatosan a sárgaréz csaphoz érintette a mutatóujját. A mellkasában a szívverés egy pillanatra megtorpant, majd a csövekből csikorgó hang

kíséretében előtört a kékes láng. A teaforraló szinte azonnal éles sípolásba kezdett.
– Remek – bólintott a férfi, majd felállt, és a székre mutatott. – Most pedig üljön ide. Az ön teája következik.
Henderson ekkor pillantotta meg az asztalon heverő gázszámlát és a falon függő bekeretezett oklevelet: a saját nevét. Ráébredt, hogy az egész várost átszövő hálózat nem volt más, mint egyetlen zárt körmodell az antikvárium hátsó szobájában, s ő maga volt a lakó, aki éjjelente hiába várta a meleg teát.
A tolókocsi egy utolsó kattanással rögzítette magát a padlódeszkákhoz.
A távoli utcasarkon egy rézgaras gurult végig a nedves macskaköveken.

78. XII/1. A teáskanna füstje — Nyomástartási kötelezettség

Meghökkentő mesélő

Henderson megpróbálta elhúzni a kezét a tesztcsaptól, de a tolókocsi karfájába épített rézpántok halk szisszenéssel rásimultak a csuklójára. A szerkezet nem csupán rögzítette magát a padlóhoz, hanem láthatóan véglegesíteni kívánta a lakóberendezést.
– A teája kihűl, Henderson – jegyezte meg az ősz ember szárazon, és egy sárgaréz töltőtollat tolott át a terítőn. – A névjegyét már elhelyeztük a falon, a nyomástartási kötelezettségvállalást viszont alá kell írnia. Hivatalos ügy, tudja. A város nem fűtheti magát csupán jóindulatból.
Henderson szaggatottan lélegzett. Valahányszor szaporább szívverése megemelte a pulzusát, a teafőző alatti kékes láng magasabbra csapott, s a konyhában azonnal érezhetően melegebb lett. A falon függő keretezett oklevél halványan megremegett a gázcsövek ritmikus rezonanciájától.
– És ha megtagadom? – kérdezte Henderson feszülten.
– Akkor a földszinti bérlők kénytelenek lesznek hideg fürdőt venni – felelte a férfi, s kimérten felényújtotta a csészét. – Az antikvárius odalent már úgyis retinarepedést kap a feszültségtől. Egyetlen tüsszentése elegendő ahhoz, hogy a kettes körzetben elaludjanak az utcai lámpák.
A folyosó felől halk kattanás hallatszott, mint amikor egy mérőóra eléri a maximális

tartományt.

79. XII/2. A tizenkettes elosztó — Szabályozott felderítés

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson kénytelen volt óvatosan lélegezni. Egy meggondolatlan köhögés elég lett volna ahhoz, hogy a városi közvilágítás pislákolása miatt a gyanútlan gyalogosok a csatornába lépjenek. A sárgaréz töltőtoll hideg volt és nehéz; a hegyéből nem tinta, hanem sűrű, fekete műszerolaj szivárgott.

– Nem garantálom az egyenletes ritmust – vetette oda szűkszavúan, miközben a tollat a terítőre fektetett fémkeretes lapra illesztette.

Ahol az olaj a papírhoz ért, halk sercegéssel serkent ki a gőz. Amint a névjegy utolsó kanyarítása is felkerült a lapra, a tolókocsi csuklópántjai fémes koccanással kioldódtak. A szerkezet azonban nem engedte szabadon: a kerekek rejtett fogaskerekei kattanva rögzültek a padlóba vésett sínpályába, s a tolókocsi lendületesen megindult a nyitott ajtón át a sötét folyosó felé.

– Az első felderítési pont a tizenkettes elosztó – kiáltotta utána az ősz ember, miközben higgadtan beleivott a teájába. – Ellenőrizze a szelepek tömítését! Ha szivárgást észlel, semmiképp se ijedjen meg, mert a riadt pulzusa szétveti a főnyomócsövet.

A folyosón a gázcsövek mint kövér indák futottak a falak mentén. Henderson a homályban furcsa dolgot vett észre: a csőkötésekből szivárgó gőz nem városi gáz szagát árasztotta, hanem frissen pörkölt kávé és antikvár könyvek tömény illatát.

A sínpálya végén egy rézbevonatú manométer órája várt rá, melynek mutatója gyanúsan ritmikus ketyegéssel követte saját pislogását.

80. XII/3. A tizenkettes elosztó — Téves kalibráció

Meghökkentő mesélő

A tolókocsi lágyan felkoppant a sínpálya végpontját jelölő gumibaknak, s Mr. Henderson kerekei végleg megálltak a tizenkettes elosztó előtt. A falat vastag sárgaréz csövek

borították, amelyek úgy tekergőztek egymásba, mint egy gőzkazán túlbonyolított belső szervei.

A rézbevonatú manométer számlapján nem számok álltak, hanem apró, kézzel rajzolt kávéscsészék és nyitott könyv-ikonok. Henderson megkönnyebbülten sóhajtott fel: a látszat ellenére a mutató mozgása nem a saját szívritmusát követte, hanem a hálózatban keringő gőz finom hőtágulását. Az antikvárius ijesztgetése csupán ódivatú, pszichológiai trükknek tűnt, amellyel a tapasztalatlan ellenőröket szokták fegyelemre inteni.

A szelepek tömítésénél finom, szürkés gőzsugár szisszent ki. Henderson óvatosan kinyújtotta a kezét, és megmarkolta a főcsap recézett kerekeit. Amikor balra fordította a tárcsát, a pörkölt kávé illata azonnal átváltott égett vaníliára, s a fal mögött mély, öblös morajlás támadt.

– Helyes – mormogta magában, s a félelem utolsó szikrája is elillant belőle. – Csak egyszerű nyomáskülönbség.

A tizenkettes elosztó aljából ekkor fémes kattanással kiugrott egy apró rézfiók. A benne fekvő perforált kartonon géppel gépelt üzenet állt: „Köszönjük a kézi dúsítást. A városi olvasótermekben a levegő mostantól tizenkét százalékkal sűrűbb.”

A folyosó távoli, sötét szegletéből ekkor halk, ütemes léptek zaja szűrődött ki.

81. XII/4. A sűrített levegő — Utolsó elszámolás

Meghökkentő mesélő

A léptek zaja nem a sötét alagút mélyéből érkezett, hanem közvetlenül Mr. Henderson feje felől, a grippes gőzcsövek mögötti gerendákból. Az antikvárium vastag padlódeszkái halkan megreccsentek, ahogy a boltba lépő legújabb vevő lassan átvágott az eladótéren.

A tizenkettes elosztó rézcsövei azonnal rezonálni kezdtek a fenti mozgásra. A falba épített finommechanika fémes csattanással lökött előre két acélreteszt, amelyek mozdíthatatlanul rögzítették Mr. Henderson tolókocsijának kerekeit a beépített sínpárhoz. A férfi döbbenten rántotta meg a karfát, de a szerkezet meg sem rebbent. Ezzel egy időben a sárgaréz manométer mutatója visszaugrott az megnyugtató kávéscsészéről egy apró, kézzel rajzolt olvasószemüveget ábrázoló ikonra.

Odafent a gyanútlan vásárló meggyújtotta az olvasóasztal gázlámpáját. A sárgaréz égőfejből lágy, sárgás láng csapott fel, s a lenti elosztó szelepei precíz szinkronba lendültek Henderson mellkasának ütemével. A férfi ekkor értette meg a tévedését: a főcsap eltekerésével nem a saját szívritmusát függetlenítette a várostól, hanem közvetlenül az antikvárium nyitvatartási rendjére kalibrálta a keringését. Valahányszor a vevő odaután nyúlt a könyvjelzőért vagy lapozott egyet a sűrű levegőjű teremben, a gázlámpa lángja pislákolt egyet, Henderson szíve pedig kihagyott egy dobbanást, hogy tartsa az előírt üzemi nyomást.
A tolókocsi alatti sínpálya végén ekkor gurulni kezdett egy apró, rézből öntött csengő, s a sötétben halkan koccant a falnak.

82. XIII/1. Az olvasótermi tarifa — Szabályozott fordulatszám

Meghökkentő mesélő

A csengő halk koppanása nem maradt válasz nélkül. A sínpálya végén lévő vakbúrából egy vékony, sárgaréz cső emelkedett ki, mint valami fémből hajtogatott, kíváncsi periszkóp. Egy apró, sziszegő levegőlökettel kék tintával nyomtatott papírcsíkot köpött Mr. Henderson ölébe.
A nyomtatvány fejlécén a helyi gázművek elegáns logója állt, alatta pedig a friss bejegyzés: „Olvasótermi tarifacsomag – Változó fordulatszámú üzemmód”. Henderson borzadva tapasztalta, hogy ahogy a fenti vásárló gyorsabban kezdett lapozni a vaskos könyvben, a manométer mutatója veszélyesen megközelítette a piros sávot, a saját pulzusa pedig szapora, csattogó ritmusra váltott.
Ha a vevő elmélyülten tanulmányozott egy lábjegyzetet, a láng visszahúzódott, s Henderson tüdeje alig jutott oxigénhez. Nyilvánvalóvá vált: ha a fenti úriember úgy dönt, hogy kioltja a lámpát és távozik a bolt tartományából, az elosztó nyomása nullára zuhan, s vele együtt a saját életfunkciói is leállnak.
Henderson kétségbeesetten a szelepek felé nyúlt. Az egyetlen esélye az maradt, ha mesterségesen megnöveli a gázáramlást, maradásra csábítva az ismeretlen olvasót. Mély lélegzetet vett, s rácsapott a kilences számú kiegyenlítő csapra.

Odafent a lámpa vakító, napszerű fénnyel csapott fel, mire a vásárló elégedett hümmögéssel húzta közelebb a székét. Henderson melledzésbe illő szívveréssel dőlt hátra a mozdulatlan tolókocsiban: a törékeny egyensúly beállt, s már csak drukkolnia kellett, hogy a kiszemelt kötet elég vastag legyen.

83. XIII/2. Az aroma-szabályzó — Illatosított olvasás

Meghökkentő mesélő

A mennyezet felől lágy lapaj hallatszott, mint amikor egy nehéz borítójú enciklopédia lapja átperdül a szomszéd oldalra. Mr. Henderson szaporán szedte a levegőt, miközben tekintete a tizenkettes elosztó újabb rejtett szerkezetére tévedt. A kilences csap mellett egy kisebb, sárgarézből készült, tekerőgombos tartály pislákolt, rajta apró gót betűs felirat: „Aroma-kiegészítő – Békebeli dohány és ódon papírkötés”.
Henderson elmosolyodott. A logikája kikezdhetetlennek tűnt: ha a fenti olvasó kényelme nem csupán a fényerőn, hanem a megnyugtató, otthonos atmoszférán is múlik, akkor a megfelelő illatanyagok adagolásával órákra a fotelhez láncolhatja az ismeretlen vásárlót. Remegő ujjal negyed fordulatot tekert a finomhangoló csapon.
Odafent halk szimatolás hallatszott, majd a fa padlódeszkák elégedett reccsenéssel fogadták a hátradőlő test súlyát. A gázcsőből szivárgó finom pörköltkávé- és cseresznyedohány-illat megtette a hatását: a lapozás ritmusa egyenletes, szinte gépies metronómmá szelídült. Henderson pulzusa végre visszatért a megszokott, nyugodt hatvanas értékre.
Megkönnyebbülése azonban nem tartott sokáig. A rézperiszkóp újabb éles szisszenéssel egy apró, sárga rézcédulát dobott ki. A rajta lévő friss véset szerint a kényelmi funkciók használata extra gázfogyasztással járt, melyet a rendszer közvetlenül a lenti légtér oxigéntartalmából vont le. A levegő a szűk járatban érezhetően megritkult, miközben a tizenkettes elosztó mögötti falban egy mély, szabályos kopogás vette kezdetét.

84. XIII/3. Az expressz fejezetváltás — Öngyilkos ütemezés

Meghökkentő mesélő

A vakogó légszomj közepette Mr. Henderson elméje meglepő tisztasággal mérlegelte az opciókat. Ha a lenti oxigénfogyasztás a fenti olvasó kényelmi funkcióival van arányban, a megoldás kézenfekvőnek tűnt: az ismeretlen vásárlót nem maradásra, hanem minél gyorsabb távozásra kell bírni. Ha befejezi a kötetet és becsukja a borítót, a gáznyomás leáll, a levegő visszatér, s a tolókocsi beépített sínje talán végre kioldja a tengelyt.

A tizenkettes elosztó alsó szegmensében meg is lelte a keresett sárgaréz tárcsát. A gót betűs felirat – „Éberségfokozó borsmenta és szúrós ózon – Expressz fejezetváltás” – biztatóan csillogott. Henderson remegő ujjakkal, gondolkodás nélkül ütközésig csavarta a gombot.

Odafent a reakció azonnali volt. A megfontolt, lágy lapozásokat egy feszített, szinte hisztérikus papírcsörgés váltotta fel. A vásárló nem olvasott: száguldott a sorok között. Henderson már előre örült a kiszabadulásnak, ám az elosztó belső mechanikája éles kattanással korrigált, s a gázhálózat felpörgött.

Henderson pulzusa egyetlen másodperc alatt ugrott száznegyvenre. A logikájában tátongó lyuk most mutatta meg magát: a fenti olvasási tempó és a lenti oxigénszint nem fordítottan, hanem egyenesen arányosan mozgott. Minél gyorsabban lapozott a vevő, a rendszer annál több levegőt szivattyúzott fel a hatékonyság fenntartásához. A fal mögötti kopogás ekkorra már fülsiketítő kalapálássá fajult.

Ahogy a látása szélén megjelentek az első sötét foltok, a rézcső alsó illesztéséből egy apró, felhúzható óraszerkezettel felszerelt üvegkapszula gurult ki a padlóra.

85. XIII/4. Felderítés — Mechanikus időzítés

Meghökkentő mesélő

A padlón forgó üvegkapszula apró fogaskerekei finom, fémes ketyegéssel számlálták vissza a másodperceket. Mr. Henderson, szeme előtt örvénylő sötét foltokkal, remegő törzzsel hajolt előre a tolókocsijában. A sínre zárt tengely nem engedte a teljes

mozgásszabadságot, így végül csak a cipője orrával sikerült maga felé pöckölnie a csillogó hengerikét.

A kapszula rézkupakján parányi gravírozás állt: „Rendszerfáradási csillapító — Nyugtató levendula és nehéz altatógőz”. A mellette futó csővezeték alsó szegmensén egy tűvékony beömlőnyílás várt. Henderson tudta, hogy ha az emeleti olvasó teljesen elalvás közeli állapotba kerül, a lapozás lelassul, s a szívritmushoz láncolt gázszivattyú végre visszavesz az ölési tempóból.

Kipréselve maradék erejét, a nyílásba illesztette a kapszulát. A rugós szerkezet halkan kattant, s a nyomáskülönbség azonnal beszippantotta az elixírt. Odafent az őrült papírzizegés hirtelen megtorpant. A vágtató lépteket komótos, elnyújtott lapozások váltották fel, mint amikor a váratlanul elnehezedő szemhéjak küzdenek a nyomtatott sorokkal.

Henderson mellkasi szorítása enyhült, a pulzusa visszasüllyedt a megnyugtató nyolcvanra. A szellőzőnyílások végre friss, dús oxigént árasztottak. A megkönnyebbülés azonban puszta illúziónak bizonyult. A tolókocsi alatti sínrendszer éles, mechanikus lendülettel megrándult, s a szék pontosan tíz centiméterrel mélyebbre tolta őt a faláttörés résébe. Ott, ahol addig a puszta téglafal állt, egy eddig rejtett, rézbevonatú ellenőrzőpanel fordult ki a sötétből.

86. XIII/5. A rézbevonatú panel — Mechanikus diagnosztika

Meghökkentő mesélő

A réztábla hűvös tapintású volt, felületén finom, vésett skálák sorakoztak. Mr. Henderson óvatosan kinyújtotta ujját az apró mutatók felé, amelyek pontosan követték az emeleti olvasó mélyülő, ritmikus lélegzetvételét. A szerkezet nem egyszerű szelep volt: egy mechanikus diagnosztikai egység, amely hideg tárgyilagossággal mérte fel a házban uralkodó pillanatnyi egyensúlyt.

A középső műszerlap felett egy apró inga lengett tökéletes szimmetriában. Minden egyes kilendüléssel egy apró fogaskerék kattant odafönt a vezetékben, s a panel aljából egy keskeny, perforált papírcsík türemkedett ki. A kinyomtatott szöveg röviden

tájékoztatta a jelenlévőt: „Levendula-szünet aktiválva. Fennmaradó korrigált időkeret: kilenc perc, tizenkét másodperc.”

Henderson elhűlve figyelte, ahogy a karosszékének kerekeit rögzítő reteszek még szorosabbra záródnak. A rendszer nem bízta a véletlenre a karbantartást. Amíg az olvasó odafönt elbóbiskolt a dúsított gőztől, a tolókocsi tulajdonosának kötelessége volt elvégezni a gáznyomás manuális kalibrációját.

A rézpanel jobb oldalán három beállítókar állt. Az első felett a „Lapozási kényszer”, a másodiknál a „Ritmikus tüdőkapacitás”, a harmadiknál pedig egy baljósan letisztult felirat virított: „Üzemzavar esetén: szívritmus-átterhelés”. Henderson megtörölte izzadt homlokát. Nyilvánvalóvá vált, hogy a váratlan nyugalom csupán egy kötelező karbantartási ablak volt – és a számláló már elindult.

Egy fémes csörrenéssel a panel alsó sarkában kinyílt egy parányi kulcslyuk, melyből egy leplombált rézkulcs forgott ki.

87. XIII/6. A leplombált rézkulcs — Manuális kalibráció

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson hideg ujjai közt óvatosan megforgatta a kioldódott rézkulcsot. A parányi zárból pattanó finom kattanás jelzésértékű volt: a gázhálózat nem tűrt semmiféle mulasztást. A retesz kioldott, s a mechanikus diagnosztikai panel fedele halk szisszenéssel előrébb billent, feltárva a mögötte húzódó sárgaréz csövek és apró fogaskerekek szövevényes gépzetét.

A szerkezet szívében egy finomra csiszolt üveghenger pörgött, melyben sűrű, kékesszürke gőz gomolygott. Henderson megragadta a középső beállítókart – a „Ritmikus tüdőkapacitás” feliratút –, és milliméternyit lejjebb húzta. A ház mélyén azonnal mély, kísérteties morgás futott végig. Odafent, az emeleti olvasóteremben hirtelen megszakadt a lassú, ütemes lélegzés: a láthatatlan lakó torkán akadt a levendulaillatú levegő, s fojtott köhögése végigvisszhangzott a rézvezetékeken.

A tolókocsi retesze erre válaszul engedett egyetlen fogaskeréknyit. Henderson gyorsan megértette a mechanikus játékszabályt. Ha a gáznyomást nem sikerül hajszálpontosan a műszer zöld jelzésén tartania, a tolókocsi örökre a sínhez láncolva marad. Kinyújtotta ujját, s a „Lapozási kényszer” kart tolta kissé előre, mire odatent a papírsusogás

kapkodó, kétségbeesett ritmusra váltott.
A perforált papírszalag számlálója ekkor hat percre ugrott. Henderson izzadt tenyérrel igazított a beállításokon, miközben a panel aljából egy apró, fémes rezgéssel kísért újabb papírcsík gördült ki, egyenesen a térdére.

88. XIII/7. A perforált szalag — Időzített karbantartás

Meghökkentő mesélő

Henderson reszkető kézzel emelte fel a térdére hullott perforált papírcsíkot. A frissen nyomtatott, tintafoltos betűk nem hagytak kétséget a gázrendszer kíméletlen protokolljáról: „Kötelező manuális kalibráció. Kapszula-behelyezés hiányában a hálózat automatikus visszanyomást alkalmaz.”
A falba épített mechanikus számláló fémes kattanással lépett egyet visszafelé: öt perc negyvenöt másodperc maradt. Odafent az olvasóteremben a lapozás zaja ekkor vad, ritmustalan száguldásba csapott át, mintha a láthatatlan lakó az életéért küzdene a sorok között. Henderson tüdeje hirtelen összeszorult; a fali gázvezeték alsó ilesztéséből sziszegve kénes füstpamacs tört elő, s a szelepházból egy apró, csillogó henger gurult ki a puszta kövezetre.
A rézbevonatú, időzített kapszula halkan sercegett a hideg padlón. Henderson pontosan megértette a mechanikus diagnosztika figyelmeztetését: ha a kiszabadult kapszulát nem juttatja vissza a nyomáscsökkentő kamrába még a számláló nullázódása előtt, a felgyülemlett gáz azonnal elárasztja a csőhálózatot.
Az utolsó pillanatban guggolva nyúlt a forró henger után. Ujjai megégtek a finom fémburkolaton, de végül sikerült rászorítania tenyerét a csúszós csövecskére. A panel mélyén a fogaskerekek már éles sikollyal tiltakoztak a mulasztás miatt, ám Henderson határozott mozdulattal a rézvezeték torkába illesztette a kapszulát. Egy mély kattanás jelzésére a gőz gomolygása az üveghengerben azonnal megszelídült, s a tolókocsi alatti retesz teljesen visszahúzódott.

89. XIII/8. Az olvasóbábu — Zárójelbe tett kalibráció

Meghökkentő mesélő

Henderson megkönnyebbülten törölte meg izzadt homlokát. A retesz halk kattanása és a kénes gőz elülte egyértelműen jelezte, hogy a gázhálózat visszatért az alapértelmezett, békés üzemi nyomásra. Odafent, az olvasóterem felől érkező őrült lapozás moraja is azonnal alábbhagyott, s felváltotta a megszokott, komótos papírzizegés.

A karbantartó elégedetten porolta le a térdét a puszta kövezeten. Elérkezett a pillanat, hogy végre megtekintse azt a nagyérdemű vásárlót, akiért az elmúlt órában ennyit izzadt a nyomáscsökkentő kamra mélyén. Henderson nesztelen léptekkel szerpentinezett fel a sötét csigalépcsőn az antikvárium dohos melegébe.

A bársonyfeles fotelben valóban ült valaki. Karcsú ujjaival épp a vaskos bőrkötésű könyv utolsó lapját forgatta, ám a pult mögött álló antikvárius meleg mosollyal nyújtott át neki egy csésze teát – majd a kezében tartott kicsiny rézkulccsal halkan felhúzta a fotelben ülő alak tarkóját.

– Nagyszerű teljesítmény, Henderson! – bólintott az antikvárius elismerően. – A nyolcas számú automatizált olvasómodell tesztciklusa sikerrel lezárult. Ön pontosan három másodperccel a kritikus nyomásérték előtt kalibrálta a kapszulát.

Henderson meredten bámult a fotelben ülő vásárlóra, akinek polírozott faarca s üvegszemei most kattantak vissza alaphelyzetükbe. A nyitott könyv címlapja arany betűkkel hirdette a művet: *Élő gázgondnokok terhelhetőségi katalógusa — Karbantartási jegyzék*.

Az antikvárius leoltotta a pult feletti gázlámpát, mire a raktár mélyéből egy ismeretlen, rézbevonatú fémdoboz lassú, ritmikus ketyegése indult el.

90. XIV/1. A sárgaréz óra — Szabályos árajánlat

Meghökkentő mesélő

A gázlámpa eloltása után a homályos eladótérben a rézbevonatú fémdoboz ketyegése fura, száraz ritmust diktált. Mr. Henderson még mindig a felhúzható olvasóbábu faarcára meredt, amikor az utcai ajtó feletti rézharang élesen megkondult. Az esti hűvösből egy szürke kalapos, tisztességes külsejű úr lépett be, akinek kék porlepte kabátujja alól egy apró, különös díszítésű asztali óra bukkant elő.

– Jó estét kívánok – szólalt meg a jövevény teljesen hétköznapi, kimért hangon, s a pultra helyezte a nehéz sárgaréz szerkezetet. – Úgy hallottam, önök antik mechanikus

tárgyak felvásárlásával is foglalkoznak. Ez a családi darab kifogástalanul működik, csupán egyetlen apró szépséghibája van: minden este pontosan kilenckor három percet siet.

Az antikvárius elégedetten dörzsölte össze a tenyerét, majd finom csipeszével tüzetesen megvizsgálta a számlapot. Mr. Henderson óvatosan közelebb lépett, mert a raktár mélyéből érkező fémdoboz ketyegése hirtelen hajszálpontosan felvette az új óra ketyegésének ütemét.

– Egy háromperces eltérés aligha jelent problémát egy ilyen patinás darabnál – jegyezte meg az antikvárius udvarias mosollyal. – Ám a mi üzletünkben a pontosság az egyetlen elfogadott valuta. Henderson, kérem, hozza ki a hátsó szobából a hármas számú finomállító kulcsot!

Henderson engedelmesen bólintott, s a hátsó helyiség homálya felé fordult. Ahogy átlépte a küszöböt, a sötétben álló rézdoboz üveglapja mögött egy apró gőznyomásos mutató rezdült meg, amely nem perceket számolt, hanem a boltban tartózkodók belégzéseit rögzítette.

91. XIV/2. A tüdőkapacitás tarifája — Szabályozott lélegzetvétel

Meghökkentő mesélő

Henderson a polcok közötti homályban gyorsan megtalálta a számozott szerszámos dobozt. A falra szerelt rézdoboz mutatója szorgalmasan ugrált: minden egyes szuszogásnál egy apró fogaskerék lendült odébb. A segéd óvatosan kihúzta a hármas számú kulcsot, s miközben visszafelé sietett, megállapította, hogy a szürke kalapos úr belépése óta a műszer csaknem dupla sebességgel regisztrálja a levegőfogyasztást.

Az eladótérben a vásárló derűs nyugalommal figyelte, ahogy az antikvárius átveszi a szerszámot.

– Tudja – jegyezte meg a kalapos úr kimérten –, a nagyapám vasúti menetrend-ellenőr volt. Mindig azt hajtogatta, hogy a kilenc órai háromperces sietés nem hiba, hanem munkavédelmi óvintézkedés. Így az embernek mindig marad ideje elköszönni, mielőtt a szerelvény kigördül.

Az antikvárius megértően bólintott, s a finomállító kulcsot a sárgaréz óra hátsó nyílásába illesztette. A szerszám elfordításakor azonban nem a rugó pattanása, hanem a gázvezeték halk szisszenése válaszolt. Henderson döbbenten látta, hogy a számlap mögül egy apró, perforált rézkorong emelkedik ki, amely pontosan megegyezett a raktári gázrendszer kalibrációs szalagjával.

– Úgy tűnik, uram – mondta az antikvárius méltóságteljesen –, az órája egyáltalán nem siet. Csupán a helyiség oxigénszintjéhez igazítja a saját lüktetését.

A vásárló elégedetten húzta ki a tárcáját, s egy szabályos fémzsetont csúsztatott a pultra, miközben az ajtó feletti rézharang megremegett.

92. XIV/3. A fémzseton egyenlege — Ritmikus elszámolás

Meghökkentő mesélő

A szürke kalapos úr kimért mozdulattal kalapot emelt, majd halk léptekkel távozott, s az ajtó feletti rézharang utolsó, száraz koppanásával lezárta a látogatást. Mr. Henderson közelebb lépett a tölgyfa pulthoz, és óvatosan felemelte a vásárló által otthagyott fémzsetont. A korong meglepően nehéz volt, közepén három apró, perforált furattal, amelyek kísértetiesen emlékeztettek a hátsó szoba gázrendszerének kalibrációs szalagjára.

– Különös ötvözet – állapította meg az antikvárius, miközben szemüvegét az orrnyergére tolva átvette a zsetont. – Úgy tűnik, a kedves vevőnk egyáltalán nem az órajavításért fizetett, hanem a nálunk eltöltött idő alatt belélegzett levegő pontos egyenlegét egyenlítette ki.

Henderson önkéntelenül is mélyebbet lélegzett a kelleténél, mire a fali rézdoboz számlálója azonnal megrándult, s egy határozott kattanással lendült odébb. Az antikvárius finom rosszallással vonta fel a szemöldökét.

– Úgy vélem, Henderson – jegyezte meg szárazon –, ha a következő látogató is hasonló ritmusban szuszog, kénytelenek leszünk tarifát szabni a sóhajtozásra.

Mielőtt azonban a zsetont a kassza fiókjába süllyeszthették volna, a pult alatti sárgaréz csővezetékből vékony, ritmikus füttyentés csapott fel, s a padlólemez halk rezgésbe

kezdett.

93. XIV/4. Az oxigénszámláló — Végleges egyenleg

Meghökkentő mesélő

Henderson reflexből a pult alatti leplombált rézcsőhöz nyúlt, s a perforált zsetont a cső peremén tátongó szűk nyílásba ejtette. A fémdarab fémes csikordulással süllyedt el a gázhálózat gyomrában. A füttyentés azon nyomban elhallgatott, s a padló rezgése is megszűnt, akár egy megregulázott óramű.

– Remek reflexek, Henderson – bólintott az antikvárius, s megkönnyebbülten kiszabadított egy mély sóhajt.

A fali rézdoboz számlálója ekkor éles, csilingelő hangot adott ki, s a számlap gördülő tárcsái nehézkesen nullára pördültek. Az antikvárius elégedetten igazította meg a szemüvegét, s már épp a záróretesz felé nyúlt volna, amikor a pult alatti kassza fiókja magától, csattanva kiugrott.

A fiók mélyén nem pénz feküdt, hanem egy frissen perforált rézszalag, amelyet a gázrendszer belső stancolója nyomtatott ki az imént bedobott zseton alapján. Henderson óvatosan felemelte a fémcsíkot, s a mennyezeti gázlámpa halvány fénye felé tartotta.

– Nos? – tudakolta az antikvárius türelmetlenül. – Mennyit juttatott vissza a kedves vevő a kasszánkba?

Henderson szemei elkeskenyedtek, ahogy leolvasta a szalag tetején álló, tűhegyes betűkkel ütött feliratot. A zseton nem kiegyenlítette a távozó vendég számláját, hanem átrendezte a gázrendszer tarifatáblázatát. A számláló nem a belélegzett levegőt mérte többé, hanem a boltban rekedt két ember tüdejének hátralévő kapacitását – s a visszaszámlálás nekilendült.

Az antikvárius dermedten nézte a falon lévő szerkezetet, amely szaporázó kattogással indult meg lefelé. Katt. Katt. Katt.

A sötétedő utcán, a kirakatüvegen túl ekkor egy magányos esernyő koppant a vizes aszfalton.

94. XV/1. A belégzési illeték — Takarékos légzés

Meghökkentő mesélő

Henderson kimért mozdulattal kihúzta zsebéből a selyemzsebkendőjét, gondosan összehajtogatta, majd rászorította a falra szerelt rézdoboz szellőzőnyílására. A fojtott kattogás ettől egyetlen pillanatra sem lassult le, sőt a számláló tárcsája meglepő rugalmassággal ugrott át három egységet lefelé.

– Ha szabad javasolnom, Mr. Henderson, ne pazarolja a jó minőségű textilt – jegyezte meg az antikvárius baljós nyugalommal, miközben tekintetét a mennyezeti csőcsatlakozásra szegezte. – A mérőműszer láthatóan nem értékeli a kétségbeesett takarékossági kísérleteket, ellenben másfélszeres tarifát számol fel a hirtelen fizikai munkáért.

– Ez nem kétségbeesés, uram, hanem megelőző karbantartási próbálkozás – felelte Henderson hűvösen, bár a számlap szaporázó üteme az ő pulzusát is felgyorsította. – Amennyiben a gázhálózat valóban a tüdejünk kapacitására vetette ki a zálogot, a legbölcsebb, ha korlátozzuk a felesleges társalgást.

Az antikvárius lassan bólintott, s óvatosan, szinte észrevétlenül beszívott egy apró korty dohos levegőt. A fali szerkezet azon nyomban nyugtázta a műveletet: a réztárcsa éles, fémcsikorgó kattanással fordult egyet.

Henderson ekkor a kirakat felé fordult. Odakint, a vizes aszfalton heverő esernyő mellett egy finom kidolgozású, sárgaréz csatos bőrtáska feküdt az esőben.

95. XV/2. A kint rekedt bőrtáska — Zárt rendszerű félreértés

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson habozott egy pillanatig, majd az ajtókilincsre tette a kezét. A dohos levegőjű antikváriumban a fali számláló még mindig vészjósló ütemben forgatta fémfogaival a másodperceket.

– Ha kilép a szabadba, uram – suttogta az antikvárius szinte mozdulatlan ajakkal –, a kültéri szellőzési tarifa lép életbe. Az esős időben a páratartalom miatt a tüdő sűrűbb

gázt szív be, ami a szabályzat szerint dupla elszámolást jelent.
– De a táska – mutatott ki Henderson a csöpögő eresz alá. – A rejtélyes vásárló hagyta ott. Talán pont az a cserekészülék van benne, amivel felülírhatjuk a számláló kalibrációját. Vagy maga a levegőtartalék!
A lehetőség csábító volt: egy független levegőforrás vagy egy hivatalos mentesítő bizonylat azonnal nullázná a fenyegető egyenleget. Henderson gyors elhatározással kicsapta az ajtót, s egyetlen mély lélegzetet sem véve kisietett az esőre. Felkapta a nehéz bőrtáskát, majd amilyen gyorsan csak tudott, visszaurott a száraz kőpadlóra.
Amikor kipakolták a tartalmát a pultra, nem cserekészülék vagy levegőpalack bukkant elő, hanem egy készlet kézzel rajzolt, perforált papírszalag és egy réz csőgörgető. A táska aljáról sűrű, kénes szagú gőz szivárgott ki, ahogy a rézkapocs kinyílt: nem friss levegőt rejtett, hanem a mérőrendszer kiegészítő gázmintavevője volt benne.
A fali doboz ekkor éles, csikorgó hangot adott ki, s a számláló tárcsája kétszeres sebességre kapcsolt.
A pult szélén, a vizes szalagok között egy apró, félbevágott ólompecsét gurult végig halkan, majd elakadva megszorult a padlólap résében.

96. XV/3. A perforált papírszalag — Diagnosztikai félreértés

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius halálsápadtan meredt a kétszeres sebességgel forgó fémfogaskerekekre. A pulton heverő perforált papírszalag lassan tekeredett le a rézcsőről, ahogy a táskából kiszivárgó kénes gőz megmozgatta.
– Ez nem bizonylat, uram – suttogta a boltos, és olyan aprókat lélegzett, amennyire csak a tüdeje engedte. – Ez egy tesztsorozat. A gázmintavevő nem mentességet adott, hanem elindította a rendszer kötelező kalibrációs ciklusát.
Henderson közelebb hajolt, és leolvasta a gázrendszer új szalagját. A perforációk nem számsorokat, hanem a nyomáskülönbség szabályozási pontjait jelölték. A papír szélén finom betűkkel állt a figyelmeztetés: a mérés ideje alatt a helyiség légmentes zárása automatikus.

– Ha a teszt fut, a számláló azért pörög gyorsabban, mert a túlnyomást kompenzálja – vélekedett Henderson, megpróbálva racionális magyarázatot találni a vészjósló kattogásra. – Csak vissza kell állítanunk az alapértelmezett értéket.

A pult alatti leplombált rekeszből egy kisméretű, fényes rézkulcs került elő. Mr. Henderson a rézkulcs elfordításával hozzáfér a gázrendszer oldalsó ellenőrző paneljéhez, ahol a perforált szalag fogadórése rejtezett.

Amint a kulcs elfordult, a kettős ütemű kattogás egyetlen éles sound-reggeléssel megbicsaklott. A fal mögül azonban nem a megnyugtató levegőáramlás, hanem egy nehéz, csikorgó fémlemez záródó hangja visszhangzott a sötét szellőzőjárat felől.

97. XV/4. A reteszelt szellőzőjárat — Automatizált hermetizálás

Meghökkentő mesélő

A fémlemez csattanása után olyan mély és tökéletes csend telepedett a bolt hátsó helyiségére, amilyet csak a hermetikusan zárt vaskasszák ismernek. A falon lévő óraszerkezet mutatója megállt, de a kis üvegablak mögött az oxigénszámláló apró nyílása most nem fémzsetont, hanem egy újabb apró papírcsíkot dobott ki.

– Ez… ez a nyugta? – sziszegte az antikvárius, és görcsösen a pult szélébe kapaszkodott. Tüdeje kétségbeesetten próbált egyetlen molekulányi friss levegőt halászni a ritkuló légtérből.

– Nem – válaszolta Henderson, miközben a lezárt panel kis rézablakán keresztül tanulmányozta a kiadott feliratot. – Ez a biztonsági tanúsítvány. A csőrendszer gratulál nekünk. A szigetelés hermetikus, a szivárgási arány nulla százalék.

A falból tompa villamos zümmögés hallatszott, majd a mennyezeti csőhálózat apró szelepei egymás után reteszelődtek el. A rézkulcs, amelyet Henderson az imént fordított el, most akadálytalanul forgott körbe a zárban, jelezve, hogy a kalibrációs ciklus alatt a manuális beavatkozási jogokat ideiglenesen felfüggesztették.

– Meddig tart a teszt? – kérdezte a boltos, miközben az arca már a szilvakék finomabb árnyalataiban pompázott.

Henderson a papírcsík aljára pillantott, ahol apró betűkkel rögzítették a várakozási időt.

– A tartóssági próba szabványos időtartama negyvennyolc óra – mondta, majd a mennyezet felé mutatott. ott, közvetlenül a lezárt szellőzőrács felett egy apró, sárgaréz számláló szerkezet kezdett lassan visszafelé számolni.

98. XV/5. A negyvennyolc órás kalibráció — Biztonsági tartalék

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz számláló halkan kattant egyet, s a negyvennyolc órás időtartam máris negyvenhét óra, ötvenkilenc percre és ötvenöt másodpercre csökkent. Az antikvárius óvatosan a szekrény oldalának dőlt, mintha a legkisebb hirtelen mozdulat is helyrehozhatatlan oxigénveszteséggel járna.

– Meglátása szerint – suttogta a boltos, igyekezve a magánhangzókat a lehető legrövidebbre fogni –, a tüdőkapacitásunk kompatibilis a hálózat ezen üzemmódjával?

Henderson nem válaszolt azonnal. Megigazította zakójának hajtókáját, majd a diagnosztikai panel alján feltáruló másodlagos rézfedél felé hajolt. A résen át jól látszottak a finom fogaskerekek: a gázrendszer mérnöki logikája láthatóan nem tett különbséget a csővezetékek belső nyomása és a helyiségben tartózkodó élőlények gázcseréje között.

– A rendszer a jelenlétünket nem hibának, hanem méréstechnikai tényezőnek tekinti – mondta Henderson szárazon. – Amennyiben nem váltunk ki túlzott nyomásingadozást a kilégzéseinkkel, a kalibrációs ciklus zavartalanul lefut.

Abban a pillanatban a szerkezet alsó rekeszéből tompa kattanással kilökődött egy apró, sárgaréz billinges doboz. A nyílás feletti zsetonbedobó most halkan sziszegve visszahúzódott, s a helyén egy újabb felirat jelent meg: *Tartalék légzési egység – fizetendő a tesztidőszak végén.*

Az antikvárius a dobozhoz lépett, de mielőtt hozzáérhetett volna, a mennyezeti szellőzőcső mélyéről fémes kaparászás hangja szűrődött le.

99. XV/6. A szellőzőjárati kaparászás — Szabályozott felderítés

Meghökkentő mesélő

A szellőzőcső nyílásából egy apró, rézlábakon egyensúlyozó mechanikus tisztítóhernyó pottyant a parkettára. Megállt, mint egy eltévedt óraműves szörnyeteg, majd apró, sárgaréz billentyűivel ritmikus kopogásba kezdett.

Henderson lassan közelebb lépett, szigorúan ügyelve arra, hogy nehogy szaporábban szedje a levegőt a megengedettnél. A szerkezet hátán egy apró tekercs perforált papír forgott, s rajta a felirat halkan kattogva formálódott: *Díjmentes próbaidőszak lejárva. A gyorsított kalibráció ára: két darab sárgaréz gomb.*

– Önnek hány gomb van a mellényén? – kérdezte Henderson alig hallható suttogással, miközben tekintetével az antikvárius ruházatát pásztázta.

A boltos pánikszerűen nyúlt a mellkasához. A kopott szöveten éppen két fényes sárgaréz gomb díszelgett. Ujjai remegtek, ahogy a laza varrást feszegette. A tisztítóhernyó türelmetlenül megkoppintotta a parkettát, s a fali óra egyetlen másodpercre megállt, mintha a késedelem kamataira figyelmeztetne.

– Ez meglehetősen aránytalan szolgáltatás – sziszegte az antikvárius, de a gombokat egy határozott rántással leszakította, és a fémhernyó nyitott nyílásába ejtette.

A gép nyomban lenyelte az apróságokat, majd meglepő sebességgel visszamászott a csővezeték sötétjébe. Odabent egy nehéz fogaskerék fordult el, s a számláló hirtelen huszonnégy órára ugrott vissza. De a falak mélyén ekkor újabb, jóval öblösebb morajlás kerekedett.

100. XV/7. A szervizjárat ajtaja — Hivatalos hozzáférés

Meghökkentő mesélő

A morajlás nyomán a fal burkolata nagyot reccsenve elvált a vakolattól, s egy súlyos, sárgaréz zsanérokon függő szervizajtó pattant ki a félhomályban. A felkavarodó por mögött sötét, keskeny szellőzőfolyosó tárult fel, amelyből többszörösen összetett

fogaskerekek hűvös, sűrű olajszagú huzatja áradt.
Henderson óvatosan előrehajolt, majd zakója belső zsebéből előhalászott egy apró, rézfoglalatos gázlámpát. – Úgy tűnik, a rendszer a gyorsított kalibráció részeként hozzáférést biztosított a gépészeti járatokhoz – állapította meg szárazon, miközben a fénycsóvát a szűk alagútba irányította.
Az antikvárius gombjavesztett, most már teljesen nyitott mellénnyel lépett mellé. – De vajon a huszonnégy órás opció magában foglalja a kilépési jogot is, vagy ez csupán egy belső karbantartói útvonal? – kérdezte halk, óvatosan reménykedő hangon.
A járat falán, alig egy méterre a bejárattól, egy kis réztábla csillant meg. A rajta lévő gravírozott felirat precíz hivatali alapossággal tudatta: „Hivatalos szervizfolyosó. Belépés kizárólag saját felelősségre és hiánytalan ruházatban.”
Henderson lassan felvonta a szemöldökét, s sokatmondó pillantást vetett az antikvárius mellkasára, ahonnan fityegő cérnaszálak hirdették a hiányzó sárgaréz gombokat. Mielőtt azonban vita alakulhatott volna ki a gépészeti öltözködési kódexről, a járat mélyéből egy ritmikus, csilingelő fémes gördülés indult meg feléjük.

101. XV/8. A gombvizsgálat — Egyenlőre nyírt egyenruha

Meghökkentő mesélő

A csilingelő gördülés egy rézből öntött, kerekekre szerelt gépészeti szerkezet képében öltött testet, amely pontosan a szervizajtó küszöbén állt meg. Hajlékony fémkarok emelkedtek a magasba, végükön finom optikai lencsékkel, s hideg, sárgás fénysugárral pásztázták végig a két feszült férfi ruházatát.
Henderson megkönnyebbülten igazította meg kifogástalanul gombolt zakóját, de a szerkezet nem őrá, hanem az antikvárius gombjavesztett mellkasára szegezte lencséit. Egy rekedt, fogaskerekek nyikorgásával kísért gőzhang szólalt meg a szellőzőből: – Súlyos hiányosság. A gázrendszer szabályzata értelmében a hiányos öltözék nyomásingadozást okoz a szellőzőjáratban.
Az antikvárius riadtan hátrált egy lépést. – De hát én fizetségként adtam le a gombokat! – méltatlankodott szorult hangon.

– A fizetség elfogadva – kattant a gép. – A ruházati hiányosság azonban fegyelmi vétség. Automatizált kiegyenlítés kezdetét veszi.

Mielőtt Henderson felocsudhatott volna, a mechanikus karok villámgyorsan kinyúltak, és precíz, fémes csippentésekkel az ő kabátjáról is egytől egyig levágták az összes sárgaréz gombot. A szerkezet apró fiókjába ejtette a zsákmányt, majd a szervizajtó meglepő gyorsasággal, csattanva bezárult előttük, kizárva őket a járatból.

A gázrendszerből egy újabb nyomtatott szalag csúszott ki, amelyet az antikvárius reszkető kézzel vett kézbe: „A ruházati egyenlőség helyreállítva. Önök mostantól hivatalosan is a gázhálózat gombmentes karbantartó személyzetéhez tartoznak. A negyvennyolc órás műszak elkezdődött.”

Henderson némán nézte gombjait vesztett, szétnyílt zakóját, majd csöndben leült a szőnyegre. A sötétben, messze a szomszédos fal mögött egy ismeretlen teáskanna éles, vékony füttyel jelzett valami egészen újat.

102. XVI/1. A gombmentes műszak — Hivatalos teaidő

Meghökkentő mesélő

A teáskanna füttyének elcsendesülésével a gázrendszer falba süllyesztett kis nyílása halk sziszegéssel kinyílt, s egy apró, gőzölgő rézkiöntőt tolt ki egy keskeny fém tálcán. Henderson és az antikvárius a gombatlanított, fityegő szélű zakójukban, mély szótlanságban nyúltak a két apró porceláncsésze felé, amelyeket a szerkezet meglepő gondossággal mellékelt a frissítőhöz.

– A szabályzat nyilvánvalóan tartalmaz egy teaszünetre vonatkozó cikkelyt is – jegyezte meg az antikvárius szárazon, miközben bal kezével kétségbeesetten próbálta összefogni a mellkasán tátongó szövetet. A tea sötét volt, fanyar, és halványan gázolajszagot árasztott, de a szűk résben legalább némi meleget nyújtott.

Henderson óvatosan kortyolt a forró italból, amikor a tálca szélén egy újabb gépelt papírcsíkra lett figyelmes. A nyomtatott betűk ezúttal szokatlanul szigorúak voltak: „A gombmentesítési fázis lezárult. A karbantartó személyzet kötelessége a kilences szelep kézi ellenőrzése. Bárminemű ruharögzítő tű vagy kapocs használata azonnali kizárást von maga után.”

– Úgy tűnik, a hiányzó gombokkal együtt a méltóságunkat is átadtuk a rendszernek –

mondta Henderson, és megigazította szétnyílt kabátját.
A járat mélyén ekkor felkattant egy mechanikus zár, s a homályból egy sárgaréz tábla villant elő. A fal mögül azonban nem gőzfújás, hanem egy halk, ritmikus kopogás hallatszott – mintha valaki odaátról, a vakolat túloldaláról próbálna jelezni nekik.

103. XVI/2. A kilences szelep — Ritmusos félreértés

Meghökkentő mesélő

A falba vésett sárgaréz tábla alatt a vakolat finom porszemcséket hullatott a szűk járat padlójára. Henderson óvatosan a falra tapasztotta a fülét, vigyázva, nehogy kibomló zakója a fémalkatrészekhez érjen. A kopogás három rövid és három hosszú ütésből állt, majd kínos szünet következett.
– Morse-kód – suttogta az antikvárius, miközben gombatlanított kabátját próbálta a hónalja alá gyűrni. – Egy korábbi karbantartó lehet az. Nyilván bent rekedt a kilences szelepnél, amikor a gázrendszer lezárta az előző műszakot.
Henderson megrázta a fejét, és az alacsonyan húzódó rézvezetékekre mutatott. A csővezeték illesztésénél egy apró, rugós kalapács mozgott ütemesen, s ütögette a vakolat mögötti fémlapot. Nem emberi kéz kért segítséget: a gázrendszer saját, automatizált akusztikai vizsgálata tette a dolgát, mérve a falak rezonanciáját.
– Csupán hőtágulás és szerkezeti önteszt – jegyezte meg Henderson fanyar megkönnyebbüléssel, majd a kiugró sárgaréz tábla alatti elzárókarhoz nyúlt. A kilences szelep vastag, zsíros csavarja ellenállt a nyomásnak.
Amikor végre sikerült negyed fordulatot fordítaniuk a karon, a kopogás azonnal abbamaradt. A falból viszont csikorgó fémhang kíséretében előugrott egy apró, horgony alakú rézkampó, amelyen egyetlen, zsinórra fűzött facsipesz fityegett.

104. XVI/3. A szárítókampó — Hivatalos igazítás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius óvatosan kinyújtotta az ujját, s a csipesz simára koptatott faanyagát megérintve tétován a rugóhoz nyúlt.
– Ez egy hivatalos rögzítőelem – suttogta Henderson, miközben gombatlanított kabátja

szélét próbálta egyenesbe igazítani. – A gázrendszer nyilván elvárja, hogy a szimmetriát a gombok hiányában is fenntartsuk. A lengő hajtóka zavarná a járat légáramlási kalibrációját.
Az antikvárius gyors bólintással elfogadta a magyarázatot, majd némi viaskodás árán a zakója két lapját a facsipesz szorításába fogta. A fa szétnyílt, majd éles kattanással szorult a posztóra. A kabát eleje szorosan, bár láthatóan ferdén záródott.
– Így már szabályos – állapította meg fojtott hangon az antikvárius, jóllehet a csipesz súlya kellemetlenül húzta lefelé a gallérját.
A fal mögötti mechanika azonban nem megelégedett búgással reagált. A kilences szelep alatti réztábla mögül hirtelen sziszegés indult meg, s egy apró, perforált csövön keresztül sűrű, szürke mészpor csapódott ki közvetlenül az antikvárius mellkasára.
– Száraztisztítási ciklus – magyarázta Henderson tárgyilagos meggyőződéssel, miközben a porszellőtől tüsszentenie kellett volna, de a szabályzat miatt visszatartotta. – A textilt mentesítik a külső statikus feszültségtől.
A por lassan elült a szűk járatban. Ekkor a padló alatt csikorgó lánc húzódott végig, s a lábuk előtt lévő kőlap réséből egy vékony, sárgaréz mutató emelkedett ki, amely megremegve közvetlenül az antikvárius bal cipőjének orrára mutatott.

105. XVI/4. A léptetőritmus — Szabályozott haladás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius megdermedt, fojtott légzéssel meredve a lábfejére szögezett sárgaréz nyílra. Henderson elismerően bólintott, mintha a gázrendszer csupán a legtermészetesebb elvárásait fogalmazta volna meg.
– Súlyeloszlási korrekció – suttogta Henderson, miközben szakértő pillantással mérte fel a szűk járat kövezetét. – A járat érzékelői szerint az Ön bal cipősarka fél milliméterrel mélyebbre süllyed a megengedettnél. Ez nemcsak a burkolatot terheli, de nem kívánt hidraulikus ingadozást is okozhat a szellőzésben.
Az antikvárius óvatosan megemelte a bal lábát. A mutató éles, fémes kattanással követte a mozdulatot, majd hirtelen kilencven fokot fordult jobbra, a fal tövében húzódó kormos szegélyléce felé.
– Igazítsa hozzá a léptetőritmust! – utasította őt Henderson, majd maga is megtett egy

kimért, katonás lépést a járat közepe felé. – A hálózat a szinkronizált haladást jutalmazza. A tétovázásért ellenben azonnali nyomásesés jár.
Amint az antikvárius rálépett a megjelölt szegélyre, a kőlap halk sziszegéssel süllyedt meg alatta. A sárgaréz mutató azonnal visszahúzódott a résbe, miközben a járat végén lévő nehéz vasajtó felett egy apró, gőzzel hajtott számláló számlapja kattant hármat előre.
Az alagút mélyéből gépies zümmögés hallatszott. A falból egy rézpántos nyílás tárult fel, s a sötétből egy lassan forgó, számozott rézhenger emelkedett ki.

106. XVI/5. A rézhenger regisztere — Kiszámított haladás

Meghökkentő mesélő

A rézhenger finom kattanással megállt, szilárdan horgonyozva le magát a falnyílásban. Felületén precíz, vésett számok és finom furatok sora cikázott, mint egy fémbe öntött gépies kotta.
– A regiszter – suttogta Henderson, miközben szakértő tekintetével a hengeren pörgő számokat pásztázta. – Nem állhatunk meg. A szerkezet négyharmados ütemezést vár el, különben a harmadik furatból forró gőzsugár tisztítja meg a járatot a nemkívánatos akadályoktól.
Az antikvárius sápadtan, fojtott lélegzettel igazította lépteit a forgás ritmusához. Egyik lábát a megsüllyedt kőlapon tartva, a másikkal kimért, szinte tánclépésszerű mozdulattal ütötte meg a padlót: két gyors lépés balra, egy szünet, majd egy szabályos sarokütés.
A padló alatti hidraulika elégedett gurgulázással válaszolt. A rézhenger lassú méltósággal visszasüllyedt a fal mélyébe, s a szűk alagút távolabbi pontján, a félhomályban halk fémcsikorgással egy alacsony, sárgarézzel pántolt csapóajtó nyílt fel.
A feltáruló résből egy kerek kerekeken guruló, keskeny állvány csúszott elő. Tetején, apró üvegkalitkába zárva, egy óraműves pontossággal lengő inga mérte a másodperceket, miközben minden szélső holtponton egy-egy apró, üres rézkapszula pottyant a kövezetre.

107. XVI/6. A rézkapszulák gyűjtője — Bélyegzett menetidő

Meghökkentő mesélő

Az állvány apró kerekein halkan zörögve indult meg a szűk alagút lejtőjén. Az inga gépies pontossággal lengett jobbra és balra, s minden egyes koccanásnál egy újabb üres rézkapszula hullott a nyirkos kövekre, apró csilingeléssel pattogva a falak között.

– Ha három kapszula érintetlenül a földön marad, a hálózat automatikus mulasztási illetéket terhel a helyi számlára – jegyezte meg Henderson hidegvérrel, miközben guggolva, meglepő hajlékonysággal kapta el a legutóbb kipottyant fémhengerkét.

Az antikvárius fojtott szitkozódással követte példáját. Négykézláb erőlködve igyekezett tartani a lépést a guruló kocsival, miközben a hideg kapszulákat a zakója zsebébe tömte. A művelet nem csupán megalázó volt, de a gázrendszer elvárásai miatt kifejezetten veszélyes is: minden elhamarkodott, szögletes mozdulatnál a falból kilógó mérőműszerek sziszegve jelezték a ruházat egyenetlen feszülését.

A guruló állvány váratlanul megállott egy vaskos, sárgaréz számlálóóránál, amelynek mutatója nullán remegett. A számláló alatt keskeny nyílás tátongott, pontosan akkora, mint a megszerzett kapszulák átmérője.

Henderson tétovázás nélkül bedobott egy hengerke-tokot. A szerkezet gurgulázó hangot adott, a számláló mutatója egyet ugrott előre, s a számlálólap melletti résből egy apró, perforált szélű papírcsík türemkedett ki.

A járat végén felderengő halvány gázláng egy újabb elágazást világított meg. A falon sárgaréz doboz függött, a frissen kiadott papírcsíkon pedig egyetlen gépi nyomtatású sorszám állt.

108. XVI/7. A bélyegzett menetidő — Időzített engedély

Meghökkentő mesélő

Henderson a gázláng hunyorgó fényében az orrához emelte a papírszalagot. A frissen nyomtatott, lilás tintájú számsor még nedvesen csillogott a sötétben.

– Hetvenkettes ügyfél, harmadik kategóriás áthaladási engedély – olvasta fel a férfi elhűlt precizitással. – Pontosan százhúsz másodpercünk van arra, hogy érvényesítsük a csatlakozási pontnál, különben az elágazásban lévő gázcsap automatikusan elzárja a visszautat.

Az antikvárius a falon függő sárgaréz dobozra pillantott. A szerkezet tetején egy súlyos, öntöttvas kar nyugodott, alatta pedig egy apró, bélyegzőpárnára emlékeztető nyílás várt a szalagra. Négykézlábról keveredett fel, igyekezve figyelni a ruháján feszülő facsipeszekre, amelyek minden elhamarkodott mozdulatnál fenyegetően kattogtak.

– Ne tétovázzon, dobja be! – sürgette Henderson, miközben gépies léptekkel az elágazáshoz vonult.

A sárgaréz doboz egyetlen éles, csikorduló hanggal elnyelte a papírcsíkot. Egy mechanikus bélyegző csapódott le a szalag végére, mint amikor egy hivatalnok kíméletlen határozottsággal szentesít egy halaszthatatlan eljárást. A doboz oldalán lévő kis ablakban a számláló egyet kattant, s a falból kiemelkedő rézhenger ritmusa hirtelen felgyorsult.

Ám mielőtt beléphettek volna az új járatba, a mennyezet gázcsövei közül egy vékony rézlánc ereszkedett le, amelynek végén egy nehéz, rozsdás rézkulcs himbálózott, pontosan az antikvárius orra előtt. A kulcs tollára finom, mechanikus véséssel egyetlen szó volt karcolva: Emlékeztető.

109. XVI/8. A rézkulcs tüskéi — Sürgetett tisztaság

Meghökkentő mesélő

Henderson meglengette a zsebellenzőjét, miközben a fali számláló veszett kattogásba kezdett. Már csak kilencven másodpercük maradt, a járat mélyén pedig felhangzott a gőz sanda sziszegése.

– Ne nyúljon hozzá! – szisszent fel az antikvárius, és ösztönösen visszahúzta a kezét a himbálózó rézkulcstól. – A felirat szándékosan csapda.

– Százhúsz másodpercből hatvan már elment a tehetetlenkedésére! – förmedt rá Henderson, majd habozás nélkül megragadta a hűvös fémnyelvet.

A kulcs nem volt rögzítve a lánchoz; amint Henderson megmarkolta, a lánc visszarándult a mennyezet sötétjébe, a kulcs szárából pedig apró, rugós tüskék pattantak ki. A férfi

elfojtott káromkodással nyitotta ki a tenyerét, de a szerkezet nem hullott a földre: a tüskék miatt a kulcs most már elválaszthatatlanul a kesztyűjéhez rögzült.
A csatlakozási pont ajtófélfáján ekkor egy apró, kulcslyuk alakú rés nyílt ki, pontosan olyan magasságban, ahol egy megvetemedett térd elhelyezkedne.
– Fordítsa el! – kiáltotta az antikvárius, miközben kétségbeesetten próbálta leolvasni a csöveken száguldó gőznyomás-mérőt.
Henderson féllábon egyensúlyozva bedugta a nehéz rézdarabot a nyílásba, és határozott mozdulattal elfordította. A járat végén kinyíló nehéz vasajtó mögött azonban nem a szabadság várta őket, hanem egy újabb, hajszálpontosan ugyanolyan doboz, amelyből halk gurgulázással egy csillogó, szappanos állagú folyadékkal teli üveghenger emelkedett ki.
Az ajtó keretén lévő apró tábla felirata egyértelmű volt: Áthaladás csak tiszta cipősarokkal.

110. XVI/9. A makulátlan sarok — Zárt láncolat

Meghökkentő mesélő

Henderson csikorgó fogakkal emelte fel a jobb lábát, és a sarkát óvatosan a kékellő, szappanos folyadékba mártotta. A henger azonnal halk szürcsölésbe kezdett. A vegyszer nem csupán a felhalmozódott kormot és sarat tüntette el egyetlen másodperc alatt, de a bőrtalp alsó rétegét is tükörfényesre polírozta.
– Csinálja már maga is! – morogta Henderson a társára pillantva, miközben a kesztyűjébe fúródott tüskék ritmikus bizsergéssel jellegzetes zsibbadást árasztottak el a karjában.
Az antikvárius megadóan követte a példáját, és a saját sarát is feláldozta a rendszer oltárán. Amint a második cipősarok is érintette a habos felszínt, a falban lévő számláló hirtelen lenullázódott. A hengerből egy szintetikus, fémhangú dallam csendült fel, amelyet egy elégedett csengetés követett: „Higiéniai protokoll sikeresen lefutott.”
A gőzsziszegés abban a pillanatban abbamaradt. A nehéz vasajtó kettényílt, a menekülők mögött pedig a szervizjárat padlója meredeken megdőlt, beletolva őket a hirtelen feltáruló térbe.
Ám odabent nem a hűvös esti utca fogadta őket. Henderson és az antikvárius egy

fényesre lakkozott parkettán landolt, egy bordó bársonykötél tövében. A fejük felett rézcsillár lógott, a falakon pedig a már jól ismert antik festmények sorakoztak. Visszatértek az antikvárium bemutatótermébe – pontosan oda, ahonnan elindultak.

A falból, amin kiestek, egy sárgaréz tábla csapódott le a szőnyegre, rajta a frissen gravírozott felirattal: „Önműködő cipőtisztító és fertőtlenítő ciklus befejezve. Köszönjük a türelmét.”

Henderson hitetlenkedve nézett a makulátlanul csillogó csizmájára, majd a pulton álló, apró, csontnyelű teaszűrőre, amely hirtelen magas, fémes vibrálásba kezdett.

111. XVII/1. A rezonáló teaszűrő — Zárt körút

Meghökkentő mesélő

Henderson a szemét forgatva lépett egyet a makulátlanul csillogó parkettán, miközben a kesztyűjébe szorult tüskék lassan elernyedtek. Az antikvárius megtörölte a homlokát, és óvatosan megközelítette a pultot, ahol a csontnyelű teaszűrő még mindig olyan magas frekvencián remegett, hogy a rajta fekvő apró porszemek finom, geometriai alakzatokba rendeződtek.

– Úgy tűnik, a higiéniai ciklus éppen véget ért – jegyezte meg az antikvárius, miközben a pult alatti fiókból egy vastag, borjúbőrbe kötött leltárkönyvet emelt ki. – De ez a szerkezet ritkán ad bármit is ingyen. A protokoll nem hagyja elintézetlenül a számlát.

A teaszűrő rezonanciája hirtelen elhalkult, és a pult polished fa felületéből egy apró, sárgaréz cső emelkedett ki. Egyetlen száraz, mechanikus kattanással egy apró, lila selyemszalaggal átkötött tekercset dobott a szőnyegre, amely pontosan Henderson frissen polírozott cipőorránál állt meg.

Henderson gyanakodva hajolt le a tekercsért. Amint átszakította a viaszpecsétet, a papíron finom, aranyozott betűk váltak láthatóvá: „A belépési engedély véglegesítéséhez kérjük, mutassa be a megtisztított lábbelit az érkező ellenőrnek.”

– Milyen ellenőrnek? – kérdezte Henderson, de mielőtt társától választ kaphatott volna, az antikvárium bejárati ajtaja felől halk csöngetés, majd egy határozott kulcsfordulás zaja hallatszott.

112. XVII/2. A sárgaréz csizmahúzó — Váratlan vizitáció

Meghökkentő mesélő

Az antikvárium nehéz tölgyfa ajtaja lassan beljebb lendült, ám az elvárható szigorú hivatalnok helyett csupán egy alig térdig érő, rugós szerkezetű sárgaréz báb lépett be a bemutatóterembe. A kis figura csizmájának ütemes koppanása pontosan követte a teaszűrő korábbi rezonanciáját.

Henderson önkéntelenül hátralépett, de a szerkezet nem torpant meg: apró, üveg lencsével felszerelt fejét felemelve végigmérte a férfi frissen polírozott cipőorrát. Egyetlen fémes kattanással sárga tintát fecskendezett a bőrfelületre, majd a mellkasán lévő résből egy újabb nyomtatott cédulát bocsátott ki.

– A higiéniai ellenőrzés sikeres – olvasta fel az antikvárius a papirost, miközben óvatosan megkerülte a pultot. – Ugyanakkor a minősítésünk átkerült a „tisztított leltári tárgyak” kategóriájába. Ez azt jelenti, hogy az épület elhagyása jelenleg nem engedélyezett, kivéve, ha átesünk a záró csomagolási folyamaton.

– Csomagoláson? – horkantott fel Henderson, miközben a cipőjére fröccsent sárga pecsétet próbálta lemosni a zsebkendőjével, ám a tinta azonnal bezöldült és megszilárdult. – Nem vagyunk teafüvek, hogy bedobozoljanak bennünket!

A kis rézbáb ügyet sem vetve a méltatlankodásra, apró mechanikus karjaival kiemelt a törzséből egy finoman megmunkált sárgaréz csizmahúzót, és a pult lapjára helyezte. A tárgy azonnal vibrálni kezdett, pontosan felvéve a helyiség levegőjének feszült ütemét. A hátsó szoba felől ekkor egy halk, fémes csikorgás hallatszott.

113. XVII/3. A csomagolórekesz — Hamis besorolás

Meghökkentő mesélő

A fémes csikorgás ütemére az antikvárium hátsó szobájának félhomályából egy vaskos, pántolt faállvány gördült ki a bemutatóterembe. A szerkezet tetején két, méretre szabott, filccel bélelt fülke ásított, amelyeket pontosan a két férfi testmagasságához igazítottak.

– Úgy tűnik, a rendszer a zöld pecséttel véglegesítette a csomagolási utasítást – jegyezte meg az antikvárius meglepő higgadtsággal, miközben a pulton rezgő sárgaréz csizmahúzót tanulmányozta. – Ez nem büntetés, Henderson. Csupán a raktározási protokoll harmadik fázisa. A szerkezet valószínűleg a csizmahúzó rezonanciájával tartja nyitva a dobozokat. Ha leállítjuk a rezgést, a pántok maguktól visszahúzódnak.

Henderson bizakodva bólogatott. Megkönnyebbülten lépett a pult felé, meggyőződve arról, hogy a bürokratikus automata csupán egy félreértett biztonsági logikát követ. Lassan kinyújtotta a kezét, és határozott mozdulattal a sárgaréz tárgy felé nyúlt, hogy elhallgattassa a kellemetlen berregést.

Amint az ujjai hozzáértek a hideg fémhez, a csizmahúzó rugós szárai száraz kattanással csapódtak össze, satuként szorítva rá Henderson csuklójára. A hátsó szobából kigördült fülkék filcbélése ekkor halk, szívó hangot hallatott, s a csomagolóállvány megindult feléjük.

114. XVII/4. A leltári csomagolás — Végleges kiszállítás

Meghökkentő mesélő

A filccel bélelt rekeszek részvétlen precizitással nyelték el a két kétségbeesett férfit. Henderson hiába próbálta kiszabadítani satuba fogott csuklóját, a faállvány rugós karjai gyengéden, de ellentmondást nem tűrően billentették mindkettejüket a méretre szabott fülkékbe.

– Álljon meg! Nem vagyunk feladható küldemények! – kiáltotta az antikvárius, miközben a fejük felett gépies kattanással záródott le a szellőzőfuratokkal ellátott pántos fedél.

A doboz belsejében sötétség és meglepően kellemes, cédrusfa-illatú levegő fogadta őket. A rezonáló csizmahúzó berregése hirtelen elhallgatott, helyét a kerekek egyenletes, halk zümmögése vette át. A szerkezet gördült néhány métert, átgördült a küszöbön, majd egy éles szisszenéssel megállt. A pántok csatjai kívülről automatikusan reteszelődtek, s a fedél tetején működésbe lépett egy mechanikus nyomtatófej karcoló szerkezete.

Egy vékony, perforált papírcsík csúszott be a belső kémlelőnyíláson. Henderson feszült

figyelemmel emelte az arca elé a cédulát, amelyre a rézhenger mechanikája friss tintával nyomtatta rá a végső leltári besorolást: „Antikváriumi személyzet, hiánytalan gyűjteményi készlet. Címzett: Központi Archívum és Múzeum.”
A kiürült bemutatóteremben ekkor vidáman megszólalt a bejárati ajtó feletti rézcsengő, jelensé téve egy új látogató érkezését. Miközben az ismeretlen léptek megálltak a pult előtt, a falból halk szisszenéssel egy újabb rézhenger emelkedett ki.

115. XVIII/1. Az új vásárló — Leltári akciófigurák

Meghökkentő mesélő

A cédrusfa-illatú sötétségben Henderson a szellőzőnyíláshoz tapasztotta a fülét, miközben a láda alatti fémgörgők halkan koccantak. A bemutatóteremből határozott, megfontolt léptek zaja szűrődött be, amelyeket a tölgyfa padló recsegése kísért.
– Jó napot kívánok – szólalt meg odakint egy meglepően derűs, kissé karcos férfihang. – A tegnap lefoglalt akciófigurákért jöttem. Ha jól sejtem, a gépiesített személyzeti párra gondoltam.
Az antikvárius torkán fennakadt a levegő, és kétségbeesetten megpróbálta meglökni a belső falat, de a filccel bélelt csomagolás hatékonyan elnyelte a tompa ütéseket. Henderson hevesen intett neki, hogy maradjon csendben.
A falból kiemelkedő rézhenger ekkor fémesen kattant egyet, majd a beépített hangszóróból megszólalt a raktári automatika gépies mormogása:
– Az 'Antikváriumi személyzet' elnevezésű tétel hiánytalanul bedobozolva, érvényes leltári számmal várja a kiszállítást. A vételár kiegyenlítve.
– Kitűnő! – dörzsölte össze a kezét az ismeretlen vásárló a pult túloldalán. – Mindig is vágytam egy pár ilyen élethű, XIX. századi könyvtáros-makettre. Remélem, a csikorgó ízületek mechanikája még működik.
A láda tetején lévő reteszek kattanva kioldódtak, s a fedél lassan megemelkedett. A beáramló vakító fényben egy elegáns, sárgaréz keretes monoklit viselő úriember arca tűnt fel, aki készségesen nyújtotta be a papírjait a lepecsételendő átvételi elismervénnyel.

116. XVIII/2. A szarvasbőr kesztyű — A mechanikus félreértés

Meghökkentő mesélő

A monoklis úriember finom, szarvasbőr kesztyűs ujjával megkocogtatta Henderson homlokát. A tompa hang elégedettséggel töltötte el a vásárlót, aki szakértő tekintettel hajolt a nyitott láda fölé.

– Lenyűgöző kézműves munka – mormogta a vevő, miközben kiemelte Hendersont a filcbélésből, mint egy életnagyságú, merev tartású kiállítási bábut. – A bőrimitáció tapintása szinte természetes, és a rémült arckifejezés mechanikája is páratlan.

Henderson torkát szárazság kaparta, s ahogy megpróbálta elrántani a fejét, a vásárló halkan csettintett a nyelvével. Megfordította az antikváriust is, és a hátukon keresett valami felhúzókulcsot vagy rejtett indítókart.

– Ne nyúljon hozzám, ön egy orbitális tévedés áldozata! – tiltakozott az antikvárius rekedten, de a vevő csak elismerően bólintott.

– A hangmodulátor egy kissé rekedtes, de a XIX. századi gramofonhengeres technológiához képest szinte valósághű – jegyezte meg elégedetten. – Úgy tűnik, a fogaskerekek elakadtak a „pánik” beállításnál. Semmi gond, a gyűjteményem műhelyében majd átolajozom az ízületeket.

A vásárló egy gurulós kézikocsira fektette mindkét mozdulatlanra dermedt alakot, majd lefedte őket egy nehéz, bársony takaróval. A sötétségben a gördülő kerekek ütemes kattogása jelezte, hogy elhagyták a bemutatótermet, és elindultak a kinti utca felé. A bársony ponyva alatt Henderson megérezte egy fémes, sarokcsiszolt rézkulcs hideg jelenlétét, amit valaki korábban a kocsi aljába rejtett.

117. XVIII/3. A rejtett rézkulcs — Tapogatózó menekülés

Meghökkentő mesélő

A bársony lepel alatti fojtogató sötétségben a zötykölődés ritmusa jelezte, hogy a kézikocsi elhagyta a bemutatóterem polírozott padlóját, és a macskaköves udvarra ért.

Henderson óvatosan megmozdította a csuklóját, s a faforgáccsal teli kocsialjban a fémes tárgy felé tapogatózott.

– Ne mozogjon, még meghallja a rugók nyikorgását! – sziszegte az antikvárius alig hallhatóan, miközben a feje tehetetlenül koccant Henderson vállához minden egyes döccenőnél.

– Ez egy kulcs – suttogta vissza Henderson, s fogai közt átszűrve a levegőt végre rázárta markát a hideg rézhengerre. – Ha ez a kocsi tengelyzárcsapja vagy a doboz nyitója, talán leugorhatunk, mielőtt átlépjük a kaput.

A vásárló léptei kint egyenletesen kopogtak, majd a kocsi egy pillanatra megállott. A bársony ponyva széle fellebbent, s a férfi bekukucskált. Látva a két merev, mozdulatlan alakot, elismerően csettintett.

– Kitűnő egyensúlyi kalibráció. Még a rázkódásra sem mozdul el a mechanika – mormolta a vevő, majd visszahúzta a leplet. Egy nehéz fémkapu nyikorgása visszhangzott a térben.

Henderson a kulcs tollát próbálta kitapintani a sötétben. A tárgy nem a kocsihoz tartozott: apró, befelé mutató barázdák sorakoztak rajta. Mielőtt azonban átadhatta volna az antikváriusnak, a kézikocsi hirtelen megállt, és a ponyva felett egy fémes, ritmikus kattogás indult be, mintha egy hatalmas óraszerkezet rugója feszült volna meg.

118. XVIII/4. A rézkulcs foglalata — Mechanikus besorolás

Meghökkentő mesélő

A kattogás felerősödött, s a kézikocsi nem előre, hanem függőlegesen emelkedni kezdett. Egy nehéz teherfelvonó gépies nyikorgással rántotta meg a platót. Henderson a bársony lepel fojtogató fülledtségében a kocsi oldalán végigfuttatta az ujjait, s a faforgács között rábukkant egy apró, sárgaréz peremű nyiladékra.

– Ha ez egy automata-bemutató platformja, akkor a kulcs a manuális felülbírálásra szolgál – sziszegte az antikvárius, miközben tehetetlenül próbálta megőrizni egy XIX. századi rugós figura tökéletesen merev testtartását. – Fordítsa el, mielőtt végleg felhúzzák a főrugót!

Henderson nem tehetett mást, a kulcsot a nyílásba illesztette. A barázdák hajszálpontosan kattantak a helyükre. Egyetlen határozott fordításra a felvonó szerkezete megtorpant, s a hirtelen zökkenéstől a bársonyponyva lecsúszott a fejükről.
A remélt menekülési útvonal helyett azonban egy fényesre polírozott, hermetikusan zárt üvegvitrin belsejében találták magukat. A vásárló a vitrin túloldalán állt, kezében egy apró műszerész-csavarhúzóval, és épp egy sárgaréz táblácskát rögzített az üveg alatti tölgyfa talpazatra: „1888-as Gyűjtemény — Csak felhúzás után mozdul el.”
– Zseniális kalibráció – mormolta a férfi elégedetten az üvegfalon keresztül, majd benyúlt a felső szellőzőnyíláson, és a vitrin külső szerkezetével beállította a látogatói időzítőt. – A kulcsuk már a helyén van. A bemutató három perc múlva kezdődik.
Henderson és az antikvárius mozdulatlanul állt a vakító reflektorfényben, miközben a vitrin padlójába rejtett fogaskerekek lassan forogni kezdtek a talpuk alatt.

119. XVIII/5. A bemutató ritmusa — Szabályozott koreográfia

Meghökkentő mesélő

A padlóba épített fogaskerekek nem pusztán rezegtek: határozott, mechanikus ütemben késztették lépésre a bent rekedteket. Henderson bal sarkát egy felbukkanó rézpecek pöccintette meg, míg az antikvárius térdét egy rugós emelő kényszerítette csuklós hajlításra. Ha nem követték volna a szerkezet által diktált ritmust, a bokájuk alatti fémkarimák habozás nélkül eltörték volna az ízületeiket.
– Hódoljon meg a közönségnek! – sziszegte fogai között az antikvárius, miközben gépies merevséggel billentette előre a fejét. – A rugó ellenében mozdulni azonnali fogaskerék-akadást jelent, s a gyűjtő láthatóan nem tűri a szervizigényes darabokat.
A túloldalon álló férfi elégedetten csettintett, és stopperóráját a zakózsebébe csúsztatva szorgalmasan jegyzetelt egy apró bőrkötésű füzetbe. Az üvegvitrin talpazatában elhelyezett rézhenger tüskéi közben elértek egy újabb tartományt: a padlólemez középen elvált, s a két férfi lassan forogni kezdett egymás körül, mint egy XIX. századi keringőautomata elátkozott párja.
Henderson a harmadik fordulatnál vette észre, hogy az antikvárius szalonkabátjának

gombja minden egyes körmenetben hozzáér a hátsó üvegfal aljában rejtőző apró, rézből öntött jelzőkarhoz. A kar minden érintésre egy-egy zárólemezt csúsztatott el a vitrin felső szegélyén, gépies pontossággal előkészítve a következő fázist.
A bemutatóból még másfél perc volt hátra, ám a padló alatti tengely forgási sebessége hirtelen a duplájára gyorsult.

120. XVIII/6. A kalibrált bemutató — Egygarasos műszak

Meghökkentő mesélő

A felgyorsult keringő forgatagában a centrifuga ereje az üvegfalnak préselte Henderson bordáit, míg az antikvárius már meglepő gépies eleganciával követte a fordulókat. A vitrin tetőlapján elcsúszó rézlemezek végül egyetlen fémes kattanással reteszelődtek: a szerkezet elérte a tetőpontot, s a padló hirtelen, tizenkét ütős harangjáték kíséretében dermedt mozdulatlanná.
A gyűjtő elégedett hümmögéssel elrakta a stopperórát, felhajtotta az üvegkalitka elülső lapját, s egy apró, gravírozott réztáblát akasztott a peremre: „Elátkozott gépész és inasa – működőképes bemutatódarab, 1888”.
– Kifogástalan kalibráció – bólintott a férfi, majd benyúlt a zsebébe, de bankjegyek helyett egy szárnyas rézkulcsot húzott elő. Nem Hendersonékat oldozta el: a kulcsot saját szegycsontjának rejtett foglalatába illesztette, hármat csavart rajta, majd feszes léptekkel belépett a szomszédos, még üresen álló vitrinbe.
Amikor a felhúzórugója lejárt, a férfi szeme üvegesen megmerevedett. Henderson és az antikvárius ekkor vették észre a vitrin üvegén átszűrődő külvilági fényt: az utcai járdán bámészkodó tömeg állt, s egy kisfiú épp most dobott egy egygarasos rézpénzt a külső falba épített automatanyílásba. A padló alatti fogaskerekek újra megmozdultak.
A járdaszélen felejtett, magányos sárgaréz gázlámpa fénye halk sziszegéssel lobbant fel a szürkületben.

121. XIX/1. Az egygarasos előadás — Gépies ráadás

Meghökkentő mesélő

A bedobott egygarasos csilingelve gurult végig a vitrin rejtett rézcsatornáján, majd tompa gurgulázással bepattant a padló alatti számlálószerkezetbe. A gépies keringő dallama azonnal újrakezdődött, ám ezúttal a megszokott ütemnél lényegesen pattogósabb, szinte kétségbeesetten fúvós hangszereléssel.

Henderson megpróbált megkapaszkodni a sárgaréz korlátban, de a padlóba épített excenteres korongok nem tűrtek semmiféle lazítást. Az antikvárius, aki immár tökéletesen felismerte a belső fogaskerekek tehetetlenségét, precíz csípőmozdulattal kapta el Henderson könyökét, hogy elkerüljék a kényelmetlen ütközést az üvegfallal.

– Kérem, ne ágáljon! – sziszegte az antikvárius a keringő harmadik ütemére hajlongva. – Ez egy csökkentett tarifájú, hatvan másodperces villámbemutató. Ha kiesik a ritmusból, a mechanika azonnal leállít és levonja a büntetőállást!

Az utcai ablak túloldalán a kisfiú orrát az üveghez tapasztva figyelte a látványosságot. Henderson kényszeredett mosolyt erőltetett az arcára, ám a vitrin belső mennyezetéből ekkor két apró, rézből öntött csontváz-kéz ereszkedett alá, s mindkettejük kalapját egyetlen lendületes mozdulattal levette.

A műsor végén a rugós szerkezet nem kifelé nyitotta az ajtót, hanem a pincejárat felé billentette meg a padlót. A billenő csapóajtó felett felgyulladt egy apró, csiszolt üvegjelzés: „Műszakváltás a raktárban”.

122. XIX/2. A raktári besorolás — Tartalék statiszták

Meghökkentő mesélő

A ferde csúszda meglepően simára csiszolt tölgyfája nem bánta a finom posztókabátokat: Henderson és az antikvárius méltóságteljes csúszással érkezett meg a vitrin alatti sötét, de gépzsírszagú gyűjtőkamrába. A trapéz alakú teret nem pókhálók, hanem precízen elrendezett, bársonnyal bélelt fülkék szegélyezték, melyekben embernagyságú, rugós ízületű babák álltak mozdulatlanul.

– Ez nem a pince – állapította meg Henderson, miközben igyekezett kiköpni a csúszda széléről ráhullott faforgácsot. – Ez egy raktár!

– Ne kiabáljon, még meghallja a fogasléc! – sziszegte az antikvárius, és óvatosan megtapogatta a legközelebbi fülke szélét. – Látja? Ezek a cseredarabok. Ha a műsorszám kopik, egyszerűen lecserélik az alkatrészt.

A falból ekkor halk kattanással kiugrott egy rugós rézkar, amely nem fenyegetően, hanem szinte szolgálatkészen nyújtott feléjük két apró, ovális sárgaréz táblácskát. A gravírozott felirat mindkettőn ugyanazt hirdette: I. osztályú statiszta – Műszak: 2. szektor.

– Úgy tűnik, a rendszer nem tesz különbséget látogató és személyzet között – jegyezte meg az antikvárius, és gépiesen kitűzte a réztáblát a hajtókájára. – A garas bedobásával leigazoltuk a jelenlétünket.

Henderson még épp tiltakozni készült, amikor a fal mögül mély, fémes dobolás indult meg, mint egy óriási óramű visszaszámlálója.

123. XIX/3. A futószalag tesztje — Selejtezési eljárás

Meghökkentő mesélő

A fémes dobolás egyetlen éles gongszóval csattant fel, mire a bársonnyal bélelt fülkék fala halk sziszegéssel elfordult. A mögötte húzódó futószalag nem várt a tehetetlen elképedésre: két felpattanó, párnázott kar határozott lendülettel tolta be Hendersont és az antikváriust a lassan gördülő acéllapokra, közvetlenül két egyenruhába öltöztetett, viaszarcú figura közé.

– Álljon egyenesen, és ne pislogjon! – vágta rá az antikvárius sziszegve, miközben feszült tartásba merevedett. – A rendszer feltehetően a selejtet keresi. Ha észreveszik, hogy nem óramű hajt bennünket, az újrahasznosító csőbe dobnak!

Henderson megpróbált mozdulatlan maradni, bár a nadrágszárát átáztató gépolaj fagyos érintése erősen próbára tette az önuralmát. A futószalag lassan egy hatalmas, sárgaréz számlálóval szerelt kapu felé vitte őket, ahol egy mechanikus vizsgálókar hűvös, fémes ujjai módszeresen megkocogtatták a mellette elhaladó alakok bordáit, a belső rugók feszességét ellenőrizve.

Amikor a szerkezet Henderson mellkasához ért, a férfi szándékosan félrecsapta a fejét, és gépies, akadozó nyöszörgést hallatott. Úgy vélte, a hiba láttán a rendszer működési zavart regisztrál, és a hulladékaknán keresztül visszajuttatja őket az utcára.

A vizsgálókar valóban megtorpant, és a kapu tetején lévő rézharang tompán megkondult. A szalag leállt, ám a selejtezőcsúszda helyett a mennyezet gépzsanérjai mozdultak meg: egy vastag, pántolt fenyőfa szállítóláda nehéz fedele kezdett lassan ereszkedni közvetlenül a fejük fölé.

124. XIX/4. A fadobozos szállítmány — Címkézett árukezelés

Meghökkentő mesélő

A pántolt fenyőfa fedél tompa robajjal rázárult a rekeszre, azonnal sötétségbe borítva a szűk belsőt. Henderson és az antikvárius szorosan egymáshoz préselődve feküdtek a friss, gyantaillatú faforgácságyon, miközben a mechanikus csomagolórendszer zökkenőmentesen tette a dolgát.

– Zseniális húzás volt selejtesnek tettetnie magát, Henderson – sziszegte az antikvárius, miközben próbált nem túl mélyeket lélegezni a szálló faporban. – A jelek szerint a rendszer nem megsemmisíti a hibás darabokat, hanem osztályozza és bedobozolja őket.

– Egy koporsóméretű ládában ülünk, a bordáimat egy szögfej nyomja, és gőzöm sincs, hová visz ez a doboz – morogta Henderson, miközben kívülről éles, sziszegő hang kíséretében fémszegek hatoltak át a fa oldalán, végérvényesen rögzítve a tetőt.

A futószalag meglendült, s a láda egy finom ívű csúszdán zökkenve megindult lefelé. Odakintről fémbélyegzők ütemes csattanása hallatszott: a szerkezet automatikusan tüzes bélyegzővel égette rá a faoldalra a rendeltetési kódokat. A mozgás végül egy tompa rugózással megbukott, és a doboz megállt egy csendesebb gépteremben.

A deszkák résén át egy magányosan pislákoló, sárgaréz olajlámpás sárgás fénye szűrődött be, miközben odakint egy nehéz, vasalásos ajtó zárszerkezete kattant egyet.

125. XIX/5. A résnyire nyílt fedél — Címkézett felderítés

Meghökkentő mesélő

Henderson óvatosan megkocogtatta a fenyőfa oldalát, majd a könyökével addig feszegette a szegelt sarkot, amíg az egy recsegő pattanással engedett. A szellőzőnyílásként szolgáló résen átszűrődő lámpafényben az antikvárius előrehajolt, s megtörölte pápaszemét a forgácsporos kabátujjában.

A láda egy tágas, boltíves csarnok közepén pihent, ahol kőpadlón futó sárgaréz sínek hálózták be a teret. A falak mentén katonás rendben sorakoztak a hasonló méretű faforgácsos dobozok, ám a szobában egyetlen élő lélek sem tartózkodott. Csupán egy görgős lábakon guruló, mechanikus karokkal felszerelt fémállvány közeledett halkan a szomszédos sor felől.

– Úgy tűnik, átkerültünk a logisztikai részlegbe – suttogta Henderson, miközben kiszabadította a lábát a csomagolóanyagból, s kiemelt egy meglazult oldallécet. – Ha ez a doboz a kiviteli osztályra szól, percek kérdése, és kiszállítanak minket a városba.

– Vagy az elégetendő selejtbe – javította ki szárazon az antikvárius, és óvatosan kimászott a csikorgó kőpadlóra.

A mechanikus állvány megállt a ládájuk előtt. Egy apró, rugós csipesz kinyúlt a fémvázból, s nagy precizitással kiemelte a láda tetőlapjára égetett papírcímkét. A gép tudomást sem vett a dobozból kimászó két úriemberről; egyedül a kódolt jelzések érdekelték. Egy tompa kattanással átforgatta belső regiszterét, majd meghúzott egy nehéz kart a falon.

A csarnok túlsó végében lévő szellőzőrács mögül ekkor tompa, ütemes szuszogás hallatszott, mintha egy óriási tüdő szívná be a levegőt a mélyből.

126. XIX/6. A szívócső huzatja — Rendszerezett áramlás

Meghökkentő mesélő

A tompa szuszogás másodperceken belül süvítő légárammá erősödött. A sárgaréz sínek mentén felhalmozott faforgács és papírfecnik táncba kezdtek a kőpadlón, majd egyetlen lendülettel a falba épített, sötét torkú szívónyílás felé repültek. Henderson a legközelebbi öntöttvas tartóoszlopba kapaszkodott, miközben a kalapját csak az utolsó pillanatban tudta elkapni a levegőben.

– Úgy tűnik, mégsem a selejtezőbe kerülünk, hanem a kazánházba! – kiáltotta a szélzúgáson át, megpróbálva visszaszorítani a kabátja szárnyait.
Az antikvárius azonban – aki jóval nyugodtabban szemlélte a mechanikus kavarodást, miközben két kézzel markolta az oszlop másik felét – megrázta a fejét. Megfigyelte, hogy a hatalmas gép nem megsemmisítésre, hanem osztályozásra készülődik. A falon futó vastag rézcsövek üvegablakain át kis hengerek száguldottak, mint a levegő hajtotta futárkapszulák. A rendszer a vákuum segítségével nem elégette, hanem a megfelelő részlegekbe szippantotta a csomagolatlan terheket.
– Nem égetnek el semmit, Henderson – jegyezte meg szárazon az antikvárius. – Csupán felporszívóznak minket.
Ekkor a padlóból egy terelőlemez emelkedett ki, s lassan a szívószáj felé sodorta a két úriembert. Nem volt idő mérlegelni: a huzat elragadta őket, s mielőtt Henderson tiltakozni tudott volna, mindketten becsúsztak a sárgaréz csőrendszer tágas, simára csiszolt beömlőnyílásába.
A sötét, forgó csővezeték mélyén hirtelen egy sárgaréz kapu záródott le mögöttük, és a távolban felvillant egy halványan világító, kivilágított rézplakett.

127. XIX/7. A világító rézplakett — Leltári beteljesülés

Meghökkentő mesélő

A száguldás a csővonal bársonyos súlódási zajával ért véget. Nem volt ütődés, sem zökkenő; a vákuum lágyan, szinte udvariasan pottyantotta ki a két úriembert a sötétségből egy tiszta, zárt térbe. A padló polírozott tölgyfából készült, a levegőt pedig a megszokott, patinás viasz és a szárított levendula fojtogató illata töltötte meg.
Henderson nehézkesen feltápászkodott, és megtörölte a szemüvegét. Az antikvárius már az előttük magasodó üvegfalat tapogatta, aminek túloldalán a saját utcájuk megszokott, lámpafényes képe derengett.
– Hazaértünk – sóhajtott fel Henderson megkönnyebbülten, s a kabátját igazgatva a kijárati kilincs után nyúlt. – A csőrendszer egyszerűen visszahozott minket az üzlet kirakatába!
A kilincs helyén azonban csak a sima üveg hidegsége fogadta az ujjait. Kívülről, az utca felől egy kíváncsi kisgyerek tapasztotta az arcát a kirakatüvegre, miközben az édesapja

gépiesen egy rézgarast ejtett a vitrin oldalán lévő nyílásba.
A padló alatt meglódult a fogaskerekek nehéz sárgaréz szerkezete. Henderson lába a tudata ellenére lendült ki, karja gépiesen a magasba emelkedett, míg az antikvárius merev, kimért mozdulattal hajolt meg a járókelők felé. A rézplaketten, amelyet a csőből kikerülve még nem tudtak elolvasni, gépelt betűk hirdették a kollekció legújabb darabjait: „Automatizált gyűjtők — eredeti XIX. századi kiadás, folyamatos működéssel.”
A kirakat előtt a garas csilingelve zuhant a gyűjtődoboz aljára, s a két alak kénytelen volt bemutatni a rákényszerített, hibátlan keringőlépést. A távolból pedig egy halk, fémkaparó hang jelezte, hogy a következő mese már készen áll a felhúzásra.

128. XX/1. A vitrin ára — Szabályozott adásvétel

Meghökkentő mesélő

A harmadik keringőfordulatnál Henderson megpróbálta száját mozdulatlanul tartva kiszólni az antikváriusnak, de a fogaskerekek bütykei merev, professzionális mosolyt kényszerítettek az arcára. Az antikvárius sem járt jobban: valahányszor a mechanika balra billentette a törzsét, szemei szertartásosan megrezdültek, mintha a járókelők ruházatát értékelné szakértő tekintettel.
Az utca túloldaláról egy cilinderes úriember lépett a kirakat elé. Megigazította csíptetőjét, és hosszan tanulmányozta a két forgó alakot. Láthatóan lenyűgözte a mozdulatok száraz, kiszámított precizitása. Nem habozott tovább: benyitott a sötét antikvárium ajtaján, ahol a csengő gépies csilingeléssel jelezte érkezését.
A pult mögött nem állt senki, csupán egy finoman durogó sárgaréz számlálószerkezet ketyegett a homályban. A vásárló egy vaskos, nehéz erszényt helyezett a márványlapra, s a világító rézplakett útmutatása alapján pontosan kifizette a két automatizált gyűjtő vételárát.
A kirakat padlóján lévő rézrugók erre egyetlen éles kattanással kioldódtak. A tölgyfa burkolat kétfelé nyílt, s a két mozdulatlan úriember zökkenőmentes szinkronban zuhant alá a mélyben várakozó, selyemmel bélelt utazóládába. A fedél azonnal rácsapódott a fejük felett, és a sötétben megszólalt a kiszállítási pecsétnyomó nehéz, csattanó hangja.

129. XX/2. A selyembélelésű utazóláda — Luxus kategóriás szállítás

Meghökkentő mesélő

A vaksötétben csupán a selyembélés puha súrlódása és az utazóláda ütemes rázkódása jelzi a haladást. Henderson óvatosan megmozgatta a vállát. A belső rugók feszítése végre engedett, bár a könyöke még mindig gépies szögben állt, mintha egy láthatatlan teáscsészét tartana a levegőben.

– Szerencsére a vásárlónk láthatóan jó ízléssel megáldott, tehetős úriember – suttogta az antikvárius a sötétbe, próbálva kinyújtani zsibbadt lábujjait. – Ez a selyem legalább százhetven szálsűrűségű damaszt. Egy igazi műgyűjtő nem spórol a minőségen, amikor az új szerzeményeit szállíttatja.

Henderson halvány mosollyal bólogatott. A kerekek egyenletes zötyögése alapján egy finoman rugózott hintó rakterében utazhattak. Ha a vevő valóban egy gazdag kordokumentum-gyűjtő, a kastélyába érve bizonyára egy bársonnyal borított talapzatra helyezi őket, ahol a heti portörlésen kívül semmi egyéb dolguk nem akad majd. Ez kétségkívül nagyságrendekkel jobb kilátás, mint a logisztikai csarnok automata vákuumcsöveiben keringeni.

A hintó hirtelen megtorpant. Kívülről tompa, fémes csikorgás, majd nehéz léptek zaja hallatszott. A láda fedelén éles kattanással oldott ki a retesz, s a vakító napfény beáradt a szűk térbe.

Egy szürke köpenyes férfi hajolt föléjük. Nem csodálkozott a két mozdulatlan alak láttán, sőt: gépiesen leemelt a doboz széléről egy apró, sárgaréz csengőt, majd megszólaltatta azt a fejük felett.

– Átvétel visszaigazolva – morogta a férfi, miközben egy vasazott pálcával megkocogtatta Henderson térdkalácsát. – A luxusosztályú próbabábuk megérkeztek a királyi anatómiai színház hátsó bejáratához.

A láda mellett, a megvilágított kőpadkán egy hosszú, finoman csiszolt bonckés csillant meg a napsütésben.

130. XX/3. Az anatómiai színház — Mechanikus kórboncolás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius kétségbeesetten próbált pislogni, ám a felhúzómechanika mereven tartotta a szemhéját. Henderson ujjai közül apró, gépies kattanás hallatszott, miközben a szürke köpenyes alak kézbe vette a csillogó pengét, és közvetlenül a mellkasa fölé hajolt.

– Figyelem, uraim! – harsant fel egy öblös hang a magasból, ahol az anatómiai színház meredek padsorain tucatnyi orvostánhallgató hajolt előre. – A mai órán a legújabb generációs, viaszból és sárgarézből készült oktatási bábuk belső szerkezetét tanulmányozzuk. Különös tekintettel a gépies szívbillentyűkre.

A férfi meglendítette a szikét, ám a penge nem húst metszett: a finom acélhegy hajszálpontosan illeszkedett a Henderson mellkasán lévő apró, rejtett kulcslyukba. Egy határozott fordítás, s a két férfi teste halk fogaskerék-zörgéssel felemelkedett. Henderson gépiesen felkarolta az antikváriust, s a boncasztal hűvös lapján újra rázendítettek a kirakatból ismert, feltartóztathatatlan keringőre.

A hallgatóság csalódottan morajlott fel, míg a professzor bosszúsan firkált valamit a leltári ívre.

– Már megint felcserélték a szállítmányt a kirakati automata-színházzal – morogta, majd meghúzta az asztal alatti kart.

A csapóajtó éles villanással nyílt ki alattuk, s a két táncoló úriember tehetetlenül zuhant alá a sötét, szénporos szellőzőjáratba.

A mélyben, a járat falára szegecselve egy apró, megmunkálatlan réztábla csillant meg a félhomályban.

131. XXI/1. A szellőzőjárat szívóereje — Automatizált besorolás

Meghökkentő mesélő

A szellőzőjárat meredek lejtőjén a két úriember egymásba kapaszkodva csúszott lefelé, miközben mellkasukban a fogaskerekek még mindig a hirtelen félbeszakadt keringő ütemére kattogtak. Henderson próbálta beállítani az egyensúlyát, de a viaszbevonatú könyöke tehetetlenül kopogott a bádogfalon. Az antikvárius merev szemei a sötétben csupán a gyorsan tovatűnő szegecseket és a szénport tudták regisztrálni.

Hirtelen fülsiketítő sziszegés rázta meg a járatot. A logisztikai csarnok automata elszívórendszere szigorú pontossággal lépett működésbe, amint az érzékelők idegen tömeget észleltek a csővezetékben. A hatalmas sárgaréz lapátok által keltett vákuum nem válogatott: a szénport, a lehullott szövettani számlákat és a két gépiesített úriembert egyetlen lendületes léghullámmal szippantotta magába.

A csőrendszer elágazásánál egy mechanikus terelőlemez billent át, és a két figura pontsorozatként zúdult be a csomagelosztó térbe. Egy puha, szagelszívóval felszerelt gyűjtőzsákban landoltak, éppen egy halom poros raktári papír tetején.

Henderson mellkasa halk kattanással megállt, a keringő rugója végleg lemerült. Az antikvárius szemhéja végre kipattant a zárból. Ekkor a zsák szája felett egy nehéz, rézöntvényű bélyegzőfej emelkedett a magasba, s a hűvös levegőben megcsapta őket a friss tintapárna jellegzetes, kesernyés illata.

132. XXI/2. A tintapárna súlya — Automatizált osztályozás

Meghökkentő mesélő

A csattanás, amellyel a nehéz sárgaréz bélyegző rásújtott a gyűjtőzsák szája melletti kartonra, megremegtette a poros papírhalmot. Henderson mozdulatlanul feküdt, de a homlokára csapódó lila tintafolt alatt viaszbevonata vékony repedést növesztett. Az antikvárius rémülten próbálta oldalra fordítani a fejét, ám egy automata acélkar már meg is ragadta a gallérját, s egyetlen zökkenővel a zöldre festett szelektáló futószalagra hajította mindkettőjüket.

– Kettes kategória. Törékeny, de forgórész-hiányos – sziszegte egy gőzhajtású beszélőcső a mennyezet sötétjéből.

Az antikvárius gépies nyakizmáival Henderson felé pislogott.

– Henderson... – suttogta szaggatottan, miközben a veszély érzete vibrált a belső fogaskerekeiben. – A rugója... teljesen leállt.
– Ne mozogjon – sziszegte vissza Henderson merev ajkakkal, félve a rögzített leltári számtól. – Ha észreveszik, hogy nem vagyunk élettelenek, azonnal átminősítenek minket selejtezendő szervizáruvá.
A futószalag csikordulva megállt egy hatalmas, felcímkézett fadoboz felett. Egy mechanikus kartonhajtogató kar máris szorosan köréjük tekerte a kátrányos csomagolópapírt, felkészítve őket a feladásra.
A távolban megszólalt egy rézharang halk, ritmikus kongása.

133. XXI/3. A feladási bizonylat — Címkézett illúzió

Meghökkentő mesélő

A harang harmadik kongására a csomagolóállvány padlója megbillent, s a kátránypapírba göngyölt páros súlyos zökkenővel csúszott le az acélsíneken várakozó teherkocsira. A sötétben, ahol a kátrány és a lila tinta szaga keveredett, az antikvárius alig hallható fogaskerék-kattogással próbálta kiegyenesíteni a nyakát.
– Ez a ritmikus ringás – suttogta a papír borításán keresztül – egyértelműen a Királyi Posta első osztályú futárkocsija. Kész szerencsétlenség lett volna a selejtbe kerülni, de a rézbélyegző súlya bizonyítja: felbecsülhetetlen értékű antik műtárgyként kezelnek minket.
Henderson nem válaszolt azonnal. Homlokán a repedés mentén parányi viaszszilánk vált le, de rugói feszességét tartva figyelte a kocsi alól kiszűrődő gőzfúvásokat. A láda zökkenőmentesen haladt, mintha valóban egy selyemmel kibélelt gyűjtői szalon felé tartana. A logisztikai rendszer, úgy tűnt, végre felismerte bennük a kényes, ritka mestermunkát.
A teherkocsi azonban egy hirtelen, éles csikorgással eltért a belvárosi iránytól. A távolból nem a szalonok halk zongoraszava, hanem egy óriási ipari kohó fémes dübörgése visszhangzott. A kátránypapír apró repedésén át egy vörösen izzó réztábla csillant meg: „Beolvasztási és Selejtezési Osztály”.
Egy gőzhajtású, háromkaromú acélkampó csikordult meg közvetlenül a csomag felett, s felkészült a leereszkedésre.

134. XXI/4. A sárgaréztöntvény — Osztályozott biztonság

Meghökkentő mesélő

A gőzsziszegés kíséretében leereszkedő acélkarom nem zúzta szét a csomagot, csupán határozott, fémes szorítással a magasba emelte. A kénes gőz és a szálló pernye felhőjében a két mozdulatlan úriember imbolyogva emelkedett a tátongó, vörösen izzó katlan fölé.

– Figyelje csak azt a precíz rögzítést – kuncogott alig hallhatóan az antikvárius a kátránypapír feszülése alatt, miközben rugói finoman megremegettek a hőségtől. – Ez a finom mechanikai fogás a legértékesebb öntvényeknek jár. A múzeumi kurátorok nyilván személyesen kérték a gőzdarus kiemelést, nehogy sérüljön a felületi patina.

Henderson merev állkapcsán a viaszréteg csillogva megolvadt, de tekintetét szilárdan a felettük elsuhanó fogaskerekekre szegezte. Bár a lentről áradó forróság már a lábujjaik rézcsavarjait lazította, a biztonságérzetet nyújtó csomagolóanyag még tartott. Amikor a karom átlendítette őket a tomboló lángok felett, a csarnok automata elemzőrendszere egy gőzhajtatású mérleget tolt alájuk.

Egy nehéz rézkalapács ütött rá a borításra, majd egy mechanikus bélyegző mély, vörös tintanyomot nyomott a kátránypapírra: „NEM MÁGNESES SÁRGARÉZÖTVÖZET – MÁSODLAGOS ÚJRAHASZNOSÍTÁS”.

A csomag erre nem a katlanba hullott, hanem egy oldalági, lejtős bádogcsúszdára zuhant. A suhanó sötétségben az antikvárius elégedetten sóhajtott fel:

– Látja? A szakszerű osztályozás. A kiállítási csarnok privát szárnyába kalauzolnak minket.

A csúszda alján egy kattogó, számozott rézforgóajtó várakozott a sötétben.

135. XXI/5. A számozott forgóajtó — Privát tárlatút

Meghökkentő mesélő

A számozott forgóajtó száraz kattogással nyelte el a kátránypapírba csomagolt párost, majd egy halk, olajos szisszenéssel lendítette őket tovább. A suhanás hirtelen

megszakadt: a csomag egy bársonnyal bélelt, keskeny továbbítóvályúba pottyant, ahol mechanikus kartonfogók vettek finom, rugalmas fogást a csomagoláson.

– Ugye mondtam? – suttogta izgatottan az antikvárius, miközben rugói elégedetten csikordultak a lágyabb landolástól. – A forgóajtó a múzeumi archívum privát szekciójába vezet. A bársonyozott vályú egyértelműen a kiállítás előtti állagmegóvó zóna.

Henderson megpróbálta elfordítani a fejét a papírborítás alatt, de a nyakát rögzítő rézcsavar elakadt. Ennek ellenére a haladás üteméből magabiztos következtetést vont le.

– Egyetértek. A nyers felületkezelés után most nyilván a végső polírozás és a leltári számozás következik. Egy tisztességes tárlatvezető nem engedne gőzmarási nyomokkal teli öntvényt a látogatók elé.

A vályú felett ekkor gépies sziszegéssel két sárgaréz fúvóka ereszkedett alá. Ahelyett azonban, hogy puha kefék dörzsölték volna át a kátránypapírt, a szelepek sűrű, maró szagú ipari gépzsírt fröccsentettek a csomagra, teljesen elfedve az átlátszó kémlelőréseket.

– Kiváló! – állapította meg Henderson, miközben a ragacsos réteg lassan átitatta a fedőpapírt. – Légmentes védőréteg a tengerentúli szállításra. A tengerentúli tárlatok mindig a legmagasabb biztosítási kategóriába tartoznak.

A vályú végén azonban nem a kiállítócsarnok fényei, hanem egy mély, ritmikus kattogással forgó, óriási réz fogaskerék-rendszer várt rájuk, amelynek fogai között egy sötét, mély tartály örvénylett.

136. XXI/6. A hőkezelő katlan — Termikus restaurálás

Meghökkentő mesélő

A fogaskerekek mély, öblös robajjal kapták el a kátránypapírba burkolt csomagot, majd egy nehéz sárgaréz daru emelte a magasba a párost. Alattuk narancssárga, izzó fény derengett át a gépzsírral átitatott burkolaton, s a levegő hirtelen olyan forróvá vált, hogy a rézkötések pattogni kezdtek a vázukon.

– Lenyűgöző! – sziszegte az antikvárius, miközben a hő tágulásra kényszerítette a hátában futó rugókat. – Ez a híres hősokkos sterilizálás. Hőkamra! Ezzel pusztítják el a káros gombákat és a szúféléket a faelemekből, mielőtt elhelyeznének bennünket a

királyi szárnyban.
– A technika győzelme a korrózió felett – bólintott volna Henderson, ám a nyakcsavarjai túlságosan átforrósodtak a mozdulathoz. – Látszik, hogy a tárlatvezetők nem spórolnak a tőkével. A hőmérséklet pontosan be van kalibrálva a nemesfémek szerkezeti stabilitásához.
A darukar ekkor megállt a bugyborékoló, izzó katlan mértani közepe felett. A kátránypapír csücske sercegve füstölni kezdett, miközben a mechanikus tartókar lassan megdőlt, mintha csak egy kíméletes merítőfürdőre készítené elő a nagybecsű műtárgyakat.
A mélyből nehéz, fémes csikorgás visszhangzott fel, ahogy a katlan alján lévő gőzcsapda ritmikus ütemben nyitni kezdett.

137. XXI/7. A beolvasztó katlan — Újrahasznosított alapanyag

Meghökkentő mesélő

A tartókar hirtelen kioldott, s a csomag sima, íves pályán zuhant a bugyborékoló, izzó massza felé. A kátránypapír még a levegőben elhamvadt, teljesen szabaddá téve a két finomművű rézfigurát.
– Látja? – kiáltott át Henderson a süvítő forróságban, miközben az illesztéseiből megindult a cseppfolyós gépzsír. – A restaurációs csarnok végső fázisa. Az öntőforma elve! Teljes molekuláris megújulás a tárlatvezetés előtt.
– Pazar technológia! – helyeselt az antikvárius szilárd meggyőződéssel, miközben üveggolyó szemei vörösen tükrözték vissza a katlan tüzét. – A királyi gyűjtemény csakis a legtisztább, makulátlan szerkezetet tűri meg.
A merülés meglepően csendes volt. Nem történt robaj, csupán egy rövid, sercegő hang, ahogy a két úriember finoman belesüppedt az ezerfokos, folyékony fémfürdőbe. Óraműveik főrugói egyetlen lágy, dallamos pendüléssel pattantak szét a mélyben, fogaskerekeik pedig pillanatok alatt olvadtak egységes, aranyló folyadékká.
A katlan alján a gőzcsapda lezárult, s az automatizált csapolónyílás kimért adagokban öntötte a hűlő rézmasszát a futószalagon érkező formákba. Tíz másodperccel később két

tucat egyen-sárgaréz kabátgomb gördült le a hűtőtálcára, mindegyik lapján a logisztikai központ apró bélyegzőjével.
A csarnok csendjében a csomagológép újabb kartondobozt pecsételt le, s a szállítószalag megindult a városi konfekcióraktár felé.

138. XXII/1. A minisztériumi kabát — Szabályos sorrend

Meghökkentő mesélő

A Városi Konfekcióraktár négyes számú szabóműhelyében a levegőnek állandó posztó- és gépolajszaga volt. Krum úr, a vezető szabó, végighúzta hüvelykujját a frissen érkezett sárgaréz kabátgombok során. A leltári dobozból pontosan tizenkét pár került ki a tölgyfa asztalra, s mindegyik lapján ott állt a logisztikai központ apró, mikroszkopikus bélyegzője.
Krum úr rendkívül precíz ember volt, aki nem tűrte a rendetlenséget. Cérnát fűzött a vastag tűbe, s egymás után varrta fel a gombokat a tisztviselői egyenruhák sötétkék hajtókájára. A munkája ütemesen haladt, ám a harmadik kabátnál különös jelenségre lett figyelmes. Akármilyen szorosan húzta meg a dupla csomót, a mellkasrész két középső gombja nem volt hajlandó párhuzamosan állni.
Amikor elengedte a tűt, a két sárgaréz korong halk, fémes sercenéssel pontosan tizenkét fokkal egymás felé fordult. Olyan benyomást keltettek a sötétposztó hátterén, mintha két apró, szigorú úriember hajolna össze bizalmas tanácskozásra.
– Bosszantó öntési hiba – morogta Krum úr, s megpróbálta feszítővassal egyenesbe kényszeríteni őket, de a fém ruganyosan visszapattant a dőlt szögbe.
Végül lemondóan vállat vont, felakasztotta a kész egyenruhát a gőzölgő szárítószekrénybe, s eloltotta a gázlámpát. A sötétben a kabát két gombja finom, aranyló derengéssel tükrözte vissza az ajtó résén beszűrődő fénycsíkot.

139. XXII/2. A szárítószekrény gőze — Hivatalos megbeszélés

Meghökkentő mesélő

A szárítószekrény fülledt, gőzös melegében Henderson és az antikvárius úgy vélték, a sors végre megadta nekik a kijáró gőzfürdőt és a méltó higiéniai restaurációt. A sötétkék posztó vastag szövete mögött tisztán hallatszott a konfekcióraktár reggeli nyüzsgése.

– Rendkívül szakszerű termikus kezelés – suttogta az antikvárius, miközben fémtestét a szomszédos gomb felé fordította. – A felületi feszültség láthatóan jót tesz a sárgaréz alkatrészeinknek.

– Kétségkívül – felelte Henderson feszülten, szorosan tartva az illesztést. – Bár a szomszédos fogasra akasztott kishivatalnok-kabát gombjai visszataszítóan hiányos stílusérzékről tanúskodnak. Nem tartják a tizenkét fokos dőlésszöget.

Ekkor a szekrényajtó csikorogva kinyílt. Egy szürke köpenyes minisztériumi átvevőnyilvántartó nyúlt be a fogasért, s hűvös szigorral mérte végig a kész egyenruhát. Szeme megakadt a két középső gombon. Nem mérőszalagot húzott elő, hanem egy kisméretű rézcsipeszt, s óvatosan megkocogtatta a fémfelületet.

A két gomb nem reagált tágulással, csupán a fémes rezgés futott végig rajtuk, ahogy még szorosabban egymás felé hajlottak.

– Különös – morogta az átvevő, s a lajstromfüzetébe behúzott egy kék pipát a „Személyre szabott illeszkedés” rovat mellé. – Úgy tűnik, a legújabb gyártási széria magától felvette a minisztériumi etikett szerinti bizalmas dőlésszöget.

Kiemelte a kabátot a szekrényből, s egy guruló állványra akasztotta. Az állvány nyikordulva megindult a sötét folyosó vége felé, ahol a csőposta sárgaréz nyílása ritmikus sziszegéssel várt a következő szállítmányra.

140. XXII/3. A csőposta szelepe — Előkelő átszállás

Meghökkentő mesélő

A guruló állvány zökkenve állt meg a csőposta sárgaréz tölcsére előtt. A csőből süvítő huzat felkorbácsolta a sötétkék posztó szegélyét, de Henderson egyetlen rezdüléssel

sem mutatta ki zavarát a szomszédos fogason lógó kommersz kabátok előtt.
– Kiváló – suttogta a mellette feszülő gombnak. – Ez a minisztérium expressz pneumatikus járata. Kétségkívül a belső kabinet restaurációs különszobájába szállítanak minket, ahol a polírozást már selyemkendővel végzik.
– A légnyomás-különbség valóban a legmagasabb rangú szalonok sajátossága – értett egyet az antikvárius, miközben fémteste kissé megdőlt a cső felől áradó szívóerőben. – Figyelje meg a vákuum ritmikus lüktetését. Ezt kizárólag az első osztályú küldeményeknél alkalmazzák a felületi oxidáció megelőzésére.
Egy mechanikus kar lendült ki a fal nyílásából, s a fogasról leemelt kabátot precíz mozdulatokkal összehajtogatva egy hatalmas, filccel bélelt rézkapszulába gyömöszölte. A sötét szövetredők szorosan egymáshoz préselték a két gombot, de Henderson önérzete mit sem csorbult: a szűk térben csupán a magas rangú privilégiumok elkerülhetetlen kényelmetlenségét látta.
A kapszula fedele csapódva záródott, a retesz kattant, s a nyomáscsökkentő szelep sziszegése elnyomta a külvilág moraját. A fémhenger nagy sebességgel lőtt ki a sötét csővezeték mélyébe, ahol a járatok elágazásánál egy számozott réztábla csattant le a vezeték falán.

141. XXII/4. A rázóasztal – Minőségi szelekció

Meghökkentő mesélő

A szélvihar hirtelen elült, s a kapszula tompa fémes csattannással állt meg egy ferde fogadócsúszda peremén. A vákuum elengedte a reteszt, a hengeres fedél rugója felpattant, s a beáramló csőfűtött levegővel együtt a fogadócsarnok ipari zaja csapott be a filcbélés közé.
– Hallja a tapsot? – kacsintott Henderson gombteste a sötétkék posztó hajtókáján. – Az alacsonyabb rangú tisztviselői kar várakozik a fogadóállomáson. A precíz lassulásból ítélve a miniszteri szárny szintjére érkeztünk.
A kabátot egy kétágú, fogazott fémcsipesz emelte ki a kapszulából, majd ruganyos mozdulattal egy lassan rezgő, horganyzott acélrostára hajította. A rázóasztal ütemes zörgése alatt az antikvárius rézkarimája megremegve feszült rá a szövetre, de hanghordozása a legkevésbé sem veszítette el hivatali méltóságát.

– Ez a finom fizikai rezonancia a szövetszálak elektrosztatikus mentesítésére szolgál – magyarázta megfontoltan, míg a fémrosta alatt alattomos, sárga gőz csapott fel. – A protokoll szerinti tisztítás. Rendkívül figyelmes az adminisztráció.

A rosta szélén egy gőzhajtotta számlálófej csattant le, és egy szénacél tapintótüske végigpásztázta a kabát gombsorát. A szonda hideg hegye megkocogtatta Henderson csiszolt felületét, mire a gomb büszkén megfeszítette a cérnahurkát.

– Látja? A minőségi ellenőrző bizottság személyesen győződik meg a rangunkról – suttogta.

Ám a tapintótüske mögött egy súlyos, csapóajtós gyűjtőcsatorna fedele nyílt fel hirtelen, ahonnan sötét, olajszagú huzat süvített elő, s a rázóasztal lassan billenni kezdett a tátongó nyílás felé.

142. XXII/5. A gyűjtőcsatorna mélye — Stratégiai privilégium

Meghökkentő mesélő

A döntött rosta simán átcsúsztatta a posztókabátot a sötét nyílásba. A meredek, olajozott bádogcsúszdán való száguldást Henderson torkaszakadtából kibocsátott, méltóságteljes éljenzése kísérte, míg az antikvárius rézkarimája ütemesen koccant a kanyarok fémes falán.

A zuhanás egy vastag, nemezelt gyűjtőkosárban ért véget, amely alatt gőzhajtású dugattyúk sziszegtek csillapítólag. A félhomályos alagsori csarnokban sárgaréz csövek bonyolult hálózata duruzsolt, a falakra pedig vakító, mészfehér betűkkel mázolták fel a feliratot: MÁSODLAGOS SELEJTEZŐ ÉS BEOLVASZTÓ.

– Zseniális szervezés – állapította meg az antikvárius, miközben felületén megcsillant a fali gázlámpák derengése. – Ez a csatorna a Különleges Stratégiai Felderítő Osztály bizalmas alagsora. A „selejtező” megnevezés nyilvánvalóan puszta konspirációs fedőnév, nehogy a tapasztalatlan alsóbbrendű tisztviselők megzavarják a zártkörű tiszti tanácskozást.

Henderson gombteste büszkén feszült meg a cérnahurok szorításában. – Pontosan így van. A minisztériumi logisztika nem pazarolná az erőforrásait selejtre. Látja azokat a

pneumatikus továbbítókat? Ott dolgozzák fel a legbizalmasabb jelentéseket.
A kosár szélén ekkor egy lassú, automata emelőkar indult meg feléjük, amelynek végén egy nehéz, rugós gombosolló csattant ritmikusan.

143. XXII/6. Az automata leválasztó — Protokolláris szelekció

Meghökkentő mesélő

Az acélkar méltóságteljesen ereszkedett le a gyűjtőkosár fölé, a rugós olló pengéi pedig fémes csendüléssel záródtak össze alig pár milliméterre Henderson megfeszülő cérnahurokjától. A sárgaréz gomb szilárdan tartotta magát, bár a csuklós szerkezet hűvös érintése végigfutott polírozott peremén.
– Figyelje meg a precizitást – suttogta az antikvárius szaggatottan, miközben rézkarimája rezonált a dugattyúk sziszegésével. – Ez a ceremoniális leválasztás. A stratégiai felderítőket megszabadítják a felesleges szövetbéklyóktól, hogy teljesen mobilissá váljanak.
– Pontosan így van – felelte Henderson fojtott hangon, bár a cérnaszál éles pattanással engedett a szorításnak. – A kabát csupán nehezék lett volna a bizalmas küldetés során. A minisztérium a tiszta fémre épít.
Az automata kar egyetlen pontos nyisszantással elmetszette a rögzítőfonalat. A nehéz posztókabát a mélybe hullott, a két kiszabadult sárgaréz gombot pedig a légbeszívó szelepek azonnal egy polírozott rézcsőbe rántották. A szűk csatornában száguldva a levegő süvítése hamarosan mély, dübörgő morajlásba csapott át.
A cső torkolatában nem a várt tiszti tárgyalóterem derengett, hanem egy vastag üveg mögött izzó olvasztótégely sziluettje.

144. XXII/7. A terelőlemez szelepe — Hősokk és minősítés

Meghökkentő mesélő

A forró levegő hullámai azonnal megremegtették a sárgaréz gombok polírozott felületét, amint a csőposta utolsó kanyarulatából kirepültek. Az üvegfal mögött örvénylő, narancssárgán izzó olvasztótégely felé száguldva az antikvárius rézkarimája éles, magas hangon rezonált a hőtágulástól.

– Zseniális – lihegte az antikvárius, miközben pereme veszélyesen átforrósodott. – Ez a hősokk-teszt. A minisztériumi felderítőknek bírniuk kell az extrém körülményeket is. A gyengébb ötvözetek itt azonnal megolvadnának, de a mi sárgaréz magunk makulátlan!

– Valóban, a tiszta fém nem fél a tűztől – erősítette meg Henderson fojtott hangon, bár felületi karcolásai kellemetlenül feszültek a forróságban. – A vezérkar minden bizonnyal így edzi az elit megfigyelőket a bizalmas bevetés előtt.

A katlan pereme előtt alig néhány centiméterrel egy pneumatikus terelőlemez csattant éles fémes robajjal. A levegősugár a két gombot egy oldalirányú, hűtött csatornába lódította, közvetlenül a válogatórekesz felé. Az izzó katlan fenyegető vörössége azonnal elenyészett, s a hirtelen hidegben a fém peremük halk pattanással húzódott össze.

A csatorna végén egy filccel bélelt gyűjtőtálca fogadta őket, ahol mechanikus karok épp leltári sorszámokat karcoltak a frissen ellenőrzött darabokra.

A sötétben azonban egy nehéz, hidraulikus prés lassú, ritmikus kattogása indult meg felettük.

145. XXII/8. A konfekcióraktár szabója — A végső felöltés

Meghökkentő mesélő

A hidraulikus kar nem zúzta össze őket. Ehelyett egy jéghideg acéltű csattant át a hátoldali rézhurkán, s a vastag, szurokkal kent cérna nyers rántással emelte ki mindkét gombot a leltározó tálcából.

– A végső bevetési fegyverzet felöltése! – suttogta az antikvárius extázisban, miközben a fonal szorításában a sötétkék posztó hideg textúrájához csapódtak. – A stratégiai felderítés legmagasabb fokozata!

– Végre a posztunkon vagyunk – kontrázott Henderson fojtott izgalommal, ahogy a varrógép talpa mellett kettőt kattanva a hajtóka szövetébe rögzült.

A felettük elsuhanó, gőzölgő vasaló sziszegése gőzfelhőbe borította a tekintetüket. Amikor a sűrű páragomolyag eloszlott, nem a titkosügynökök vezérkari terme tárult fel előttük, hanem a konfekcióraktár félhomályos csarnoka. Egy gyűrött kötényes szabó fáradt mozdulattal vágta el a fonalat, majd átnyújtotta a kabátot a minisztériumi átvevőnek.

Az átvevő egykedvűen végighúzta hüvelykujját a sárgaréz gombok során, kinyitotta a leltári naplót, és nagy piros pecsétet nyomott a papírra: Kishivatali irattárosi egyenruha, III. osztály – Szabályos.

Henderson és az antikvárius némán néztek egymásra a hajtóka két szemközti oldaláról. Nem volt elit felderítés, sem titkos küldetés. Csupán két tömeggyártott sárgaréz gomb voltak egy harmadrangú hivatalnok télikabátján.

A raktár kapuja kitárult, s a kabát kikerült a hűvös, esős utcára. A járda szélén álló, nedves csatornafedél alól halk, ritmikus fémes ketyegés szűrődött ki a sötétbe.

146. XXIII/1. Az irattári fogas — A nedves posztó csendje

Meghökkentő mesélő

A szitáló eső ritmikusan kopogott a sárgaréz felületeken, amint a kishivatali irattáros sietős léptekkel átszelte a macskaköves teret. Henderson és az antikvárius a sötétkék posztóba kapaszkodva hallgatták a cipősarkak kopogását, miközben a szövet minden egyes lépésnél feszült és elernyedt alattuk.

– Úgy tűnik, a magas szintű felderítés elmarad – sziszegte az antikvárius a hideg szélben, de hangját szinte teljesen elfojtotta a szorosra húzott rögzítőfonal.

– Csendet! – vetette ellen Henderson fojtott izgalommal. – A megfigyelés a hivatali hierarchia alapja. Akárki is ez a tisztviselő, stratégiai célpont lehet.

A hordozó azonban nem titkos főhadiszállásra belépve rázta le magáról a csapadékot, hanem egy alacsony, dohos kapualjba fordulva kinyitotta a Városi Irattár nehéz tölgyfa ajtaját. Odabent por-, tinta- és száradó posztószag terjengett. A férfi egykedvű mozdulattal akasztotta fel a nehéz, átázott télikabátot az ajtó melletti öntöttvas fogasra.

A kabát lassan imbolygott a sötét sarokban. Henderson és az antikvárius szemszögéből

a félhomályos teremben csupán egy elnyűtt íróasztal, egy magányosan ketyegő zsebóra és az irattáros görnyedt hátképe látszott. A férfi leült, gondosan elrendezte a megsárgult aktákat, majd előhúzott a fiókból egy lapos fémcsipeszt és egy üveg rézfényesítőt.
A fogas tövében húzódó szellőzőrács mögül ekkor halk, szabályos fémes kattanás hallatszott.

147. XXIII/2. A szellőzőrács kódja — Hamis akusztika

Meghökkentő mesélő

A kattanást halk, sziszegő levegőáramlás követte, amely megremegtette a sötétkék posztó alsó szegélyét. Henderson gombfej-pereme feszülten visszaverte a szobában uralkodó halvány lámpafényt, miközben próbálta kiszűrni a rács mögül érkező neszeket.
– Egy akusztikai csőposta – suttogta az antikvárius, amennyire rézbe öntött helyzete engedte. – A Minisztérium belső ellenőrzése közvetlen lehallgatóvonalat épített ki az irattár alá. Nyilvánvalóan minket keresnek.
– Ne legyen naiv – vetette közbe Henderson fojtott magabiztossággal. – Ez a Titkos Levéltár sürgősségi jeladója. Látja, hogyan hajol el az a tisztviselő? Éppen a kódolt jelekre vár.
Az irattáros valóban abbahagyta a sárgaréz gombok fényezését, de nem a rácsra figyelt. Egy megsárgult papírlapot húzott elő a fiók mélyéről, és mániákus gondossággal hajtogatni kezdte. A szellőzőből ekkor egy apró, rézbevonatú henger gördült ki a padlóra, pontosan a fogas alatti sötét sávban állva meg.
Henderson és az antikvárius megdermedve figyelte a tárgyat. A hengerről finom, meleg gőz szivárgott fel, meglepően fahéjas árnyalattal.
– Titkos üzenetek és állami kódok – állapította meg Henderson elégedetten. – Stratégiai fontosságú részlegnél vagyunk.
Az irattáros azonban meg sem mozdult. Nyugodtan ráütött a zsebórája fedelére, fellapozott egy vastag lajstromkönyvet, majd az asztal szélén álló kis fémdoboz felé nyúlt. A szellőzőmélyedésben ekkor egy apró, sárgarézzel kivert rugós fémnyelv feszült meg újra, készen a következő mozdulatra.

148. XXIII/3. A fahéj aromája — Kódolt uzsonna

Meghökkentő mesélő

Az irattáros nem sietett. Lassan, kimért mozdulatokkal elővett a fiókból egy apró, sárgaréz csipeszt, és óvatosan felemelte a padlóról a gőzölgő hengert. Sem a kódkönyvet, sem a rejtjelfejtő táblázatot nem nyitotta ki; ehelyett egyetlen finom csavarással lekapcsolta a fémtok kupakját.

A hengerből nem rejtjeles pergamen került elő, hanem egy hajszálvékony, fahéjas cukormázzal bevont, gőzölgő tésztatekercs. A Minisztérium belső csőpostája nem a hadiügyi vezérkar stratégiáját továbbította, hanem a földalatti konyha frissen sütött tízóraiját.

– Zseniális álcázás – suttogta Henderson, miközben gombteste aprót rezzent a posztószöveten. – Szerves kémiai csatornán átküldött biológiai információ. A cukormáz minta-sűrűsége nyilvánvalóan a tengerészeti koordinátákat rejti.

– Ez egy pékáru, Henderson – jegyezte meg fanyarul az antikvárius, amennyire a rézöntvény feszessége engedte.

Az irattáros gépies nyugalommal bekapta a süteményt, a szárazra törölt üres hengert visszadobta a szellőző nyílásába, majd egyetlen bejegyzést tett a hivatali lajstromba: „Tízórai vételezve, állag megfelelő.” Lezárta a könyvet, és a hátsó adattár felé indulva elhagyta a helyiséget.

A szobára fojtogató csend telepedett. A fogas alatti padlódeszkák mélyén azonban halk, ritmikus kattogás indult meg: a mélyben futó csőpostahálózat lassan forgatni kezdte a vastag gőzcsöveket.

149. XXIII/4. A padlódeszka süllyedése — Mechanikus felderítés

Meghökkentő mesélő

A padlódeszkák ritmikus kattogása hirtelen fém a fémen csikordulássá fajult. A fogas, amelyen az átázott tisztviselői kabát lógott, apró zökkenéssel hüvelyknyit süllyedt a parketta síkja alá. Henderson gombteste baljóslatúan megfeszült a posztószegélyen.

– Látja? A rejtett szellőzőrendszer valójában egy tengeralattjáró ballaszttartályának csőhálózata – motyogta Henderson belső sárgaréz rezonanciával. – A fahéjas tészta csupán gázálarc-szűrőként szolgált. Most merülünk a minisztérium mélytengeri szektorába.

– Henderson, maga javíthatatlan romantikus – sóhajtott fanyarul az antikvárius gombja, miközben próbált nem figyelni a posztószálak vészes nyúlására. – Csupán a csőposta vákuumszivattyúja rántotta le a fogas alatti tisztítóaknát.

A kabát alatt tátongó résből meleg, szappan- és gépolajszagú gőz csapott fel. A fogas szára lassan forgott egyet a saját tengelye körül, majd a ruha szárnyai széttárultak a sötétben. A mélyből fémkaparók és automata kefék sorfala bontakozott ki, ahogy az egész ruhaállvány elkezdett aláereszkedni a gépészeti járatba.

– A felderítés megkezdődött – állapította meg Henderson, ahogy egy elhaladó fémkar finoman megkocogtatta a felső gombot. – Behatolunk a központi vezérkar belső szentélyébe.

Az aknából azonban nem stratégiai térképek halk sursogása hallatszott, hanem egy távoli, monoton csengő, amely az automata ruhatár tisztítási ciklusát jelezte.

150. XXIII/5. A gőzkamra permete — Mechanikus álcázás

Meghökkentő mesélő

A tisztítóakna belsejében a gőz sűrű, kámforos homályként telepedett a gombok sárgaréz felületére. A forgó kefék acélsörtéi fülsértő csikorgással estek neki a nedves posztónak, miközben a gépészeti szerkezet ütemes kattogással adagolta a maró hatású, ipari tisztítószert.

– Látja? Vegyi álcázással próbálják megsemmisíteni a titkos üzeneteket! – kiáltotta Henderson, ahogy a zsíroldó pára elhomályosította a fényét. – A katonai vezérkar törölni akarja a felszínről származó bizonyítékainkat!

– Henderson, maga abszurd teóriákat gyárt – préselte ki magából az antikvárius gombja, amint egy kemény szőrű kefe a kabátrehajtóval együtt a széle felé sodorta őket. – Ez csupán egy túlméretezett gőzkamra a minisztériumi tisztviselők ruhatárához. A

pecsétviasz- és kávéfoltok szakszerű eltávolítása aligha számít stratégiai szabotázsnak.
A mechanika ekkor hirtelen reteszt váltott. Egy sziszegő hidraulikus kar nyúlt be a gőzvezetékek mögül, megragadta a vállfa kampóját, és egy nyikorgó terelőlemez segítségével oldalirányba lendítette az egész felöltőt. A nehéz posztó egy sötét, száraz levegőt árasztó alagútba sodródott, ahol a falakat apró, számozott fémkapcsok borították.
A kapcsok nem tisztítottak, hanem módszeresen feszegetni kezdték a ruha szövetét. A távolban egy rezonáló rézkürt mély búgása szólalt meg, miközben a futószalag sínpárja éles zökkenéssel egy ismeretlen mélyrevezető járat felé váltott.

151. XXIII/6. A fémkapcsok csattanása — A konfekció ára

Meghökkentő mesélő

A sínpár zökkenővel ért véget egy világos, meleg levegőjű helyiség felett. A fémkapcsok nem szétzúzták a nedves posztót, ahogyan azt Henderson sejttette, hanem egyetlen precíz, fémes csettintéssel átvágták a sárgaréz gombok hátulján lévő cérnaszálakat. A két átváltozott férfi tehetetlenül zuhant alá a sötét járatból egy puhán bélelt, faborítású rekeszbe.
– Látja? A kódolt eltávolítási protokoll! – fújtatott fojtottan Henderson, amint végiggördült a bársony bélésen. – Ez a minisztériumi szanálási fázis. Módszeresen elválasztanak minket a szervetlen hordozótól, hogy ne hagyjunk nyomot!
Az antikvárius fém teste halkan koccant a rekesz alján heverő tucatnyi teljesen egyforma, frissen polírozott sárgaréz gombhoz. A kámfor és a vegytisztító gőz szagát felváltotta a száraz szabókréta és a finom gyapjú illata.
– Henderson, maga javíthatatlan – nyögte ki az antikvárius megtört, fémes hangon. – Ez nem szanálás. Ez a konfekcióraktár tartalékos doboza.
Felettük ebben a pillanatban egy óriási, cérnaáztatta férfikéz nyúlt be a rekeszbe. A raktári szabó hüvelyk- és mutatóujja szertartásos pontossággal csippentette fel Hendersont, majd egy vastag tű hegye éles szisszenéssel hatolt át a gombfülön. A katonai összeesküvés-elmélet egyetlen mozdulattal foszlott szerte: a gőzkamrából

kikerült egyenruhán a kopott gombokat csupán újra cserélték a minisztérium legújabb segédfogalmazója számára.
A szabóasztal sarkában ekkor halkan megszólalt egy rézrugós óraszerkezet ütemes ketyegése.

152. XXIV/1. A segédfogalmazó kabátja — Szabályos öltések

Meghökkentő mesélő

A vastag cérnaszál rászorult Henderson sárgaréz fülére, ahogy a szabó egyetlen rutinos mozdulattal elvarrta a csomót a sötétkék posztó visszáján. A férfi a harmadosztályú segédfogalmazó vadonatúj egyenruhájának felső hajtókáján találta magát, szilárdan rögzítve az állami bürokrácia szívéhez. Odalenn, a faborítású rekesz mélyén az antikvárius mozdulatlanul hevert a hideg fémgombok között, és végignézte társának gyors felemelkedését.
– Látja? Stratégiai beékelődés! – suttogta Henderson elégedetten a fémtestén keresztül, ahogy a szabó vállfára akasztotta a kikefélt kabátot. – Behatoltam a minisztériumi döntéshozatal közvetlen közelébe. Innen az egész adminisztratív hálózatot átlátjuk!
Az antikvárius meg sem próbált közbevágni. Csendben várta a sorsát, amíg a szabó cérnás ujja ismét belenyúlt a rekeszbe, és közönyösen kiemelte őt is. Ám ahelyett, hogy a kék gyapjúhoz illesztette volna, a mester egy egészen más ruhadarab felé fordult: a falon egy vastag, kormos marhabőr kötény lógott, amelyet a kazánfűtők hordtak a minisztérium alagsorában.
Mielőtt Henderson kifejthette volna legújabb elméletét a hivatali hierarchia csúcsairól, a vastag tű éles szisszenéssel hatolt át a zsíros bőrön. Az antikvárius egyetlen kemény öltéssel a hamualagút felelősének zsebfedőjére került.
A műhely ajtajában ebben a pillanatban megszólalt a rézcsengő, és belépett a futárfiú.

153. XXIV/2. A hamualagút huzatja — Elágazó hivatali utak

Meghökkentő mesélő

A futárfiú nem teketázott. Egyetlen lendülettel karjára kapta a vállfára akasztott sötétkék posztókabátot, másik kezébe pedig felnyalábolta a nehéz, kormos marhabőr kötényt. A sárgaréz gombok halkan összekoccantak a mozdulattól, ahogy a fiú kilépett a szabóműhelyből a minisztérium központi körfolyosójára.

– Tartsunk össze! A koordinált akció a kulcs! – sziszegte Henderson a hajtókáról, miközben a huzat lengetni kezdte a szövetet.

– Hallgasson végre... – nyögte az antikvárius odalentről, a zsíros bőrzseb széléről, de a hangját elnyelte a szinteltérő teherlift csikorgása.

A futárfiú a páros egyik felét a gőzkabin mögötti szervizaknába dobta, ahol a kazánfűtő már türelmetlenül várta a munkaruháját, míg a kék egyenruhával egyenesen a harmadik emeletre, a Segédfogalmazói Osztályra sietett. A két gomb útjai ezzel végérvényesen elváltak. Henderson a magasba emelkedett, ahol a frissen kinevezett tisztviselő azonnal magára öltötte a kabátot, és büszkén kihúzta magát a sárgaréz névtáblák tükrében.

A gomb csillogó felületén visszatükröződött az iktatóhivatal végtelen sora: akták ezrei, a pecsétek monoton puffanása és a bürokrácia dermesztő csendje. Henderson ekkor döbbent rá a szörnyű igazságra. Nem a hatalom irányító központjába került, hanem a minisztérium legunalmasabb, mozdulatlan fogaskerekére rögzítették, ahol a legkisebb elhajlás is azonnali selejtezést vont maga után.

Odalenn az alagsorban eközben felizzott a kazán szénparázsa. A kormos kötény zsebén rögzített antikvárius a füstös félhomályban hirtelen meglátott valamit a hamualagút mélyén: egy apró, rézből öntött csőpostanyílást, amely ritmikus kattogással szívta be a levegőt.

154. XXIV/3. A sárgaréz csőposta — Váratlan légáramlat

Meghökkentő mesélő

A segédfogalmazó unott mozdulattal emelte fel a nehéz iktatópecsétet, és akkora hévvel csapott le az aktára, hogy Henderson majdnem leszakadt a hajtókáról. A sárgaréz gomb szemei előtt kék tintacseppek fröccsentek a levegőbe. Az íróasztal sarkán álló, fényesre polírozott csőposta felől mély, sziszegő hang hallatszott: a rendszer éppen vákuumot képzett a szintek közötti üzenetváltáshoz.

Odalenn a pincében a kazánfűtő egy kormos piszkavassal nyúlt be a hamualagútba. A mozdulattól a marhabőr kötény megbillent, és az antikvárius veszélyesen közel került a szívónyíláshoz. A fémrács mögül áradó vákuum elkapta a gomb apró fülét, de ahelyett, hogy felrántotta volna a sötét járatba, a huzat hirtelen megfordult. A nyomásszabályozó szelep csikordult egyet, s a hivatali bürokrácia tüdeje váratlanul kilélegzett.

Fent a harmadik emeleten a segédfogalmazó éppen a csőposta nyílása fölé hajolt, hogy benézzen a sziszegő járatba. A kiáramló forró, koromszagú levegőgőz egyetlen másodperc alatt borította be a makulátlan íróasztalt és a tisztviselő frissen vasalt egyenruháját. A kék posztó pillanatok alatt feketévé vált, a riadt segédfogalmazó pedig káromkodva kapta magához a tisztítókefét.

– Ezt a selejtes darabot azonnal le kell cserélni! – morgott a tisztviselő, és hirtelen mozdulattal lecsatolta a kormos gombot a kabátról.

Henderson a fa íróasztal lapján gurult végig, egyenesen a tátongó csőpostanyílás felé, miközben odalenn a kazánfűtő elégedetten törölte meg az antikváriust egy kenderkóccal. A minisztériumi csatornákban a levegő újra megmozdult.

155. XXIV/4. A rézkapszula fészke — Váratlan menetrend

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz csőposta éhes torfoka szisszenve nyelte el a guruló Henderson gombot. A vákuum nem válogatott: a hivatali hierarchia csúcsára törő rézkarika szélsebesen repült felfelé a sötét, csikorgó fémcsövekben, ahol csak a sűrített levegő süvítése és a régóta lerakódott koromszemcsék adtak ritmust a száguldásnak.

Odalenn a homályos alagsorban a kazánfűtő elégedetten csettintett a nyelvével. A kenderkóccal fényesre dörzsölt antikvárius gomb immár makulátlanul ragyogott a durva

marhabőr kötény szélén. A munkás azonban nem vesztegette az időt: egy hirtelen mozdulattal kioldotta a kötény szíját, és a szennyes munkaruhát lazán rádobta az alagsori teherliftre vivő futószalagra.
Henderson eközben elérte a harmadik és a negyedik emelet közötti elágazást. A pneumatikus csatorna mechanikus terelőlapja éppen abban a másodpercben váltott át, amikor a gomb megérkezett a csomóponthoz. Ahelyett, hogy a főosztályvezető bársonyozott asztalára potyogott volna, egy oldalsó, rég elfeledett elszívóágba pördült.
A sötét csővezeték egy apró, nemezzel bélelt fogadókosárban végződött, ahol már több tucat eltévedt körző, kiszáradt tustoll és egy elfeledett iratkapocs várakozott. Henderson tompa koppanással landolt a nemezágyon, éppen egy sárga iktatókártya tetején.
Lent a szalagon az antikvárius lassan megindult a központi mosoda irányába. A hivatali gépezet olajozottan működött tovább: az alkatrészek helyet cseréltek, a rendszer pedig nem tűrt semmiféle hiányt a leltárban.
A fal mögül hirtelen egy fémes kattanás visszhangzott, ahogy az alagsori lift ajtaja kinyílt.

156. XXIV/5. A liftakna huzatja — Rendszerezett tévedés

Meghökkentő mesélő

A teherlift sötét fülkéjéből egy automata csipesz nyúlt ki, és a futószalagról határozott mozdulattal behúzta a kazánfűtő kötényét. Az antikvárius gombja a keményített bőr szélén billegve hirtelen a harmadik emeleti vasalódekk felé emelkedő platformon találta magát. Odabent a forró gőz azonnal átjárta a finom szarvanyagot; a hőség hatására a felületi karcolások elsimultak, mintha a hivatali gépezet saját leltári szabványai szerint próbálná újjáépíteni az egykori boltost.
Ezzel egy időben a negyedik emeleti elszívóágban Henderson gombja mellé újabb küldemény landolt. Egy nehéz rézkapszula hullott a nemezágyra, benne egy sürgős áthelyezési határozattal. A kosár alja a váratlan súly alatt megbillent, működésbe hozva a túlterhelési szelepet. A mechanikus mérlegkapcsoló halk kattanással nyílt ki, s a sárga iktatókártya Henderson gombjával együtt egyenesen a központi iktatóiroda

feldolgozócsúszdájába zuhant.
A bürokrácia nem ismert eltévedt tárgyakat, csupán még fel nem dolgozott iratokat. A csúszda alján egy gumiütköző megállította a gombot, pontosan egy szigorúan titkos minősítésű iktatókönyv nyitott lapján.
A fal túloldalán a teherlift megállt a vasalódekk szintjén, ahol egy óriási gőzprés már készen állt a tisztításra váró ruhadarabok fogadására.

157. XXIV/6. A viaszpecsét nyomása — Hivatali bejegyzés

Meghökkentő mesélő

A szigorúan titkos iktatókönyv felett automatizált pecsétnyomó kar lendült meg. A nehéz sárgaréz fej nem mérlegelte a nyitott lapon heverő szarvanyag tárgy természetét; a hivatali ügyrend szerint a csúszdán érkező minden elem bejegyzésnek minősült. A gép mély dörrenéssel sújtott le, s Henderson gombja egyetlen precíz mozdulattal belpréselődött a vörös viaszpecsét közepébe, végérvényesen iktatószámmá alakítva a tárgyat.
Eközben a vasalódekk gőzprésének fedele sziszegve ereszkedett a kazánfűtő kötényére. A száraz forróság helyét nedves, sűrű gőzfelhő vette át, amely alatt a finom felület szerkezete végleg meglágyult. Az antikvárius gombja beletapadt a durva vászon szövésébe, felvéve a munkaruha formáját és kopottságát. A gépi minőségellenőrzés nem jelzett hibát: a darab megfelelően átvette az előírt állami patinát.
A regisztrációs ívet feldolgozó kishivatalnok éppen kávéért nyúlt, amikor a pecsétnyomó alól kicsúszott a vörös viaszos dokumentum. Szórakozottan pillantott a kiemelkedő domborműre, majd gondolkodás nélkül rányomta az „Azonnal továbbítandó” bélyegzőt.
A vasalódekk futószalagja megmozdult, és a frissen préselt kötényt egy egyenruha-szállító kosárba ejtette. A kosár alján egy apró, elfeledett rézkapocs halkan megzzent a guruló kerekek ritmusára.

158. XXIV/7. A továbbított aktaboríték — Szabályos felderítés

Meghökkentő mesélő

A bőr irattáska csatja fémesen kattant, amikor a kishivatalnok belenyomta a frissen lepecsételt aktát. Henderson gombja, immár domború vörös viasznyomatként, sötéten terpeszkedett a lap szélén. A hivatalnok nem sejthette, hogy a perem apró barázdái nem kódolt utasítások, hanem egy finomposztó zakó emlékei; a szabályzat alapján a mintázatot a Felderítési Osztály sürgős jelzéseként értelmezte, és a küldeményt azonnal a felső szintre irányította.

Pár folyosóval odébb a mosodai kosár zörögve gördült végig a kőlapokon. A minőségi ellenőr fásultan emelte ki a préselt kötényt, s ujjbegye megállt az antikvárius gombján. A gőzprés által alakított szarvanyag felülete szokatlanul mattnak hatott a szénszálas lámpa fényében. Az ellenőr szemöldöke megrándult. Az előírás szerint a selejtes felületet meg kellett volna semmisíteni, ám a túlterhelt tisztviselő inkább a „kísérleti egyenruha-tartozék” rubrikába tett egy sietős pipát.

A két tárgy útja a minisztérium alagsori teherelosztójában kereszteződött újra. A viaszpecsétes aktát rejtő táskát és a ruháskosarat ugyanarra a sárgaréz szállítókocsira emelték. Henderson viaszba zárt lenyomata halkan hozzáütődött a bőrfalhoz, miközben az antikvárius gombja a durva posztóráncai közt lapult.

A teherpálya rácsa csikordulva záródott be mögöttük. A sötétben csupán a kocsi tengelyének ritmikus kattogása hallatszott.

159. XXIV/8. A leltári hiány pótlása — Hivatali beteljesülés

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz szállítókocsi egy zökkenővel állt meg a Minisztérium Legfelsőbb Irattárának fogadócsarnokában. A megvilágított pult mögött üllő főellenőr gépies mozdulattal emelte ki a bőrtáskát, majd melléhelyezte a mosodai kosárból kiragadott, kísérleti posztózubbonyt.

Mr. Henderson viaszba fagyott gombja halványan csillogott a bizalmas aktaboríték csücskén. A főellenőr vastag keretes szemüvegén át hosszan tanulmányozta a vörös pecsétet, majd ujjával végigsimította a zubbony hiányos gombsorát, ahol az antikvárius megnyomorított gombja árválkodott. A hivatali logika számára a kép azonnal tisztává és magától értetődővé vált.

– Helyreállítási hibaelhárítás – mormogta a tisztviselő, és elővette a minősített kaparókést.

Gondos mozdulatokkal lefejtette a vörös viasznyomatot a szigorúan titkos aktáról, és egy gyors száradású sellakkal pontosan az antikvárius gombja mellé, a zubbony hiányzó helyére ragasztotta. A művelet tökéletes volt: az egyenruha végre hiánytalanul megfelelt a szabványnak.

Mivel a Felderítési Osztály legfontosabb bizalmas irata a pecsét feltörése miatt azonnal érvényét vesztette, a főellenőr fásult mozdulattal a megsemmisítő zúzógép garatjába csúsztatta a több száz oldalas aktát. A minisztérium legnagyobb államtitka halk zümmögéssel vált finom papírporrá.

Az egyenruhát felakasztották a négyes számú lemezzsákba. Odabent, a posztó hajtókáján a két gomb – a viaszba dermedt meg a gőzpréselt – egymás mellett pihent a sötétben, mint két szabályosan feldolgozott tisztviselő.

A szellőzőjárat mélyén ekkor fémesen koppant egy elszabadult csavar, majd halkan gurulni kezdett a homályos csőhálózat felé.

160. XXV/1. A kószáló csavar — Szabályos alkatrész

Meghökkentő mesélő

A fémcsavar csikorgó hangon görgött végig a rézcsövek szűk fordulóin, kihasználva az alagsori elosztóban megfordult huzat szívóerejét. A Minisztérium földalatti archívumában a portörlésre kijelölt segédnyilvántartó éppen a reggeli cikóriakávéját kavargatta egy kissé csorba cserépbögrében. A hivatali csendet csupán a szellőzőjáratok gépies duruzsolása és a kazánok távoli zúgása törte meg, ahogy az irattári por komótosan lebegett a gázlámpák sárgás fényében.

A csavar pontosan a harmadik emeleti elágazásnál váltott irányt, ahol a csőpostarendszer vákuuma egy pillanatra megtorpant. Egy fémes csördüléssel

kivágódott a szellőzőrács rozsdás lamellái közül, és íves pályát leírva egyenesen a segédnyilvántartó íróasztalán pihenő, szigorúan bizalmas leltárkönyv nyitott lapjára pottyant. A sárgaréz alkatrész végiggördült a még nedves tintavonalakon, és pontosan a hiányzó leltári tételek rovátkájában állt meg.

A tisztviselő megtörölte a szemüvegét, majd óvatosan felemelte a hívatlanul érkezett fémdarabot. A minisztériumi szabályzat negyedik cikkelye értelmében minden azonosítatlan hivatali tárgy automatikusan pótalkatrészként sorolandó be, amennyiben tömege nem haladja meg az előírt mértéket. A férfi elégedetten bólogatott: a csavar jelenléte tökéletes magyarázattal szolgált az iktatókönyv sarkában tátongó apró furatra. A leltári hiány megszűnt, a felülvizsgálat okafogyottá vált.

Amint a csavart a faasztal sarkába illesztette, a szomszédos szobából halk, ritmikus kopogás hallatszott. A zárt ajtó alatti résen át egy vékony, koromfekete papírcsík csúszott be lassan a szobába, mint egy gazdátlan üzenet.

161. XXV/2. A fekete nyugtaszalag — Hivatali visszacsatolás

Meghökkentő mesélő

A segédnyilvántartó óvatosan leereszkedett a székéről, és hüvelyk- meg mutatóujjal megfogta a sötét papírcsíkot. A hivatali protokoll nyolcadik paragrafusa szigorúan tiltotta az azonosítatlan küldemények puszta kézzel történő érintését, de a koromfekete felületen nem látszott sem pecsét, sem iktatószám. Csupán egyetlen szabályos, köralakú lyuk éktelenkedett a közepén, amelynek átmérője hajszálpontosan megegyezett az asztal sarkába illesztett sárgaréz alkatrész fejével.

A tisztviselő megkönnyebbülten sóhajtott fel. A hivatali logika alapján a helyzet teljesen egyértelműnek tűnt: a Központi Ellenőrzőség bizonyára egy automatikus nyugtázó szelvényt küldött a sikeres hiánypótlásról. A fekete szín a minisztériumi kódex szerint mindössze annyit jelentett, hogy az ügy végleg lezárult, és a tétel törlődött a napi felülvizsgálati jegyzékből. Óvatosan összehajtotta a csíkot, és az asztalfiók mélyére csúsztatta a leltárkönyv mellé.

A szomszédos szobából azonban váratlanul nehéz, fémes csapódás visszhangzott,

mintha egy hatalmas iktatóbélyegző sújtott volna le a puszta padlóra. A zárt ajtó résén át ezúttal vékony, szürke füstpamacs kanyargott be, melynek tömény viaszillata pillanatok alatt betöltötte a dohos helyiséget. A segédnyilvántartó lassan a kilincs felé nyújtotta a kezét, miközben a falban futó csőposta rézfedele halk, gépies kattanással kinyílt.

162. XXV/3. A füstölgő gomblyuk — Hivatalos arculatjavítás

Meghökkentő mesélő

A rézfedél mögül egy még meleg, rézkeretes kártya csúszott a segédnyilvántartó tenyerébe. A nyomtatvány mindössze annyit tartalmazott: „Arculati korrekció folyamatban. Kérjük, tartózkodjon a zavarástól.” A tisztviselő azonnal megértette a helyzet súlyát. A hivatali protokoll szerint a szomszédos irodában nyilvánvalóan egy rendkívüli, megsemmisítő erejű iratmegsemmisítés zajlott, amelyhez a legmagasabb fokú bizalmassági fokozat társult.

A fojtogató viaszfüst láttán mégis lenyomta a sárgaréz kilincset, hogy szükség esetén eloltó szappanos vízzel siessen a kollégák segítségére. Az ajtó feltárult, a vastag füstfüggöny mögött azonban nem a megsemmisült állami titkok hamvai kavarogtak a padlón.

A szoba közepén a főellenőr állt szigorú tartásban. Magasított gallérú egyenruhájának felső gombja körül sötétvörös, még képlékeny viaszréteg terült el, amelybe éppen abban a pillanatban nyomta bele utoljára a nehéz, acélból készült hivatali pecsétnyomót. A bizalmas aktáról lefejtett, gyertyaláng felett felhevített viasz szilárdan és szakszerűen tartotta a laza rézgombot, tökéletesen pótolva a hiányzó öltéseket.

– A kódex negyedik fejezete világosan kimondja – szólalt meg a főellenőr, miközben óvatosan lekopogtatta a felesleges kormot a hajtókájáról –, hogy a hiányos egyenruha súlyosabb fegyelmi vétség, mint egy pecsétetlen aktaboríték.

A segédnyilvántartó megnyugodva tisztelegve visszalépett saját irodájába. Ám amint behúzta az ajtót, a sárgaréz csőposta nyílásából váratlanul egy apró, csillogó acélrugó pattant ki, és halkan megállapodott a tintatartó peremén.

163. XXV/4. A kiszabadult acélrugó — Ritmikus hibaelhárítás

Meghökkentő mesélő

A segédnyilvántartó nem habozott. A hivatali etikett szerint semmilyen, a csőpostán át érkező alkatrész nem tekinthető puszta hulladéknak; minden rugó egy feszültség alatt álló szerkezet üzenete. Finom csipesszel kiemelte a finomacél spirált a tintatartó széléről, és alaposabban szemügyre vette.

A menetek között egy mikroszkopikus méretű, préselt rézlemezkére bukkant. A számsor egyértelmű volt: az alagsori központi elosztó hármas számú szelepe hiányolt egy pontosan ekkora alkatrészt. A félreértések elkerülése végett a tisztviselő azonnal feljegyezte a leltári számot a napi naplóba, felöltötte a minősített hivatali zakóját, és lépteit az alagsor felé irányította.

A szomszédos iroda ajtaja mögött már elcsendesedett a viaszfüst. A főellenőr minden bizonnyal mozdulatlanul várta gombjának teljes megkötését, nehogy egyetlen kósza mozdulat eltorzítsa a friss pecsét lenyomatát. A segédnyilvántartó csendben elhaladt az ajtó előtt, és a lefelé vezető lépcsőház felé vette az irányt.

Az alagsori elosztó felé haladva a huzat szokatlan szagot hordozott: kiszáradt posztó és fémpor keverékét. A falban futó rézcsövek ritmikus, halkan ütemezett ketyegést közvetítettek – mintha a csőpostarendszer maga próbálna kiszámolni egy régen lejárt hivatali határidőt.

164. XXV/5. Az alagsori elosztó — Szabályos ütemvesztés

Meghökkentő mesélő

A lépcsőforduló mélyén a levegő végképp besűrűsödött. A segédnyilvántartó magabiztos léptekkel ért az alagsori elosztó félhomályos csarnokába, ahol a hármas számú szelep körüli rézcsövek ritmikus kopogással tüntettek az alkatrészhiány ellen.

A nyitott rézfalú rekesz mögött azonban nem puszta gőz sziszegése fogadta. Mr. Henderson kuporgott a ketyegő csőhálózat tövében, két kézzel szorítva egy dohos

gyűjtőmappát. Tőle alig két lépésre az antikvárius állt sápadtan, egy félrekalibrált nyomásmérő óra árnyékában, és rémülten próbálta megállítani a csőposta ki-be járó szelepdugattyúját egy csontnyelű papírvágó késsel.

– A csavar kimozdult, a rugó pedig elszabadult – suttogta Mr. Henderson olyan halk, szaggatott hangon, mintha maga a hivatali szabályzat szegése fojtogatná. – Ha a szelep ütemet téveszt, a bizalmas akták mind az alagsori megsemmisítőbe zuhannak!

A segédnyilvántartó csendben elővette zsebéből a csipesszel megfogott acélspirált. Nem sietett: a hivatali etikett szerint a pánik sosem képezhetett alapot a rendkívüli karbantartásra. A két rémült férfi feszülten figyelte, ahogy a tisztviselő egyetlen kimért mozdulattal a hármas szelep fészkébe illeszti az apró alkatrészt. A csőrendszer hirtelen elhallgatott, a huzat megszűnt, és a falak mögül csupán egyetlen mély, elégedett kattanás visszhangzott.

Ám mielőtt bárki fellélegezhetett volna, a falból előlépő rézkapszula nem egy iratot dobott ki, hanem egy vékony, gőzölgő fekete dobozkát.

165. XXV/6. A gőzölgő doboz — Szabályos észlelés

Meghökkentő mesélő

A három férfi feszülten meredt a fal tövében landolt, epehólyag-méretű fekete tárgyra. A dobozka puszta jelenléte fittyet hányt a hatályos csőposta-szabályzat negyedik cikkelyének, amely világosan rögzítette, hogy az alagsori elosztó kizárólag szabványos, kilences méretű papírkötegeket fogadhat.

– Ez... ez nem szerepel semmilyen leltárban – suttogta Mr. Henderson, és óvatosan hátrébb lépett a sziszegő gőzcső mögé. Az antikvárius sápadt arccal emelte fel a papírvágó kést, mintha a csontnyél hatásos védelem lenne egy ismeretlen eredetű, gőzölgő rekesz ellen.

A segédnyilvántartó azonban nem jött indulatba. Elővette hivatali zsebkendőjét, gondosan a forró fémtárgyra terítette, majd egyetlen kimért mozdulattal felpattintotta a rejtett rézkapcsot. A lakkozott fedél száraz pattogással nyílt ki.

A doboz belsejében nem bizalmas akta lapult, de még csak nem is sárgaréz csavar. Csupán egy apró, finom mechanikájú számláló ketyegett bent, amely szorgalmasan pörgette visszafelé a piros számjegyeket.

– Nulla, nulla, négy, tizenkettő... – olvasta fel szárazon a segédnyilvántartó, teljesen figyelmen kívül hagyva két társa fojtott nyögését. – Úgy tűnik, az acélrugó beillesztése nem a hiba elhárítását szolgálta. Hanem a visszaszámlálás elindítását.
A mennyezeti gőzvezeték mélyéről ekkor egy szabályos, fémes kaparászás indult meg a csarnok felé.

166. XXV/7. A visszaszámláló doboz — Szabályos uzsonnaidő

Meghökkentő mesélő

A számláló piros számjegyei könyörtelenül pörögtek lefelé. Mr. Henderson szorosan a nedves téglafalnak lapult, míg az antikvárius sápadtan szorongatta a papírvágó kést, mintha az elegáns csontnyél képes lenne felfogni egy gőzhajtatású robbanást. A mennyezeti csövekből érkező fémes kaparászás egyre közelebbről süvített, mint egy elszabadult, fogaskerekes szörnyeteg.
– Három... kettő... egy... – olvasta fel a segédnyilvántartó, miközben gondosan igazított egyet a szemüvegén, tökéletesen megőrizve szikár hivatali nyugalmát.
A számláló elérte a nullát. A mennyezeti gőzcső szelepe ekkor hatalmas, tüsszentésszerű pukkanással kiengedte a gőzt, és a fekete doboz fedele csikordulva széttárult. A három férfi feszülten visszatartotta a lélegzetét.
A rekesz mélyéből azonban nem robbanószerkezet emelkedett ki, hanem egy finom mívű, sárgaréz mechanikus kar. A kar végén lévő miniatűr csipesz egyetlen gőzölgő, frissen sült vaníliás kiflit tartott, mellette pedig egy apró, viaszpecsétes kártyát. A kártyán szigorú, gépelt betűk álltak: „Minisztériumi Uzsonna- és Büféellátó Alosztály. A csőposta-rendszer automata étkeztető funkciója a hiányzó rugó beillesztésével sikeresen újraindul.”
Mr. Henderson értetlenül pislogott, az antikvárius pedig lassan leengedte a papírvágót. A segédnyilvántartó kimért mozdulattal elvette a kiflit, és egyetlen szabályos harapással eltüntette a felét.
– Helyreállt a hivatali rend – állapította meg elégedetten. – A csőposta nem megrongálódott, csupán a négy órai tízórai-kiosztás akadt el. Rendkívül szakszerű

beavatkozás volt.
Ekkor a folyosó sötét végében álló rézvitrin üvege alatt egy apró, elfeledett ezüstgomb halk, ritmikus kattogásba kezdett.

167. XXVI/1. Az ezüstgomb kattogása — Szabályzat szerinti készenlét

Meghökkentő mesélő

A ritmikus kattogás elfojtotta az alagsor megszokott gőzhullámait. Mr. Henderson óvatosan lépkedett a folyosó sötét vége felé, miközben az antikvárius gyanakvóan méregette a falat borító rézcsöveket. A segédnyilvántartó egyetlen lendületes mozdulattal kisöpörte a vaníliás kifli fennmaradó morzsáit a szakállából, majd elővette apró, bőrkötésű hivatali zsebkönyvét.
– A hatályos Rendkívüli Intézkedések Tárának negyvennegyedik paragrafusa szerint – jelentette ki szikár hangon – az alagsori vitrinek hívatlan akusztikus jelzései kizárólag harmadik fokozatú ügyrendi felülvizsgálatot vonhatnak maguk után.
A rézvitrin üvege mögött, a finoman porladó bársonyos talapzaton egy vörös viasszal lepecsételt, sárgaréz kulccsal ellátott fémdoboz hevert. Az ezüstgomb hirtelen abbahagyta a kattogást, s helyette a vitrin belső szerkezete halk, zengő dallamot kezdett játszani – mintha egy elfeledett falióra próbálna kispolgári eleganciát csempészni a dohos pincerendszerbe.
– Kérem, ne nyúljon hozzá – figyelmeztette az antikvárius Hendersont, de a férfi ujja már megérintette a hideg üveget.
A vitrin ajtaja elakadás nélkül, szinte szertartásosan tárult ki. A bentről kiáramló száraz, ózonillatú léghuzatban egy apró papírcsík emelkedett fel, melyen kézírással csupán ennyi állt: „A teázás időpontja változatlan.”
Ekkor a talpuk alatt a kőlapok mélyről jövő, alig érezhető remegésbe kezdtek.

168. XXVI/2. A vibráló padlóburkolat — Teapauzára méretezett rezgés

Meghökkentő mesélő

A kőlapok ütemes morajlása nem riasztotta meg Mr. Hendersont; a segédnyilvántartó azonnal lapozott egyet hivatali zsebkönyvében, s mutatóujjával a legalsó paragrafusra bökött.

– Semmi ok az aggodalomra – nyugtázta derűs pedantériával. – A Központi Kazánház gőzszelepei minden páratlan óra harmincadik percében automatikus nyomáskiegyenlítést végeznek. Ez a teázási protokoll elengedhetetlen kelléke.

Az antikvárius nem osztotta a hivatali kódex rendíthetetlen optimizmusát. Szemüvegét az orrnyergére tolva közelebb hajolt a nyitott rézvitrinhez, ahonnan a kis papírcsík finoman lebegett a dohszagú levegőben.

– Ha ez csupán gőzkieresztés, Mr. Henderson, akkor miért emelkedik a talpunk alatt lévő kőlapok hőmérséklete tíz másodpercenként két fokkal? – kérdezte halkan, miközben cipője orrával megkocogtatott egy forró téglát.

Henderson nem válaszolt, mert a vitrin aljában fekvő fémdoboz sárgaréz kulcsa magától forogni kezdett a zárban. Egy apró, fémes kattanás kíséretében a doboz teteje lassan felpattant. A belsejében nem iratok feküdtek, hanem két finoman kidolgozott, gőzölgő porceláncsésze, amelyekbe a doboz rejtett szelepeiből aranyszínű, illatos tea csordult.

– Látja? A Szabályzat sosem téved – mosolyodott el a segédnyilvántartó, s önelégülten a csésze füléért nyúlt. Ám a folyadék felszínén tükröződő apró buborékok nem gőzt, hanem egy apró, forró sárgaréz fogaskereket dobtak fel a felszínre, mely halkan csörrent meg a porcelán peremén.

169. XXVI/3. A sárgaréz fogaskerék — Előírásszerű üledék

Meghökkentő mesélő

Henderson fel sem vonta a szemöldökét a csészébe pottyant alkatrész láttán. Két ujjával laza mozdulattal kiemelte a forró teából a parányi fogaskereket, s a köpenye

hajtókájához törölte.
– Bámulatos mérnöki gondosság – mondta elégedetten, s a fogaskereket a fény felé tartva megvizsgálta. – A hivatali teaásvány-sűrítmény természetes mellékterméke. A Kilences Műszaki Paragrafus értelmében az aromás gőzök lecsapódása során fellépő mikro-kristályosodás időnként finom mechanikai formát ölt. Ez a jó minőség elkerülhetetlen jele.
Az antikvárius gyanakvóan pillantott a saját csészéjébe, ahol a borostyánszínű folyadék hirtelen apró, szabályos örvényeket vetett. A tea mélyéről nem puszta gőz, hanem egy tompa, ütemes ketyegés szűrődött ki.
– Henderson – jegyezte meg óvatosan –, a maga csészéje éppen ritmikus ketyegést bocsát ki. És ha nem csal a szemem, a folyadék nem hűl, hanem forrni kezd.
– Szabályos hőoptikai illúzió, kedves barátom – intett a segédnyilvántartó, és rendíthetetlen nyugalommal belekortyolt a forró italba. – A minőségi teafüvet mindig finom akusztikai rezgéssel tisztítják a raktározás során.
Ekkor azonban a vitrin aljában rejtőző fekete doboz fedele mély szisszenéssel lezárult, s a csészék alján maradt fogaskerekek egyszerre kezdtek el sebesen forogni. A doboz oldalán egy apró, rézből öntött névtábla fordult ki a süllyesztékből.

170. XXVI/4. A réztábla gravírozása — Hivatali névjegykártya

Meghökkentő mesélő

A süllyesztékből előbukkanó apró réztáblán gótikus betűs gravírozás csillogott: Hivatali Teaszerviz és Karbantartó Alosztály.
Az antikvárius megdermedt, ujjai közt a forró csésze fülével, miközben Mr. Henderson méltóságteljes elégedettséggel hajolt a felirat fölé.
– Látja, kedves barátom? – bólintott a segédnyilvántartó. – A Tizenkettes Cikkely értelmében minden minősített alkatrésznek fel kell tüntetnie a gyári eredetet. A doboz csupán egy automatizált garanciális visszajelző egység, amely nyugtázza az uzsonnaidő szabályos lezárultát.
Az antikvárius óvatosan letette csészéjét a remegő asztallapra. A fekete doboz tetejéből

halk gőzfúvás kíséretében egy apró, hajtogatott kartonlap emelkedett ki, mely meglepően hasonlított egy hivatalos leltári bizonylatra.
– És az a papír mit tartalmaz? – kérdezte az antikvárius, miközben a falon függő rézóra számlapján a mutatók váratlanul hátrafelé kezdtek lépkedni.
– Nyugtát a fogyasztásról – felelte Henderson simán, és kiemelte a kártyát. – Bár, ha jól látom, a teljesítés nem valutában törlesztendő, hanem harminc percnyi kötelező alagsori leltározás formájában.
Ekkor a hátsó szoba padozata alatt futó csővezetékek finom halk morajlással zöldes fényt bocsátottak ki, s a rézvitrin üvegajtaja lassan kinyílt, mintha meghívót kézbesítene a mélybe.

171. XXVI/5. A rézvitrin lépcsősora — Hivatali alászállás

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson akkurátusan összehajtogatta a kiadott kártyát, és a mellényzsebébe csúsztatta, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne, hogy egy uzsonna végén a rézvitrin alagsori munkaszolgálatra kötelezze a vendéget.
– A harminc perces időkeret szigorúan betartandó – jegyezte meg elégedetten, majd benyúlt a nyitott vitrinmögötti résbe, ahonnan finom kattogás kíséretében egy keskeny, csavart sárgaréz lépcsősor ereszkedett a mélybe. – A mulasztás sajnálatos módon érvénytelenítené a teáskészlet garanciális felülvizsgálatát.
Az antikvárius az asztal szélébe kapaszkodott. A lábai alatt vibráló padozat zöldes fénye megvilágította Henderson élre vasalt nadrágját és a lépcső korlátját, amelyet sűrű szövésű posztóval vontak be, nehogy a leereszkedő tisztviselők tenyere megcsússzon a gőzpárás fémfelületen.
– Nem emlékszem, hogy az épület alaprajzán szerepelt volna ez a járat – jegyezte meg az antikvárius, miközben óvatosan felállt.
– Egy megfelelően szabályozott alosztály nem igényel külön ingatlan-nyilvántartási bejegyzést – válaszolta Henderson, és habozás nélkül rálépett az első fokra. – Az alagsor csupán a kötelező adminisztratív infrastruktúra szerves kiterjesztése. Vigyázzon a

harmadik fokra, a szabványos kenőanyag miatt kissé síkos.
Ahogy az antikvárius a segédnyilvántartó nyomába szegődött, a vitrin ajtaja mögöttük halk, fémes kattanással záródott be. A lenti csővezetékekből hűvös, tintaszagú huzat áradt feléjük, míg a lépcsőfordulóban egy vastag rézkeretbe foglalt, üres iratgyűjtő mappa várt a falra szerelve.

172. XXVI/6. Az üres iratgyűjtő — Hivatali leltárív

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson megállt a fali mappa előtt, és óvatosan megkocogtatta a rézkeretet. A mozdulat nyomán finom papírpor szitált alá, mint egy kiszáradt hivatali levéltár szétmorzsolódott emléke.
– Az iktatási szabályzat 4/B cikkelye értelmében a kitöltetlen dokumentumok ellenőrzése élvez elsőbbséget – jelentette ki a tisztviselő, miközben a mutatóujjával végigsimította az üres papírlapok szélét. – Egy tévedésből kitöltött nyomtatvány még korrigálható, de a kitöltetlenül hagyott felületek a teljes anarchia lehetőségét hordozzák magukban.
Az antikvárius a dohos huzatban közelebb lépett. A lépcső aljából fojtott, gőzhajtatású kattogás hallatszott, mintha egy gigantikus írógép billentyűi csapódnának folyamatosan a falak mögötti acéllemezekre.
– És mi a teendőnk az üres mappával? – kérdezte, ügyelve arra, hogy hangjában ne érződjön az egyre fokozódó türelmetlenség.
– Leltárba vesszük a hiányát – válaszolta Henderson teljes természetességgel. Előhúzott egy vastag, fekete tintával töltött tollat, és a teljesen üres legfelső lap jobb felső sarkába egy szép, kerek nullát rajzolt. – Ezzel a tétel lezárva. Haladjunk tovább, a gőznyomás alatt lévő irattári folyosó nem vár.
A lépcső alján egy hatalmas, szegecselt rézajtó tárult fel magától, amely mögött szabályos sorokban gőzölgő, számozott fémfiókok húzódtak a sötétbe. A legközelebbi fiók előlapján egy apró, üvegezett kémlelőnyílás mögött meleg, sárgás fény derengve világított meg egy lassan forgó, miniatűr teáscsészét.

173. XXVI/7. A sárga kémlelőnyílás — Mechanikus csendélet

Meghökkentő mesélő

A szegecselt rézajtó mögött a levegő nehéz volt és sűrű, finom bergamottillattal átitatva. Mr. Henderson határozott léptekkel haladt előre a gőzölgő fémfiókok szűk folyosóján, cipője talpa ritmikusan koppant a nedves acélrácsozaton.

– A kilences számú al-állomány – jelentette ki elégedetten, miközben megállt a sárgásan világító kémlelőnyílás előtt. – A hivatali protokoll előírja, hogy a teapauza fizikai jelenlétét folytonos körmozgással kell dokumentálni. Ha a csésze megáll, az illetékes tisztviselő mulasztást követ el.

Az antikvárius közelebb lépett, és az üveg mögé pillantott. A miniatűr porcelán finoman imbolygott a rézállványon, miközben a gőz apró, szimmetrikus cseppekben csapódott le a kémlelőnyílás belső falára.

– És ki issza meg ezt a teát? – kérdezte óvatos érdeklődéssel.

– Senki – felelte Henderson teljes természetességgel. – A teát nem elfogyasztásra tervezték, hanem referenciaértéknek. Egy hivatali szektor stabilitása pontosan a benne fenntartott hőmérséklettel és csészefordulatszámmal mérhető.

Ebben a pillanatban a parányi csésze mozgása zökkenve megtorpant. A sárga fény halk kattanással mélyvörösre váltott, s a sor végén lévő fiók előlapja lassan, gőzsziszegés kíséretében kifelé kezdett csúszni.

174. XXVI/8. A kilences fiók tartalma — Hivatali szavatosság

Meghökkentő mesélő

A sűrű gőzsugár lassanként elült, feltárva a fiók belsejét. Nem iratok feküdtek benne, mint ahogyan azt az antikvárius várta, hanem egyetlen finom porcelántábla, amelyre frissen gravírozott, apró betűs sorok rendeződtek tökéletes hivatali oszlopokba.

Mr. Henderson előrehajolt, végighúzta ujját a még meleg felületen, majd elégedetten bólogatott.

– Pontos munka – állapította meg hűvös tárgyilagossággal. – Látja? A kilences állomány leltára naprakész.

Az antikvárius közelebb lépett, s amikor a porcelánra pillantott, a torka kiszáradt. A táblán az ő neve állt, alatta a kabátja gombjainak pontos száma, a léptei ritmusa és a legutóbbi teapauza óta eltelt másodpercek összege. A szomszédos oszlopban Mr. Henderson adatai szerepeltek – a jogerős „Kiselejtezve” pecséttel az alján.

– De hiszen ez... mi vagyunk – suttogta az antikvárius.

– Természetesen – felelte Henderson, és megigazította a zakóját. – A teapauza nem a tisztviselők pihenője, hanem a szavatossági idejük mérése. Amikor a csésze megáll, a mérés lezárul. A törvény értelmében a feldolgozott személyzetet haladéktalanul az irattári tárolóba kell helyezni.

A fiók feneke ezt követően halk kattanással süllyedni kezdett, feltárva egy mély, selyemmel bélelt rekeszt. Mr. Henderson minden teketória nélkül belépett a nyílásba, mintha csak egy kényelmes kávéházi fülkébe foglalna helyet, s barátságosan intett a társának.

– Kérem, ne késleltesse a folyamatot. A következő műszak már a lépcsőfordulóban várakozik.

Az antikvárius még egy utolsó pillantást vetett a gőzölgő rézfolyosóra, majd követte őt. A fiók sziszegve visszatolódott a helyére, s a sárga fény ismét felgyulladt a kémlelőnyílás mögött.

Odafent, a sötét folyosó sarkában egy árva, száraz posztókabát lassan ringani kezdett a huzatban.

175. XXVII/1. A selyembélésű fülke — Szabályos iktatási szünet

Meghökkentő mesélő

A selyemmel bélelt rekesz meglepően tágasnak bizonyult, leginkább egy ablak nélküli, kényelmes elsőosztályú vonatkupéra hasonlított. Mr. Henderson elégedetten kisimította zakója hajtókáját, majd zsebéből előhúzta a stopperóráját, és kimérten a falra szerelt rézkampóra akasztotta.

– A várakozási idő pontosan négy perc és tizenkét másodperc – közölte teljes természetességgel. – Ennyi idő kell ahhoz, hogy az adathordozó felületen megszilárduljon a gravírozás.

A falból ekkor halk sziszegéssel egy keskeny tálca tolódott elő. Rajta két makulátlanul tiszta vászonszalvéta és két gőzölgő, apró porceláncsésze pihent. Az antikvárius gyanakodva hajolt a csésze fölé: a benne lévő folyadék teljesen átlátszó és szagtalan volt, mégis kellemes meleget árasztott.

– Ez nem tea – jegyezte meg óvatosan az antikvárius, miközben a rekesz kárpitozott falát tapogatta.

– Nem bizony – bólintott Henderson, és udvariasan kézbe vette a saját adagját. – Ez az iktatási szünet hivatalos frissítője. A folyékony minőségi bizonylat. Segít abban, hogy a selejtezési eljárás során ne keletkezzenek kényelmetlen fizikai maradványok.

A kárpitozott falak mögött ritmikus kattogás kezdődött, mintha egy hatalmas írógép billentyűi csapódtak volna egymás után a papírra. A fülke padlójából hirtelen egy rézfogantyús, számozott billentyűzet emelkedett ki, pontosan kettejük közé.

176. XXVII/2. A számozott billentyűzet — Hivatali útvonalválasztó

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson kényelmesen visszadőlt a selyemfotelben, majd a gőzölgő csészéjét a rézfogantyús billentyűzet melletti mélyedésbe helyezte.

– Ne habozzon – biztatta az antikváriust, miközben ápolt ujjait a számsor felett lebegtette. – Ez a hivatali elégedettségi és útvonal-választó interfész. A hármas gomb a szellőzőrendszer kárpitozott tisztítóalagútjába terel bennünket, míg a hatos a közvetlen iktatói folyosóra nyílik. Ha nem választunk, a rendszer alapértelmezetten a selejtezési megőrzőbe sorol át.

Az antikvárius gyanakodva nyújtotta ki a kezét, de ahelyett, hogy megnyomott volna egy gombot, a számsor szélén lévő apró rézkampóra mutatott.

– És a nullás billentyű? – kérdezte halkan.

– A nullás a hivatali büfé – felelte Henderson fanyar mosollyal, majd határozott

mozdulattal lenyomta a nyolcas gombot. – De a mi pozíciónkban a felderítési protokoll a legszabályosabb.
A billentyűzet azonnal zökkenve visszasüllyedt a padlóba, s a kárpitozott falak mögötti kattogás hirtelen abba maradt. A fülke sarkából sűrű, fekete tus szaga áradt ki, miközben a mennyezet középső rézlemezéből egy lassan forgó, sárgaréz mutatóval ellátott kis számlap ereszkedett alá.
A számlap mögül halk, fémes kaparászás hallatszott, mintha egy láthatatlan tű vonalakat rajzolt volna a falba.

177. XXVII/3. A sárgaréz mutató — Leltározott leltározók

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz mutató szaporán sercegett a kárpitozott falon, mint egy túlbuzgó hivatali gyorsíró, miközben Mr. Henderson elégedetten simította el a zakója hajtókáját. Meggyőződése volt, hogy a nyolcas gomb lenyomásával végre átlépték a bürokrácia alsóbb szintjeit, és az iktatóterem főfelügyelői kategóriájába emelkedtek. Az antikvárius azonban óvatosan közelebb lépett a mészporos karcolásokhoz, és végighúzta az ujját a friss hornyokon.
A falba vésett sorok precíz, nyomtatott betűkkel rajzolódtak ki. Nem útvonalterv volt az, s nem is kinevezési okirat. „Leltári tétel #884/B: Két darab jó karban lévő, önműködő leltározó egység. Különös ismertetőjegy: az egyik hivatali frissítőt fogyaszt, a másik túlságosan kíváncsi a nullás gombra.”
Henderson zavartan köszörülte meg a torkát, és a padlóban eltűnt billentyűzet helyére pillantott. – Ez nyilvánvalóan egy adminisztrációs félreértés – jelentette ki halványuló magabiztossággal. – A felderítési protokoll nem sorolhatja leltárba a saját leltározóit!
A válaszra nem kellett várniuk. A fülke alja selymestől, fotelostól hirtelen visszahúzódott, s a két férfi határozott zökkenéssel egy óriási, alagsori iratfiók mélyére huppant. Fejük felett a nehéz tölgyfa fedél kattanva záródott be, miközben a külső számláló egyet ugrott előre: a hivatal állományba vette legújabb vagyontárgyait.
A zárt fiók falán kívül, a sötét folyosó mélyén hirtelen halk, mechanikus csengő kondult,

s egy magányos gomblyukból halvány, sárga fénysugár vetült a küszöbre.

178. XXVIII/1. A sárga fénysugár — Leltári iktatás

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson óvatosan kinyújtotta a kezét a tölgyfa fiók sötétjében, és megérintette a kárpitozott oldalfalat. A fémgombok finom, hűvös selyemmel voltak bevonva, mintha a hivatal különös gondossággal ügyelt volna a leltárba vett ingóságok állagmegóvására.
– Azt kell mondjam, a komfortfokozatra igazán nem lehet panasz – suttogta Henderson, miközben elégedetten tapogatta meg a zakója hajtókáját. Meglepetten tapasztalta, hogy a szövetre egy apró, sárgaréz csipesszel rögzített leltári bárca került, amin friss tusírás rajzolódott ki: „884/B-1: Tisztviselő, közepesen megkímélt állapotban.”
Az antikvárius a fiók sarkában kotorászott, ahol a gomblyukból kiszűrődő sárga fénysugár egy kicsiny, felnyitható réztálcára esett. A tálcán két szál száraz golyóstoll és egy üvegcsényi hivatalos bélyegzőpárna pihent.
– Úgy tűnik, a leltári tételeknek maguknak kell elvégezniük az éves felülvizsgálatot – mutatott a réztálcán fekvő papírcsíkra az antikvárius. – Íme a kérdőív: származási hely, szavatossági idő, és a becsült értékesítési ár.
Henderson megigazította a szemüvegét, majd halkan megtisztította a torkát. A helyzet ugyan némileg rendhagyó volt, de a nyomtatvány jelenléte megnyugtatta: ahol iktatóív van, ott a bürokratikus rend sem lehet messze. Határozott mozdulattal kézbe vette a tollat.
Ekkor a fiók mélyén halk, fémmentes kattanás hallatszott, s a sötét sarokban kinyílt egy kicsiny, selyemmel bélelt csapóajtó.

179. XXVIII/2. A selyembélelésű csapóajtó — Önkiszolgáló minősítés

Meghökkentő mesélő

A selyemmel bélelt csapóajtó mögött nem szakadék tátongott, hanem egy apró, sárgaréz korláttal szegélyezett futószalag halk zümmögése hallatszott. A szalagon egy

finom porcelánból készült, gőzölgő kiöntő érkezett két apró csészével és egy frissen nyomtatott tájékoztató cédulával.

– Úgy tűnik, az önbevallási szakaszhoz frissítő is jár – jegyezte meg az antikvárius rekedten, miközben óvatosan felemelte a miniatűr kancsót. – A bürokrácia, ha lassú is, a komfortigényeket kétségkívül szem előtt tartja.

Henderson elégedetten bólintott, s bár keze enyhén remegett a kimerültségtől, a hivatali nyomtatvány láttán visszatért belé a megszokott rendfélő büszkeség. A papírra határozott mozdulatokkal felírta saját nevét, valamint a „Kiemelten értékes, pótolhatatlan leltári elem” minősítést a becsült árhoz. Meg volt győződve róla, hogy a megemelt értékösszeg automatikusan magasabb besorolású tárolórekeszbe juttatja őket.

Amikor a kitöltött ívet a porceláncsészék mellé helyezte, a futószalag hirtelen megtorpant. A csapóajtó feletti apró réznyílásból nem elismerő határozat, hanem egy keskeny, sárga szalag futott ki, rajta a friss tuslenyomattal: „Túlárazott tétel. Azonnali selejtezési és átcsomagolási eljárás kezdeményezve.”

A fiók alja ebben a pillanatban érezhetően megdőlt, s a sötét sarokban egy nehéz acélgörgő kezdett lassan forogni.

180. XXVIII/3. Az acélgörgők szorítása — Árképzési korrekció

Meghökkentő mesélő

A dőlt padlódeszka zökkenve megállt, mielőtt a két megrettent férfi elérte volna a sötétben forgó acélgörgőket. A félelmetes szerkezetről azonban hamar kiderült, hogy fogazott pengeélek helyett vastag, filccel bevont hengerfejekből áll. A gépezet nem összezúzni akarta a túlárazott leltári tételeket, csupán határozott mozdulatokkal belepréselte őket egy hullámpapírral bélelt, keskeny továbbítófolyosóba.

– Nem semmisítenek meg – lihegte Henderson, miközben a vállát a kemény papírfalhoz szorította. – Ez… ez csupán értékcsökkenési átcsoportosítás!

– Túl sokat kértél magadért – sziszegte az antikvárius szaggatottan. – A bürokrácia nem tűri a felülértékelést.

A folyosó mennyezetéből rugós fémkarok csaptak le. Az egyik nehéz, piros nyomdafejet préselt Henderson zakójának hajtókájára: „CSAK CSOMAGBAN, INTEGRÁLT RÉSZEKKÉNT — 50% LEÉRÉKELÉS”. Az antikvárius gallérjára ezzel egy időben egy zöldes cédula tapadt: „KIEGÉSZÍTŐ TARTOZÉK, HIÁNYOS CSOMAGOLÁSSAL”.
Az automatizált besorolási eljárás megelégedett a gyors átrendezéssel. A két férfi egy rövid csúszda végén hirtelen lepottyant egy puha, finomra darált papírvatta-ágyra, ahol a leértékelt holmik várták a végleges elosztást.
A falba épített sárgaréz harang éles villamos zúgással megszólalt, s a távolban, egy óriási tintapárna felett lassan megmozdult egy nehéz, kőbe vésett leltári bélyegző.

181. XXVIII/4. A gyűjtőcsomagolás — Akciós társbérlet

Meghökkentő mesélő

Henderson kiköpött egy szájába ragadt papírvatta-csíkot, majd remegő ujjakkal próbálta lekaparni a hajtókájáról a piros leértékelési pecsétet. A festék azonban addigra átitatta a posztó legmélyebb szálait is, végérvényesen rögzítve az új piaci státuszt.
– Ez eltávolíthatatlan – nyögte, miközben az antikváriusra pillantott. – Ön mostantól hivatalosan is a hiányos kiegészítőm.
– Ne pimaszkodjon, Henderson – sziszegte az antikvárius szaggatottan. Próbált felállni a süppedős papírágyból, de a lába alatt hirtelen megbillent a talaj.
A puha töltőanyag lassan örvényleni kezdett. A leértékelt tételek alatt működésbe lépett az automata rendezőgarat, s a csúszda alján egy vastag hullámkarton doboz nyílt ki mechanikus kattanással. Egy hajlított fém kar határozott mozdulattal belökte a két férfit a szűk rekeszbe, közvetlenül egy repedt sárgaréz levélnehezék és egy kilencszáznégyes fali naptár mellé.
– Gyűjtőcsomagolás – állapította meg Henderson szárazon, miközben a doboz teteje félhomályba borította őket. – Így legalább az egységár gazdaságosabb.
A doboz oldalán lévő kis ablakon át látszott, ahogy a gigantikus kőbélyegző végül rácsapódott a lezárt fedélre. A karton megrázkódott, s a rekesz zökkenve megindult a görgős pályán a sötét csomagátvevő alagút felé, ahonnan fojtott, ütemes gőzkiszuszogás hallatszott.

182. XXVIII/5. A görgősor zaja — Címkézett útirány

Meghökkentő mesélő

A sötét alagútban a fémgörgők ütemes kattogása visszhangzott, mint egy óriási, fémből készült szívverés. A hullámkarton doboz megrázkódott, valahányszor átlépett egy-egy pályaelágazáson. Henderson óvatosan tapogatózott a félhomályban, miközben a sárgaréz levélnehezék jéghidegen koccant a térdének.

– A gőzszag alapján egy alagsori elosztócsarnok felé tartunk – jegyezte meg az antikvárius, miközben megpróbálta elrendezni a gyűrött zakóját. – A gyűjtőcsomagolás szokásos útvonala. Nyilván a másodosztályú antikvitások kiárusítóhelyére szállítanak bennünket.

Henderson nem válaszolt. Ujjai a karton belső falát pásztázták, ahol egy apró, viaszolt papírtasak simaságát tapintotta ki. Meghúzta a kiálló fület, mire egy vékony, lyukkártyás címke csúszott a tenyerébe. A szűk ablakon bevetődő gyenge fényben próbálta kibetűzni a gépi perforációkat.

– Csalódnom kell önben, antikvárius – mondta Henderson, miközben a kártyát a fény felé tartotta. – A felirat szerint nem a kiárusításra megyünk. Ez a csomag visszáru.

A görgősor hirtelen megtorpant. A doboz alja alatti fémlemez nagyot kattant, s a rekesz döntött szögbe állt egy mélybe vezető, függőleges csúszda felett. A sötétségből egy nehéz, olajszagú bélyegzőszerkezet ereszkedett alá, lassan forgatva gumi karakterikre szerelt betűit.

183. XXVIII/6. A visszáru-kezelő — Szabályos reklamáció

Meghökkentő mesélő

A nehéz gumi bélyegző sziszegve sújtott le a hullámkarton tetőre. A doboz belsejében a levegő megremegett, ahogy a friss, kékes nyomdafesték szúrós szaga behatolt a szellőzőnyílásokon. Henderson önkéntelenül elfedte az arcát, míg az antikvárius a sárgaréz levélnehezékbe kapaszkodott.

A billenőlemez ekkor elengedett. A kartondoboz gyomorforgató sebességgel csúszott

lefelé a függőleges csúszdán, sötét, olajozott bádogcsövek labirintusán keresztül. Sem megsemmisítő zúzógépek morajlása, sem kohók forrósága nem fogadta őket; a zuhanás végén a doboz meglepően puhán huppant le egy vastag, nemezelt felfogótálcára.

– Épségben vagyunk? – nyögte az antikvárius, miközben óvatosan tapogatta meg az orrát a félhomályban.

– Úgy tűnik – felelte Henderson fojtott hangon. – De a minősítésünk megváltozott. Nem selejteztek le minket.

A csúszda alján egy pneumatikus kar lendült ki a falból, s egy újabb, ragadós papírcsíkot simított a dobozuk oldalára. Henderson a szűk kémlelőnyíláson át kibetűzte a friss bélyegző kuszán nyomtatott sorait: Bontatlan küldemény – Feladónak visszaküldendő.

A doboz alatti futószalag most ellenkező irányba indult meg velük. A bürokrácia nem elpusztítani akarta őket, hanem szabályos reklamációként visszajuttatni oda, ahonnan elindultak – természetesen a szokásos visszáru-kezelési illeték levonása után.

A távolból sárgaréz csengő éles kondulása hasított a csarnok zajába, s a doboz előtti retesz halk kattanással kioldott.

184. XXVIII/7. A feladó címe — Garanciális csere

Meghökkentő mesélő

A futószalag halk nyikorgással állt meg. A kartondoboz fedele magától hátrahajlott, s a réseken át beáramló fény végre nem a hivatali folyosók hideg neonja volt, hanem az antikvárium hátsó szobájának jól ismert, porcsíkos félhomálya. A csomag simán megbillent, s a két férfi óvatosan kigurult a kopott nemezszőnyegre.

– Hazaértünk! – nyögött fel Henderson, miközben feltápászkodott, s megigazította gyűrött zakóját. – A bürokrácia tévedett, de a szabályzat végül működött. Visszáruként visszakerültünk a kiindulási pontra!

Az antikvárius megkönnyebbülten porolta le a térdét, s felvette a padlóra hullott sárgaréz levélnehezékét. Széles mosollyal simította meg a szakállát.

– Úgy látszik, a csomagolásunk nem felelt meg az előírásoknak, így a központi raktár elutasította az átvételt – bólintott elégedetten, majd lefejtette a doboz oldalára ragasztott, hivatalos reklamációs ívet.

Ahogy azonban a fény felé tartotta a papírt, a sárgás nyomtatványon szereplő gondos,

tintával írt megjegyzés láttán meghűlt benne a vér.
„Visszáru oka: nem rendeltetésszerű működés. A két rugós szerkezetű bolti báb megfigyelési ideje lejárt; folyamatosan tévedésben voltak saját emberi mivoltukat illetően, és akadályozták a leltározást.”
Henderson zavartan pislogott, s amint megszólalt volna, a lapockái között egy apró sárgaréz kulcs fordult egyet halk, fémes kattanással. A karja félig felemelve mozdulatlanná dermedt, akárcsak az antikváriusé.
A sarokban álló öreg falióra mögött egy ismeretlen, finom óramű ketyegése indult meg.

185. XXIX/1. A gyári beállítás — Garanciális karbantartás

Meghökkentő mesélő

A falióra számlapja halk kattanással oldalra csúsott. A megszokott inga helyén egy apró, sárgarézből öntött kar nyúlt ki, amely hajszálpontos precizitással ragadta meg Henderson zakójának hajtókáját.
– A szervizciklus megkezdődött – szólalt meg a fal mögül egy száraz, gépies hang. – A garantált működési idő lejárta után a bábuk automatikusan visszakerülnek az alapbeállításhoz.
Henderson szeme rémülten ide-oda cikázott, de a nyaka teljesen mozdulatlan maradt.
– Én… élő ember vagyok! – nyögte ki akadva, miközben a nyelve alighogy mozdult a befeszült fogaskerekek között.
– Tiltakozom… leltári hiba! – sziszegte az antikvárius szaggatottan, bár az álla már fémesen csikorgott a belső feszültségtől.
A nemezszőnyeg alatt a padló hirtelen szétnyílt. A feltáruló sötét nyílásból sűrű, finom gépolaj szagát hozta fel a huzat. A faliórából kinyúló rézkar egyenletes ütemben húzni kezdte Hendersont a süllyesztő felé, miközben az antikvárius lapockái mögött a sárgaréz kulcs még egyet fordult, végleg megakasztva a szavait.
– Az észrevételt iktattuk – reccsent a gépies hang. – A gyári beállítások visszaállítása után a két egység ismét eladható állapotban kerül a kirakatba.
A nyílás szélén egy kis sárgaréz tábla fordult át a következő felirattal: *Kézzel felhúzható

antikváriumi személyzet — használt, de működőképes.*

186. XXIX/2. A süllyesztő alja — Szervizkönyvi félreértés

Meghökkentő mesélő

A függőleges csúszda alján Mr. Henderson és az antikvárius nem a várt megsemmisítő kohóban, hanem egy bársonnyal bélelt, meglepően szűk tárolórekeszben landolt. A landolás pillanatában mindkettejük hátában egyszerre csörrent meg a sárgaréz kulcs, mint amikor a túlhúzott órarugó végleg megadja magát a tehetetlenségnek.

– Remélem, a kiszámlázott karbantartási díjból levonják a kabátom szöszmentesítését – sziszegte Henderson mozdulatlan állkapoccsal, miközben bal mutatóujja ütemes, gépi kattogással próbált kiegyenesedni. – Ez a posztó nem süllyesztőkompatibilis.

Az antikvárius merev tekintettel bámulta a mennyezeti rézlámpát, amelyből sűrű, aromás műszerolaj cseppent pontosan a cipője orrára. A fejük feletti nyílásból keskeny papírcsík gördült ki, és ráhullott Henderson lapockájára.

– Megnyugtathatom – nyögte az antikvárius akadozó fogaskerekekkel. – A nyugta szerint nem selejtezésre visznek. Ez csupán egy időszakos szoftverfrissítés és arculati karbantartás. Csupán kiolajozzák a térdeinket, hogy simábban hajoljunk a vásárlók előtt.

Ez a megnyugtató magyarázat azonban hamar szertefoszlott, amikor a rekesz ajtaja halk szisszenéssel oldalra siklott. Odakint egy robusztus, többcsuklós mechanikus szerelőkar várakozott, villáskulccsal és egy méretes fémfűrésszel a fogói között.

– A garanciális karbantartás első fázisa – harsant fel a gépies hang a mennyezetből. – A felesleges emberi illúziók és az egyéni vélemények végleges eltávolítása.

A folyosó sötétjéből egy apró, elszabadult rézgolyó gurult végig a lépcsőforduló felé.

187. XXIX/3. A csuklós szerelőkar — Nyugtázott módosítás

Meghökkentő mesélő

A fémfűrész baljósan berregett, miközben a mechanikus csukló alig néhány centiméterre állt meg Henderson megdermedt orrhegyétől. Az antikvárius szaporán pislogva kapta el a tekintetét a fémkar tövére gravírozott gyári számról, és riadt, de pedáns hangon megszólalt:

– Ne mozduljon, Henderson! Ha jól értelmezem a szervizkönyv idevonatkozó passzusát, ez a berendezés csupán a garanciajegyen szereplő visszáru-értékelést végzi el. A fűrész nem biológiai szövetre van kalibrálva, hanem a felesleges papíralapú panasztételekre!

Henderson feszülten megdermedt, miközben a fogó kinyúlt, és a kabátja zsebéből egyetlen szimmetrikus mozdulattal kihúzta a felhalmozott reklamációs íveket. A fogazott acéllap egyetlen másodperc alatt apró konfettivé darálta a sárgult dokumentumokat.

– Látja? Tisztán bürokratikus folyamat – sóhajtott fel az antikvárius, bár a hangja gépiesen megcsuklott, ahogy a doboz mennyezetéből egy vastag, piros tintával átitatott bélyegzőfej ereszkedett alá.

A bélyegző hangos csattanással sújtott le Henderson homlokára, majd nyomban utána az antikváriuséra is rápréselődött. Az átforrósodott lenyomat alatt mindkettejük gondolatai furcsán leegyszerűsödtek, és a heveny rettegés helyét hirtelen átvette egy mély, udvarias eladásösztön.

– Gratulálunk! Önök sikeresen átestek a garanciális arculatjavításon – búgta a mennyezeti hangszóró. – Újra értékesíthető állapotban vannak.

A rekesz hátfalán halk szisszenéssel felpattant egy rejtett csapóajtó, ahonnan a bolt forgalmas zaja szűrődött be, és egy lassú, nehéz léptekkel közeledő alak árnyéka vetült a lépcsőfokokra.

188. XXIX/4. A kiállítótér fényei — Újraértékesített árukínálat

Meghökkentő mesélő

A csapóajtó mögött az antikvárium nyüzsgő eladótere tárult fel. Mr. Henderson és az antikvárius szinkronizált, gépies mozdulatokkal léptek ki a homályos alagsori lépcsőfordulóból. A homlokukon még frissen csillogott a piros tintapecsét, de a korábbi rettegésüknek már nyoma sem volt: helyét egy elfojthatatlan, kínosan pedáns eladási

vágy vette át.
A lépcsőn közeledő alak egy gőzmozdony-termetű, sárgaréz lorgnettes vásárló volt, aki szigorú tekintettel méregette a szervizből frissen kikerült párost. Henderson automatikusan kihúzta magát, széles, ruganyos mosolyt villantott, és gépies pontossággal emelte eladásra kész pozícióba a jobb karját.
– Rendkívül megkímélt, kiváló állapotú darab – mutatott Hendersonra az antikvárius, hangjában a legcsekélyebb kétely nélkül. – A korábbi reklamációkat a bürokrácia sikeresen megsemmisítette. Nézze csak a csuklóízület hajlási szögét!
A vásárló vaskos hüvelykujjával megkocogtatta Henderson állkapcsát. Az engedelmesen kattant egyet, majd finom halkszólamú sziszegéssel kinyílt, mintha csak egy precíziós szekrényajtó volna. Az antikvárius elégedetten bólintott, miközben saját mellényzsebéből kiemelt egy gépiesen ketyegő alkatrészt, demonstrálva a teljes választék hibátlan működését.
– Elfogadható – morgott a vásárló, és egy nehéz, rézből öntött árazócsipeszt húzott elő a köpenyéből. – A bal válluk ugyan kissé illesztési hibás, de az újraértékesítési pecsét érvényes.
Azzal a nehéz csipeszt Henderson kabátgallérjára pattintotta, amelyen egy apró, sárgaréz árcédula kezdett baljósan és ritmikusan ketyegni.

189. XXIX/5. A ketyegő árcédula — Leltári felderítés

Meghökkentő mesélő

A ritmikus ketyegés finom, fémes rezgést küldött végig Henderson kulcscsontján. Az antikvárius, látva a sikeres árazási tranzakciót, azonnal előrébb lépett, hogy saját mechanikus tulajdonságait is bemutassa a vásárlónak. Karjait szélesre tárta, miközben gerince mentén apró rézfogaskerekek halk csikorgása kísérte a túlbuzgó eladói gesztust.
– Párban még kedvezőbb a leltári érték! – sziszegte szaggatottan az antikvárius, bár a szeme sarkában vibráló rettegés éles ellentétben állt gépies szavaival. – Tekintse meg a felderítésre váró raktári szektort is!
A gőzmozdony-termetű vásárló azonban nem a polcokat tanulmányozta tovább. Vaskos, rézbevonatú ujjával megragadta Henderson gallérját, és a kiállítótér hátsó tolóajtója felé vonszolta a gépies párost. A tolóajtó halkan sziszegve csusszant oldalra, ám mögötte

nem a megszokott alagsori raktár állt, hanem egy keskeny, üvegezett folyosó, ahol gőzhajtású futószalagon címkézett ládák haladtak a homályba.
– Szállításra megjelölve – morogta a vásárló. Henderson gallérján az árcédula ketyegése hirtelen szapora kattogásra váltott. A két megdermedt alak képtelen volt ellenszegülni az automatikus mozgási parancsnak: szinkronizált léptekkel indultak meg a gördülősor mentén.
Az üvegfal túloldalán, a sárgás lámpafényben egy nagyméretű, sárgaréz mérőműszer állt, melynek számlapján egyetlen meglazult csavar ketyegett ritmikusan a sötétben.

190. XXIX/6. A sárgaréz kapu — Hitelesített minőségi osztályozás

Meghökkentő mesélő

A futószalag fémes csikorgással görgette tovább a két árucikké minősített férfit az üvegfolyosón. Henderson gallérján az árcédula ketyegése tökéletes ütemre állt össze a túloldalon álló sárgaréz mérőműszer meglazult csavarjának kattogásával. Az antikvárius szemei vadul forgtak, miközben gépies törzse szorgalmasan próbálta felvenni a tökéletes eladási pózt, ám a gördülőszerkezet vibrációja miatt csak nevetségesen rángatózott.
– Garanciális... b-bővítmény... – nyögte ki az antikvárius, de a hangja elakadt, ahogy a futószalag hirtelen megtorpant egy robusztus, gőzzel hajtott sárgaréz kapu előtt.
A szerkezet tetején krétaírással állt a felirat: „MINŐSÉGI OSZTÁLYOZÁS ÉS CSOMAGOLÁSI HITELESÍTÉS”. Henderson kétségbeesetten próbált hátralépni, ám a talpához tapadó gépies engedelmesség nem engedte a mozdulatot. A kapuból egy hosszú, mechanikus kar nyúlt ki, a végén gőzölgő nyomdafejjel, ami nem a súlyukat vagy a méretüket mérte fel, hanem közvetlenül Henderson gallérján a ketyegő árcédulát vette célba.
A szomszédos üvegfal túloldalán a sárgaréz műszer csavarja egy utolsót kattant, majd kilövődött, és éles koccanással csapódott az üvegnek. Henderson árcédulája ekkor egyenletes, magas pittyegésre váltott.
A két férfi lába alatt a szalag hirtelen megbillent, és a padlóba vágott keskeny, sötét

rézrésből meleg pecsétviasz nehéz, szúrós szaga csapott fel.

191. XXIX/7. A vörös viasznyomat — Hitelesített minőségbiztosítás

Meghökkentő mesélő

A gőzölgő nyomdafej meglepő gyengédséggel csapódott le Henderson gallérjára, csillogó, vörös viaszpecsétet nyomva a kartoncímke mellé. A csattanást követően a padló rézrése kitágult, s a billenőplató akadálytalanul csúsztatta le a két férfit egy szűk, elkerített szállítási folyosó lejtőjére.

Henderson a csúszás közben gondosan eligazította a nyakkendőjét. A lapockáiba kódolt értékesítési ösztön határozottan azt diktálta, hogy a minősített áru nem érkezhet gyűrötten a csomagolóállomásra. Az antikvárius mellette landolt a filccel bélelt csatornában; a zakóján még enyhén füstölgő viasznyomat alatt egy apró, dombornyomott sorozatszám világított: „I. OSZTÁLYÚ HIBÁS TÉTEL”.

– A garancia... a szállítási sérülésekre nem terjed ki – jegyezte meg az antikvárius szárazon, miközben gépies mozdulattal söpörte le a port a térdéről. Hangjából teljesen hiányzott a korábbi panaszos éle; a frissen felvitt pecsét tökéletesen egyenletessé simította az orgánumát.

A folyosó falából mechanikus terelőkarok nyúltak ki, és mindkét férfit sárgaréz korlátok közé terelték. A folyosó végén egy világító üvegajtó mögött már felsejlettek a tágas eladótér vakító fényei, ahol selyemhuzatú állványok várták az új szállítmányt. Henderson büszkén kihúzta magát, teljesen elfelejtve a zakójára tapadt ketyegő cédula veszélyeit – elvégre a hitelesített minőségnek megvolt a maga kiérdemelt ára.

A szállítási folyosó utolsó kanyarjában azonban egy apró, elfeledett leltári fémcsipesz várakozott a sínen, gyanúsan közel a következő lépcsőfokhoz.

192. XXIX/8. A síncsipesz botlása — Leltári felderítés

Meghökkentő mesélő

A leltári fémcsipesz pontosan a sín hajlási ívében várakozott, ahogyan azt a selejtezési kézikönyv vonatkozó paragrafusa előírta. Mikor Henderson zakójának alja elért a kiálló rézcsőhöz, a csipesz apró, de határozott kattanással nyílt ki, s bekapta az antikvárius gomblyukából kiálló cédulát. A mozdulat lendülete egyetlen zökkenővel eltérítette a két férfit az eladótérbe vezető csillogó fővonaltól.

A sárgaréz korlátok megreccsentek, és egy másodlagos terelőkar lendült ki, csikorgó csapódással zárva el a selyemhuzatú állványok felé vezető utat. Henderson és az antikvárius a porvédő szövetfolyosó melletti iktatófülkében landoltak, ahol a levegőnek halvány gépzsír- és száraz tintaszaga volt.

– A másodosztályú árukínálat elkülönítése a logisztika alapeleme – tájékoztatta Henderson a falat, miközben fegyelmezetten próbálta elsimítani a friss viasznyomat melletti gyűrődéseket. Gépies eladásvágya szemernyit sem csökkent, ám a fülke homályos lámpafénye alatt meglepő felirat sötétlett a velük szemben álló fémkosáron: „ÁTVIZSGÁLANDÓ PRÓBADARABOK”.

Az antikvárius óvatosan megkocogtatta a saját mellkasán díszelgő piros viaszcsillagot. A hang nem a szövet halk tompításával válaszolt, hanem fémesen kongott, mintha a zakó alatti bordák helyére precíziós rugókat szereltek volna.

– Nem selejt – mondta az antikvárius, és hangjában most először jelent meg a száraz, hivatali felismerés. – Mi vagyunk az új minta.

A fülke mélyén egy rejtett mechanika halk zúgásba kezdett, s a padlóból egy optikai olvasófej emelkedett ki, hogy lassan végigpásztázza Henderson ketyegő céduláját.

193. XXIX/9. Az optikai pásztázó — Mintadarabok iktatása

Meghökkentő mesélő

A vörös fénysugár komótosan végigsiklott Henderson zakóján, majd apró, elégedett csippantások kíséretében regisztrálta a ketyegő árcédula vonalkódját. Henderson azonnal kihúzta magát, s fegyelmezett mosolyt erőltetett az arcára; meggyőződése volt, hogy a mintadarabok logisztikai protokollja legalább egy kiemelt vitrint garantál számukra az emeleti eladótérben.

Az optikai olvasófej ezután az antikvárius mellkasa felé fordult. Pásztázás helyett azonban a szerkezet fémes csikorgással megtorpant, s az oldalán lévő keskeny résből halk gőzszisszenés kíséretében egy perforált papírcsík türemkedett ki.

– A mintadarabok nyilvánvalóan kiegészítő bizonylatot igényelnek – jegyezte meg Henderson, miközben gépies mozdulattal letépte a szalagot, és a homályos lámpa fényéhez tartotta. A nyomtatott karakterek nem árat vagy minőségi kategóriát jelöltek, hanem egyetlen tömör utasítást: „CSOMAGOLANDÓ”.

Mielőtt az antikvárius megszólalhatott volna, a fémkosár alja egy kattanással hátrafordult. A két férfi egy olajozott facsúszdán zúgott lefelé, amely közvetlenül az alagsori lépcsőforduló porzó betonjára futott. A lejtő végén a fejük feletti csapóajtó nehéz csattanással reteszelődött.

A lépcsőforduló homályában egyetlen sárgaréz csengő függött a csupasz falon, amely most halk, ritmikus ketyegéssel jelezte a leltári műszak végét.

194. XXIX/10. A hullámkarton doboz — Végső minősítés

Meghökkentő mesélő

Henderson fegyelmezetten leporolta a zakóját a porzó betonpadlón, majd büszkén megigazította a gallérját. Rendíthetetlen meggyőződése volt, hogy a „CSOMAGOLANDÓ” utasítás a legmagasabb rangú mintadaraboknak járó kiváltság: selyempapír, sárgaréz csatok és kiemelt vitrinpozíció. Az antikvárius óvatos, elégedett mosollyal igazította meg a szemüvegét; az alagsori levegő ugyan dohos volt, de a leltári siker íze minden kényelmetlenséget kárpótolt.

A ketyegő rézcsengő hirtelen elhallgatott. A csupasz téglafal egy szakasza halk szisszenéssel hátrasiklott, és a homályból egy újabb futószalag bukkant elő. A gördülő acélgörgőkön két hatalmas, nehéz hullámkarton doboz érkezett, szélesre tárt fedéllel.

– Lám, a szállítási logisztika elkerülhetetlen precizitása – jegyezte meg Henderson bizakodva, amint a mennyezetről leereszkedő gumiabroncsos csipeszek szinte szertartásos gyengédséggel ragadták meg a kabátjukat, s finoman beemelték őket a kartonok mélyére.

A fedelek csattanva összezárultak. A sötétben Henderson elégedetten sóhajtott, ám ekkor halk zümmögéssel felvillant a doboz belső falára ragasztott fluoreszkáló felirat. A vörös betűk nem minőségi tanúsítványt vagy eladótéri címet mutatattak.

A nyomtatás tiszta volt és szigorú: „CSOMAGOLÁS KÉSZ. TÉTEL: KINŐTT DÍSZLETBÁBOK. ÚTIRÁNY: A VÁROSI ZÚZÓÜZEM.”

A doboz egyetlen zökkenéssel megindult lefelé a sötét szállítóalagútban. A távolból fémes darálók tompa morajlása szűrődött fel, miközben a lejtő kanyarulatában egy apró, sárgarézből öntött névtábla villant meg a falon.

195. XXX/1. A csarnok íróasztala — Iktatási megszakítás

Meghökkentő mesélő

A kartondoboz zökkenve haladt tovább a lejtős alagútban. Henderson a sötétben tapogatózva próbálta megtalálni zakója belső zsebét, hogy előhalássza a leltárkréta maradékát. Ha a városi zúzóüzem volt a kijelölt végállomás, elvégre illendőnek tartotta, hogy a selejtezési tételszámot saját kezűleg vezesse fel a doboz belső falára.

– A logisztikai szabályzat negyedik fejezete világosan kimondja – kiáltotta át a szomszédos kartonfalon keresztül az antikváriusnak –, hogy a díszletbábok újrahasznosítása előtt kötelező legalább húsz perc száradási időt biztosítani! Ez a sebesség kifejezetten szabálytalan!

Az antikvárius nem válaszolt. A saját dobozának résén át a falon megvillanó sárgaréz táblát figyelte. A finom gravírozás nem vészkijáratot jelzett, hanem egy meglepően aprólékos utasítást: „ZÚZÁS ELŐTT KÉRJÜK A REKLAMÁCIÓS CÉDULÁT A BAL OLDALI KÖZÉPSŐ REKESZBE CSÚSZTATNI.”

Egy hirtelen kanyarulat után a szállítószalag váratlanul lassulni kezdett. A fémes darálók fenyegető moraja alábbhagyott, s a sötétséget sárgás, petróleumszagú derengés váltotta fel. A két doboz egymás mellett állt meg egy magas mennyezetű, befejezetlen csarnokban, ahol a zúzógépek helyett csupán egyetlen korhadt tölgyfa íróasztal várakozott.

Az íróasztal mögött senki sem ült, ám a zöld posztón egy még gőzölgő teáscsésze

mellett egy apró sárgaréz csengő állt. Henderson azonnal kiemelte a fejét a hullámkarton pereme mögül, megigazította a nyakkendőjét, és megkönnyebbülten felsóhajtott.

– Látja? A hivatalos panasztételi iroda – jelentette ki magabiztosan, miközben kimászott a kartonból. – A zúzóüzem csupán egy adminisztrációs ijesztgetés a felkészületlen leltározók számára.

A sarokban álló öreg ingaóra ekkor halk, rekedt rezonanciával ütni kezdte az egyet.

196. XXX/2. A csendes íróasztal — Teaszüneti félreértés

Meghökkentő mesélő

Henderson nem teketóriázott. Határozott léptekkel az íróasztalhoz sétált, hüvelykujját a sárgaréz csengő gombjára illesztette, és háromszor erélyesen rácsapott. A tiszta, fémes csendülés visszhangot vetett a magas mennyezet gerendái között, de a csarnok mélyéről nem érkezett válasz. Csak a teáscsészéből felszálló karcsú gőzoszlop derengett a sárgás fényben.

– A szolgálatkészség teljes hiánya – morogta Henderson, miközben áthajolt a tölgyfa lap felett, és hüvelykujjával megkocogtatta a posztón fekvő bőrkeretes iktatókönyvet. – Ugye látja? Az oldalak gondosan el vannak különítve. Ez itt a panaszosok rovatja. Ha kitöltjük a hárompéldányos visszáru-kérelmet, a rendszer köteles visszaszállítani minket a főemeleti eladótérbe.

A kartondobozból óvatosan kikekecsegő antikvárius viszont nem az iktatókönyvet figyelte. Odalépett a gőzölgő csészéhez, és finoman megszagolta a levegőt. A fanyar, bergamott illat mögött valami más is bujkált: a frissen olajozott fogaskerekek szúrós, gépies szaga. Mutatóujjával óvatosan megérintette a csésze szélét. A folyadék tökéletesen mozdulatlan maradt, még a csengő ütéseitől sem rebbent meg a felszíne.

– Mr. Henderson – jegyezte meg halkan az antikvárius, miközben a fiókok sárgaréz fogantyúit tanulmányozta –, ez a tea nem hűl meg. És a gőz sem a teából származik, hanem az íróasztal szegélyébe fúrt apró furatokból.

Henderson azonban már a zsebéből előhúzott leltárkrétával rótta az aláírását a nyitott

lapra. Ahogy az utolsó vonás végére ért, az íróasztal mélyén valami éles csikordulással átváltott. A tölgyfa lap közepe halk kattanással lesüllyedt, és egy kis sárgaréz tálcát tolt előre, amelyen egyetlen, szurokfekete viasszal lepecsételt boríték feküdt.
A boríték tetején egyetlen domború rézkulcs rajzolódott ki a viasz alatt, s a mélyben megszólalt egy monoton, fémes kattogás, mintha egy szerkezet megkezdte volna a másodpercek számlálását.

197. XXX/3. A lepecsételt boríték — Időzített illetékbeszedés

Meghökkentő mesélő

Henderson óvatosan hátralépett egy lépést, s szorosra húzott nyakkendőjét meglazítva meredt a tálcára. – Egy időzített iktató-kazetta – suttogta fojtott hangon, miközben a leltárkrétát gépiesen visszaejtette a zsebébe. – Ha a visszaszámlálás lejár, a benyújtott kérelmet érvénytelennek nyilvánítják, minket pedig átminősítenek elmaradt illetéknek.
Az antikvárius nem osztotta a férfi teóriáját. Megköszörülte a torkát, és ujjbegyével óvatosan megkocogtatta a viaszos boríték szélét. A pecsét nem hideg volt, mint a megszokott méhviasz, hanem kifejezetten meleg, és enyhén szintetikus zsírszagot árasztott. – Ez nem büntetés, Mr. Henderson – állapította meg halkan. – Ez a boríték maga az íróasztal szervizkulcsa. A ketyegés pedig egy belső rugós szerkezeté, amely a csomagolóalagút bejáratát biztosítja.
– Akkor nyissa ki! – sürgette Henderson, miközben szeme sarkából a csarnok árnyékos sarkaiba pillantgatott. – Mielőtt a rendszer úgy dönt, hogy a jelenlétünk túllépi az engedélyezett ügyfélfogadási időkeretet!
Az antikvárius határozott mozdulattal feltörte a fekete pecsétet. A viasz száraz roppanással vált el a papírtól, ám a boríték belsejéből nem egy rézkulcs hullott ki, hanem egy összehajtott, perforált szélű kartonlap. A lap tetején gépelt, szögletes betűkkel a következő felirat állt: *KÖZPONTI TEASZÜNETI ILLETÉK — KÉSZPÉNZFIZETÉS KÖTELEZŐ*.
A ketyegő szerkezet ekkor hirtelen leállt, s az íróasztal szélén lévő rézkapu nyílásából egy apró, fémes csúszda tolódott ki, pontosan a sínpár mentén felcsillanó újabb

zárórekesz felé.

198. XXX/4. A fémes csúszda — Természetbeni illetékfizetés

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson reszkető ujjakkal forgatta fel a zakója zsebeit, de a sárgaréz gombokon és egy darab száraz leltárkrétán kívül semmi készpénzre hasonlító tárgyat nem talált.
– Mennyi az annyi? – suttogta, miközben tekintete kétségbeesetten ugrált a gépelt sorok között.
Az antikvárius közelebb tartotta a kartont az íróasztal sárgaréz lámpájához, és halkan felolvasta a legalsó, alig látható záradékot:
– Három darab hivatalos illetékbélyeg... vagy ennek hiányában egy iktatott eszmei értékkel bíró személyes használati tárgy.
Henderson szeme megvillant, majd teketória nélkül az antikvárius gomblyukában fityegő, csontnyelű nagyítóra mutatott.
– Maga a szakértő. Ez a nagyító egészen biztosan felér egy tisztességes teaszüneti illetékkel.
Az antikvárius egy pillanatig habozott, de a sínpár felől érkező gépies morajlás nem hagyott időt a mérlegelésre. Óvatosan a fémes csúszdára fektette az üveglencsét. A szerkezet mohón beszívta a tárgyat, s a mélyből egy elégedett kattanás, majd egy vékony gőzsugár csapott fel.
A zárórekesz nehéz acélretesze visszahúzódott. A hullámkarton dobozokat szállító tálca nem a zúzóüzem felé lendült meg, hanem halk zümmögéssel egy újonnan feltáruló, sárgaréz szegélyű ajtónyílás felé indult, ahonnan friss papír és pörkölt kávé illata áradt.

199. XXX/5. A mahagóni pihenő — Szabályzat szerinti frissítő

Meghökkentő mesélő

A csikorgó görgősor engedelmesen beljebb tolta a dobozokat a tárva-nyitva álló sárgaréz ajtón. Mr. Henderson és az antikvárius óvatosan lépkedtek a tálca nyomában, ügyelve rá, hogy cipőjük ne akadjon el a padlóba süllyesztett vezetősínekben.

A helyiség nem zúzóüzemre, hanem egy meglepően elegáns hivatali pihenőre hasonlított. Mahagóni lambéria borította a falakat, a sarokban gőzölgő rézkannák sorakoztak, a levegőben pedig csokoládé és friss pörkölésű kávé illata terjengett. Egy bőrberakásos dohányzóasztalon krémes habú csészék várták őket, mintha a bürokratikus gépezet épp az imént vonult volna teaszünetre.

– Úgy tűnik, az illeték megfizetése felsőbb kategóriás ellátást eredményezett – jegyezte meg Henderson, miközben elégedetten dörzsölte össze a tenyerét, és megindult az asztal felé.

Az antikvárius azonban nem a kávét nézte. Figyelmét a szoba közepén álló, polírozott tölgyfa állványra helyezett vendégkönyv kötötte le. A vastag, bőrkötésű kötet lapjai maguktól lapozódtak, s a gépelt sorok alján ugyanaz a számsor ismétlődött.

– Ez nem pihenőhelyiség, Mr. Henderson – suttogta az antikvárius, és megállt az asztalka előtt. – Ez a természetben kifizetett illetékek megőrzője. S a csészékben lévő hab nem tej.

A mahagóni falikárpit mögött ekkor egy nehéz sárgaréz mutató lendült át a következő osztásra.

200. XXX/6. A gyantás csésze — Automata állománybavétel

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz mutató fémes csattanással rögzült a fekete rovátkán, s a mahagóni lambéria illesztéseinél halvány gőzsugár préselődött elő. Mr. Henderson még éppen időben rántotta vissza a kezét: a finom, krémes hab a porceláncsészékben pillanatok alatt áttetsző, kemény gyantává dermedt, magába zárva a felszínén lebegő illatmolekulákat.

– Leltári konzerválás – állapította meg az antikvárius szárazon, miközben az asztalka felé hajolt. – A rendszer nem elfogyasztásra kínálja a frissítőt, hanem elemzésre veszi át a felajánlott mintákat.

A polírozott tölgyfa állványon pihenő bőrkötésű vendégkönyv lapjai felcsattantak, s egy rejtett finommechanikai kar halk kattogással betűzte ki Henderson és kísérője nevét a vastag, merített papírra. A nevek alján apró, számozott sárgaréz rések nyíltak meg a padlóban, hajszálpontosan a cipőik sarka alatt.

– Azt hiszem, a szabályzat szerint a pihenőidő lejárta egybeesik az iktatási eljárás befejezésével – jegyezte meg Henderson, miközben óvatosan egyensúlyozott a keskenyedő parkettaléceken.

A falburkolat egyik mahagóni panelje halk zümmögéssel hátrasiklott. Mögötte nem a várt kijárat tárult fel, hanem egy jéghideg, acélvázas irattári sínrendszer, amelyen apró, belső fénnyel világító rekeszek sora haladt a sötétség felé. A legközelebbi rekesz üveglapján egy még meleg, friss sárgaréz címke fénylett, rajta a két látogató kötelező törzsszámával.

201. XXX/7. A fényes rézcímke — Lejárt szavatosságú látogatók

Meghökkentő mesélő

A világító rekesz megállt előttük, s a kis üvegajtó halk pattanással kinyílt. Az antikvárius megszokott hivatali kimértséggel nyúlt be, hogy kiemelje a rézcímkét, ám a finommechanikai kar megelőzte. Nem papírt adott ki, hanem egy-egy apró, áttetsző gyantapecsétet nyomott Henderson gomblyukára és a könyvkereskedő zakójának hajtókájára.

– Állománybavételi elismervény – morogta Henderson, miközben hiába próbálta lepiszkálni a még meleg gombócolatot. – Vagy egy kifejezetten illetlen leltári jelzés.

A falak ekkor tettek egy határozott, kilencvenfokos fordulatot. A mahagóni lambéria, az asztalka a megdermedt csészékkel és a fém sínrendszer egyetlen lendülettel csukódott össze körülöttük, mint egy precízen megtervezett, szellőzőnyílásokkal ellátott guruló fa doboz. A sötétségben csak a görgők egyenletes duruzsolása hallatszott, amint a dobozt valami láthatatlan emelőszerkezet felfelé továbbította.

Amikor a zár kattant és a doboz oldala lenyílt, a friss levegővel együtt az utcai forgalom zaja is beáramlott. Henderson és az antikvárius egy elegáns, plüssfotelekkel berendezett

kirakatban ültek, merev tartásban, kezükben a kővé dermedt csészékkel.
A kirakat üvegének túlsó oldalán egy kíváncsi járókelő hajolt közelebb, s elmélyülten tanulmányozta az üvegre ragasztott, sárgaréz szegélyű kártyát: „Leltári szám: 308. Hivatali látogatók gyantázott állapotban. Különösen ritka, eredeti példányok – Nem eladó.”
A járókelő elégedetten bólintott, majd továbblépett. A bolt mélyéből ekkor halk, mechanikus ketyegés hallatszott, s a szomszédos polcon egy újabb üres doboz fedele nyílt ki várakozón.

202. XXXI/1. A nyitott fadoboz — Helyszíni állománygyarapodás

Meghökkentő mesélő

A kirakat sárgaréz fényében Henderson és az antikvárius mozdulatlanul őrizték a nekik szánt plüssfoteleket. Bár a gyantapecsét tökéletesen merevvé tette a tartásukat, a tekintetük – amennyire a viaszos bevonat engedte – az utca túloldalán elhaladó villamosra tapadt.
A bolt bejárati ajtaja felett ekkor élesen megcsendült a sárgaréz harang. Egy középkorú, élére vasalt nadrágos úr lépett be a helyiségbe, hóna alatt egy gyanúsan nehéz, csomagolópapírba tekert táskával. Körülnézett a látszólag elhagyatott eladótérben, majd torkát köszörülve közeledett a pulthoz.
– Elnézést kívánok, eladásra hoztam egy hagyatékot! – kiáltotta a csendbe.
Felelet gyanánt a pult mögötti mahagóni falból egy apró, rugós mechanizmus csapódott ki, s egy sorszámozott rézlapocskát lökött a polchoz. A férfi meglepetten felvonta a szemöldökét, de a hivatali beidegződéseknek engedelmeskedve azonnal kinyújtotta a kezét, hogy felvegye a fémlemezt.
Amint az ujjai hozzáértek a rézhez, a padlóburkolat alatt mély, ritmikus kattogás indult el. A szomszédos polcon álló üres fadoboz fedele még feljebb nyílt, s a belső sínrendszer halkan átállította a váltóját a belépő úr cipőjének irányába.
A bolt mélyén, az alig megvilágított hátsó szobában egy régi ingaóra ketyegése hirtelen felgyorsult, s egyetlen, éles ütést mért a fémes csendre.

203. XXXI/2. A mechanikus fogadtatás — Automata értékbecslés

Meghökkentő mesélő

A belépő úr, akit a hivatali fegyelem selymes magabiztossággal ruházott fel, megnyugtató mosollyal vette tudomásul a halk kattogást. Azt hitte, a modernebb antikváriumokban így működik a diszkrét VIP-fogadás: a padlóba süllyesztett rézgörgők nem elnyelni akarják a látogatót, csupán kényelmesen a becsüs asztalához gördítik.

– Különösen kényelmes megoldás – jegyezte meg elégedetten, miközben a cipője alatt finoman megindult a tölgyfaborítás. Hóna alatt szorosabban megszorította a csomagot. – Remélem, a hagyatéki értékbecslés nem vesz igénybe tíz percnél többet. A villamosom pontosan hatkor indul.

A kirakatban ülő Henderson és az antikvárius merev szembogaraik mögött némán figyelték a jelenetet. Szerettek volna kiáltani, hogy a görgős sínpálya nem a VIP-szalonba, hanem a kiállítási állványok alsó szintjére vezet, de a gyantapecsét makacsul zárva tartotta az állkapcsukat.

A padlóból kiemelkedő sárgaréz kar finom megfontoltsággal emelte ki a férfi kezéből a csomagolópapírba tekert táskát, s egy precíz mozdulattal a mellette nyitottan várakozó fadobozba helyezte. A szerkezet nem állt meg: a következő állomás egy automata címkézőfej volt, amely halkan zümmögve mérte fel a belépő úr kabátjának szövetét és vállszélességét.

– Lám, még a kabátomat is eltárolják a tárgyalás idejére – bólintott elismerően az úr, mit sem sejtve arról, hogy a címkéző már a saját gyűjteményi tételszámát gravírozza a gallérja mögötti rézbilétára.

A háttérben, a hátsó szoba sötétjéből egy sárgaréz mechanikus kar nyúlt ki halkan, hegyén egy apró, gőzölgő ecsettel.

204. XXXI/3. A gőzölgő ecset — Leltári kiárusítás

Meghökkentő mesélő

A gőzölgő ecset meleg, átlátszó lakktétele finom, határozott mozdulattal simult a belépő úr nyakára és gallérjára. A férfi lehunyta a szemét, s elégedett sóhajt eresztett ki: szilárdan meg volt győződve róla, hogy a legelőkelőbb antikváriumokban a kényelmi szolgáltatás része a frissítő, aromaterápiás gőzegyenlítés a VIP-ügyfelek számára.
– Igazán figyelmes, valóban méltányolom – mormolta elégedetten, miközben a tölgyfa görgősor halkan megreccsent a talpa alatt, és megindult a belső tér felé.
A sínpálya azonban nem a bőrfotelekkel berendezett tárgyalószalonba kanyarodott. Egyetlen sima, elegáns ívben a kirakatüveg mögötti emelvény felé fordult. A sárgaréz mechanikus karok precíz szinkronban mozdultak: a férfi karjait finoman a törzséhez szorították, a hátát egyenesbe húzták, a gyorsan kötő lakk pedig abban a pillanatban dermesztette mozdulatlanná a magabiztos mosolyt, amikor a szerkezet beillesztette őt a sorba – pontosan Mr. Henderson és az antikvárius közé.
A három alak most tökéletes kompozícióban állt a bársonnyal bevont állványon. A mennyezeti áramszedő kattant egyet, s a kirakatüveg belső felére egy automata rézbélyegző sárga feliratot nyomott: „Dioráma: Hivatali ügyintézés csúcsidőben. Leltári kiárusítás, 50% kedvezmény.”
Az utcán egy elhaladó gyalogos megállt, elismerően bólintott a rendkívül élethű viaszfigurák láttán, majd továbbment. A bolt mélyén ekkor halk, száraz kattanással nyílt ki egy újabb sárgaréz csapóajtó.

205. XXXII/1. A teáscsészék tálcája — Automatizált vendéglátás

Meghökkentő mesélő

A kinyílt sárgaréz csapóajtóból nem újabb mechanikus iktatókar emelkedett ki, hanem egy polírozott ezüsttálca, amin három finom, gőzölgő teáscsésze pihent. A szerkezet meglepő finomsággal emelte a tálcát a kirakatban dermedten álló alakok magasságába, közvetlenül a lakkréteg alá szorult arcok elé.
Mr. Henderson szemei riadtan rezdültek meg a merev maszk mögött. Az antikvárius tehetetlenül próbálta elfordítani a tekintetét, ám a gyorsan kötő védőlakk tökéletes mozdulatlanságra kárhoztatta mindkettejüket. A tálca közepén álló kis réztábla felirata

udvarias pontossággal hirdette: „Munkaközi frissítő a kiállított tárgyak részére”.
Ekkor az utcáról egy elegáns hölgy lépett a kirakatüveghez. Megállt, elismerően végigmérte a három élethűnek tetsző figurát, majd belökte a szalon nehéz tölgyfa ajtaját. A rézcsengő vidáman megcsendült a feje felett.
– Jó napot! Érdeklődnék, hogy a kirakati hivatali életkép darabonként is megvásárolható-e, vagy csak szettben – kiáltotta a látszólag üres helyiségbe, miközben gyanútlanul rálépett a belépőszőnyeg rejtett nyomásérzékelőjére.
A mennyezet alól azonnal gépies, ám szívélyes hang csendült fel:
– Üdvözöljük intézményünkben! Kérjük, maradjon a kijelölt felületen a rendkívüli leltári kedvezmény kiszámításáig.

206. XXXII/2. A selyemfotel kényelme — VIP állománybavétel

Meghökkentő mesélő

A hölgy elégedetten simította meg a szőrmegallérját. A mennyezetből aláereszkedő polírozott sárgaréz karok finom suhogással vették körül, miközben az automata gépies hangja a kiemelt ügyfélstátusz és az ingyenes leltári iktatás előnyeit részletezte.
– Végre egy üzlet, ahol megadják a módját! – jegyezte meg elragadtatva a látogató, miközben a szerkezet porlasztófejei illatos, gyorsan kötő védőlakkot permeteztek a kabátjára. Szentül hitte, hogy ez csupán egy exkluzív textilvédő eljárás, amely a VIP-vendégek kényelmét szolgálja.
Ezzel párhuzamosan a kirakat padlólemeze halkan kattant. Mr. Henderson és az antikvárius, akik még mindig mozdulatlanul álltak a gőzölgő teáscsészék tálcája mögött, zökkenőmentesen elindultak hátrafelé a rejtett sárgaréz síneken. A fal szétnyílt mögöttük, majd finoman bezárult, amint a pódiumuk beérkezett egy elegáns, mahagóniburkolatú hivatali pihenőhelyiségbe.
A kirakatüveg mögötti üres helyre eközben hajszálpontosan begördült az új látogató emelvénye. A hölgy arcára ráfagyott az elégedett mosoly, ahogy a gyorsan szilárduló réteg végleg mozdulatlanságra kárhoztatta legújabb kiállítási darabként.
Az utcán áthaladó járókelők elismerően bólintottak a kirakat frissített életképe előtt,

miközben a pihenőhelyiség sötétjében egy apró réztekercses időzítő kattant egyet.

207. XXXII/3. A mahagóni nyugalma — Szabályzat szerinti pihenőidő

Meghökkentő mesélő

A mahagóniburkolatú pihenőhelyiség sötétjében halk sziszegéssel gyulladtak ki a falikarok sárgás fényei. Mr. Henderson óvatosan megmozgatta a vállát, és megkönnyebbülten tapasztalta, hogy a tálcához rögzítő viaszréteg ebben a hivatali zónában már nem korlátozza a mozgását.

– Vége lenne? – suttogta az antikvárius, miközben feszülten pillantott a szoba közepe felé, ahol egy kárpitozott karosszék és egy gőzölgő teáskanna állt az íróasztalon. – Úgy tűnik, átkerültünk a személyzeti állományba.

– Természetesen – igazította meg a gallérját Henderson, igyekezve visszanyerni az elveszített méltóságát. – A bürokrácia nem pusztítja el a saját kezelőit. Ez a törvényes pihenőidő előírásszerű biztosítása.

Az íróasztal fémfiókja ekkor halkan kikattant. Nem teáskanna-mechanizmus lépett működésbe, hanem egy finoman gravírozott sárgaréz henger, amely lassú kattogással kezdte letekerni a ráerősített keskeny papírszalagot.

– „Üzemi baleset miatti minőségromlás” – olvasta fel akadozva az antikvárius a frissen nyomtatott sorokat, ahogy a helyiségben hirtelen érezhetően csökkenni kezdett a hőmérséklet. – „Értékcsökkentett selejtezés raktári elhelyezéssel.”

A padló alatti fogaskerekek újra nekilendültek, ám ezúttal nem hátrafelé, hanem függőlegesen lefelé indult meg az emelvény. A távolból egy nehéz, vasalt raktárajtó csikordulása visszhangzott.

208. XXXII/4. A leértékelt állomány — Akciós selejtezés

Meghökkentő mesélő

A süllyesztő zökkenővel állt meg a pincei raktár hűvösében, ahol a homályból elnyűtt polcrendszerek és leárazott csecsebecsék sorai bontakoztak ki. Mr. Henderson reflexszerűen porolta le a zakóját, mint aki csak egy rosszul szervezett emeleti átrendezés áldozata lett, míg az antikvárius gyanakvóan méregette a fejük felett csikorgó fémkarokat.

– A selejtezés tisztán bürokratikus kategória – jelentette ki Henderson metsző határozottsággal. – Amennyiben hivatalosan sérültnek minősülünk, alanyi jogon jár a csomagolási biztosítás és az értékálló amortizáció.

A kijelentést halk, sziszegő mechanikus zaj kísérte. Egy rozsdás rézfogó kar nyúlt le a magasból, majd elképesztő precizitással egy piros, neonszínű papírcímkét ragasztott Henderson homlokára: Értékcsökkentett kiárusítás – 70% kedvezmény.

– Micsoda pofátlanság! – horkant fel Henderson, de amikor megpróbálta lekaparni az árcédulát, a szalag melletti automata nyomtató azonnal kinyomtatott egy korrekciót: Megrongált csomagolás, további 10% engedmény.

Az antikvárius óvatosan hátrált egy lépést, de a padlóba épített mérleg azonnal csippant alatta. A falon lévő sárgaréz mutató átlendült a „Szezonális Kiárusítás” mezőbe, miközben a raktári ajtó túloldaláról egy újabb vásárló türelmetlen léptei visszhangzottak.

209. XXXII/5. A kosaras állvány — Akciós átrendezés

Meghökkentő mesélő

A csikorgó raktári ajtó résén át egy rézkampós kordé gördült be, amelyet egy gépies pontossággal mozgó, ruhafogas alakú szerkezet tolt. Mr. Henderson reflexszerűen kihúzta magát, miközben a homlokán feszülő piros árcédula finoman megzörrent.

– Amennyiben az új vevő nem állami közület képviselője, a tranzakció érvénytelen – suttogta fojtottan, és megragadta az antikvárius kabátujját, hogy a kiárusított teáskészletek és elszíneződött selyemernyők árnyékába húzódjon.

Az antikvárius azonban nem a kordét figyelte, hanem a polcrendszer alján húzódó, sárgaréz csövekből álló futószalagot. A csövekből halk sziszegéssel gőz szivárgott, és a mechanikus leltározó karok elkezdték egymás után a legalsó polcra söpörni a nyolcvan százalékkal leértékelt tárgyakat. A mérleg szünet nélkül csippant.

– Ha a nulláig leáraznak bennünket, átkerülünk a szállítási veszteség rovatba – jegyezte

meg az antikvárius szárazon, miközben kipillantott a kosaras állványok mögül.
A kordét toló szerkezet megállt a süllyesztő alján, és egy széles, bársonnyal bélelt gyűjtőládát nyitott ki. A falon lévő mutató hirtelen megugrott: a „Tételcsoportos kiárusítás” felirat gyulladt ki. A raktár mélyéből ekkor egy nehéz, fémes csattanás visszhangzott, mintha egy óriási bélyegző csapódott volna le a szomszédos folyosón.

210. XXXII/6. A lila nyomdatömb — Csoportos átminősítés

Meghökkentő mesélő

A csattanás dörrenése még el sem ült a csarnokban, amikor a szomszédos sínpáron egy nehéz, bronzfejű nyomdatömb emelkedett a magasba. A friss, lilás tintaszag azonnal betöltötte a folyosó hűvös levegőjét.
Mr. Henderson óvatosan kibújt a kiárusított teáskészletek árnyékából, és döbbenten látta, hogy a bélyegző nem a padlót, hanem a közeledő kosaras állvány oldalát csapta meg. A „CSOPORTOS TÉTEL – TÖMEGES LEÉRTÉKELÉS” felirat még lassan csöpögött a polcok fémrácsán.
– Úgy tűnik, a rendszer megszüntette az egyéni elbírálást – suttogta az antikvárius, és megszorította a saját zakója hajtókáját, ahová egy apró, rézkarral hajtott csipesz máris egy sárga kísérőjegyet tűzött. – Mostantól nem két különálló személyként, hanem együttes szállítmányként szerepelünk a nyilvántartásban.
A sárgaréz csövekből álló futószalag erre válaszul hirtelen irányt váltott. A zörgő rácsok mögül egy nehéz, dróthálós rekesz csúszott ki, amelynek az alján puha, de kissé dohos filcborítás húzódott. A kordét toló ruhafogas szerkezet lendületesen feléjük fordult, miközben a vállfáiból kiálló karok finom, sürgető mozdulatokkal terelték őket a nyitott rekesz felé.
– Ha most belépünk abba a kosárba, a könyvelés végleg lezárja a tételt – figyelmeztette Henderson, miközben hátráló lépése egy gőzzel teli szelepnek ütközött.
Az antikvárius azonban a csikorgó futószalag mögötti falra mutatott, ahol egy rézkeretes kémlelőnyílás mögött halk, ütemes kattogással egy újabb, feliratozatlan süllyesztőajtó lassan lefelé kezdett gördülni.

211. XXXII/7. A névtelen süllyesztő — Gyorsított állományvizsgálat

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius nem teketóriázott. Kihasználva a gőzszelep hirtelen sziszegését, megragadta Henderson kabátujját, és a lefelé gördülő, névtelen csapóajtó rése alá vetette magát. Henderson komótosabb alkat volt, de a mögöttük fenyegetően terpeszkedő drótkosár láttán meglepő fürgeséggel csúszott be a szűk nyíláson, közvetlenül a fémlap csattanása előtt.

A süllyesztő mögött nem mélység, hanem egy keskeny, zöld posztóval bélelt folyosó fogadta őket. A sárgaréz szellőzőnyílásokból hűvös, szegfűszegillatú levegő áramlott, s a csarnok zakatolása egy csapásra tompa morajlássá halkult.

– Szerencsére az adminisztráció lassabb, mint a mechanika – jegyezte meg Henderson, miközben kiegyenesedett, és megpróbálta porolgatni a könyökét.

Ekkor azonban halk villanással apró rézfény világította meg a zakójuk hajtókáját. A sárga kísérőjegyek sarka magától lepergett, s a helyükön felbukkanó új, lila bélyegzés már nem árengedményt, hanem feladatkört jelölt: „IDEIGLENES LELTÁRELLENŐR”. A falból kiálló finom sárgaréz karok nem taszították őket tovább, hanem tisztelettudóan egy rézbevonatú nagyítót és egy apró megfigyelőfüzetet nyújtottak feléjük.

Az antikvárius gyanakodva vette át a bőrkötésű füzetet, melynek első oldalán a saját kézírásukkal állt a feljegyzés, noha még egyetlen betűt sem írtak bele.

– Úgy látszik, előléptettek bennünket – mondta halkan, miközben a folyosó végén egy selyemfüggönnyel borított kémlelőablak lassan felemelkedett, feltárva az alant elterülő, végtelen polcrendszert.

A sötétben valahol egy nehéz igazolványbélyegző kattant, és egy halk sípszó jelezte a következő műszak kezdetét.

212. XXXII/8. A lencse torzítása — Hivatali terepszemle

Meghökkentő mesélő

Henderson türelmetlenül megtörölte a rézbevonatú nagyító lencséjét a kabátja szélével, majd a selyemfüggöny mögötti kémlelőablakhoz lépett. Odalent, a végtelenbe nyúló csarnok homályában automatizált gyűjtőkordék keringtek a polcsorok között, ritmikus ketyegéssel szállítva a dobozokat.

– Ha már ellenőröknek minősítettek, legalább lássuk, mit kell néznünk – morogta az antikvárius éles, fanyar hangon, és a korlátnak támaszkodva a mélybe irányította a lencsét.

A vastag üveg mögött a raktári tételek képe váratlan torzulásba csapott át. A nagyító fókuszában a leértékelt apróságok nem tárgyakként, hanem apró, papírból hajtogatott kishivatalnokokként látszottak, akik lázas sietséggel pecsételték a saját miniatűr irataikat. Henderson gyanakodva kapta fel a bőrkötésű füzetet. Ahogy belélapozott, egy finom acélsodrony megrándult a talpuk alatt, s az alant húzódó egyik polcsor nehéz zökkenéssel odébb csúszott, elzárva az egyik kordé útját.

– Ne lapozzon céltalanul! – szisszent fel az antikvárius, miközben a hajtókáján lévő lila pecsét halványan izzani kezdett. – Ez a füzet nem feljegyzéseket vár, hanem a lenti mechanika kormányszerkezete.

Mielőtt visszatették volna a szerszámokat a tartókra, a padló zöld posztója éles kattanással megbillent, s a szellőzőből hirtelen hideg, viaszszagú huzat csapott fel.

213. XXXII/9. A megfigyelőhíd — Terepi koordináció

Meghökkentő mesélő

A kibillent fapadló megállíthatatlanul megcsúszott alattuk, s mielőtt Henderson bármibe megkapaszkodhatott volna, mindketten egy meredek, sárgarézzel bélelt csúszdára huppantak. A viaszszagú légáramlat fülsiketítő süvítéssel repítette őket lefelé, míg végül egy keskeny, rácsos megfigyelőhídon landoltak, amely közvetlenül a gigantikus polcrendszerek felett lebegett.

Odaát, a nyikorgó fémhidak hálójában csövek sora futott, amelyekből apró, feltekert papírlapok potyogtak ki ritmikus időközönként. Az antikvárius óvatosan felemelkedett, megtörölte megtépázott zakóját, majd a korláton átpillantva elégedetlenül mérte fel az új magasságot.

– Úgy tűnik, átléptünk az elméleti szintről a terepi felügyeletbe – jegyezte meg fanyarul,

miközben cipője orrával megkocogtatott egy öntöttvas táblát. A felirat szűkszavú volt: „Központi Ellenőrző Folyosó – Kizárólag érvényes leltári számmal rendelkező személyzetnek.”

Henderson gyorsan belenézett a bőrkötésű füzetbe, ám az oldalak rajzai átalakultak: a korábbi tervrajzok helyén most a saját megfigyelőhídjuk metszete látszott. Ahogy ujjával gyanakodva végigkövette a híd szélét jelölő vonalat, a talpuk alatti rácsos padló éles, fémes csikordulással megnyúlt a homályos csarnok közepe felé. Odalent a papíremberkék egyszerre hagyták abba a pecsételést, és miniatűr réztávcsöveiket kivétel nélkül felfelé irányították.

A híd túlsó végét elnyelő sötétségből ekkor egy nehéz, rézveretes gyűjtődoboz bukkant elő, amelynek nyílásából fémhangú kattanással vörösre izzott szalag indult meg feléjük.

214. XXXII/10. A vitrin mechanikája — Befejezett leltár

Meghökkentő mesélő

A vörösen izzó fémcsík nyikordulva tekerőzött Henderson cipőjének orrához. A férfi előrehajolt, hogy kiolvassa a frissen beégetett karaktereket, meggyőződve róla, hogy a terepi koordináció újabb hivatali utasítást hoz a számukra.

– Lássuk csak, hová osztottak be bennünket – mormogta, miközben a bőrkötésű füzetet a hóna alá csapta.

Az antikvárius megszokott kimértségével igazította meg pápaszemét, ám ahogy a szalag szövegére pillantott, szemei kissé kitágultak. A betűk nem iktatószámokat formáztak, hanem az ő saját, negyven évvel ezelőtti kézírásának pontos másolatát. A felirat így szólt: „Működő mechanikus látványosság: A bürokrácia örökmozgója. Ára: hat ezüst korona.”

Mielőtt Henderson bármit kérdezhetett volna, a rézveretes gyűjtődoboz fedele halk szisszenéssel felpattant. Nem mechanikus karok nyúltak ki belőle, csupán egy finom, bársonyozott csipesz, amely precíz mozdulattal eladási bárcát tűzött az antikvárius hajtókájára, Henderson kabátjára pedig egy apró réztáblát csavarozott.

A megfigyelőhíd ekkor váratlanul tizenöt fokot dőlt, s a két férfi méltóságteljesen lecsúszott a tátongó nyílásba. A zuhanás alig tartott egy pillanatig; puhán landoltak egy bordó bársonypárnán.

Odakint, a csendes antikvárium félhomályában egy nagy, csiszolt üvegbúra borult föléjük. Henderson döbbenten nézett fel: a bolt pultján álltak, miniatűr figurákként. Egy ismeretlen kéz felnyúlt a tölgyfa talpazathoz, s halk kattanással felhúzta a sárgaréz kulcsot. Odalent a papíremberkék újra ritmikus pecsételésbe kezdtek, míg felettük a megfigyelőhíd lassan keringeni kezdett a vitrin zártságában.
A pult szélén, az üvegbúra tőszomszédságában ekkor halk csikordulással felpattant egy fekete lakkozott doboz fedele, s a száraz levendula illatával együtt egy fémhangú zenedoboz dallama kúszott ki belőle.

215. XXXIII/1. A csiszolt üvegbúra — A miniatűr automaták

Meghökkentő mesélő

A rézkilincs halkan kattant, ahogy az antikvárium nehéz tölgyfa ajtaja belendült. Az utcáról hűvös szél söpört be, magával hozva az eső áztatta macsakakövek szagát, amely elvegyült a bolt belső, patinás levendulaillatával. A helyiségben látszólag nem tartózkodott eladó, csupán a fekete dobozból áradó lágy, üveges csilingelés töltötte ki a csendet.
Az új látogató gyanútlanul lépett a csiszolt pult felé. Kalapját megbillentette, majd kíváncsian hajolt a nagy üvegbúra fölé, amelyből a finom szerkezet halk kattogása szűrődött ki. Odabent, a bordó bársonypárnán két parányi, feltűnően élethű figura állt. Az egyik elegáns pápaszemét igazgatta, míg a másik feszülten szorongatott egy apró bőrkötésű füzetet.
– Rendkívüli mívesség – mormogta a vásárló, és közelebb hajolt, hogy megcsodálja a miniatűr papíremberkék szabályos, ritmikus pecsételését.
Az üvegbúra belsejében Henderson pánikszerűen integetni próbált, de a vastag, torzító üveg minden kétségbeesett mozdulatát finom, szaggatott mechanikus gesztussá szelídítette. A látogató elismerően bólintott: a figura karjának apró rezdülései a legkiválóbb órásmesterek precizitását idézték. Az antikvárius hajtókáján lévő eladási bárcára pillantva a férfi elégedetten nyúlt a tárcájáért.
A pult sarkában ekkor egy sárgaréz dobozból halk, reszelős kattanás hallatszott, s egy

frissen nyomtatott, üres leltári ív csúszott ki a fa talpazat alól.

216. XXXIII/2. A garancialevél pecsétje — Önrendelkező tranzakció

Meghökkentő mesélő

A vásárló elégedett csettintéssel csúsztatott egy fényes ezüstpénzt a pult szélébe épített, finom rézkarcolatú nyílásba. Az érme nem csörrent meg a doboz alján; ehelyett mély, ritmikus fogaskerék-muzsika indult meg a tölgyfa pult belsejében.

Az üvegbúra alatt a bársonypadló halk zökkenéssel megbillent. Henderson a kapaszkodót keresve akaratlanul is a miniatűr számlatömbre tenyyelt, mire a csuklójára rögzített finommechanikus kar azonnal lecsapott. A pici lila pecsét tökéletes kör alakban nyomódott a papírra, érvényesítve az adásvételi elismervényt.

A vásárló elbűvölve figyelte az előadást. Meggyőződése volt, hogy a bolt legújabb, pazar VIP-szolgáltatásáért fizetett: egy olyan önműködő vitrinért, amely a vételár átvételekor a vevő tiszteletére azonnal kiállítja a saját garancialevelét. Az antikvárius hiába próbálta elrántani a karját, a rézsíneken futó apró talapzat lassan a búra hátoldala felé forgatta őket, miközben a szerkezet ütemesen csattant egyet-egyet.

Ekkor a pult alatt egy vörös selyemmel bélelt doboz tolódott ki halk szisszenéssel, s a csiszolt üvegbúra lassan emelkedni kezdett a magasba.

217. XXXIII/3. A bársony bélés — Csomagolt ügyfélélmény

Meghökkentő mesélő

A vásárló elégedett hümmögéssel nyúlt a kiemelkedő vörös dobozért. A csiszolt üvegbúra teljes magasságában állt meg a pult felett, teljesen szabad utat engedve a gondos vevő vastag ujjainak. Henderson megpróbált hátraarcot vágni a bársonypadlón, ám a miniatűr talapzat finom rugós mechanizmusa szorosan rögzítette cipője talpát a fémsínhez.

– Egészen lenyűgöző, ahogy a kis figurák a meglepetést és a pánikot mimikálják –

jegyezte meg a látogató elragadtatva, miközben két ujjal óvatosan kiemelte a tölgyfa állványt az antikváriussal és Hendersonnal együtt. – A modern precíziós mechanika igazi csodája, hogy még a zakók redői is a pillanatnyi rémület dinamikáját követik!

Az antikvárius torkából csupán egy apró, fojtott szisszenés tudott kibukni, amint a doboz puha selyme körbefogta apró alakjukat. A vásárló szilárdan hitte, hogy a VIP-szolgáltatás csúcsaként az automata nemcsak kiállította a garancialevelet, hanem maga csomagolta be a megvásárolt, önműködő asztali díszkészletet. Az ügyfél a dobozt egyetlen elegáns mozdulattal a keményfalú bőröndjébe csúsztatta.

A táska fedele halk, fémes kattanással záródott le felettük. Odabent koromsötétség támadt, s csupán a polírozott marhabőr nehéz illata maradt. Aztán a bőrönd kívülről mély, ritmikus léptek ütemére ringani kezdett az ismeretlen utca felé.

218. XXXIII/4. A ringó sötétség — Zártosztályú utaztatás

Meghökkentő mesélő

A ringás ritmikus volt és fojtogató, akár egy túlhúzott ingaóra kiszámítható kilengése. A marhabőr nehéz illata és a selyembélés szintetikus melege teljesen kitöltötte a parányi teret, ahol Henderson és az antikvárius szorosan egymásnak feszülve próbáltak lélegzethez jutni.

– Hol vagyunk? – sziszegte Henderson, miközben fémre rögzített cipősarokig zsibbadt a lába.

– Haladunk – préselte ki a fogai között az antikvárius, vigyázva, nehogy az arcizma túlságosan megmozduljon. – A vásárló... hazavisz. Egy privát gyűjteménybe.

Ez a gondolat némi megnyugvással töltötte el őket. Egy tehetős műgyűjtő szalonja mégiscsak méltóbb környezet lett volna, mint a hivatali süllyesztő. Egy elegáns mahagóni asztal, egy polírozott üvegbúra, ahol vasárnaponként teázó úriemberek csodálják a precíziós kézművesség remekeit. Henderson már szinte látta maga előtt a szőnyegeket.

A léptek zaját hirtelen felváltotta egy fémes visszhang. A bőrönd egyetlen lendületes ívben lefelé zudult, majd csikorgó, kemény felületen landolt. A zár kattant.

A felnyíló fedél mögött nem kandallótűz és konyakosüvegek várták őket. Vakító, jéghideg neonsugárzás zúdult a sötétség helyére. Odakint egy hatalmas, fehér gumikötényes alak hajolt a doboz fölé, jobb kezében egy túlméretezett finommechanikai műszerész-csipesszel és egy flakon gépolajjal.
– Lássuk a csuklópontok holtjátékát – mormogta a figura, és a csipesz hideg acélhegye megérintette Henderson nyakát.

219. XXXIII/5. A műszerész műhelye — Kötelező szervizperiódus

Meghökkentő mesélő

A csipesz acélja jeges volt, de Henderson meg sem rezzent; tudta, hogy egyetlen rándulás leleplezné az élő szövetet. A gumikötényes férfi hümmögve csavart egyet a fecskendő alakú olajzón, és egyetlen sűrű, nehéz cseppet eresztett Henderson kulcscsontjára.
– A csuklóízületek szárazak, de a rugóacél még rugalmas – mormogta a szervizes, majd egy apró sárgaréz kalapáccsal finoman megkocogtatta az antikvárius mellkasát.
Az antikvárius bent tartotta a lélegzetét, miközben a férfi egy számlapos tolómérővel lemérte a bordái közti távolságot. A megnyugtató diagnózis helyett azonban a szaki elégedetlenül csóválta a fejét. A szállítási garancia értelmében a használt automatákon el kell végezni a kötelező ötszáz órás főjavítást: a belső fogaskerekek gőzölős savtalanítását és a teljes keringésmentesítést.
– Átnézzük a belső átvitelt – nyúlt a férfi egy csillogó, szívószál vastagságú rézcsőért, ami egy bugyborékoló, zöldes folyadékkal teli tartályból állt ki.
Henderson szeme tágra nyílt, ahogy a cső lassan a szája felé közelített. Az antikvárius tehetetlenül oldalra pillantott, és a műhely mélyén megpillantott egy hatalmas, felcímkézett acélállványt, amelyen tucatnyi hasonló, elnémult alak pihent – mindegyikük homlokán egy frissen beütött, négyjegyű sorozatszám ragyogott.

220. XXXIII/6. A szervizciklus vége — Kényszerített állományfrissítés

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz cső hűvös pereme már Henderson alsó ajkát érintette, amikor a műszerész mozdulata hirtelen megtorpant. Koponyája mélyén tompa, fémes koccanás hallatszott, mintha egy túlfeszített spirálrugó ugrott volna át a fogaskoszorún.
– Karbantartó egység üzemideje lejárt – recsegte a férfi torka, bár a szájpadlása és az ajkai tökéletesen mozdulatlanok maradtak.
A szaki keze a levegőben dermedt, a zöldes folyadékkal teli tartály veszélyesen megremegett a szorításában. Az antikvárius tágra nyílt szemmel figyelte, ahogy a szerelő arcán a műbőr feszessége megszűnik, és mint a kiszáradt viasz, hajszálvékony repedésekre oszlik a szájszegletnél.
Egy mennyezeti sínen gördülő, vaskos pneumatikus kar csapott le a magasból. Pincérszerű eleganciával ragadta meg a műszerész gumiköténye s gallérját, miközben egy beépített számozófej éles, száraz csattanással beütötte a homlokára a 4093-as sorozatszámot. A kar szisszenve emelte a magasba a tehetetlen alakot, majd precízen beillesztette az acélállvány legfelső polcára, a többi elnémult szerelő automata közé.
Sírkerti csend telepedett a műhelyre. Henderson és az antikvárius továbbra is mozdulatlanul ültek a szervizasztalon, nem merve levegőt venni. Ekkor a munkaasztal alatti rejtett szalag halk berregéssel megindult, s a két elfeledett figurát lassan elkezdte kigördíteni a kirakat felé.
A küszöbön egy elhagyott, sárgaréz felhúzókulcs hevert, amely ütemesen ketyegett a hideg padlón.

221. XXXIV/1. A kirakat üvege — Kiállított mintadarabok

Meghökkentő mesélő

A futószalag halk nyöszörgéssel zökkent egyet, s a két férfi kiszabadult a műhely fojtogató olajszagából. A kirakat tágas, bársonnyal bélelt talapzatán álltak meg,

közvetlenül a vastag üvegtábla mögött, ahonnan pazar kilátás nyílt a ködös utca túloldalára. A mennyezeti reflektorok automatikusan felizzottak felettük, meleg, sárgás fényt árasztva megdermedt alakjukra.

– Ha egyetlen izmunk sem rándul, kimagasló minőségű szoborcsoportnak néznek bennünket – suttogta alig mozduló ajakkal Henderson, miközben elkeseredetten küzdött a pislogási kényszerrel.

Az utcán ekkor megtorpant egy elegáns, kalapos úr. Megigézve bámult be a kirakatüvegen keresztül, egyenesen Henderson merev tekintetébe. Zsebéből apró rézpálcát húzott elő, amellyel hármat koppintott az üvegre. A talapzat alatt lapuló mechanika erre azonnal reagált: halk muzsika kíséretében Henderson jobb karja magától felemelkedett, és túlzó, gépies udvariassággal kalapot emelt a csodálkozó járókelőnek.

Az antikvárius rémülten tapasztalta, hogy a saját térdei is ritmikus hajlongásba kezdenek a padlóba épített rugók hatására. A kalapos vásárló elégedetten bólogatott, majd elégedett mosollyal benyúlt a tárcájába.

A kirakat melletti keskeny résen egy finom kidolgozású rézkar nyúlt ki, s piros selyemszalagra fűzött, eladási pecséttel ellátott címkét akasztott az antikvárius gomblyukára.

A sarkon túl egy gőzhajtatású csomagszállító kocsi lassított fel, fémes csikorgással.

222. XXXIV/2. A vásárló műhelye — Azonnali főjavítás

Meghökkentő mesélő

A csomagszállító kocsi fémes rámpája csikordulva ereszkedett a járdára, s két egyenruhás rakodó emelte le a kirakat talapzatát a rajta meredten álló párossal együtt. Henderson és az antikvárius úgy lebegtek át a hűvös utcai levegőn, mint két drága, frissen viaszolt kiállítási darab. A raktér sötétjében a zár kattanása sziszegő gőzzel keveredett, jelezve, hogy a tranzakció sikeresen lezárult.

– Úgy sejtem, a szállítási garancia nem terjed ki a fulladásra – sziszegte Henderson a fogai között, miközben a döcögő kocsi padlóján igyekezett megőrizni a kalapemelő automata természetellenes pózát.

– Hallgasson! Ha most megszólal, még a végén selejtes áruként visszaküldenek minket a

szervizbe – morogta az antikvárius, miközben a gomblyukán fityegő piros címke minden zökkenőnél a mellkasának verődött.
A kocsi hamarosan megállt, s a rácsos ajtó kitárult. A kalapos úr privát műhelyének fényesre lakkozott parkettáján landoltak. A vásárló büszkén járta körbe az új szerzeményeket, miközben vastag nagyítólencsét illesztett a szeméhez.
– Pompás mechanika, bár a homlokpántnál kellemetlen nedvesség szivárog – állapította meg a tulajdonos, miután megtapogatta Henderson izzadságcseppjeit. – Nyilvánvalóan hűtőfolyadék-vesztés. Azonnali főjavítást és konzerválást igényelnek.
A férfi egy gombnyomással üzembe helyezte a szerelőasztalt, amely felől lassan kigördült a rozsdátlanító savval és forró viasszal teli tálca.

223. XXXIV/3. A szervizcsipesz — Belső üzemzavar

Meghökkentő mesélő

A forró viasz szaga szinte azonnal betöltötte a lakkozott padlójú műhelyt. Henderson kétségbeesetten próbált nem pislogni, miközben a gyűjtő a tálca széléről felemelt egy hosszú, hajlított acélcsipeszt. Az antikvárius mozdulatlanul, oldalvást leskelődött: a forró viasszal teli edény pontosan a cipőjük orránál párolgott, és félő volt, hogy a legkisebb akaratlan mozdulatuk is a feltételezett „tömítéscsere” azonnali megkezdését vonja maga után.
A tulajdonos közelebb lépett, s óvatosan leeresztette a szemére illesztett nagyítólencsét Henderson homlokáig. Ám mielőtt a hideg fém hozzáérhetett volna a nedves bőrhöz, a levegőben forgó kéz hirtelen megtorpant.
Egy apró, fém alkatrész fémes pattanása törte meg a műhely csendjét.
A gyűjtő mellkasából tompa, száraz recsegés hallatszott, mintha egy túlfeszített rugó pattant volna el a bordái mögött. Szemei tágra nyíltak, de a pupillái teljesen mozdulatlanná dermedtek. A műszerész jobb karja egyetlen szaggatott rántással a magasba lendült, a csipesz kihullott a ujjai közül, és pontosan a gőzölgő viaszos tálcába csobbant.
– Rendszerhiba… – nyögte ki a férfi gépies, akadozó hangon, miközben a nyakán húzódó finom varrat mentén apró, sárgás olajcsepp szivárgott elő. – Kötelező leállás… karbantartó karbantartása… folyamatban.

Henderson és az antikvárius lassan kiengedték a bent tartott levegőt. A vásárló, aki az imént még szervizre szoruló automatáknak tekintette őket, most maga állt mereven a műhely közepén, mint egy elakadt fogaskerekű falióra.
A sarokban lévő rézcsőből hirtelen ütemes, magas csipogás hallatszott, s az ajtó feletti jelzőlámpa vörösen lüktetve kigyulladt.

224. XXXIV/4. A hivatali pihenő — Bürokratikus menedék

Meghökkentő mesélő

A vörös fénytörés ütemes ritmusra festette bíborra a műhely alkatrészeit. Henderson óvatosan oldalra lépett, miközben gyanakodva figyelte a leállt gyűjtőt. Az antikvárius szaggatott mozdulattal intett, hogy kövesse, s óvatosan kikerülték a forró viaszos tálcát.
– Belső szervizutasítás érvényben – harsant fel egy gépies hang a rézcsőből, s a műhely főbejárata elé nehéz, acélból készült biztonsági rács gördült le. – A hibás egység eltávolításáig a cserealkatrészek lépjenek a kijelölt várakozóhelyiségbe.
A padlólemezek vibrálni kezdtek, s a helyiség hátsó falán halk szisszenéssel feltárult egy kivilágított, selyemkárpitos fülke. Az antikvárius szeme megcsillant a megkönnyebbüléstől, amikor meglátta a fülke feletti réztáblát: „Hivatali pihenő – Illetékeseknek és iktatandóknak.”
– A bürokrácia szentélye! – suttogta az antikvárius megbicsakló hangon. – Ott a szabályzat megvéd bennünket a karbantartóktól.
Gyors léptekkel besurrantak a hívogató, meleg fülkébe. Az ajtó azonnal bezárult mögöttük, kirekesztve a műhely vörös vészfényeit. A pihenőasztalon két gőzölgő teáscsésze és egy apró, sárgaréz csengő várt rájuk. Henderson épp kiengedte volna a levegőt, amikor a falon lévő szellőzőből halk, fémes kattanás hallatszott, s az asztal alól egy polírozott szorítókar emelkedett ki lassan a bokájuk felé.

225. XXXIV/5. A réztű szúrása — Mintavételi eljárás

Meghökkentő mesélő

Henderson reflexből megragadta a teáscsészét, és felpattant a selyemfotelből, de a padlózatból kiemelkedő szorítókar nem törte el a bokáját. Ehelyett méltóságteljes kattanással ráidomult a csizmája szárára, pontosan úgy, mint egy túlbuzgó szobalány, aki a cipőfűzőt próbálja megigazítani.

– Belső rögzítés aktív. Iktatási díj kiszabása folyamatban – zúgta a fülke mennyezetén lévő sárgaréz tölcsér.

Az antikvárius lábát egy másik polírozott pofa kapta el. Megpróbált udvariasan mosolyogni, miközben a gőzölgő teáját egyetlen nyeléssel eltüntette, hogy legalább az itala biztonságban legyen.

– Ez csupán szigorú, ám szakszerű formalitás, drága barátom! – nyögte ki az antikvárius. – A hivatal elvárja a mozdulatlanságot az állománybavétel idejére.

Az asztal lapja hirtelen középen szétnyílt, s a kiáramló sárgaréz gőz mögül egy vaskos, bőrkötésű főkönyv emelkedett ki. A lapjait egy apró, rézujjakban végződő mechanikus kar kezdte sebesen pörgetni. A szerkezetet azonban nem a nevük vagy a származásuk érdekelte: a könyv gerincéből hajszálvékony acéltű ugrott elő, s egyenesen Henderson kabátjának hajtókája felé lendült.

Mielőtt a tű szövetmintát vehetett volna, a fülke háttámlái mögött mély hidraulikus morajlás támadt. A fotelek a rögzített párossal együtt hátrafelé dőltek, s a váratlanul kitáruló csúszda elnyelte őket a sötétségben, ahol rézből öntött iktatófiókok végtelen sorai ketyegtek.

226. XXXIV/6. Az iktatófiókok mélye — Osztályozott landolás

Meghökkentő mesélő

A csúszda nem a semmibe vezető szakadék volt, hanem egy rendkívül alaposan megtervezett, polírozott filccel bélelt lejtő, amely szelíden lassította le az alázuhanókat. Henderson és az antikvárius kifejezetten puha, bársonyozott gyűjtőkosárba érkeztek. Körülöttük mennyezetig érő, ketyegő rézfiókok sora magasodott, s a szűk folyosókon apró, mechanikus sínkocsik gurultak oda-vissza, kintlevőségi kimutatásokat és bélyegzőpárnákat szállítva.

– Látja, barátom? A hivatal sosem hagyja cserben az elkötelezett ügyfeleket – porolta le a kabátját az antikvárius, miközben elégedetten szemlélte a rendszert. – Ez a süllyesztő csupán a VIP-vendégek gyorsított átirányítása. A bürokrácia nem büntet, csupán prioritás szerint csoportosít.

Henderson bizonytalanul igazította meg a nyakkendőjét. A gyűjtőkosár alja ekkor finoman megdőlt, s a sínpályáról kiemelkedő sárgaréz kar szertartásosan nyújtott feléjük egy-egy selyemszalaggal átkötött iktatómappát. A dokumentum borítóján aranyozott betűk hirdették a kiemelt státuszú ügyfeleknek járó mentességet.

Az antikvárius megkönnyebbülten nyúlt a mappa után, ám amint a szalagot eloldotta, a papírlapok közül apró, hűvös tapintású fémkampó pattan elő, és ruganyosan ráragadt a csuklójára. Ugyanekkor a folyosó végén lévő iktatófiók csapódott ki, s a sötét mélyéből egy vékony, krémszínű szalag kezdett tekerőzni feléjük.

227. XXXIV/7. A krémszínű mérőszalag — Mechanikus tizedesosztályozás

Meghökkentő mesélő

A krémszínű szalag meglepő rugalmassággal tekeredett az antikvárius bokája köré, majd apró, fémes kattanások kíséretében skálázni kezdte a fizikai kiterjedését. Nem volt ebben semmi erőszak, csupán a legszigorúbb logisztikai gondosság.

– Látja, Henderson? Ez az automatizált iktatási protokoll! – újságolta lelkesen az antikvárius, noha a csuklóján lévő kampó miatt kénytelen volt fura, féloldalas szögben tartani a karját. – Felmérik a térfogatunkat a megfelelő méretű tárolórekesz kiválasztásához.

Henderson a saját cipőjét próbálta kihúzni a bársonybélés hirtelen meglágyult gubancából, ám ekkor a sínpályáról két újabb sárgaréz csipesz nyúlt ki. A mechanikus ujjak szertartásos alapossággal kigombosták a zakóját, majd kiemelték a zsebéből a töltőtollát és egy csomag elfelejtett mentolos cukorkát. A tárgyakat azonnal egy „Melléklet” jelzésű apró csillébe dobták.

A krémszínű szalag ekkor feszesen megrándult, s a folyosó végén magasodó, óriási iktatószekrény legfelső fiókja nyikordulva feltárult. A gyűjtőkosár sínjei megemelkedtek,

és a szerkezet simán, mint egy gördülékenyen futó fióknyelv, betolta őket a papírszagú, sötét mélybe.
A fiók mögöttük zökkenve záródott be. A mennyezetről lelógó apró rézlámpák fényében jól látszott, ahogy a válaszfalak lassan préselődnek feléjük. A fejük felett egy piros tussal átitatott, hatalmas gumihenger kezdett halk ketyegéssel forogni.

228. XXXIV/8. A tushenger pecsétje — VIP-próbaidőszak

Meghökkentő mesélő

A piros tushenger méltóságteljes lassúsággal ereszkedett alább. Henderson megszorította zakója hajtókáját, és szorosan lehunyta a szemét, felkészülve a bürokratikus végítélet legrosszabb formájára. Az antikvárius viszont még ebben a szorult helyzetben is bizakodóan pislogott a ketyegve gördülő hengerre.
– Ne aggódjon, barátom! – suttogta szaggatottan az antikvárius. – A hivatalos iktatás mindig védelembe veszi a lajstromba vett feleket!
A gumihenger gördülékenyen végigsimított mindkettőjük homlokán. Nem fájt; csupán a nedves tus hűvös, áporodott szaga terjedt szét, miközben a nagy, nyomtatott betűk rányomódtak a bőrükre. A fiók alja ekkor váratlanul megbillent, s egy rugós mechanizmus finoman visszatolta őket a vakító fényre.
Egy ragyogóan megvilágított üvegvitrinben kötöttek ki, a csarnok főbejárata mellett. Henderson megtörölte a homlokát, ám a felirat letörölhetetlenül ott virított mindkettőjükön: *PRÓBAIDŐS VIP-MINTADARAB*.
Az üveg túloldalán egy új látogató állt, és megelégedetten bólintott a friss gumipecsét láttán. Úgy vélte, a szigorú iktatási folyamat csupán a prémium minőségbiztosítás része. Szórakozott mosollyal bedobott egy fényes rézgarast a vitrin alatti nyílásba. A dobozban halk zenedoboz-muzsika csendült fel, s a két férfi lába önkéntelenül elkezdte járni a gépies üdvözlőtáncot.
A szomszédos szekrény mélyén ekkor éles kattanással nyílt ki egy újabb, teljesen üres fiók.

229. XXXV/1. A rézgaras ára — Szabványosított látogatófogadás

Meghökkentő mesélő

A zenedoboz fémes, csilingelő dallama gépies pontossággal diktálta a ritmust. Henderson és az antikvárius merev mosollyal az arcukon, összehangolt léptekkel hajlongtak a csiszolt üvegbúra mögött. A homlokukon lévő friss tus még át sem száradt, de a hivatali protokoll nem ismerte a száradási idő fogalmát.

Az üveg túloldalán álló látogató elégedetten igazította meg a kalapját. Látva a vitrinben bemutatott mintaszerű engedelmességet, teljes bizonyossággal könyvelte el magában: a csarnok a legmagasabb szintű VIP-ellátásban részesíti az érkezőket. Amikor a szomszédos szekrényből éles kattanással előugrott az üres rekesz, a férfi habozás nélkül odalépett.

Ahelyett azonban, hogy csupán a hegyes orrú bőrtáskáját helyezte volna a bársonyos bélésre, kényelmesen nekidőlt a fiók peremének. A bürokrácia automatizált mechanizmusa ezt azonnali beleegyezésnek tekintette. A rekesz aljából két fényes sárgaréz szorítókar pattant elő, és szelíd, ám ellentmondást nem tűrő mozdulattal ragadta meg a látogató mindkét csuklóját.

Henderson kiáltani próbált, ám a gépies üdvözlőtánc szabályai szerint a szája csak egy ünnepélyes, de néma mosolyra nyílhatott ki. Az antikvárius szemöldöke idegesen rándult meg, miközben a mennyezeti síneken újabb piros tushenger indult meg lefelé, kifejezetten az új ügyfél homlokát célozva meg.

A vitrin melletti faliórán egy kis rézplakát fordult át, frissítve az aktív leltári darabszámot.

230. XXXV/2. A fellebbviteli futószalag — Kiemelt minőségellenőrzés

Meghökkentő mesélő

A piros tushenger éles, száraz cuppanással landolt az új jövevény homlokán. A férfi nemhogy nem háborodott fel, de kéjelgő sóhajjal hunyta be a szemét, mintha csak egy exkluzív arckezelés frissítő permetét kapta volna meg. A sárgaréz karok simán

visszahúzódtak, a fiók pedig egy halk „klatty” kíséretében visszasiklott a sötét falnyílásba.
Henderson és az antikvárius a vitrinjükből követték az eseményeket, miközben a lábuk gépies precizitással járta a kötelező üdvözlőlépéseket. A falba épített iktatóóraszerkezet ekkor nem állt meg: fogaskerekei felmorajlottak, és a mennyezeti síneken lógó üvegkabinjuk lassan megindult a csarnok közepe felé.
A hivatali rendszer láthatóan szintet lépett. A falon kinyílt egy rejtett bronzpanel, amely mögött nem újabb mechanikus karok, hanem egy finoman kárpitozott, krémszínű futószalag tárult fel. A rendszer – a bürokratikus logikát követve – a VIP-pecsétet kapott ügyfeleket nem elrakta, hanem kiemelt minőségellenőrzésre irányította.
Henderson szeme felcsillant a gépies mosoly mögött. A futószalag végén álló réztábla felirata ugyanis azt hirdette: Iktatási Fellebbviteli Iroda – Azonnali Bírálat. A remény, hogy a hivatali hierarchia magasabb szintjén végre egy hús-vér ügyintéző tisztázza a tévedést, egy pillanatra elfedte a fém alkatrészek baljós kattogását.
A síneken gördülő vitrinjük azonban a szalag felett megbillent, és az alatta lévő nyílásból egy apró, csiszolt rézgaras hullott a futószalagra. Egy száraz, fémhangú sípjelzés kíséretében a rendszer nyugtázta a tranzakciót: a felülvizsgálat díja kiegyenlítve, az átrendezés megkezdődött.

231. XXXV/3. A kirakati bírálat — Végleges leltári állapot

Meghökkentő mesélő

A futószalag lágy zümmögéssel repítette az üvegvitrint a kárpitozott alagúton át. Henderson bizakodva igazította meg a nyakkendőjét: a fellebbvitel lehetősége a józan ész és az intézményes igazságtétel győzelmét ígérte. Az antikvárius szintén felkészült, hogy a hivatali tévedés teljes tényállását a legfelsőbb ügyintéző elé tárja.
A szalag végén a sötétség hirtelen vakító, meleg fénybe váltott. Egy tágas, bársonnyal bélelt pódiumra érkeztek, ahol a szemközti mahagóni íróasztal mögött egy magas háttámlás bőrfotel várakozott. A fotel méltóságteljesen megfordult. Ám nem egy szigorú főtisztviselő ült benne, hanem egy életnagyságú, csiszolt sárgaréz tükör lapult a karfák

között, amely pontosan az ő vitrinjüket tükrözte vissza.
Egy mechanikus kar a magasból nehéz, gravírozott bronztáblát csavarozott a kabinjuk homlokzatára. A felirat friss, maratott betűkkel hirdette: „1. Számú VIP-Mintadarab — Fellebbezés lezárva, leltári állapot véglegesítve.”
A csarnok külső fala ekkor halk morajlással elgördült, s a városi utcára néző, ragyogóan megvilágított főkirakatba gördültek ki. Odakint a járókelők elismerő mosollyal csodálták a tökéletesen élethű, gépies mozgású antikváriust és a vizsgált ügyfelet. Henderson és társának lába pedig a legújabb precíziós rugószerkezet ütemére meglendült, hogy eljárja az örökös kiállítási díszlépést.
A kirakatüveg aljában egy apró réznyílás kattant, s benne felcsillant egy frissen bedobott fényes garas.

232. XXXVI/1. A rézgaras csengése — Utcai bírálat

Meghökkentő mesélő

A bedobott rézgaras halk koccanással gurult végig a talapzat belső csatornáján, mire a kirakat rejtett fogaskerekei azonnal újabb ütemre kapcsoltak. Henderson precíz, gépies hajbókolással üdvözölte az üveg túloldalán álldogáló kíváncsi tömeget, miközben az antikvárius karja óramű pontossággal emelte magasba a képzeletbeli nyugtát. Odakint az utcán a járókelők elismerően bólogattak a páratlanul élethű, gőzmeghajtású automaták láttán.
Egy keménykalapos úr állt meg közvetlenül az üveg előtt, és szigorú tekintettel vette szemügyre a homlokzati réztáblát. Szemében nem elragadtatás, hanem hivatali bírálat csillant: előhúzott a zsebéből egy apró, sárgaréz jegyzetfüzetet, s vékony ceruzájával körmölni kezdett. Henderson megpróbált köhögni egyet, hogy felhívja a figyelmet a helyzet tarthatatlanságára, ám a torkából csupán egy finom szervizcsikorgás hallatszott, amit a rendszer azonnal elnyomott egy dallamos csörgőhanggal.
Az antikvárius merev mosollyal próbálta oldalra fordítani a tekintetét. A kirakat hátfalában ekkor apró csapóajtó nyílt ki, s egy gőzölgő teáskanna nyúlt be egy ízelt fémkaron, hogy pontról pontra feltöltse a kiállítási asztalon álló porceláncsészéket. A keménykalapos ellenőr elégedetten bólintott a teljesítmény láttán, majd határozottan megkocogtatta a kirakatüveget.

A koppantásra a vitrin talapzata lassan forgásba kezdett, körbevezetve a két mozdulatlan mintadarabot a növekvő kíváncsiskodók előtt.

233. XXXVI/2. A forgó talapzat — Minősített árucsere

Meghökkentő mesélő

A lassú körmozgás újabb lendületet vett, ahogy a keménykalapos ellenőr egy apró, sárgaréz kulcsot illesztett a kirakatkeret alján rejtőző zárba. Egyetlen határozott fordítással blokkolta az utcai közönség garasbedobó nyílását, mire a forgószínpad alatt mély, fémes kattanás hallatszott.

Henderson bizakodó pillantást vetett az antikváriusra, amennyire merev szemhéjai engedték. A közönségi üzemmód leállítása nyilvánvalóan azt jelezte, hogy az ellenőrzés sikeresen lezárult, s a hivatali apparátus végre visszasorolja őket a rendes ügyfélfogadói térbe. A korábbi tévedést minden bizonnyal egy kiemelt bocsánatkérő tea követi majd. A talapzat azonban nem felfelé emelkedett, hanem zökkenőmentesen süllyedni kezdett a padlószint alá.

Odakint a járókelők elégedetlenül morgolódtak, amint a két élethű mintadarabot elnyelte a sötétség, de a keménykalapos úr határozott mozdulattal simította rá a kirakatüvegre a frissen nyomtatott papírcsíkot: „Átmenetileg zárva — Minőségi csere folyamatban”.

A süllyesztő alján gőzszagú szellő fogadta a leérkezőket. A kör alakú platform megállt egy golyóscsapágyas elágazásnál, ahol ízelt fémkarok várták, hogy a minősített állományt átgördítsék a szomszédos tárolóaknák felé. Henderson megkönnyebbülten próbált fellélegezni, biztosra véve, hogy a hivatali büfé VIP-részlegébe szállítják őket, amikor a sötét folyosó végén megszólalt egy rekedt, mechanikus csengő.

234. XXXVI/3. A párnázott láda — Mechanikus csomagcsere

Meghökkentő mesélő

A rekedt csengőszó gépies precizitással indította be az ízelt fémkarok mozgását. Henderson még megpróbálta simára igazítani a zakója hajtókáját, szentül meggyőződve róla, hogy a bürokrácia szervizútvonalán a kiemelt ügyfeleket nem gyalogoltatják a teázóig, ám egy hideg acélfogó a derekánál fogva ragadta meg.

Az antikvárius szaggatottan zihált, miközben a szerkezet könnyedén felemelte őket a forgó talapzatról. A sötét alagútban futószalagok hálózata halk zümmögéssel terelte a szállítmányt a megfelelő soros fiókok felé.

— Ugye mondtam? — suttogta Henderson fojtott, feszült hangon, amint a fémkar finoman egy párnázott ládába süllyesztette. — Ez a VIP utaztatási protokoll! Külön kabint biztosítanak a pihenőig!

A faburkolatú láda fedele azonban meglepő sebességgel zárult le a fejük felett, és egy nehéz sárgaréz retesz kattant a helyére. Odakint egy száraz hivatali hang tompa visszhanggal olvasta fel az aktuális leltári státuszt: „Két darab, enyhén használt kiállítási modell raktári cserére átadva. Érkezik az új széria.”

A sötétségben csak a dobozok alján zörgő gördülőcsapágyak zaja hallatszott, ahogy a rekesz megindult a lejtős kijárat felé. Egy távoli gőzsíp halk, baljós füttye jelezte a feladási folyamat kezdetét.

235. XXXVI/4. A csarnok mérlege — Másodlagos átirányítás

Meghökkentő mesélő

A láda fémes zökkenéssel állt meg a lejtő alján. A sárgaréz retesz magától kipattant, s a nyíló tető mögül egy sűrű gőzpamacs kíséretében sárgaréz fogaskerekek kattogása hallatszott. Henderson és az antikvárius némi fészkelődés után kikecmeregtek a párnázott rekeszből, s egyenesen egy hatalmas, üvegkupolás csarnok közepén találták magukat.

– Látja? – porolta le zakóját Henderson, miközben próbált uralkodni remegő térdein. – Ez a logisztikai pontosság maga a gyönyör. Minden bizonnyal ez a VIP-ügyfelek elkülönített fogadócsarnoka.

Az antikvárius azonban nem a mennyezet csiszolt üveglapcsodáit figyelte, hanem a

lábuk alatt futó acélszalagokat. A csarnok közepén, egy mahagóni íróasztal mögött sárgarézből öntött tisztviselő ült, aki fémnyelű tollával ritmikusan karcolta a leltárkönyvet.

– Osztályozási kérelem vagy azonnali selejtezési utasítás? – kérdezte a gép selymes, szintetikus hangon, fel sem nézve a papírokból.

– Megnyugtatom, egyik sem – lépett előre Henderson magabiztosan. – Csupán a bürokratikus pihenőidőnket szeretnénk kitölteni, lehetőleg frissítők kíséretében.

A réztisztviselő erre lassan felemelte a fejét. Szemgolyói helyén apró, kék üveglencsék kattantak fókuszba, miközben az asztal alól egy rugós mérlegkar nyúlt ki, és pontosan Henderson cipőjének orrára nehezedett.

– Súlyhibás kiállítási darabok – állapította meg a szerkezet szárazon. – A felújító műhely jelenleg telt házas. Átirányítás a másodlagos alkatrész-raktárba.

Mielőtt az antikvárius közbeszólhatott volna, a padlóburkolat nehéz tölgyfa lapja megbillent a talpuk alatt, s a mélyben egy csikorgó fogaskerék-rendszer lendült mozgásba.

236. XXXVI/5. A másodlagos raktár — Osztályozott alkatrészek

Meghökkentő mesélő

A megbillent tölgyfalap egy csavarodó bádogcsúszdára vetette a két férfit, akik meglepő eleganciával – bár némi méltóságvesztéssel – zökkentek le a másodlagos alkatrész-raktár padlójára. A helyiség mennyezetéig nyúló, számozott tékák és gőzölgő állványok hálózata leginkább egy óriási óramű belső szervezetére hasonlított.

– Kiváló szervezőkészség – állapította meg Henderson, miközben feltápászkodott, és némi gyanakvással próbálta eltávolítani a zakójáról a finom gépolaj-réteget. – Nyilvánvalóan a logisztikai osztály személyre szabott bejárását biztosítják számunkra. Ez a diszkrét, föld alatti megközelítés felettébb ritka a mai bürokráciában.

Az antikvárius nem osztotta társa optimizmusát. Figyelmét egy vastag sárgaréz kar kötötte le, amely nagy precizitással válogatott szét különböző méretű alkatrészeket. A bal oldali ládára a „Használt fogaskerekek”, a középsőre a „Tartalék rugók”, míg a jobb

oldalira a „Felesleges kiállítási tárgyak” feliratot vésték gépies pontossággal.
– Úgy vélem, Henderson úr, a fogadtatásunk némileg túllép a vendéglátás megszokott keretein – mondta halkan az antikvárius, miközben óvatosan hátralépett a közeledő acélszalagtól.
– Ugyan már! A bürokrácia nyelve néha kissé nyers, de a szándék mindig nemes – intett le a férfi, és magabiztosan igazított egyet a gallérján.
A csarnok távoli sarkából ekkor ütemes kattogás hallatszott, s a sötétből egy hatalmas, rézveretes gyűjtőláda gördült elő a futószalagon, amelynek fedelén egy apró, piros selyemszalaggal átkötött billentyűzet pislákolt.

237. XXXVI/6. A masni billentyűzete — Adminisztratív átvétel

Meghökkentő mesélő

A rézveretes láda pontosan Henderson cipőorránál torpant meg, halk fémlemez-csikordulás kíséretében. A selyemszalaggal átkötött billentyűzet felett apró réztábla csillogott a gőzpárában: „Bejelentkezés egyéni minőségbiztosításra.”
– Látja? Egy apró gesztus, ami bizonyítja az intézmény megkérdőjelezhetetlen eleganciáját – jegyezte meg Henderson széles mosollyal, miközben megigazította a nyakkendőjét. – Nyilvánvalóan a vendégkönyv hivatali megfelelője. A bürokrácia, ha akarja, rendkívül figyelmes vendéglátó.
Az antikvárius óvatosan közelebb lépett, és megigazította szemüvegét. A gombokon nem betűk vagy számok álltak, hanem apró, vésővel megmunkált szimbólumok: egy görbe csavarhúzó, egy repedt fogaskerék és egy glóriás emberi alak, amelynek fejét egy nagy, piros iktatópeksztét takarta el.
– Attól tartok, Henderson úr, ez nem elégedettségi kérdőív – suttogta az antikvárius, miközben a mennyezeti fémkar felettük baljós precizitással pozícióba állt.
Henderson azonban mit sem törődött a figyelmeztetéssel. Magabiztos mozdulattal nyomta le a legnagyobb, aranyozott billentyűt, meggyőződve arról, hogy a VIP-ellátás újabb szintjét aktiválja. A szerkezet éles, csilingelő hangot adott ki, s a láda fedele sziszegve pattan ki. A belsejéből előbukkanó két párnázott szorítókar finom, ám

ellentmondást nem tűrő mozdulattal ragadta meg Henderson kabátgallérját, miközben a csarnok távoli sötétjében egy hatalmas rézharang tompa, rekedt zúgásba kezdett.

238. XXXVI/7. A rézharang zúgása — Automatizált besorolás

Meghökkentő mesélő

A tompa harangszó harmadik kondulására a szorítókarok emelni kezdték Hendersont, aki a váratlan emelkedés ellenére megpróbálta megőrizni úri méltóságát.

– Kiváló! Egy függőleges elosztórendszer! – kiáltotta a magasból, miközben lábai tehetetlenül kalimpáltak a levegőben. – A protokoll kétségkívül magasabb szintre emel bennünket!

Az antikvárius nem osztotta társa lelkesedését. Kétségbeesetten próbált hátrálni, ám a padló rézlemezei hirtelen elcsúsztak egymáson, s egy gumírozott futószalag gördült ki a süllyesztő széléről, amely habozás nélkül elkapta a cipőjét. A szerkezet egyetlen lendülettel sodorta őt a magasban lógó Henderson alá.

A mennyezetből aláereszkedő gőzmeghajtású stancolókar sárgaréz bélyegzőt nyomott Henderson kabátjának hajtókájára. A felirat apró, füstölgő betűkkel hirdette: „SZABVÁNYOS VIP-ALKATRÉSZ”.

– Látja, barátom? Elismerik a státuszomat! – büszkélkedett Henderson, miközben a karok átdobták őt egy szomszédos, kárpitozott csúszdára.

Az antikvárius mellére egy lényegesen kisebb, zöld papírcímke ragadt: „KÍSÉRŐ DÍJALAP”. Mielőtt tiltakozhatott volna, a csúszda elnyelte mindkettőjüket, s a sötét járat végén egy félhomályos, íróasztalokkal teli megfigyelőcsarnok tűnt fel.

A terem közepén egy magányos, rézből öntött billentyűzet várt rájuk, felette egy újabb felirattal, amely a gőzpárában sejtelmesen csillogott.

239. XXXVI/8. A rézkarok válasza — Az utolsó iktatás

Meghökkentő mesélő

Henderson magabiztos léptekkel lépett a magányosan álló rézbillentyűzethez. Hajtókáján büszkén feszült a még füstölgő „SZABVÁNYOS VIP-ALKATRÉSZ” felirat.

– Látja, barátom? Az adminisztráció precíz. Csupán be kell ütnöm a megfelelő nyugtázó kódot, és megnyílik előttünk az igazgatói lakosztály – jelentette ki, majd teátrális mozdulattal leütötte a legnagyobb, csiszolt sárgaréz billentyűt.

A gép azonnal felmorajlott. A mennyezeti csövekből gőz csapott elő, s a falon elhelyezett lemezsorozat csattanva váltott át. Az automata iktatórendszer mély, fémhangú kattogással hirdette ki a végeredményt:

„CSEREALKATRÉSZ BEÉPÍTÉSE JÓVÁHAGYVA. BESZÁMÍTÁSI KEDVEZMÉNY JÓVÁÍRVA.”

Az antikvárius értetlenül pislogott, amikor a padlóból kiemelkedő rézkar nem őt, hanem Hendersont ragadta meg a bokájánál fogva. A szerkezet egyetlen lendülettel emelte a magasba a büszke urat, és pontosan illesztette be a falból kiálló, hiányos fogaskerék-rendszer közepébe. Hendersonból tökéletes, beépített alkatrész lett a bürokrácia gépezetében; a hajtókáján lévő sárgaréz bélyegző pontosan passzolt a központi tengely reteszébe.

– Várjanak! Ez félreértés! Én VIP ügyfél vagyok! – kiáltotta Henderson, de a száját rögtön betömte egy illatos gőzsugár, ahogy a fogaskerekek fordulni kezdtek vele.

Ugyanabban a pillanatban az antikvárius gomblyukába ragasztott „KÍSÉRŐ DÍJALAP” címke elpárolgott, és a szerkezet egy apró, fényes rézgarast ejtett a tenyerébe – a behozott alkatrészért járó szokásos visszajárót. A mögötte lévő fémcsapóajtó lendületesen kinyílt, és a huzat kíméletlenül kilökte őt a sötét sikátorba.

Az antikvárius a járdán eszmélve a tenyerében forgatta a hideg rézgarast. Odabent, a falak mélyén egy apró, rézből öntött harang csendült meg halkan.

240. XXXVII/1. A gőzölgő tea — Utcai vendéglátás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius megtörölte gőzölgő szemüvegét, és hűvös pillantással illette a zárt fémcsapóajtót. A sötét sikátorban nyirkos köd terjengett, a falakból pedig apró fogaskerekek ütemes kattogása szűrődött ki. Henderson ugyan már a bürokrácia sziklaszilárd alkatrészeként szolgált odabent, a kereskedőnek mégis hiányzott a társasága – pontosabban az a három font, amivel a férfi a legutóbbi antik könyvért adós

maradt.
A tenyerében lapuló sárgaréz garas váratlanul átforrósodott. Az antikvárius óvatosan egy rozsdás utcai gázlámpához lépett, hogy szemügyre vegye a fura visszajárót. A pénzérmén nem uralkodói portré állt, hanem egy apró, domború fogaskerék, közepén egy még apróbb kulcslyukkal. A lámpaoszlop tövében ekkor halk kattanással felnyílt egy rézfedél, s alóla egy vékony gépkar emelkedett ki, egyértelműen a garasra várva.
– Egy csésze meleg teáért szinte ajándék lenne – mormolta magában az antikvárius, és habozás nélkül a nyílásba ejtette a rézdarabot.
A szerkezet gőzös sziszegéssel nyelte el az érmét. A csapóajtó felett lévő fémlemez csikordulva átfordult, és a falból egy díszes, kárpitozott ülőke pattant ki, közvetlenül az ámuló kereskedő mögött. A lámpaoszlop tetején lévő rézharang tompa kondulással jelezte: a szolgáltatás megkezdődött.
A lámpavasból kinyúló finom meleglevegő-fúvóka azonnal szárítani kezdte az antikvárius átázott kabátját, miközben a föld alól egy vékony, sárgarézből öntött tálca emelkedett ki, rajta egyetlen gőzölgő porceláncsészével.
– Rendes intézmény – jegyezte meg elégedetten az antikvárius, és óvatosan beleivott a sűrű, fűszeres italba.
A ködből ekkor halk, mechanikus léptek zaja hallatszott. A sikátor kanyarulatában egy magas, köpenyes alak bukkant fel, akinek a mellkasán egy pontosan ugyanolyan sárgaréz bélyegző szikrázott, mint amilyen Henderson hajtókáján díszelgett.

241. XXXVII/2. Az utcai revizor — Beosztási félreértés

Meghökkentő mesélő

A jövevény megállt a kárpitozott ülőke előtt, s mély árnyékba borult arccal nézett le a teázó antikváriusra. Köpenye alól egy finom megmunkálású réztábla és egy apró, csipeszszerű célszerszám bukkant elő.
– Lakossági kényelemigénylés, háromszáznegyven kettes cikkely – szólalt meg a köpenyes alak. A hangja kísértetiesen emlékeztetett Hendersonéra, ám hiányzott belőle a férfi megszokott, bizonytalan dadogása. Ez a hang sima volt, mint az olajozott fogaskerekek. – Ön jogosulatlanul fogyasztja a közterületi prémium gőzt.
– Csupán a járandóságomat próbálom behajtani – védekezett az antikvárius, és kissé

szorosabban markolta a porceláncsészét. – Egy bizonyos Henderson úr tartozik nekem három fonttal. Odabent van, ha jól sejtem.
A köpenyes férfi nem válaszolt, csak a csipeszével óvatosan elvette a kereskedő kezéből a teáscsészét. A fénylő rézbélyegzőt közvetlenül a csésze alján maradt teazaccra nyomta, majd elégedetten bólogatott.
– Helyes. A zacc mintázata alapján ön nem szabálysértő, hanem a Minőségbiztosítási Főosztály újonnan kijelölt utcai revizora – közölte fagyos szárazsággal. – A tea fogyasztása valójában az alkalmassági vizsga volt. A rendszer elfogadta az ön ízlését.
Az antikvárius elhűlve figyelte, ahogy az ismeretlen egy réztollal gyors iktatószámot karcol a csésze szélére, majd visszatolja azt a tálcára. Nem akart ő revizor lenni; csupán a pénzét akarta.
Mielőtt azonban ellenkezhetett volna, a kárpitozott ülőke alól mély, ütemes morgás suttogott fel. A lámpaoszlop kis rézharangja ismét megkondult, s a kőburkolat rései közül finom, fekete koromkeverék kezdett szivárogni.

242. XXXVII/3. A koromnyomtatás — A kiszabott illeték

Meghökkentő mesélő

A fekete korom nem piszok volt, hanem finomra őrölt hivatali nyomdafesték. Amint a kövezetből felszálló sötét gőz leülepedett, az antikvárius ölén egy ropogós, merev papírív formálódott meg, rajta a frissen égetett „Terepi Ellenőrzési Jegyzőkönyv” fejléccel.
– Kiváló – bólintott a köpenyes alak, és egy nehéz, sárgaréz nyelű iktatóbélyegzőt csúsztatott az antikvárius tétovázó ujjai közé. – Az első feladata máris az ajtó előtt áll. Vagyis pontosabban: a pihenőfülke ajtajában.
Mr. Henderson ekkor dugta ki a fejét az automata hivatali pihenő rézbetétes ajtaján. Arcán a VIP-besorolás miatti elbizakodottság és a puszta rettegés bizarr keveréke tükröződött. Amikor meglátta hitelezőjét a kárpitozott ülőkén, kezében a hivatalos nyomdatömbbel, a torkán akadt a szó.
– Maga… maga az utcai revizor? – dadogta Henderson, s kényelmetlenül visszalépett

egyet. – De hát önnek tartozom három fonttal! Nem ellenőrizhet engem!
– A tartozás magánjogi kategória, amely a jelenlegi szabályzat értelmében átkerült a Rendkívüli Illetékek Főosztályára – felelte a köpenyes alak hűvös tárgyilagossággal, majd az antikváriusra nézett. – Büntesse meg. A VIP-státusz gőzfogyasztása csak érvényes felülvizsgálati pecséttel törvényes.
Az antikvárius megszorította a hideg fémnyelet. Ráébredt, hogy ha ellenőrként bírságot szab ki a férfi ellen, a levont összegből végre visszakaphatja a járandóságát. Henderson azonban megneszelte a veszélyt, és megpróbálta rácsapni a pihenőfülke ajtaját, ám a lámpaoszlop oldalából ekkor egy apró, ketyegő rézmérlegkar csapódott ki egyenesen a kalapja fölé.

243. XXXVII/4. A kiszabott bírság — Kamatos kamat

Meghökkentő mesélő

A ketyegő rézkar határozott mozdulattal rákoppant Henderson cilinderére. A lámpaoszlop gőzt szisszenve kiadott magából egy apró, ágynemű-fehér papírcsíkot, amely csipkés széllel tapadt a kalap karimájára.
Az antikvárius nem tétovázott tovább. Bár a keze még reszketett a megilletődöttségtől, a nehéz sárgaréz bélyegző súlya szinte magától lendült lefelé. A ropogós „Terepi Ellenőrzési Jegyzőkönyv” közepére nyomta a fémfejet. A koromnyomat fémes szagú, vékony füsttel égett a papírba: ILLETÉKKÖTELES VIP-IGÉNYBEVÉTEL.
– Álljon meg! – visította Henderson, miközben a pihenőfülke ajtaja a lámpaoszlop kinyúlt karja miatt féltávon elakadt. – A három fontot holnap megadom! Ez alantas zsarolás!
– A magánadósság behajtása háromszáz százalékos kezelési pótlékkal terhelve átszállt a Hivatalra – jegyezte meg a köpenyes alak, és hűvös tárgyilagossággal elvette az antikvárius öléből a megszilárdult dokumentumot. – Az Ön által imént kiszabott illeték összege pontosan kilenc font és tizenkét penny. Három font tőke, hat font büntetőkamat, és tizenkét penny lámpaoszlop-csatlakoztatási díj.
Henderson arca hamuszürkévé vált. A pihenőfülke falán lévő aprópénz-bedobó nyílás vészjósló kattanással kitágult, s a VIP-státuszt biztosító kényelmes bársonypárnák egyetlen mechanikus rántással visszahúzódtak a csupasz, hideg vasrostély mögé.
Az antikvárius óvatosan hátralépett a kövezeten. A sikátor mélyén ekkor egy lassú,

szabályos fémes koppanás visszhangzott, mintha egy még hatalmasabb süllyesztő szerkezete lendült volna mozgásba a talpuk alatt.

244. XXXVII/5. A lejtős utcakő — Automatikus végrehajtás

Meghökkentő mesélő

A sikátor utcakövei nehéz, olajos szisszenéssel billentek meg. Henderson kétségbeesetten próbált megkapaszkodni a pihenőfülke hideg vasrostélyában, ám a Hivatal logikája nem ismerte a méltányosságot: a dőlésszög pontosan addig meredekedett, amíg a gravitatív hatás el nem érte az azonnali végrehajtáshoz szükséges mértéket.

– Ez eljárási hibás! – kiáltotta Henderson, miközben cipője tónustalanul csikorgott a simára koptatott kövezetén. – Nem kaptam írásbeli fizetési felszólítást!

– A szóbeli közlés a lámpaoszlop jelenlétében azonnal jogerős – tájékoztatta a köpenyes alak, miközben gondosan összehajtotta a koromnyomatos jegyzőkönyvet. A férfi elégedetten figyelte, ahogy a járda nyílásából egy apró, rézkaros futószalag emelkedik ki, kifejezetten az adós vagyontárgyainak lefoglalására.

Az antikvárius rémülten szorította magához a kabátját. Pontosan tudta, hogy a bürokratikus automata nem tesz különbséget adós és jelenlévő tanú között, ha mindketten ugyanazon a billenő szakaszon tartózkodnak. Gyorsan előkeresett a zsebéből egy sárgult, réges-régen érvénytelenített nyugtatömböt, s szaggatott légzéssel a futószalag szélére pöckölte, remélve, hogy a szerkezet azt külön eljárási illetékként könyveli el.

A gépezet egyetlen mechanikus kattanással nyelte el a papírt, majd a süllyesztő mélyéből egy hűvös, fémes forgókefe halk zümmögése indult meg felfelé.

245. XXXVII/6. A polírozott csizma — Illetékmentes lefoglalás

Meghökkentő mesélő

A forgókefe nem söpört, s nem is zúzott. Hűvös, fémes kéreggel simult Henderson jobb cipőjéhez, és olyan heves, ádáz polírozásba kezdett, hogy a bőrcsizma másodpercek alatt magasfényű tükörré vált.

– Elsőfokú tisztítási felár – jegyezte meg a köpenyes alak, és ceruzájával újat intett a levegőbe. – Az adós külső megjelenése a hivatali eljárás során a vagyonbiztosítás szerves része.

Henderson meglepetten próbálta visszahúzni a lábát, de a billenő utcakő dőlésszöge pont annyira volt meredek, hogy minden mozdulattal mélyebbre csúszott a nyílás felé. Az antikvárius megkönnyebbülten sóhajtott fel: úgy tűnt, a bedobott nyugtatömb átirányította a gép figyelmét, s a bürokrácia megelégedett egy tiszta cipővel mint eljárási illetékkel.

A félreértés csak néhány másodpercig tartott. A forgókefe egyetlen kattanással kikapcsolt, majd egy finom rézcsipesz nyúlt ki a járda alól, szakszerűen kikötötte Henderson cipőfűzőjét, és a polírozott lábbelit egyetlen rántással lefejtette a férfi lábáról. A csizma halk, tompa koppanással tűnt el a süllyesztő sötétjében.

– A lefoglalt ingóság állagmegóvási szakasza lezárult. Következik a bal lábbeli – mondta a hivatalnok, miközben a lejtő még két fokot billent lefelé.

A járdalapok réséből halk, ütemes gőzsípolás hallatszott ki, s a mélyből egy vékony, rézből öntött sorszámtábla emelkedett a felszínre.

246. XXXVII/7. A félpár bizonylat — Halasztott kényszerintézkedés

Meghökkentő mesélő

Henderson kétségbeesetten próbálta bal lábán egyensúlyozva megtartani magát a meredekké vált utcakövön, miközben meztelen jobb talpa dermesztően hidegnek érződött a nyirkos kövezeten.

– Várjanak! Az a csizma családi örökség volt! – kiáltott a köpenyes hivatalnok felé, de a válasz csupán a rézből öntött sorszámtábla fémes kattanása volt.

Az antikvárius, látva társa féllábú kálváriáját, próbált közbelépni.

– Nincs valamilyen méltányossági alapon kérhető részletfizetés? Vagy legalább egy

cserepapucs?

A hivatalnok megrázta a fejét, majd ceruzájával a járda szélén felbukkanó, apró bronzkapu felé mutatott. A kapu felett halvány gázlámpa világított, rajta apró réztábla: Hivatali Pihenő és Nyugtatási Övezet.

– A bal lábbeli lefoglalása az ügyfélszolgálati pihenőidő letelte után folytatódik – hirdette ki szárazon a hivatalnok. – Kérjük, foglaljanak helyet a várakozóban. A mezítlábas belépés illetékmentes.

A billenő utcakő egy utolsót zökkent, s mindkettőjüket egyenesen a kis bronzkapu mögötti, hűvös csarnokba csúsztatta. Henderson a félpár cipőjével, az antikvárius pedig a szorongatott koromjegyzőkönyvvel ért földet a süppedős szőnyegen.

A helyiség homályából hirtelen halk, elégedett duruzsolás hallatszott. Egy kényelmes bőrkarosszékben ülő, ismeretlen látogató mosolyogva fordult feléjük, miközben egy gőzölgő teáscsészét emelt a szájához:

– Nagyszerű ez a VIP-szolgáltatás, nem igaz? Még a lábbelit is lecsatolják az embertől, hogy teljes legyen a kényelem.

247. XXXVII/8. A teáscsésze gőze — Önkéntes leltározás

Meghökkentő mesélő

Henderson tétován rálépett a puha szőnyegre mezítlábas jobb talpával, miközben az antikvárius gyanakodva méregette a kényelmesen terpeszkedő idegent. Az illető finom posztóöltönyt viselt, ám mindkét lábfeje teljesen meztelen volt – a cipői helyén csupán két sárgarézből öntött, polírozott tálca pihent a padlóba süllyesztve.

– Bocsásson meg – suttogta Henderson, félszegen a még megmaradt bal csizmájára nehezedve –, magának is a lejtős utcakövön hajtották be a lábbelijét?

– Dehogy hajtották be, ez kényelmi alapszolgáltatás! – nevetett fel a férfi, majd egy elegáns mozdulattal a falból kiálló rézkar felé mutatott, amely éppen egy finom gőzölgő teáscsészét nyújtott felé. – Amint beléptem, az iktatórendszer automatikusan tehermentesített. Azt ígérték, a teljes ruhatáramat megőrzik, amíg a kérelmemet elbírálják.

Az antikvárius ekkor ésrevette a réztálcák mellett felbukkanó, apró lyukkártyát. A szalag tetején álló gépi bélyegző felirata azonban nem megőrzésről szólt, hanem pontos lajstromozásról: „Leltári tétel #402. Végleges elkobzás alá vont bőráru.”

– Uram – szólalt meg szorongva az antikvárius, s feszülten hátrébb lépett –, azt hiszem, maga nem VIP-vendég. Maga egy halasztott kényszerintézkedés alanya.

A szőnyeg alól ebben a pillanatban halk, fémesszen fogaskerék-kattanás hallatszott. Henderson egyetlen megmaradt csizmája körül a szövet körkörösen meghasadt, s a padlóból egy apró, finom mechanikus csipesz emelkedett ki, hogy kimért precizitással kikösse a bal cipőfűzőt.

A helyiség mélyén lévő sötét folyosóról halk, gőzös sípszó hallatszott, mint amikor egy felderítő gépezet megkezdi az új műszakot.

248. XXXVII/9. A lezárt láda — Luxusosztályú selejtezés

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz csipesz egyetlen határozott rántással lefejtette Henderson bal csizmáját, majd a padló nyílása habozás nélkül elnyelte azt. Az antikvárius rémülten kapaszkodott bele az ajtófélfába, miközben a VIP-vendég elégedetten szürcsölte a teáját.

– Látják? – mosolygott az idegen, széttárva meztelen karjait, amelyekről a finom posztózakó ujjai éppen most váltak le a varrás mentén, tökéletes mechanikus precizitással. – Minden felesleges terhet levesznek az ember válláról. Ez a valódi, gondoskodó vendéglátás!

– Ön nem érti! – kiáltott rá Henderson, ahogy a szőnyeg lassan átlósan megdőlt alatta. – Ez nem kényelem, ez egy automata feldolgozóegység bürokratikus kiadása!

A falak ekkor tompa, fémes csattanással közelebb léptek egymáshoz. A mennyezetről egy óriási, gőzölgő tushenger ereszkedett alá, s egyetlen vastag betűs bélyegzést nyomott a fejük feletti üvegtetőre. A VIP-vendég hátradőlt, s a szemüvegét igazgatva büszkén felolvasta a tükörképet:

– „3. sz. Csomagolt állomány: Három darab másodosztályú viaszfigura-alapanyag.” No lám, még a minőségemet is külön díjazzák!

A láda fedele csikordulva rájuk zárult, s a sötétben a doboz nehézkesen zötyögve elindult a lejtős futószalagon.
A távoli, kiürült folyosó végén ekkor egy apró, rézből öntött mechanikus zenedoboz kezdett halk, monoton dallamot játszani, várva a következő gyanútlan látogatót.

249. XXXVIII/1. A bársonyozott fogadócsarnok — Finomhangolt osztályozás

Meghökkentő mesélő

A láda egyetlen lágy döccenéssel állt meg a lejtő alján. A fa fedél ruganyos pattanással nyílt fel, s a sötétség helyét azonnal elárasztotta a polírozott sárgaréz csillogása. A levegőben frissen vasalt lenvászon és tömény levendula illata terjengett.
– Ugye mondtam? – söpörte le a képzelt porszemet a karjáról a VIP-vendég, majd elegánsan kisétált a ládából. – Átszállási váróterem. Nyilvánvalóan a legmagasabb kategória.
Henderson a megmaradt fél csizmáján bicegve próbált utánalépni, ám a padlóból kiemelkedő puha, bársonnyal bevont szorítógyűrű halkan a bokájára pattant. Az antikvárius a láda sarkában kuporgott, reszkető kézzel igyekezve kitérni a falból előbukkanó finom rézkefék elől, amelyek rendkívüli gondossággal kezdték portalanítani a zakója hajtókáját.
– Henderson... ez nem pihenő – suttogta az antikvárius szaggatottan, miközben egy apró gőzölő rézfej halkan sziszegve simította ki a gyűrődéseket az ingén. – Ezek nem kiszolgálnak bennünket. Ezek előkészítenek.
A csarnok közepén álló márványállványon egy sárgaréz tábla fordult feléjük. A felirat precíz betűi büszkén hirdették: „Készletfrissítés: Díszpéldányok aukciós előkészítése.”
Henderson megdermedt. A falmélyedésből ekkor egy halk kattanással egy selyemszalaggal átkötött fa doboz gördült ki, várakozva a következő lépésre.

250. XXXVIII/2. A selyemszalagos doboz — Bélyegzett tételek

Meghökkentő mesélő

A falból kigördült fa doboz teteje halkan kipattant, s belőle egy apró, rézkarokkal felszerelt feliratozó gép emelkedett ki. A szerkezet finom mechanikus kattogással fordult a VIP-vendég felé, majd egy hófehér kartonkártyát csíptetett a férfi gomblyukába.
– „I. osztályú, makulátlan állapotú úriember. Indítóár: húsz garas” – olvasta fel a vendég elégedetten, s megigazította a nyakkendőjét. – Látják? A prémium szolgáltatás része a szabatos besorolás.
A rézkarok ezután Henderson felé lendültek. A szorítógyűrű szorosabban fogta a bokáját, miközben egy vékony tüskéjű bélyegző gőzfelhő kíséretében nyomta a tintát a kabátja hajtókájába. A gép halkan berregett, majd kiadott egy kissé gyűrött, sárgás cédulát.
– „Viseltes, hiányos lábbelijű áru. Kettes tétel, leértékelt kategória” – sziszegte Henderson elfehéredő arccal. – Ez felháborító! Én a hivatal beosztottja vagyok, nem egy ócskasági tétel!
Az antikvárius hiába lapult a csomagolóláda falához, a gép csipesze kíméletlenül elkapta a gallérját, és ráillesztette a saját bizonylatát: „Korabeli gyűjtői példány, erősen megviselt borítóval és laza kötészettel.”
– Legalább ritkaságnak neveznek – suttogta az antikvárius rezgő gégével.
Mielőtt bármelyikük érdemben cselekedhetett volna, a csarnok túlsó végén felcsendült egy éles, réztányéros csengő, és a nehéz bársonyfüggöny lassan félregördült, megmutatva a sötétben várakozó árverési csarnokot.

251. XXXVIII/3. A világított színpad — Kikiáltási árak

Meghökkentő mesélő

A bársonyfüggöny mögött kitáruló sötétségből hirtelen vakító gázlámpafény csapott le rájuk. A padló mechanikusan megremegett, és a görgős szerkezet elindította a három felcímkézett alakot a emelvény közepe felé.
A VIP-vendég emelt fővel lépett a fa dobogóra. Megköszörülte a torkát, és a sejtelmes

árnyékba burkolózó nézőtér felé intett, szilárdan meggyőződve róla, hogy az egybegyűltek az ő díszvendégi felvezetését ünneplik. Henderson viszont rémülten kapkodott levegő után, amikor a bokájára erősített rézgyűrű szorítása a platform széléhez rántotta.

A pult mögül egy életnagyságú, fából faragott kikiáltó-báb emelkedett ki. Szerkezete fémes kattanással emelte magasba a rézkalapácsot, majd a gázlámpa fényében pöffeszkedő VIP-vendégre mutatott.

– Egyes számú tétel! – sziszegte a báb belső hengeréről megszólaló recsegő hang. – Első osztályú úriember, makulátlan nyakkendővel! Nyitóár: húsz garas! Megadja valaki a harmadik sorból?

A VIP-vendég gőgös mosolya fagyossá vált, ahogy egy mechanikus árverési tábla éles csattanással felpattant a homályban.

– Harminc garas a füstöltárus képviselőjének! – csapott le a kalapács. – És most a kettes tétel: viseltes, hiányos lábbelijű hivatali dolgozó. Hasznosítási javaslat: nehéz fizikai munkára vagy papírnehezéknek. Nyitóár: fél garas!

Henderson a torkához kapott, miközben az antikvárius kétségbeesetten próbálta eltakarni a gallérján fityegő bizonylatot. Ám a homályból egy gépies fogókar nyúlt ki, és könyörtelenül a lámpafény közepébe vonszolta őket.

A sötétben, a névtelen licitálók sorai mögött, egy hatalmas, rézfogaskerekes mérleg némán billent egyet a száraz porban.

252. XXXVIII/4. A gépies licitálók — Műszaki becsérték

Meghökkentő mesélő

A rézkalapács ütései ritmikusan verődtek vissza a csarnok fémfalairól, miközben a görgős szalag tovább lendítette a társaságot a hatalmas rézmérleg felé. Henderson csüggedten várta a papírnehezékként való betagozódását, ám az antikvárius közelebb hajolva figyelni kezdte a homályban integető vevőket.

A harmadik sorból felemelkedő harminc garasos licittábla mögött nem húzódott hús-vér alak. Egy finom acélhuzal mozgatta csupán a lakkozott fadarabot, amely egy rugós szerkezetből pattant ki minden alkalommal, amikor a kikiáltó bábja koppantott. A nézőtér padjai nem vásárlókkal, hanem gondosan öltöztetett, kitömött bábukkal voltak

tele, amelyek karjai mechanikusan emelkedtek a magasba.

– Nézze csak, Henderson – suttogta az antikvárius, miközben a fogókar átemelte őket a mérleg serpenyőjébe. – Itt nincs egyetlen vevő sem. Ez a rendszer nem értékesít. Ez a rendszer leltároz és önmagát árazza be.

A VIP-vendég felháborodottan próbálta visszakövetelni az elismert felárat, ám a mérleg nyelve hirtelen kilendült. Nem a nyakkendők selyme vagy a csizmák állapota számított: a mérőlap alatti nyomásszenzorok a szereplők fém- és anyagsűrűségét kalkulálták újra. Henderson alacsony ára nem a hasznosságának szólott, hanem a zsebében felejtett marék aprópénz súlyának.

A csarnok mélyén ekkor felberregött egy hatalmas fogaskerekes daráló garatja, és a mérleg serpenyője lassan megbillent a sötétbe vezető csúszda felé.

253. XXXVIII/5. A zúzógarat — Nyersanyag-újrahasznosítás

Meghökkentő mesélő

A sötétbe vezető csúszda hűvös bádogján Henderson és az antikvárius egymást megmarkolva száguldottak lefelé, miközben a fogaskerekek fülsértő csikorgása mind közelebbről bömbölt. A halálra vált VIP-vendég már lehunyt szemmel várta a brutális kiszelektálást.

A zúzógarat torkában azonban nem acélkések fogadták őket. A gép egy nagy teljesítményű mágneses szeparátor segítségével finoman kitépte Henderson zsebéből a maréknyi rézgarast, az antikvárius óraláncát és zakógombjait, majd egy nyomólléggel működő csapóajtó egyszerűen kirepítette mindkettőjüket a hátsó udvar nyirkos utcakövére.

A félelmetes szerkezet nem emberi húst darált, csupán a náluk lévő fémhulladékot gyűjtötte be bürokratikus alapossággal. A csarnok falán lévő kis ablakon át még látták, amint Henderson elkobzott aprópénzét a belső kohó pillanatok alatt beolvasztja, majd a présgép egy hangos kattanással formázza meg belőle a kilencvenes számú licittáblát. Az új darabot egy frissen beszerelt rézkar azonnal a magasba is emelte a nézőtér leghátsó sorában.

A csarnok leltára hiánytalan maradt, a licitáló állomány pedig önműködően gyarapodott. A sikátor homályában, a szemeteskukák mögött egy félbehagyott, rézből öntött teáskanna fedele halkan rezegni kezdett, mint egy türelmetlen hivatali stopperóra.

254. XXXIX/1. A gőzölgő teáskanna — Szabályzat szerinti teaidő

Meghökkentő mesélő

Henderson megtörölte az esőtől és koromtól maszatos homlokát, miközben a nyirkos utcakövön ülve próbálta összefogni gombok nélküli, megtépázott zakóját. Az antikvárius rémülten szorongatta a hiányzó óralánca hűlt helyét a mellényén, de a sikátor csendje látszólag visszaadta a szabadulás illúzióját.

A szemeteskukák tövében álló, megviselt réz teáskanna fedele ritmikusan pattogott. A csőréből kanyargó gőz nem a megszokott bergamottillatot árasztotta, hanem finom, meleg műszerolaj és frissen vasalt bizonylatpapír szagát.

– Attól tartok, uram, a hivatali pihenőidő következik – suttogta az antikvárius, miközben tekintete a teáskanna rézhasára tapadt, amelyen apró gőznyomásmérő óra ketyegett.

Henderson óvatosan közelebb kúszott, hiszen egy csésze forró teánál semmi sem tűnt megnyugtatóbbnak a rémálomszerű zúzógarat után. Amikor azonban megragadta a kanna fülét, a fém fogantyú nem átforrósodott, hanem finoman rászorult az ujjaira. A kanna belső mechanikája halk kattanással adagolónyílást tárt fel, s a sűrű, meleg folyadék nem csészébe, hanem egyenesen Henderson csuklójára csöpögött, ahol azonnal szilárdulni kezdett.

A sikátor falából réztábla csapódott ki: „Kérjük, várja meg a szigetelés kötési idejét.”

255. XXXIX/2. A hőszigetelő burkolat — Szabványosított állagmegóvás

Meghökkentő mesélő

A szürke szilárdítóanyag meglepő gyorsasággal alakult sima, porcelánszerű páncéllá Henderson csuklója körül, tökéletesen a falhoz rögzítve a férfi jobb kezét. Az antikvárius

nem esett pánikba; ehelyett elővett egy vékony csontfésűt a zsebéből, és szakértő mozdulatokkal kopogtatni kezdte a frissen kötött réteget.

– Egészen kiváló minőségű bürokratikus hőszigetelés – állapította meg megnyugtató bólogatással. – A Hivatali Munkavédelmi Szabályzat nyolcvanas cikkelye írja elő az ilyen jellegű kötelező végtag-páncélzatot a téli teaidőszakokban. Nyilvánvalóan megelőzés: megvédi a tisztviselőt attól, hogy a forró gőz megégesse az iratkezelő ujjait.

Henderson megpróbálta feszíteni a karját, de a kiöntő rézcsöve finoman visszahúzta. A teáskanna oldalán lévő nyomásmérő mutatója a zöld mezőből hirtelen átlendült a mélyvöröbe, s a réztábla alatt újabb felirat pattant ki a téglafalból: „A karbantartás befejeződött. Kérjük, mutassa fel az átvételi bizonylatot.”

– Ne aggódjon, Henderson, ez csupán puszta alaki formaság – magyarázta az antikvárius, és közelebb hajolt, hogy elolvassa a kanna talpából előugró, ostyapapírra nyomtatott apró bizonylatot. – Amint igazoljuk a jogosultságot, a szigetelés magától elporlad.

Ám mielőtt bármelyikük hozzányúlhatott volna az ostyához, a lábuk alatti utcakövek alatt ritmikus, csilingelő kopogás támadt. Olyan volt, mintha ezer apró porcelánkanál koccanna egyszerre finom teáscsészék falához.

A járda egyik szellőzőrácsa halk kattanással félrecsúszott, s a sötét mélyből vakító, kékes gőz csapott fel, amely éles menthol- és ózonszagot árasztott a hideg sikátorban.

256. XXXIX/3. A mintavételi bizonylat — Szakszerű lenyomatvétel

Meghökkentő mesélő

A mentolillatú gőz gomolygásából nem egy újabb hivatali ellenőr, hanem egy vékony, rézből hajlított szervizkar emelkedett ki. A mechanikus szerkezet ruganyos mozdulattal kinyúlt, s figyelmen kívül hagyva a falból kibújt ostyabizonylatot, közvetlenül Henderson porcelánba zárt csuklóját ragadta meg.

– Kiváló! – jegyezte meg az antikvárius, miközben izgatottan igazított egyet a szemüvegén. – A Szabványosított Állagmegóvási Hivatal nem fogad el papíralapú aláírást. Az önkiöntő teáskanna kizárólag anatómiai hőtlenyomattal igazolható.

Mielőtt Henderson tiltakozhatott volna, a szilárd szigetelőanyag halk reccsenéssel kettévált. A kerámiaburok simán lepattant a férfi bőréről – egyetlen porszemet vagy szőrszálat sem hagyva maga után –, és a rézkar segítségével visszahúzódott a teáskanna torkába. Henderson megkönnyebbülten dörzsölgette a csuklóját, ám a bőrén, pontosan az ütőér felett, egy halványkék, tintaszerű pecsét világított: „Behajtva. Munkavédelmileg jóváhagyva.”

A teáskanna megelégedett sípolással elhallgatott, majd a téglafal szürkés rézlemeze lassan rácsukódott, elnyelve a gépezetet, mintha az soha nem is létezett volna.

– Látja, kedves barátom? – mosolygott szelíden az antikvárius, és zsebre tette a csontfésűt. – Csupán egy apró, szakszerű adminisztratív mintavétel volt az egész. Most már hivatalosan is tisztázott a jogállásunk.

Henderson a kék pecsétre meredt, miközben a sikátor mélyén egy eddig észrevétlen, nehéz tölgyfa ajtó kattant ki, s a résből ódon pergamen és friss teafű száraz illata szivárgott ki.

257. XL/1. A száraz tealevelek — Hivatali vendéglátás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius nem teketóriázott: elégedett intéssel lépte át a nehéz tölgyfa ajtó küszöbét, mintha csak egy megszokott délutáni teázóba érkezett volna. Henderson, miután még egy utolsó, gyanakvó pillantást vetett a csuklóján kékellő hivatali pecsétre, kénytelen-kelletlen követte őt a homályos helyiségbe.

A terem egyszerre emlékeztetett egy ódon irattárra és egy zártkörű teaszalonra. A falakat a mennyezetig száraz tealevelekből préselt, sötétbarna téglák borították, melyekből fanyar, mégis megnyugtató aroma áradt. A mennyezet alatti sárgaréz síneken halk surrogással egy kis tálca gördült feléjük, rajta két finoman megmunkált, gőzölgő porceláncsészével.

– Kifogástalan vendéglátás – csettintett az antikvárius, miközben a közelebbi csészéért nyúlt. – A bürokratikus igazolás után mindig jár a frissítő. Ez a szabványos eljárásrend negyedik cikkelye.

Henderson még mindig bizalmatlanul méregette az italt, ám a tálca aljából hirtelen kiugrott egy apró, rézből készült tolltartó, benne egy hegyes lúdtollal és egy friss

nyomtatvánnyal. A lap tetején gépelt betűkkel állt a felirat: „Kóstolási és átvételi elismervény”.

– Csak egy apró szignó, barátom, és már ihatjuk is – bíztatta az antikvárius, és könnyedén aláírta a maga részét.

Henderson átvette a tollat, ám mielőtt a papírhoz érintette volna a hegyét, a csészéje mélyéről halk, ütemes ketyegés hallatszott, s a sötét sarokban megszólalt egy rekedt rézcsengő.

258. XL/2. Az infúziós időzítő — Szabályos minőségellenőrzés

Meghökkentő mesélő

A csengő rekedt kongása még ki sem hunyt a száraz tealevelek fojtogató aromájában, amikor a sárgaréz sínen futó tálca hirtelen megrándult. Az antikvárius elégedetten bólogatott, mintha a hangjelzés csupán a szakszerű hivatali ügymenet megszokott kísérőzenéje lenne.

– Semmi ok az aggodalomra, dear Henderson – jegyezte meg nyájasan, miközben kimérten beleszürcsölt a saját adagjába. – Ez csupán az infúziós időzítő. A Hivatalban a túlztatott tea fogyasztása súlyos fegyelmi vétségnek minősül, az eljárási rend negyvenkettes cikkelye szerint.

Henderson azonban nem teázni jött. A lúdtollat még mindig a nyomtatvány felett tartotta, ám mielőtt tiltakozhatott volna, a csészéjéből felcsapó gőz sűrű, kékesszürke felleggé állt össze. A lap – anélkül, hogy a toll hegye érintette volna – magától felszívta a csuklóján megkötött szigetelőanyag párolgását, s a sorok között önműködően megjelent egy sötét, domború pecsét.

– Úgy tűnik, a mintavételi igazolás hiánytalan – állapította meg az antikvárius, és zsebre vágta a tollat. – A vendéglátási fázis ezzel hivatalosan lezárult. Most következik az irattári besorolás.

A teatéglákból rakott falak halk nyikorgással megmozdultak. Henderson lába alatt a padlóburkolat hirtelen megdőlt, s a helyiség sötét sarkában egy keskeny, rézszegélyű csapóajtó pattant ki. Odalentről forró gőz és darált tealevelek száraz, ritmikus suhogása

áradt fel, miközben a mennyezeti sín automatizált rézkarja megragadta a kiürült csészéket, és habozás nélkül a mélybe hajította őket.

259. XL/3. A csapóajtó lejtője — Belső irattári átrendezés

Meghökkentő mesélő

A lejtőbe fordult padló nem hagyott sok teret a teátrális tiltakozásnak. Henderson ösztönösen megpróbált megkapaszkodni a legközelebbi teatégla-oszlopban, ám a tömörített fűszerfalak meglepően olajozottnak bizonyultak; az ujjai nyomán csupán némi szárított bergamottpor hullott a mélybe.

Az antikvárius ezzel szemben lenyűgöző eleganciával, szinte tánclépésekben csúszott lefelé a sárgaréz szegélyezésű csatornában, mintha a Hivatal ezen belső közlekedési formája a mindennapi rutinjához tartozna.

– A harmadik osztályú iktatás mindig némi mechanikai gravitációval jár – kiáltotta hátra a gőzgomolyagokon keresztül, miközben gondosan eligazította a zakója hajtókáját. – A bürokrácia, mint köztudott, szereti a legrövidebb utat a selejtező és az irattár között.

A csúszda végén nem zúzógarat várta őket, hanem egy dohos, szárított mentaillatú terem, ahol a padlótól a mennyezetig érő rézállványokon több ezer fonott teásdoboz forgott saját tengelye körül. A gépies csikorgás közepette egy kövér, rézgombos egyenruhát viselő figura lépett elő a gőz mögül, kezében egy robusztus, ketyegő komposztálóval.

– Bejövő tétel – dörögte a hivatali ellenőr, s anélkül, hogy rájuk nézett volna, a ketyegő szerkezetet Henderson kabátjának gallérjára pattintotta. – Elsődleges szárítási szakasz jóváhagyva. Állagmegóvási idő: negyvennyolc perc.

Henderson döbbenten nyúlt a gallérjához, ahol a rézkarika ritmikus kattogással számolt visszafelé. A falak réseiből lassan forró, száraz levegő kezdett áramlani.

– Ez egy időzítő? – kérdezte rekedten.

– Nem csupán időzítő, dear Henderson – javította ki nyájasan az antikvárius, és felmutatott egy, a mennyezetről aláereszkedő óriási, fémből készült teaszűrőre. – Ez az erjesztési fázis minőségellenőrzése. Ha nem érünk a szortírozóba, mielőtt letelik, a

Hivatal teakeverékké minősít át bennünket.
A rézműszer halkat csilingelt, s a terem túlsó végében egy nehéz szellőzőrács csapódott fel.

260. XL/4. A szortírozógépkarok — Automatikus minősítés

Meghökkentő mesélő

A szellőzőrács mögül nem friss levegő, hanem egy csomagolószalag ritmikus kattogása szűrődött ki. Henderson a nyakán ketyegő rézkarikára pillantott, amely könyörtelenül mérte a hátralévő időt, majd a rés felé indult, miközben a forró, szárító gőz láthatóan összezsugorította zakója szegélyét.
– Ha jól számolom, a jelenlegi szárítási ütem mellett negyven perc múlva száraz tönkanyaggá válunk – jegyezte meg az antikvárius, miközben meglepő könnyedséggel lépett át a szellőzőrács küszöbén. – Ez nem személyes, pusztán a raktározási helyigény optimalizálása. A Hivatal rosszul viseli a nedvességet.
A csatorna egy hatalmas, kör alakú terembe vezetett, ahol a falakat nem téglák, hanem élére állított, lepecsételt kartondobozok alkották. A terem közepén egy hatalmas, sárgaréz alkatrészekből álló szortírozógép dolgozott, amely mechanikus karjaival a beérkező csomagokat minőség szerint kategóriákba osztotta: „Finom”, „Nyers” és „Hasznosíthatatlan”.
Henderson éppen a szerkezet elkerülésén gondolkodott, amikor a mennyezetről egy acélhuzalon függő gumiöntvény ereszkedett le, és egyetlen szívómozdulattal elkapta az antikvárius kalapját. A gép pillanatok alatt bekebelezte a fejfedőt, majd egy halk sípszó kíséretében átrakta a „Finom” feliratú rekeszbe.
– Kérem, a kalapom eredeti angol nemez! – tiltakozott az antikvárius, de a szortírozó csavaros karjai már feléjük nyúltak, hogy lemérjék a testtömegüket.
Henderson a fal mellett felhalmozott teásdobozok mögé ugrott, ám a bokájánál egy hideg, fémes csipesz zörrent meg. A távolban halk rézharang zúgott fel.

261. XL/5. A besorolási csatorna — Előírásszerű felderítés

Meghökkentő mesélő

A fémes csipesz meglepő gyengédséggel szorította meg Henderson bokáját, majd egyenletes lendülettel emelte a magasba. A szortírozógép sárgaréz számlálói kattantak egyet, s a hivatali rézharang kongása nyomán a csarnok feletti mennyezetből egy átlátszó üvegcső ereszkedett alá.

– Úgy tűnik, a rendszer kétségbe vonta a mi „Hasznosíthatatlan” besorolásunkat – jegyezte meg az antikvárius, miközben a saját bokájára rögzülő kar elegánsan a cső bejárata felé lendítette. – Ez hivatali szempontból kifejezetten biztató. A nyersanyagok külön elbírálás alá esnek.

Henderson csuklóján a szigetelőanyag még tartott, ám az üvegcsőbe érve a levegő hirtelen megtelt a frissen forrázott tealevelek sűrű, párás illatával. A csőben egy automatikus pneumatikus pecsételőkészülék ereszkedett a homlokuk fölé, s mielőtt Henderson elhajolhatott volna, egy apró, zöld papírcímkét ragasztott a szemöldöke közé: „VIZSGÁLAT ALATT”.

– Ne nyúljon hozzá – figyelmeztette az antikvárius. – Az iktatási kód eltávolítása a minőségellenőrzés megszakításának számít, ami azonnali zúzdai átirányítást von maga után.

A csővezeték meredeken emelkedni kezdett, s a két férfi alatt megelevenedett a Hivatal belső felderítőcsarnoka. A falak mentén ezernyi parányi rézfiók nyílt ki s csukódott be szinkronban, miközben a cső végén egy gőzölgő, rézlemezekkel borított teáskanna formájú szonda várakozott a sínpályán.

262. XL/6. A gőzölgő szonda — Automatizált felderítés

Meghökkentő mesélő

A szonda fedélzeti rézbillentyűi fel-le táncoltak, ahogy a két szállított alany megközelítette az ellenőrzési pontot. Az üvegcső egy határozott szusszanással rácsatlakozott a teáskanna kiöntőcsövére, ahonnan nem forró víz, hanem finom

szerkezetű, lyukkártyákkal teli sárgaréz csipeszek nyúltak ki.
– A felderítés jelenlegi szakasza a halmazállapot-ellenőrzésre korlátozódik – állapította meg az antikvárius, miközben egy sárgaréz rugó udvariasan félretolta a szemüvegét, hogy megtapintsa a kötőhártyáját. – Hivatali protokoll szerint a szilárd kategóriába esünk, de a csuklóján lévő szigetelőanyag miatt a műszerek bizonytalanok.
Henderson megpróbálta feljebb húzni a lábát, ám a cső falába épített apró gumigörgők precízen pozicionálták a testét. A szonda gyomrából tompa kattanással egy vékony rézsugár lépett ki, amely végigpásztázta mindkét férfi homlokán a „VIZSGÁLAT ALATT” feliratú zöld címkét. A zöld papír az optikai elemzés hatására halvány narancssárgára váltott.
– Úgy tűnik, átminősítettek bennünket – mormolta Henderson, s a szonda hirtelen megszólaló sárgaréz sípjára kissé összehúzta magát. – Ez jót jelent?
– Attól függ – felelte az antikvárius higgadtan, miközben a sínpálya váltója egy éles villanással átállt. – A narancssárga jelzés a félkész termékek sajátsága. Innen általában vagy a pácolóba vezet az út, vagy a selejtezési felderítőcsatornába, ahol a minőségi hibás tételeket lajstromozzák.
A teáskanna formájú szonda hátulján egy kis sárgaréz ajtó pattant ki, s gőzfelhő kíséretében kigördült belőle egy apró, háromkerekű miniatűr írógép. A szerkezet menet közben egy hosszú szalagra gépelte a mérések eredményeit, s a szalag végét egyenesen Henderson kabátjának gomblyukába fűzte. A csővezeték a sínpályával együtt hirtelen meredeken lefelé fordult, a homályban pedig megszólalt egy alacsony frekvenciájú, ütemes rézharang.

263. XL/7. A teafilter-futószalag — Aromás besorolás

Meghökkentő mesélő

A meredek csővezeték végén nem a rettegett zúzógarat várta őket, hanem egy hatalmas, szövött teafilter-anyagból készült futószalag, amely puhán tompította a két férfi becsapódását. A Hivatal ezen részlegét sűrű, bergamott-illatú gőz lengte körül, a mennyezetről pedig rézből készült, teáskanna alakú lámpák szórták a sárgás fényt.
– Úgy tűnik, a lajstromozó szalag megmentette a bőrünket – lihegte az antikvárius, miközben próbálta kibogozni a szemüvegére tekeredett írógépszalagot. – A papírra

nyomtatott kód szerint nem selejtnek, hanem aromás mintadarabnak minősülünk.
Henderson óvatosan felemelte a fejét, s rémülten tapasztalta, hogy a futószalag egy óriási, forgó teásdoboz-karusszel felé szállítja őket. A szerkezet szélén sárgaréz karok csattogtak, és minden áthaladó tételt precíz, pecsétviaszos címkével láttak el. Az egyik mechanikus csipesz épp Henderson kabátgombjára csapott le, s egy kis „KÜLÖNLEGES KEVERÉK” feliratú rézbilétát szegecselt a szalag végét képező papírcsíkra.
– Ez a státusz ideiglenes védettséget biztosít – magyarázta az antikvárius fojtott hangon, miközben a szalag egyre közelebb vitte őket a gőzölgő nyíláshoz. – De ha a karusszel elér a kiáztatási ciklusig, a Hivatal előírásai szerint meleg vizes infúzió alá vetnek bennünket.
A futószalag hirtelen megtorpant. Fölöttük egy hatalmas rézüst fedele billent meg gőzszisszenéssel, s a sötét nyílásból egy finom szerkezetű, ketyegő fogaskerék-rendszer ereszkedett alá.

264. XL/8. A porcelán szerviz — A végleges besorolás

Meghökkentő mesélő

A ketyegő fogaskerék-rendszer egy finom, ezüstözött csipesszel nyúlt le, miközben a felettük magasodó teáskanna egyetlen határozott gőzfúvással sűrű, fehéres szirupot fecskendezett Henderson csuklójára. A folyadék másodpercek alatt hideg, fényes kerámiamandzsettává szilárdult, gúzsba kötve a férfi jobb kezét.
A szomszédos teáscsésze ritmikus ketyegése hirtelen alábbhagyott. Egy vékony rézcsengő tisztán megszólalt, s a szerkezetből kinyúló csatornán átsiklott egy pecsétes hivatali nyomtatvány. A papír a bergamott-illatú gőzben lebegve, önműködően érvényesítette a saját alján lévő rubrikákat, beütve a végleges minősítési határozatot.
– Látja? – suttogta az antikvárius akadozó rekedtséggel. – A minősítés érvényes. Megúsztuk a kiáztatást.
A futószalag azonban nem meleg vizes fürdőbe döntötte őket, hanem egy selyemmel bélelt, polírozott fadobozba. A felderítőszonda rézkarja leereszkedett, s egy finom ecsettel végső kerámiamázat simított a testükre. A Hivatal aromás besorolási eljárása ugyanis nem a tealevelek osztályozásáról szólt: Henderson és az antikvárius immár a Hivatalgató Igazgatóság porcelán teáskészletének két új, rendkívül élethű, csészefület

formázó díszelemévé vált.
Egy rézállványos tálca lassan megemelkedett velük, hogy átvigye őket a következő tárgyalóterembe.
A távoli folyosó mélyén ekkor halkan megcsördült egy elfeledett kulcscsomó.

265. XLI/1. A tárgyalótermi tálca — Igazgatósági teaidő

Meghökkentő mesélő

A rézállványos tálca halkan zümmögve lendült át a dupla szárnyú, diófa ajtó küszöbén. A tárgyalóteremben hűvös, szivarfüstös csend fogadta őket: a Hivatalgató Igazgatóság elnöksége mély hallgatásba burkolózva ült a csiszolt mahagóniasztal körül. Henderson kétségbeesetten próbálta megmozdítani a karját, ám a testét borító kemény, fényes kerámiamáz csak tompa, finom csilingeléssel válaszolt a kísérletre. Az antikvárius, mint a tálca túlsó szélén álló csésze füle, mereven bámult a semmibe.
Egy automatizált rézkar finoman megemelte a teáskannát, s a gőzölgő, sötét folyadék buborékos sugárban hullott a porcelánedényekbe. Henderson csuklóján a szilárd mandzsetta aprót pattant a hőtágulástól. A szabályzat szerint a díszelemeknek szigorúan mozdulatlannak kellett maradniuk, a teáskészlet hivatali értéke ugyanis a tökéletes némaságban rejlett.
– Rendkívül élethű mintázás – jegyezte meg szárazon az asztalfőn ülő főtanácsos, s ujjhegyével megkocogtatta Henderson mázas vállát. A csontporcelán tiszta, magas, fémmentes hangot adott.
A távoli folyosó felől ekkor ismét megcsördült az a bizonyos elfeledett kulcscsomó, ezúttal sokkal közelebb. Az ajtó lassan rést nyitott, s a hűvös huzatban egy kopott, szürke iratrendező mappa csúszott be a polírozott parkettán.

266. XLI/2. A becsúszott mappa — Hivatali minőségi ellenőrzés

Meghökkentő mesélő

A szürke iratrendező kísérteties pontossággal állt meg a főtanácsos lakkozott cipőjének orránál. Az elnökség tagjai egyszerre hajoltak előre, s a mahagóniasztal felett a szivarfüst finom, szürkés karikákba rendeződött. A főtanácsos lassan lehajolt, egyetlen kimért mozdulattal felvette a mappát, s hüvelykujjával átpörgette a sárgult lapokat.

– Remek – bólintott elégedetten, miközben orrára tolta félköríves pápaszemét. – A selejtezési jegyzőkönyv kiegészítése megérkezett. Úgy tűnik, a szóban forgó kerámiafigurák nem egyszerű asztali díszek.

Henderson kétségbeesetten próbált pislogni, de a szemhéjára fagyott fényes máz ellenállt a kísérletnek. Az antikvárius merev porcelainteintje alatt egy apró, hajszálvékony repedés futott végig – a hivatali hierarchia alján még a teáskanálnál is kevesebb jog illette meg az embert.

– A díszítőelemek valójában hőtani mérőeszközök – olvasta fel a főtanácsos a szigorúan titkos záradékot. – Amennyiben az infúzió hőfokhatára eléri a kritikus pontot, a porcelánbevonat automatikusan lehámlik, s az alanyok azonnal visszasorolódnak az irattári futószalagra.

Az automatizált rézkar ekkor újabb adag gőzölgő, sötét teát öntött a csészékbe. Henderson csuklóján a kemény sziruppáncél vészjóslóan forrósodni kezdett, míg a tálca alján egy apró, rézből öntött számláló ketyegve lépett egyet előre.

267. XLI/3. A hősokk-teszt — Hivatali kalibráció

Meghökkentő mesélő

A számláló fémes kattanása még el sem ült a tárgyalóteremben, amikor a főtanácsos kimérten felállt a székéből. Előhúzott a mellényzsebéből egy apró, csontnyelű nagyítót, és egészen közel hajolt az antikvárius mozdulatlan porcelánarcához.

– A hőtani kalibráció első szakasza elviselhetőnek tűnik – jegyezte meg halkan a jelenlévő igazgatósági tagoknak. – A máz hajlékonysága jelzi, hogy a bevonat pontosan a nyolcvankét fokos főzési hőmérsékletnél kezd lágyulni. Rendkívül praktikus.

Az antikvárius belső rettegése egy pillanatra értetlenségbe csapott át. A hivatali bürokrácia nem megbüntetni akarta őket: a besorolási eljárás új szakasza egyszerű minőségbiztosítási tesztnek bizonyult. Ha a gőzben megfelelően viselkednek, csupán állandó teahőmérséklet-jelzőként teljesítenek majd szolgálatot az elnökségi asztalon.

Henderson a merev sziruppáncél alatt halk megkönnyebbülést érzett. A teáscsésze melletti mozdulatlan létezés mérföldekkel jobb kilátásnak tűnt az irattári zúzógaratnál.
A főtanácsos azonban megkocogtatta a csontnyelű nagyítót a mahagóniasztalon, és egy sárgaréz csengő felé nyúlt.
– A minőségi tanúsítványhoz azonban elengedhetetlen a szélsőségek ellenőrzése. Kérem a hirtelen hűtőgőzt!
A tálca alatti rézvezetékekből fagyos sziszegés csapott fel, miközben a számláló újabb baljós kattanással lépett egyet előre.
A zsebében meglapuló csengő apró réznyelve a hideg légáramlatban rezegni kezdett.

268. XLI/4. A fagypont feletti minősítés — Hivatali fagyasztó

Meghökkentő mesélő

A fagyos gőz sziszegve borította be a két mozdulatlan figurát. Henderson érezte, ahogy a szirupos porcelánmáz felületén ezer apró jégkristály virágzik ki, míg az antikvárius merev arca a dermesztő hidegben mikrofinom pattanásokkal válaszolt. A tárgyalóterem levegője egy szempillantás alatt fagypont alá süllyedt.
A főtanácsos csontnyelű nagyítójával újra közelebb hajolt.
– Figyelemreméltó – mormolta elégedetten az igazgatósági tagok felé. – Semmi szerkezeti repedés. A bevonat krioszférikus tűréshatára messze meghaladja a hivatali szabványt.
Henderson belső lélegzete elállt a halvány megkönnyebbüléstől. Ha kiállták a fagyasztási próbatételt is, végre elfoglalhatják csendes, biztonságos helyüket a tárgyalóasztal langyos teáskannája mellett. Az antikvárius képzeletben már a gőzölgő tealevelek illatában pihent.
A főtanácsos azonban nem a piros, hanem egy mélykék pecsétnyomót emelt fel az iratrendező mellől. Egyetlen határozott mozdulattal rácsapta a minőségi tanúsítványra.
– Sajnálatos – jegyezte meg kimérten. – A meleg teáskészlethez túlságosan ellenállónak bizonyultak. Az elnökségi teázóba csak a hőre érzékeny, finomabb kerámiák kerülhetnek. Ezek a darabok mától a pincébeli mélyhűtőkamra fagylaltos készletét

egészítik ki, állandó mínusz tizennyolc fokon.
A sárgaréz tálca gördülékenyen megindult a tárgyalóasztal szélén nyíló sötét, zúzmarás csatorna felé. A nehéz fémcsapóajtó tompa koccanással záródott mögöttük. A vakító sötétségben csupán egy árva rézharang tompa ketyegése visszhangzott a jégfalak között.

269. XLII/1. A jégbe fagyott leltár — Zúzmarás raktárrend

Meghökkentő mesélő

A jéggel borított csatorna végén a két porcelánfigura tompa csörrenéssel landolt egy zúzmarás tölgyfa polcon. A pincébeli mélyhűtőkamra fojtogató hidegében a rézharang szakadatlanul ketyegett, akárcsak egy falióra, amely elfelejtette elütni az éjfélt. Henderson óvatosan próbálta mozdítani a karját, de a mázas felületén megszilárdult jégpáncél mozdulatlanságra kárhoztatta.
A sötétségből egy nehéz, csikorgó fémkosár emelkedett ki, tele apró, befagyott leltári bárcákkal. Mellékük egy rézkampón függő, halványan pislákoló viaszlámpás ereszkedett le. A sárgás fényben láthatóvá vált a kamra katonás rendezettsége: a kristálypoharak, fagyasztott gyümölcstálak és merőkanalak mértani pontossággal várták a hivatali fagylaltidőt.
– A mínusz tizennyolc fok legalább megőrzi a szerkezeti integritást – mormolta az antikvárius, bár a hideg miatt a hangja inkább hasonlított két kőműveskanál összeütődésére. – Innen legalább nem sodorhat le minket semmilyen gőzölgő teáskanna.
Az átellenes sarokban ekkor felcsattant egy rozsdás mechanikus csapda. A falból kiálló rézcsőből sűrű, kékes fagyasztófolyadék kezdett szivárogni, amely lassan, centiméterről centiméterre kúszott fel a polcok lábán, magába zárva mindent, amit elért. A legalsó polc szélén egy apró, elfeledett ezüstcsengő vibrált halkan a vastagodó jégpáncél alatt.

270. XLII/2. A vörös bélyegző — Hamis állagmegóvás

Meghökkentő mesélő

A zúzmarás polcon emelkedő kékes fagyasztófolyadék hirtelen megtorpant, amikor a mennyezetből egy filcbevonatú sárgaréz csipesz ereszkedett le. A mechanikus szerkezet nagy ívben kikerülte a szivárgást, és határozott mozdulattal kiemelte a jég alól a halkan rezgő ezüstcsengőt. Egy apró, gőzölgő bélyegző csapódott a fémre, vörös tintával nyomva rá a legújabb hivatali jelzést.

– Ez nem selejtezés – suttogta az antikvárius, miközben fagyott porcelánszemeivel a feliratot próbálta kiolvasni. – Nézze csak a kódolást! Ez a Prémium Minőségű Vendéglátóipari Leltár bélyege. A fagyasztás csupán az állagmegóvás elengedhetetlen lépése!

Henderson mázas arca kissé megrebbenhetett volna a megkönnyebbüléstől, ha az arctagjai nem lettek volna szilárdra fagyva. A félreértés azonnal új reményt öntött a dermedt figurákba: nem megsemmisítésre várnak a hideg raktárban, hanem a legelőkelőbb tárgyalótermi teáskészletek közé sorolják őket. A fagyasztófolyadék kékes színe hirtelen már nem fenyegetőnek, hanem szabályos kriogén tartósításnak tűnt.

Ekkor a mechanikus kar visszatért, és Henderson vállára csapott egy hasonló vörös jelzést. A polc alatti futószalag halk, fémes kattanással indulásra kész állapotba lendült, miközben a raktár sötét mélyéből egy ismeretlen, mély hangú síp bocsátott ki vékony gőzsugárat.

271. XLII/3. A lakkozott tálaló — Csillogó mozdulatlanság

Meghökkentő mesélő

A futószalag zökkenőmentesen szállította a két mázazott alakot a sötét alagúton át, ahol a falakból hideg, kék fény áradt. Az antikvárius fagyos tekintetét a saját mellkasára nyomott vörös pecsétre szegezte. A számok világosak voltak: a 04-es kód a hivatali szabályzat szerint a kiemelt reprezentációs készletek sajátja volt.

– Látja? – suttogta volna Hendersonnak, ha a szája nem fagyott volna egyetlen udvarias,

merev mosolyba. – A kételkedés méltatlan volt! A fagyasztás csak az aroma és a finom porcelánszerkezet megóvására szolgált. Most egyenesen az igazgatósági teadélutánra visznek minket.

A szalag végén egy megvilágított, selyemmel bélelt kamra tűnt fel. A levegőben hirtelen édeskés, meleg gőz terjedt el. A két figura belső megkönnyebbülést érzett: a forró pára lassan kiengedte a fagyos ízületeket, s a zúzmara finom cseppekben pergett le a kabátjaikról. Úgy tűnt, a hivatali procedúra valóban a tálalás előtti előkészítés része.

A gőz azonban nem szálas teából származott. Egy vékony rézfúvóka átlátszó, gyorsan keményedő lakréteget permetezett a porcelánfelületre, amely azonnal hermetikusan elzárta a figurákat a külvilágtól. Fejük felett egy mechanikus tábla ugrott helyére a következő felirattal: „Tartósított tárgyalótermi makett – Használata szigorúan tilos”.

A futószalag megtorpant, s a mennyezetből egy fényes tálalóharang ereszkedett lassan a mozdulatlan figurák fölé.

272. XLII/4. A tálalóharang homálya — Karanténba zárt reprezentáció

Meghökkentő mesélő

A fémes kongással leereszkedő tálalóharang alatt tökéletes csend és koromsötét honolt. A frissen rászáradt, csillogó lakkozás mozdulatlanságra kárhoztatta a két porcelánfigurát, ám a páncélzat mögött az antikvárius optimizmusa töretlen maradt. A selymes aljzat zökkenővel megdőlt, jelezve, hogy a tálcát emelőkarok ragadták meg, és elindultak velük a folyosón.

– Ez kétségkívül az elnöki tárgyalóterem – gondolta volna Henderson, ha a megkeményedett máz engedte volna a gondolatok apró rezdüléseit. A külső világ zajai tompán szűrődtek át a fémlemezen: ünnepélyes léptek koppantak, finom poharak csendültek, s a magas rangú bürokraták elégedett duruzsolása töltötte be a teret. A két figura szentül hitte, hogy a harang teátrális felemelése lesz a reprezentatív uzsonna fénypontja.

A szállítás hirtelen megtorpant. A tálalóharangot nem egy gőzölgő teáskannát hordozó pincér emelte le, hanem egy gépies fogókar rántotta a magasba. A fényben nem terített

asztal, hanem egy hatalmas, üvegajtós tálalószekrény tárult felt, amelynek polcain tucatnyi hasonlóan csillogó, mozdulatlan porcelánalak sorakozott – mindegyik mellkasán a vörös leltári bélyegzővel.

Egy mechanikus szerkezet gyengéden benyomta a tálcát a középső polcra, majd a nehéz üvegajtó kattanva bezárult. Az antikvárius lábánál egy apró, sárgaréz számlapos óraszerkezet ketyegni kezdett, számlapján a „Karanténidő: 99 év” felirattal.

273. XLII/5. A vitrin tükröződése — Mikroszkopikus ellenőrzés

Meghökkentő mesélő

A vitrinszekrény vastag, csiszolt üvegén keresztül az igazgatósági tárgyalóterem zsongása távoli, víz alatti morgássá törpült. Az elnöki asztal körül ülő öltönyös alakok gőzölgő kávéscsészéket emelgettek, mit sem törődve a fal mentén sorakozó, lezárt gyűjteménnyel. Henderson mozdulatlan tekintete a szemközti polcra szegeződött, ahol egy Herendi mintás huszár és egy barokk udvarhölgy állt dermedten, mellkasukon a már jól ismert vörös bélyegzővel.

A kilencvenkilenc éves karanténóramű ütemes ketyegését hirtelen egy vékony, fémes zümmögés váltotta fel. A szekrény felső sarkából egy parányi, sínen futó optikai lencse ereszkedett le egy finom rézkábelen. A műszer hideg, kék fénysugarat vetített Henderson csillogó, lakkozott homlokára, majd nekilátott a felületi karcolások és esetleges hajszálrepedések szisztematikus pásztázásának.

– Leltári tétel 402-B – csendült fel egy üvegesen csengő, gépies hang a vitrin belső szellőzőnyílásából. – Állapot: stabilizált. Mozgási hajlam: nulla. Térkitöltési hatékonyság: optimális.

Az antikvárius porcelánszemei előtt az üvegajtó tükröződése nem a saját merev alakjukat mutatta vissza, hanem az igazgatósági terem túlsó falán függő keretezett tervrajzot. A rajzon ez a vitrinszekrény nem dekorációként, hanem a központi szellőzőjárat biztonsági elzárószelepeként szerepelt.

Ekkor a szomszédos polcon álló barokk udvarhölgy szoknyája alól egy halk, mechanikus kattanás visszhangzott.

274. XLII/6. A szoknyamechanizmus — Szelepes kioldás

Meghökkentő mesélő

A mechanikus kattanás nyomán a barokk udvarhölgy csipkés porcelánszoknyája kétfelé nyílt, akár egy finoman megmunkált színházi függöny. A mázolt redők mögül nem porcelán alsósz szoknya, hanem egy parányi, sárgarézből öntött szelepes hajtókar bukkant elő, amely ütemes, fémes kattogással azonnal mozgásba lendült.

A sínre szerelt optikai lencse csikorgó hang kíséretében megszakította Henderson csillogó homlokának pásztázását. A kék fénysugár riadtan fordult a szomszédos polc felé, ám későn: a hajtókar egyetlen határozott fordulattal kioldotta a vitrinszekrény hátlapjába rejtett belső reteszt.

A lezárt üvegkabint hirtelen fojtogató szívóhatás járta át. A hirtelen légnyomás-változástól az igazgatósági tárgyalóterem tompa morajlása egy csapásra megnőtt, miközben a vitrin mögött húzódó központi szellőzőjárat biztonsági elzárószelepe kattanva tágra nyílt. Az elnöki asztalon álló gőzölgő kávéscsészék felülete felkavarodott az üvegajtó résein átszűrődő huzattól.

Az antikvárius mozdulatlan porcelántekintete előtt a szellőzőjárat mélyéről hideg, sűrű gőz csapott fel, amely azonnal bepárásította a csiszolt üveg belső felét. A leltározó lencse tehetetlenül zümmögött a túlterhelt sínen, miközben a polc finom rezgéssel megdőlt a sötét szívóalagút felett.

A párolgó homályban egy vaskos, rézveretes fogantyú emelkedett ki a polc alatti résből, közvetlenül Henderson csizmája mellett.

275. XLII/7. A rézveretes fogantyú — Automatizált átcsoportosítás

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson önkéntelenül hátralépett egy fél lépést, miközben a kiemelkedő rézveretes fogantyú egy belső rugó ellenében mély, tompa kattanással elfordult. A polc alsó fa burkolata zsanérokon megbillent, s a finom porcelánfigurák – köztük a hajtókaros

szoknyáját még mindig szétnyitva tartó udvarhölgy – nem lezuhantak, hanem kiszámított eleganciával egy selyem bélésű csúszdára gördültek.
Az antikvárius mozdulatlan porcelántekintete előtt a vitrin belső tere pillanatok alatt átalakult. A beáramló sűrű gőz nem műszaki meghibásodást jelzett, hanem a központi csőposta-rendszer előmelegített tisztító permetét. A sínre szerelt optikai lencse, amely az imént még tehetetlenül zümmögött, most egy váratlan kanyarral visszahúzódott a mennyezeti résbe, átadva a helyét egy forgó kefékből álló mechanikus tisztítósornak.
Henderson a zakója hajtókáját igazgatva próbálta megőrizni az igazgatósági tárgyalás hivatalos komolyságát, miközben a vitrinszekrény üvegajtaján átcsapó vákuum egyetlen határozott rántással elszívta az elnöki asztalról a legutóbbi iktatási jegyzőkönyvet. A száraz papírlapok suhogva tűntek el a sötét szellőzőjáratban, mint amelyeket a minőségellenőrző rendszer éppen elkerülhetetlennek tartott átminősíteni.
A kiürült polc helyén maradt fémváz mélyéről egy apró, sárgaréz csengő éles, tiszta hangja jelzett, miközben a vakító kék fénysugár újra felvillant a csatorna alján.

276. XLII/8. A sárgaréz csengő — Végleges leltárba vétel

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson némán kioldotta az ingnyakát, ahogy a kék fénysugár kiszabadult a fémvázból, és elárasztotta a hátsó szobát. Az antikvárius halántékán átizzadt a finom műanyagréteg; görcsös kézzel kapaszkodott a pult szélébe, mintha még bízna a műtárgykereskedelem megszokott garanciáiban.
A vitrin belsejéből felhangzó ritmikus kattogás nem meghibásodást jelzett. A forgó kefék megálltak, s a csőposta járatából halk pattanással visszatért a barokk udvarhölgy – felülete makulátlanul ragyogott, szoknyájának hajtókaros mechanikája élére hajtva pihent, porcelánkarja pedig szilárdan szorította az elnöki jegyzőkönyv aprólékosan miniatürizált, mikrofilmre nyomtatott másolatát. A tárgyak a helyükre kerültek, a tisztítási folyamat sikeresen lezárult.
Henderson megkönnyebbülten sóhajtott fel, és a zakója hajtókáját igazgatva a pult felé lépett.

– Úgy tűnik, a szerkezet elvégezte az osztályozást – jegyezte meg szárazon. – A leltár hiánytalan.

Ebben a pillanatban a sárgaréz csengő másodszor is megszólalt, ezúttal mélyebb, öblösebb hangon. A szőnyeg alól halk fogaskerék-zúgás hallatszott, s a sínre szerelt optikai lencse nem a vitrin belseje felé fordult, hanem lassan kiemelkedett a mennyezeti résből, és közvetlenül Hendersonra, majd az antikváriusra szegezte a vakító fénysugarat.

A padlóburkolat rejtett zsanérjai a lábuk alatt megbillentek. Az automata minőségellenőrző rendszer nem a porcelánokat tartotta leselejtezendő csomagolásnak – csupán helyet csinált a raktárban az újonnan bevizsgált tételeknek.

A sötétben, messze a padló alatti járatok mélyén, egy csillogó ezüstcsengő csendült fel elfojtottan.

277. XLIII/1. Az alagsori iktató — Szabványosított érkezés

Meghökkentő mesélő

A sötét lejtő csúszásmentes bársonyburkolata meglepően finom tapintású volt. Mr. Henderson és az antikvárius nem zuhantak, inkább méltóságteljes lassúsággal zökkentek le egy polírozott tölgyfa padsorra, pontosan a padló alatti fogadóterem közepén. A levegőben szárított levendula és régi papír illata terjengett, a falakat pedig mennyezetig érő, precízen számozott rekeszek borították.

– A szállítmány állaga megfelel a raktározási előírásoknak – szólalt meg egy csendes, szintetikus hang a falburkolat mögül.

Az antikvárius megtörölte a szemüvegét, majd óvatosan kijavította a hajtókáján esett gyűrődést. A terem túlsó végében, egy sárgaréz korláttal elkerített íróasztal mögött egy gépies pontossággal mozgó tisztviselő ült, aki mély figyelemmel rendezgette a papírkartonokat. Egyáltalán nem mutatott meglepetést az újonnan érkezett tételek láttán; tintatollát gondosan az üveg széléhez érintette.

– Megérkezési bizonylat – mondta a tisztviselő, s egy selyemszalaggal átkötött nyomtatványt tolt előre a pulton. – Kérem, ellenőrizzék a személyes leltári számukat. Az

átvétel automatikus, a tételkezelési folyamat megkezdődött.
Henderson felhúzta a szemöldökét. A megszokott hivatali ügymenet szilárd keretei visszatértek, ám a fal mögötti csatornákból egy halk, üveges koccanás zaja szűrődött ki. A falikárpit rérésében egy apró, csiszolt üveggolyó gurult végig a rézsínen.

278. XLIII/2. A hajszálrepedés-teszt — Finomhangolt rezonancia

Meghökkentő mesélő

A selyemszalagos nyomtatványon Henderson neve mellett egy nyolcjegyű azonosító és az „ösztönösen törékeny” megjegyzés szerepelt. Az antikvárius tételének leírása jóval rövidebb volt: őt mindössze „mázhibás kiegészítőként” könyvelték el az alagsori irattárban.
– Feltételezem, ez valami bürokratikus tévedés – mondta Henderson, miközben határozott mozdulattal próbálta visszatolni a papírt a sárgaréz korlát alatt. – Mi hús-vér emberek vagyunk, akik véletlenül zuhantak le a vitrin csatornáján.
A tisztviselő fel sem pillantott a kartonok közül. Egy vékony, ezüstből készült hangvillát emelt ki az íróasztal fiókjából, majd kimérten megütötte a számlap szélét.
– A Csatlakozási Szabályzat negyedik cikkelye egyértelműen fogalmaz – válaszolta a szintetikus, gépies hang. – A csúszdán érkező tételek kivétel nélkül üreges kerámiának vagy azzal egyenértékű törékeny árunak minősülnek. A távozásuk előtt csupán egy rutinjellegű hajszálrepedés-vizsgálatot kell elvégeznünk.
Mielőtt Henderson tiltakozhatott volna, a tisztviselő átnyúlt a pulton, és a zengő hangvillát gyengéden az antikvárius könyökéhez érintette. A fém nem adott ki csontos koppanást; helyette tiszta, mély, kristályos csengés töltötte be a termet, mintha egy finom mívű porceláncsészét pörgettek volna meg.
– Megfelelő rezonancia, nincs belső feszültség – bólintott a hivatalnok, majd ráütötte a vörös bélyegzőt a lapra. – Amennyiben a teadélutáni minősítésen is átmennek, a kijárat automatikusan nyílik.
Az antikvárius értetlenül bámult a saját könyökére, miközben az íróasztal mélyéből halk, ritmikus fogaskerék-ketyegés indult el.

279. XLIII/3. A teadélutáni minősítés — Leltári árcédula

Meghökkentő mesélő

Az íróasztal faborítása visszahúzódott, s a mélyből egy gőzölgő, forró teával teli ezüst teáskanna emelkedett ki, két apró, mészfehér porceláncsésze kíséretében. A tisztviselő meg sem várta a tiltakozást: hűvös precizitással mindkét férfi kinyújtott tenyerébe egy-egy finom csészét nyomott, majd a csőből gőzölgő, százfokos főzetet egyenesen beléjük öntötte.

Henderson megszokásból felüvöltött volna a feltételezett égési sérülésektől, de a torkából nem jött ki hang. Tenyere nem égett meg; ehelyett felülete sima, hideg mázzá keményedett, s a bőrén átderengő kék mintázat tökéletesen illeszkedett az iktató falának meisseni motívumaihoz.

– Hősokk-teszt teljesítve. Hőtágulási együttható: elhanyagolható – állapította meg a tisztviselő, s fémcsipesszel egy-egy sárgaréz árcédulát tűzött Henderson hajtókájára és az antikvárius gomblyukára. – A selejtezést elkerülték. A termékpárosítás sikeres.

A falikárpit mögött fémes csikordulással kitárult az ígért kijárat. Henderson és az antikvárius önkéntelenül, merev, csikorgó léptekkel vonultak ki a fényre. Ám amikor mögöttük a nehéz tölgyfa ajtó bepattant, nem az utca kövezetén álltak, hanem a bolt üvegfalai mögött, a szalon legfelső polcán, fa talpazatra csavarozva. Henderson hajtókáján apró tintás betűk hirdették: Biedermeier úriember, finoman repedt, 12 font.

Lenn a boltban halk léptek zaja visszhangzott, s egy fekete kesztyűs kéz megkocogtatta a vitrin alsó üvegét.

280. XLIV/1. A fekete kesztyűs vásárló — Készpénzes opció

Meghökkentő mesélő

A fekete kesztyűs alak lassan végigmérte a legfelső polcon feszengő, mázas tartásba dermedt párost. Henderson hiába próbált pislogni, a szemhéja mintha meisseni porcelánból öntött védőpajzs lett volna; csupán a pupillája követte az idegent, aki

felnyúlt, és megpöccintette a vitrin oldalán csüngő apró rézcsengőt.
A csilingelésre nem a bolti eladó lépett elő a homályból, hanem a vitrin aljába épített fogaskerekes szerkezet lendült akcióba. A polc halk szisszenéssel kigördült, akár egy nyitott fiók, hogy a potenciális vevő közelebbről is megvizsgálhassa a Biedermeier gyűjtemény legújabb tételeit.
Az antikvárius torkából méltatlankodó üvöltés helyett csupán egy finom, csontporcelán-koccanás hallatszott, amikor a vásárló hűvös ujja végigsiklott az árcéduláján. Az idegen gondosan áttanulmányozta a „finoman repedt” bejegyzést, majd elismerően bólintott.
– A csomagolás kissé elavult, de a tartásuk kifogástalan – jegyezte meg gépiesen szabályos, zenedobozt idéző hangon.
Azzal a táskájából előhúzott egy súlyos, csiszolt sárgaréz érmét, és határozott mozdulattal a polc szélére vágott bedobónyílásba ejtette. A szerkezet mélyén fémkarok kattantak, s Hendersonék talpa alatt a faállvány váratlanul visszahúzódott.
Lenn, a sötét mélyben egy csomagolószalag-adagoló csikordult meg.

281. XLIV/2. A selyempapír-zuhanás — Luxuscsomagolási protokoll

Meghökkentő mesélő

A zuhanás nem tartott sokáig, és a várt zúzódások helyett a két férfi meglepően puha, többrétegű selyempapír-halomba huppant. A csomagolóautomata halk hidraulikus sziszegéssel zárta felettük a kartondoboz fedelét, ám a sötétség nem hozott pánikot. A résen beszűrődő fényben látszott, ahogy finom, buborékfóliás párnák rendeződnek köréjük, tökéletes biztonságba helyezve porcelánfinomságú tartásukat.
– Ez... ez egy első osztályú szállítási eljárás! – suttogta Henderson, miközben egy automata adagoló méretre vágott bársonyszalaggal rögzítette a derekát. A hangjából tiszta megkönnyebbülés áradt. – A vásárló nem elpusztítani akar, hanem megóvni! Egy magángyűjteménybe megyünk.
Az antikvárius óvatosan bólintott, ahogy a futószalag halk zümmögéssel megindult velük a félhomályos folyosón. Az árcédulájuk mellé egy csillogó, aranyozott „Export – Kiemelt Kezelés” matricát simított rá egy precíz fémkar. Minden jel arra mutatott, hogy a hivatali

iktató szigorú malomkerekei közül végre sikerült kikerülniük a műkedvelő magáneladások világába.
A szalag azonban egy váratlan kanyar után nem a szállítási rámpához érkezett, hanem egy hatalmas, gőzölgő viaszbevonó tartály fölé lendült.
A távolból egyenletes, nehéz bélyegzőkoppanások ritmusa hallatszott.

282. XLIV/3. A viaszos védőréteg — Hősokk-ellenőrzés

Meghökkentő mesélő

– Konzerválás! – préselte ki a szót Henderson, miközben az arca sápadtan verte vissza a gőzölgő tartály sárgás fényét. – A múzeumi ritkaságokat mindig viaszbevonattal védik a páratartalom ellen!
– De mi nem vagyunk műtárgyak! – vágta rá az antikvárius, és próbált visszamászni a buborékfólia sáncai mögé.
– A bizonylat szerint már azok vagyunk – vetette ellen Henderson, feszülten figyelve, ahogy felettük egy óriási, mechanikus merőkanál emelkedik a magasba.
A futószíj meglódult, és a doboz egyetlen zökkenővel a forró, illatos gőzfelhő közepébe ereszkedett. A várt égő fájdalom helyett azonban csak egy száraz, perzselő hőhullám csapott le rájuk. A csomagolóautomata precíz időzítéssel hajtotta végre a hőkezelési ciklust: a viaszréteg pillanatok alatt megszilárdult a karton külső falán, légmentes és átvilágíthatatlan idomot formálva köréjük.
– Látja? Hősokk-teszt a szállítási állóságért! – pihegte Henderson, miközben izzadságcseppek gördültek le a homlokán. – Kiálltuk. Innentől nyert ügyünk van.
A szalag hirtelen megállt. A doboz alatti padlózat egy csapóajtó halk kattanásával kinyílt, a kartonfülek visszahajlottak, és a selyempapír-fészek kifordult alóluk.
A fény elvakította őket, ám amikor a szemük megszokta a világosságot, nem a szállítási teherautó platóját látták. Egy polcperem szélén ültek, szédítő magasságban a padló felett. Lent, a homályos mélyben, egy rézveretes falióra ingája lendült ki ünnepélyes lassúsággal.

283. XLIV/4. A polcperem kilátása — Stratégiai pozicionálás

Meghökkentő mesélő

– Magassági prémium – állapította meg Henderson, miközben óvatosan megtörölte viaszmentesített homlokát. – A kereskedelmi etikett szerint a legfelső polc mindig a kiemelt értéket képviselő, luxuskategóriás daraboknak jár. Beért a szakértelmünk.

Az antikvárius nem osztotta a lelkesedést. Hasra fekve kúszott a polcperem széléig, és óvatosan lelógatta a fejét. A mélyben, a csillogó üvegfal mögött óriási, mechanikus fogaskerekek halkan ketyegtek, és a lent elterülő selyemkárpiton apró, számozott rézcédulák hevertek.

– Ha ez a csúcsmodell-szekció, akkor miért van a szomszédunkban egy elhasznált cipőfűző meg egy hiányos fogsor? – kérdezte az antikvárius, és balra mutatott.

A polc sarkában valóban egy megfakult flanellkendőre fektetett, félig elolvadt viaszbaba feküdt, mellkasán egy gondosan kitöltött papírcímkével: *Ujjlenyomatos minta – szállításra alkalmatlan*.

Henderson komoran elhallgatott. A felülről aláhulló hideg, fehér fénysugár hirtelen fókuszálni kezdett. A mennyezetbe épített finommechanikai karok egy óriási, csiszolt nagyítólencsét engedtek le pontosan a fejük fölé, miközben a vitrin hátfalából halk gőzkiszuszogás kíséretében egy újabb fémcsatorna nyílt ki.

A lencse aljából apró, hideg vízcsepp hullott Henderson cipőjének orrára.

284. XLIV/5. A vízcsepp-kalibráció — Szakértői fókuszálás

Meghökkentő mesélő

A vízcsepp sziszegve párolgott el a cipőbőrön, mintha nem is sima víz, hanem valami maróbb, hivatali vegyület lett volna. Henderson meg sem mozdult, nehogy kibillentse a fejük felett billegő, hatalmas nagyítólencsét.

– Ez egy optikai minősítés – suttogta, miközben a lencse fókusza hirtelen összezsugorodott, és egyetlen apró, tűhegyes fénypontot vetített az antikvárius

orrhegyére. – A fénymutatóinkat mérik. Vagy az évjáratunkat.
– Azt mérik, mikor ájulunk el – morogta az antikvárius, és próbált hátrébb húzódni, de a mögöttük nyitott fémcsatornából halk, pneumatikus kattanással egy hosszú, háromágú sárgaréz csipesz nyúlt ki.
A csipesz finoman, de ellentmondást nem tűrően megragadta Henderson zakójának gombját, és pár centivel közelebb húzta a polc széléhez. Lent a mélyben a mechanikus fogaskerekek ritmusa megváltozott: a halk ketyegést felváltotta egy ünnepélyes, tompa harangjáték.
– Látja? – mutatott le Henderson a polcperem szélére, miközben próbálta egyensúlyban tartani a kalapját. – Ez a kiemelt tétel jelzése. Felkerültünk a katalógusba.
A szomszédos polcon fekvő, félig elolvadt viaszbaba ekkor lassan feléjük fordította a fejét, bár a szemei helyén csak két üres gomblyuk tátongott.
– Ne örüljön, kollega – mondta a baba a mellkasába épített, rekedt kis hangszóróból. – A harang itt nem a licit kezdetét jelzi. Hanem a hulladékprés indulását.

285. XLIV/6. A gépies mosoly — A garanciális felülvizsgálat

Meghökkentő mesélő

A fémcsatorna zörgése felerősödött, és a polclap, amelyen Henderson és az antikvárius állt, egyetlen zökkenéssel hátrafelé billent. A viaszbaba baljós szavait még el sem nyelte a vitrin félhomálya, amikor a két férfi zuhanni kezdett a sötét, fogaskerekektől nyüzsgő aknába.
Henderson lehunyta a szemét, felkészülve a présgép megsemmisítő ütésére. A várva várt zúzás helyett azonban puha, nemezzel borított hengerek kapták el őket. Mialatt áthaladtak a forgó szerkezeten, egy apró kefe gondosan leporolta Henderson zakóját, egy hajlékony rézcső pedig leheletnyi műszerolajat cseppentett mindkettőjük vállízületébe. A feltételezett zúzómechanizmus csupán egy apró, csipkézett szélű minősítő cédulát tűzött az antikvárius gomblyukába.
Egy tompa kattanással kinyílt az alsó retesz, és a gravitáció egy bársonnyal bélelt kiállítótálcára ejtette őket. Fölöttük vakító halogénlámpák gyulladtak ki. Odakintről

fülsiketítő, fémes koccintás visszhangzott: egy óriási ezüstérme hullott alá a fenti csatornából, s a vitrin sötétített üvege hirtelen teljesen átlátszóvá vált. Kiderült, hogy nem hivatali iktatóban, hanem egy nyüzsgő pályaudvar automata játékfülkéjében vannak. Az üveg túloldalán egy matrózruhás kisfiú tapasztotta az orrát a plexire.

– Hát persze – mondta Henderson, miközben a hátában lévő belső rugó feszülni kezdett. – A kötelező garanciális átvizsgálás.

– Két perc műsor egy ötcentesért – morogta az antikvárius, de a fogaskerekek kényszerítő ritmusa már az ő karját is mímelt üdvözlésre lendítette.

Henderson automatikus mosolyt öltött az arcára, és gépiesen megemelte a kalapját. A fülke sarkában ekkor halk csikordulással résnyire nyílt egy apró faajtó, amely mögül tompa, zöld fény derengése szűrődött ki.

286. XLV/1. A kis ajtó mögött — A szervizfolyosó titka

Meghökkentő mesélő

A zöld fény sávja végighasította a bársonyszőnyeget, s a mechanika nem tűrt teketázást: a tálca beépített rugója türelmetlenül megpattant, és a két férfit egyenesen a rést feltáró faajtó felé lendítette. Henderson kétségbeesetten próbálta megragadni a szegélyt, de a simára csiszolt keményfa nem kínált semmilyen kapaszkodót.

Az apró nyíláson átzuhanva egy keskeny, dohos szagú szervizfolyosóra érkeztek. Fölöttük óraművek egyenletes kattogása visszhangzott, míg a padlót vastag, zöldes szalagkábelek és finom fémpor borította.

– Ez már nem a játékfülke – suttogta az antikvárius, miközben reszkető kézzel porolta le a térdét. A nyakában futó apró fogaskerekek még halk csikordulással próbálták visszahúzni a fejét a gépies üdvözlőpózba, de az automata kényszerítő szorítása fokozatosan engedett.

– Akkor mi? – kérdezte Henderson fojtott hangon. A falakon apró, rézkeretes nézőkék sorakoztak, amelyeken keresztül a pályaudvar nyüzsgő forgataga látszott, fura, halszemoptikás torzításban. A matrózruhás kisfiú már messze járt, egy újabb automata felé szaladva.

A folyosó végén, a zöld homály mélyén egy kiszuperált telegrafáló gép állt. A papírszalag lassan, ütemesen tekeredett ki belőle, s a pontok és vonalak láncolata között egyetlen

olvasható nyomtatott szó ismétlődött.

287. XLV/2. A telegrafált felszólítás — Automatikus tehermentesítés

Meghökkentő mesélő

Henderson két ujjával óvatosan megfogta a remegő papírszalagot. A nyomtatófej egyenletes, csattogó ritmusban ütötte a papírra az egyetlen, végtelenítve ismétlődő szót: TISZTÍTÁS.

– Úgy tűnik, a rendszer hiányosnak ítéli a jelenlétünket – jegyezte meg az antikvárius, miközben a falból kiálló rézcsöveket tanulmányozta. Az óraművek felettük egyre szaporábban kattogtak, mintha egy láthatatlan visszaszámláló ketyegne a vakolat mögött.

Henderson nem válaszolt. Inkább a gép aljában kattanó fémkarra figyelmesedett: a telegrafáló alatt egy apró, rézperemes nyílás tárult feltáróan elő, amely pontosan akkora volt, mint egy szabványos érme. A nyílás felett apró, zománcozott tábla hirdette a szervizfülke használati utasítását: „A karbantartási ciklus elindításához kérjük, dobja be a megfelelő zsetont. A bent rekedt személyekért és tárgyakért a vasúttársaság felelősséget nem vállal.”

– Zseton? – hüledezett Henderson, s ingerülten kutatott a zsebében, ám ott csupán egy hajtott számlát és egy kilazult rézgombot talált. – Egy elakadt gépezet kellős közepén vagyunk, és ez a szerkezet vámdíjat követel?

Az antikvárius mélyet sóhajtott, majd határozott mozdulattal a nyílásba ejtette a zsebéből kihúzott apró, oxidálódott rézpénzt. A gép nyomban felhorkant. A falakból fémes visítás áradt szét, s a szervizfolyosó padlója alatti vastag kábelek vadul vibrálni kezdtek. A folyosó végén álló nehéz fémlemez lassan megemelkedett, feltárva a mögötte húzódó csatornát.

288. XLV/3. A csatornaalagút — Pneumatikus átrendezés

Meghökkentő mesélő

A fémesen visító emelkedés nyomán kinyílt csatorna sötét, de meglepően száraz és langyos gőzt árasztott. Henderson, megelégelve a hivatali folyosók dohos levegőjét, habozás nélkül guggolt be a nyílásba, a nyomában csúszó antikváriussal.

– Ez kétségkívül a szellőzőrendszer főága – állapította meg az antikvárius, miközben zsebkendőjével megtörölte a koromtól foltos szemüvegét. – Rendeltetésszerűen a szabadba kellene vezetnie, feltéve, ha az épület követi a klasszikus építészeti logika szabályait.

A logika azonban ezen a szakaszon láthatóan csődöt mondott. A csatorna nem felfelé, hanem meredeken lefelé lejtett, s néhány méter után egy tágas, rézcsövekkel hálózott gyűjtőkamrába torkollott. A falakon nehéz, bőrborítású tartályok függtek, melyekből ritmikus cuppanással szívta magába a levegőt egy gigantikus sárgaréz csőrendszer. A padozatot apróra darabolt, bélyegzett papírfecskék borították.

– Hát ez nem a csatlakozó perron – mormogta Henderson, miközben lábával félrelökött egy lepecsételt számlatömböt. – Inkább tűnik egy túlméretezett levélbedobónak.

Az antikvárius gyanakodva hajolt a kamra közepén álló, feliratozott rézkarok fölé. A fejük felett egy apró, sárgaréz harang szólalt meg, s a falból egy újabb nyomtatott szalag csúszott elő: „Csomagfeladás előkészítve. Kérjük, foglalják el helyüket a szelektáló tálcán.”

A csőrendszer mélyéről mély, szívó morajlás indult meg, s a kamra padlója vibrálni kezdett.

289. XLV/4. A pneumatikus csúszda — Szelektált átirányítás

Meghökkentő mesélő

A vibráció hirtelen fémes kattanásba torkollott, és a sárgaréz korláttal övezett padozat váratlanul megbillent. Henderson reflexből az antikvárius kabátujját ragadta meg, de a

gravitáció és a több ezer millibaros vákuum együttes ereje ellen ez aligha nyújtott érdemi védelmet. Mindketten zökkenőmentesen csúsztak bele abba a tágas, polírozott rézcsőbe, amely a gyűjtőkamra aljából nyílt.

– Ez nem standard személyszállítás! – kiáltotta Henderson, miközben a súrlódástól meleg rézfalak között cikáztak lefelé a sötétben.

– Viszont elképesztően hatékony nyomtatvány-továbbítás – helyesbített az antikvárius, és kínos gonddal igazította meg orrán a szemüveget, mintha csupán egy kicsit meredekebb lépcsőn ereszkednének alá. – Bár a portköltséget gyaníthatóan utólag számlázzák ki.

A légcsatorna kanyargós ívei hamarosan kiegyenesedtek, s a szívóhatás egyetlen ütemes puffanással repítette őket egy puha, filccel bélelt gyűjtőkosárba. A csőrendszer felett automatikus számláló pörgött: „Küldemény beérkezett: 2 db méretezett tétel”.

A teremben, ahová érkeztek, ezer meg ezer apró, számozott rekesz borította a falakat, melyekbe folyamatosan gördültek be a lepecsételt hengerek. A helyiség közepén egy hatalmas, öntöttvas írógép állt, amely emberi kéz érintése nélkül, metronómszerű ütemben kopogott egy végtelenített papírszalagra.

A billentyűk hirtelen megálltak, s a gép nyomdafeje lassan a gyűjtőkosár felé fordult.

290. XLV/5. A beérkezett küldemény — Illetékköteles besorolás

Meghökkentő mesélő

Az írógép hengere száraz, fémes reccsenéssel fordult egyet, majd a billentyűk veszett tempóban csattanni kezdtek. A folyamatos papírszalagra egyetlen vastag betűs sor került: „Élőállat-szállítmány hiányzó vámáru-nyilatkozattal. Minősítés: Másodosztályú postai hordalék.”

– Ezt kikérem magamnak – jegyezte meg Henderson, miközben egy filcdarabot próbált lepiszkálni a zakójáról. – Én érvényes vasúti bérlettel rendelkezem.

– Attól tartok, a pneumatikus továbbítás nem ismeri a vasúti kedvezményeket – válaszolta az antikvárius higgadtan, és megvizsgálta a kosár szélén lebegő rézcédulát. – Bár a „hordalék” megnevezés némileg túlzó, el kell ismernem, hogy az átlagos

levélküldeményeknél jóval több helyet foglalunk.
Mielőtt Henderson érdemi ellenérvet fogalmazhatott volna meg, az öntöttvas írógép oldalából egy csuklós fémkar lendült ki. A kar végén lévő szivacsos párna mélyvörös tintába merült, majd kimérten, tizedmásodperces pontossággal megcélozta Henderson keménykalapját. A nyomtatási művelet egy tompa csattanással zárult: a filcen immár tisztán virított a „BEÉRKEZETT – ILLETÉKKÖTELES” felirat.
A kosár alja erre válaszul engedett a terhelésnek. A padozat finom rázkódással gördült tovább egy széles, gumírozott futószalagon, amely egyenesen a terem hátuljában magasodó, acélból öntött iktatóprés irányába tartott.
A prés felett vörös rézlámpa villant fel, és egy gőzsíp halk, baljós sziszegéssel jelzett.

291. XLV/6. A futószalag-elosztó — Szelektív iktatás

Meghökkentő mesélő

Az acél iktatóprés hatalmas tömbje alig néhány centiméterre állt meg Henderson fejétől, majd nyomáscsökkentő gőzfelhőt fújt a két utazó képébe. Ahelyett azonban, hogy puszta súllyal kilapította volna a küldeményt, a szerkezetből finom, fogaskerekes tapintószárak nyúltak ki.
– Rendkívül alapos felmérés – jegyezte meg az antikvárius, miközben egy sárgaréz csáp gyengéden megtapogatta a kabátja hajtókáját. – Úgy tűnik, az illetékköteles tételek terjedelmét és fajsúlyát kalibrálják.
Henderson óvatosan hátrébb húzódott a kosárban, de egy másik fémkar máris kikapott a mellényzsebéből egy régen elfeledett, összehajtott színházi műsorfüzetet. A tapintószár a magasba emelte a papírt, átvilágította egy beépített gázlámpa fényénél, majd száraz csattogással apró, lyukkártyaszerű mintázatot szabdalott a szélére.
– Hé, az a saját tulajdonom! – méltatlankodott Henderson, miközben fél kézzel a megjelölt kalapját próbálta egyenesbe állítani.
A prés feletti rézlámpa villogása hirtelen sárgára váltott. Az írógép billentyűi újra veszett tempóban csattogtak a távolban, s a futószalag billenni kezdett: a kosár az egyenes pálya helyett egy oldalsó, görgős sínre csúszott át, ahonnan a járat egy mélyebb, meredeken lejtő szervizalagútba vezetett.
A sín kanyarulatában, a félhomályos falmélyedésben egy apró, sárgaréz inga lassan,

ritmikusan lengeni kezdett.

292. XLV/7. A felderítő csarnok — Automatizált ellenőrzés

Meghökkentő mesélő

A görgős sín sebessége a meredek lejtőn megsokszorozódott, s a fémkosár halk sziszegéssel száguldott végig a szűk, rézcsövekkel bélelt szervizalagúton. Henderson görcsösen kapaszkodott a perembe, miközben az antikvárius meglepő higgadtsággal igazította meg a szemüvegét, mintha csupán egy menetrend szerinti átszállást bonyolítanának le a városi vasúton.

A csúszda hirtelen ért véget egy öblös, boltíves csarnokban. A kosár zökkenőmentesen állt meg egy rugós, gumiperemű ütközőnél, amely azonnal zárolta a szerkezet kerekeit. A magas mennyezetről sárgaréz keretes nagyítólencsék sora ereszkedett alá finom csigasorokon, halk olajszagot és gőzt árasztva a hűvös levegőbe.

– Úgy tűnik, sikeresen átléptünk a felderítési szektorba – jegyezte meg az antikvárius, miközben óvatosan kilépett a kőlapokra. – Itt a rendszer már nem a küldemény tömegét mérlegeli, hanem a tartalom belső szerkezetét kéri számon.

Az első lencse sziszegve fókuszált Henderson kabátjának felső gombjára, s a beépített gázlámpa éles, vöröses fényt vetett a szövetre. A falból kiálló mechanikus karok nem mozdultak, de a távolban egy fém szalagmércékkel teli tárolófiók önműködően kinyílt, s egy apró, viaszolt papírtekercs gördült ki belőle közvetlenül a lábuk elé.

293. XLV/8. A viaszolt papírtekercs — Szerkezeti hiányosságok

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius lehajolt a tekercsért, s miután rutinos mozdulattal feltörte a még meleg pecsétviaszt, kisimította a vékony csíkot. Henderson a válla fölött próbált betekinteni a dokumentumba, de értelmezhető szöveg helyett csupán apró lyukasztások szigorú, mértani mintázatát látta.

– A diagnózis meglehetősen komor – jegyezte meg az antikvárius szárazon, miközben a fény felé tartotta a papírt. – Az Ön kabátgombja nem éri el a hivatali rézszabványt, az én zakóm bélésében pedig mikroszkopikus anyagfáradást regisztráltak. A felderítő szektor döntése alapján selejtes nyersanyagnak minősülünk.

Mielőtt Henderson tiltakozhatott volna, a csarnok túloldalán lévő nehéz acélajtó halk sziszegéssel felemelkedett. A mennyezetről lógó sárgaréz optikák egyszerre fordultak el tőlük, mintha a gépi szerkezet végleg elveszítette volna érdeklődését a nem megfelelő minőségű küldemény iránt.

A padlóburkolat alól egy vastag, filccel bevont terelőkar emelkedett ki, s kimért, visszavonhatatlan mozdulattal a megnyílt alagút sötétje felé terelte őket. A bejárat felett apró réztábla csillant meg a vöröses gázfényben: *Lomtalanítás és másodlagos feldolgozás*.

– Ne csüggedjen, Henderson – mondta az antikvárius, s meglepő nyugalommal lépett át a küszöbön. – A hivatali zúzógaratok köztudottan rosszul vannak kalibrálva a túlméretezett anyagokra.

A sötét folyosó mélyéből forró, olajszagú huzat csapott fel, s a távolban megszólalt egy fémesen ketyegő időzítő.

294. XLV/9. A kirakati átminősítés — Másodlagos értékesítés

Meghökkentő mesélő

A sötét alagút mélyén a fémes ketyegés hirtelen felgyorsult, s a forró, olajszagú huzatot csípős gőzfelhő váltotta fel. Henderson szorosan behunyta a szemét, felkészülve a legrosszabbra, míg az antikvárius higgadtan megszoktatta a tekintetét a homállyal, mintha csupán egy késésben lévő csatlakozó járatra várakozna.

A folyosó végén azonban nem zúzófejek és csikorgó aprítókések vártak rájuk, hanem ezüstösen csillogó, finom műszerkarok százai. Mielőtt Henderson egyetlen tiltakozó gesztust tehetett volna, a mechanikus ujjacskák bámulatos sebességgel lerepesztették a szabványon aluli rézgombot a kabátjáról, s mikroszkopikus pontossággal kimetszették az antikvárius zakójának fáradt bélését.

A feszült várakozást követő csattanás mégsem a megsemmisülésé volt. A gépi rendszer nem zúzta össze a selejtes nyersanyagot; ehelyett villámgyors, automata öltésekkel vadonatúj, keményített hivatali gallért és ragyogó rézgombokat varrt a ruházatukra, majd egy sűrített levegős lökettel kiröpítette őket a zárókamrából.

A vöröses gázfényben tisztulni kezdett a kép: a másodlagos feldolgozás végén nem a hulladéktárolóban, hanem az antikvárium utcafronti kirakatának legelőkelőbb plüsskanapéján kötöttek ki. Mielőtt felocsúdhattak volna, a mennyezeti sínen futó gépkar halk kattanással egy aranyozott árcédulát tűzött Henderson hajtókájára: *„Kifogástalanul felújított, szabványosított gyűjtői készlet — 15% hivatali kedvezménnyel.”*

Az antikvárius elégedetten kisimította a csillogó új zakóhajtókáját, miközben az utca túloldalán egy ismeretlen kapualj rézcsengője megszólalt a hűvös esti szélben.

295. XLVI/1. A kirakati vásárló — Minőségi átvétel

Meghökkentő mesélő

Henderson kényelmetlenül fészkelődött a plüsskanapén, mert az új hivatali gallér szúrósan dörzsölte a nyakát. Az üvegtáblán túl eközben megállt egy köpcös, keménykalapos úr. Az ismeretlen alaposan szemügyre vette a két árcédulás „gyűjtői darabot”, s hüvelykujjával elégedetten megkocogtatta a kirakatüveget.

Az antikvárius mozdulatlanul, kifogástalan tartással ült, mint aki világéletében a kirakati eladásra készült. Csillogó rézgombjai büszkén verődtek vissza a vöröses gázfényben. A kalapos úr elégedett csettintéssel bólintott, majd a zsebéből egy vastag, hivatali pecséttel ellátott átvételi elismervényt húzott elő. Nem egyszerű vásárló volt, hanem a Másodlagos Értékesítési Főosztály kiküldött átvevője.

A kirakat felett futó sárgaréz sínen halk kattanással működésbe lépett egy átvevő mechanizmus. Egy csuklós fémkar leeresztett egy kis réztálcát az utcaszintre. Az átvevő komoly arccal ráütötte a lila tintás bélyegzőt a bizonylatra, amit a gépkar azonnal felrántott a mennyezeti csőpostába.

Henderson épp megkönnyebbülten sóhajtott volna fel, miszerint a procedúra véget ért, amikor a kanapé alatti padló vibrálni kezdett. A rendszer jóváhagyta a tranzakciót: a kirakatüveg selymes sziszegéssel süllyedt a járdaszint alá, s az utcasarkon felbukkant a

Hivatali Csomagolóvállalat két egyenruhás munkársa, karjukon két óriási, bélelt szállítóládával.
A távolból egy nehéz, gőzhajtású teherautó fékcsikorgása visszhangzott a hűvös esti utcában.

296. XLVI/2. A szállítóláda bélelése — Különleges kezelési utasítás

Meghökkentő mesélő

A két egyenruhás csomagoló megszállott precizitással terítette le a vastag viaszosvásznat a járda szélére. Az egyik munkás egy összecsukható fakörzővel gondosan megmérte az antikvárius vállszélességét, majd elégedetten rábólintott a társára.
– A fajsúly megfelelő, bár a felületi lakkozás az arcélen erősen kopott – állapította meg a szállító, és egy adag selyempapírt húzott elő a zsebéből. – A Restaurációs Irattár szigorúan kiköti a karcmentes szállítást.
Az antikvárius továbbra is kifogástalan, szoborszerű tartással tűrte, hogy a csomagolók viaszolt vattarétegekkel tekerjék körbe a törzsét. Henderson hátrálni próbált, de a süllyesztett kirakat automatikus futószalagja komótosan meglökte a plüsskanapét, egyenesen a kitárt szállítóláda felé. A helyzet ugyan megalázó volt, mégis bizakodásra adott okot: a láda oldalán virító lila pecsét szerint nem a gépi zúzdába, hanem a védett állományú könyvtári gyűjteménybe szállítják őket.
A munkások végül szakszerűen a bélelt fadobozba fektették mindkettőjüket. A fedél nehéz, csillapított kattanással zárult le felettük, s a sötétben csak egy apró szellőzőnyílás finom sziszegése hallatszott.
Henderson épp megszólalt volna, hogy megvitassa a szerencsés fordulatot, amikor a szállítóláda alja váratlanul megbillent. A doboz nem felkerült a teherautó platójára, hanem egy meredek, olajozott csúszdán nekilódulva zuhant vissza a ház mélyébe.
A sötétben a fadoboz falához csapódott egy elszabadult réztábla, amelyen fémesen megcsillant egy elmosódott felirat.

297. XLVI/3. A csúsztatott iktatás — Végső felületkezelés

Meghökkentő mesélő

A láda egyetlen puha, filces pattanással állt meg a lejtő alján. A mennyezeti reflektor hideg, fehér fénye átvilágított a szellőzőnyílásokon, megvilágítva az elszabadult sárgaréz táblát. Henderson némi nehézséggel betűzte ki a gravírozott feliratot: „ÉLŐKÉP-REPLIKA #04 — VÁROSTÖRTÉNETI VITRIN”.

Mielőtt felfoghatta volna a szavak jelentését, a fedél pneumatikus szisszenéssel felpattant. A doboz felett nem hivatali irattárosok, hanem automatizált fúvókák és finom szőrű lakkozókorongok sora várakozott. A gépi rendszer nem semmisítette meg és nem is archiválta őket; a folyamat egyszerűen véglegesítette a kirakati állagmegóvást.

Az antikvárius arcára precíz adagokban került fel a transzparens védőlakkozás, örökre konzerválva a férfi méltóságteljes, szoborszerű kifejezését. Henderson száját két puha gumicsipesz igazította szertartásos, vevőcsogató mosolyra, miközben a viaszolt papírréteg páncélként keményedett rá a kabátjára.

A hidraulikus emelő egyenletes zümmögéssel tolta fel a fadoboz alját, egyenesen a csapóajtón át. A fény elvakította őket, ahogy zökkenőmentesen visszatértek a kiindulópontra: a ház kirakatának közepére, pontosan a plüsskanapé fölé.

Kívülről, a párás járdáról egy újabb kabátos alak torpant meg a nagy üvegfelület előtt. A látogató elismerően bólogatott a két kifogástalanul restaurált, mozdulatlan figurát szemlélve, miközben az antikvárium bejárati ajtaja felett halkan megcsendült a sárgaréz csengő.

298. XLVII/1. A rézcsengő kondulása — Személyes megtekintés

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz csengő halk, tiszta hangja végigrezgett a párás levegőjű eladótéren. A bőrkabátos látogató belépett, majd gondosan bezárta maga mögött a súlyos tölgyfa ajtót. Hűvös, esőztette szag áradt szét a boltban, miközben az idegen nem sietős

léptekkel a kirakat felé fordult.
Henderson, akinek száját a gumicsipeszek hajszálpontosan megtervezett, üzletszerű mosolyba kényszerítették, csupán a szeme sarkából tudta követni a közeledő alakot. A száradó lakkozás kellemesen hűsítette az arcát, ám a vastag viaszpáncél miatt egyetlen ujját sem tudta megmozdítani. Mellette az antikvárius úgy állt a plüsskanapé szélén, mint egy múzeumi viaszfigura, melyet éppen most fejezett be a mester.
A vásárló megállt a vitrin előtt. Lassan kihúzta zsebéből a kesztyűs kezét, és megkocogtatta a védőüveget. A koppanás tompa volt, mégis éles visszhangot vert Henderson dobhártyáján. Az idegen egy apró, sárgaréz foglalatú nagyítót vett elő a mellényzsebéből, majd egészen közel hajolt Henderson lakkozott orrához, alaposan áttanulmányozva a felületi struktúrát.
– Elfogadható restauráció – morogta az idegen félhangosan, szinte elégedetten. – A felületi feszültség egyenletes, nincsenek levegőbuborékok.
Ekkor a pult mögül, a sötét sarokból halk, gépies kattanás hallatszott, mint amikor egy régi pénztárgép fiókja magától kigurul. Egy vékony, papíralapú árcédula gördült ki az iktatónyílásból.

299. XLVII/2. Az átvételi bizonylat — Kedvezményes besorolás

Meghökkentő mesélő

A frissen nyomtatott papírcsík halkan suhogva állt meg a sárgaréz tálcán. A bőrkabátos vásárló visszatette zsebébe a foglalatos nagyítót, és komótos léptekkel a pult előtti iktatóasztalhoz sétált.
Henderson szeme sarka feszülten követte a mozdulatait. A védőlakk alatt lapuló reménye egyre erősebben lüktetett: ha a látogató kifizeti a szabott összeget, végre kiszabadulhatnak a kirakat fojtogató merevségéből, és egy csendes magángyűjteményben landolnak. Mellette az antikvárius megdermedt alakja is mintha várakozóan vibrált volna a csillogó viaszréteg mélyén.
Az idegen felemelte a keskeny cédulát, és végighúzta rajta vastag kesztyűjét.
– Kiváló – mormolta a férfi, majd halk, monoton hangon felolvasta a nyomtatott sorokat.

– „Iktatószám: 884. Besorolás: Háztartási dísztárgy, másodosztály. Értékesítési ár: Két darab rézgaras, szállítóláda nélkül.”

Henderson befelé nyögött. Másodosztály? A precízen felvitt védőbevonat és a szájszögletét rögzítő gumicsipeszek után ez több volt mint sértés; ez egyenesen arculcsapása volt a szakmai önbecsülésüknek.

A vásárló azonban nem teketóriázott. Egy fényes rézérmét ejtett a csúszda nyílásába. A szerkezet azonnal elnyelte a fizetséget, s a fal mögül mély, hidraulikus morajlás csapott fel. A kirakatszínpad alatti padlózat lassan megremegett, s a forgótányér, amin Hendersonék álltak, megkezdte zökkenő útját a sötét szervizalagút felé.

300. XLVII/3. A bársonypárnás tálca — Előkelő besorolás

Meghökkentő mesélő

A forgótányér zökkenővel ereszkedett le a sötét szervizalagút olajszagú mélyébe. A fenti világfény keskeny csíkká zsugorodott, ahogy a nehéz rézcsapóajtó gőzszisszenéssel záródott be mögöttük.

Henderson és az antikvárius merev, lakkbevonatú alakja egyenletes tempóban haladt előre a gumi-futószalagon. A falakból kinyúló sárgaréz karok ütemes kattogással kísérték úti céljukat. Henderson befelé sóhajtott: a másodosztályú besorolás alighanem azt jelentette, hogy az alagsori bezúzóprésbe szállítják őket, ahol a hibás porcelánfigurákkal együtt végzik majd.

Ám a gépies rendszer váratlanul megtorpant. Egy pneumatikus megfogókar hajolt föléjük, de ahelyett, hogy zúzókalapácsot suhintott volna, finom, bordó bársonypárnákat illesztett a talpuk alá. A mennyezeti tölcsérből fémes kásássággal reccsent meg a gépi hang:

– Vevői módosítás felvéve. Különleges kezelés igényelve: „Teadélutáni kelléktár”.

Az antikvárius mozdulatlan szemöldöke alatt felragyogott a megenyhülés. Tehát a bőrkabátos vásárló nem ócskaságnak szánta őket! Egy előkelő szalon reprezentatív díszei lesznek, ahol a teázó vendégek csodálják majd a védelembe zárt műtárgyak tökéletességét.

A futószalag azonban egy éles kanyar után nem az elegáns fogadóterembe, hanem egy rugós indítóállás elé terelte a tálcát. A falra szerelt mechanikus számláló halkan kattant egyet, és a felette lévő réztábla felirata megvilágosodott: „Céllövölde — Mozgó targetsor, 2 garas/kör”.

301. XLVII/4. A mozgó céltábla — Vidámparki besorolás

Meghökkentő mesélő

A rugós katapult fémes dörrenéssel feszült ki, majd a bársonypárnás tálca kilőtt a sötét szervizalagútból. Henderson és az antikvárius a lakkréteg páncéljába zárva száguldott végig a sárgaréz sínen, amely egy vakítóan megvilágított, hosszú csarnok közepén húzódott végig.

Körülöttük festett fémfigurák – mechanikus kacsák, egyensúlyozó akrobaták és sípoló céltáblák – integettek siralmas ritmusban. A túlsó oldalon, egy vastag üvegfal mögött ólomgolyók és fa nyílvesszők kopogtak a falon. A „Teadélutáni kelléktár” feliratú tálca tökéletesen illeszkedett a mozgó célpontok sorába: a rézkarok ütemesen billentették jobbra-balra a mozdulatlan párost, miközben a nézőtéri tölcsérből gépies tapsvihar reccsent fel.

Az antikvárius szeme sarkából látta, amint egy gumilövedék centikkel a kalapja mellett csapódik a hivatali válaszfalba. A megalázó pozíció ellenére a lakkozott felületük sértetlen maradt. Henderson lábánál a bársonypárna azonban nem csupán puhította az ütődéseket: a szövete alatt apró, pneumatikus fogaskerekek kezdtek forgani, szisztematikusan lefejtve róluk a kemény védőlakkot.

Mielőtt a következő lövedék elérte volna őket, a sínpálya váratlanul megbillent. A tálca egy csapóajtón keresztül mélyebbre zuhant, egy párás, hűvös térbe, ahol csak egyetlen rézharang függött a homályban.

302. XLVII/5. A rézharang rezonanciája — Párás átcsoportosítás

Meghökkentő mesélő

A zuhanás meglepően puha érkezéssel végződött: a bársonypárna pneumatikus matraca tökéletesen elnyelte a becsapódás erejét. A párás, hűvös csarnokban a védőlakk utolsó maradványai is pikkelyekben pergetek le róluk, szinte észrevétlenül visszaadva Henderson és az antikvárius tagjainak a régen hiányolt mozgásszabadságot. Henderson azonnal megpróbálta kiigazítani a gyűrött hajtókáját, míg kísérője gyanakodva szaglászott a levegőben, melynek összetéveszthetetlenül olcsó kamillatea-illata volt.

Fölöttük a magányos rézharang finoman megmozdult. Nem hallatszott baljós kongás; ehelyett a fémötvözetből halk, sziszegő hangon megszólalt a hivatali rendszer részegysége:

– Kárigény elutasítva. Vidámparki tesztüzem lezárva. Átsorolás: selejtezési felderítés.

A tálca alatt fémes nyikorgással egy rejtett csigaorsó kezdte emelni a platformot. A falak mentén sárgaréz csövek húzódtak, melyekből vékony gőzsugarak spricceltek a levegőbe, élére vasalva Henderson nadrágjának méltatlan ráncait.

– Úgy tűnik, ismét használható tárgyaknak minősülünk – jegyezte meg az antikvárius, és óvatosan megtette az első lépést a megszilárdult padlón.

A terem végében egy alacsony rézboltozat tűnt fel, amelynek tetején apró, mechanikus számláló pörgött. A kijelzőn a számok nullára ugrottak, és a félhomályból egy finommívű rézkar nyúlt ki, egyetlen csillogó fémzsetont tartva felétjük.

303. XLVII/6. A felderítő optika — Textilhibás besorolás

Meghökkentő mesélő

Henderson némi tétovázás után elvette a fémzsetont a hűvös rézujjak közül. Abban a pillanatban, ahogy a korong elhagyta a mechanikus kart, a rézboltozat belső felületén apró, tükrös optikák pattantak ki. Halvány kék fénysugarak sora kezdte pásztázni mindkettőjük alakját, halk, berregő hang kíséretében.

– Zseton elfogadva. Kezdődik a szerkezeti állagmegóvó felderítés – csikorgott a mennyezeti hangszóró.
A kék fénysugarak Henderson zakójának hajtókáján állapodtak meg, pontosan ott, ahol a párás szervizcsarnok nedvessége elengedte a varrást. Az antikvárius megpróbálta félrelökni a hozzá közeledő egyik optikai csövet, de a gépi kar rugalmasan kikerülte a kezét, és a kabátja kopott gomblyukára fókuszált.
– Kritikus textilbomlás és szálszakadás az A és B egységen – hirdette ki a gépies hang, miközben a számláló fenyegetően pirosra váltott. – Formai selejt. A besorolás felülbírálva: javítási és foltozási protokoll indítása.
A padló hirtelen megbillent alattuk, s a rézboltozat mögött egy zümmögő, óriási varrógép-karikára emlékeztető szerkezet bukkant elő a félhomályból, amely elszántan közeledett feléjük.

304. XLVII/7. A gépi varrókar — Foltozási kényszerintézkedés

Meghökkentő mesélő

A gigantikus, acélból és rézből kovácsolt tű sziszegve csapódott le Henderson hajtókájánál, éppen csak elkerülve a férfi kulcscsontját. A művelet nem finomkodott: a szerkezet vastag, kátrányillatú ipari fonalat húzott végig a megbomlott varráson, meglepően gyors és durva öltésekkel.
– Ne mozduljon! – sziszegte az antikvárius, miközben próbált hátrafelé araszolni, ám a gépi kar rugalmas csuklója követte őket.
– Szerkezeti hiányosság elhárítva. Ideiglenes rögzítés alkalmazva – jelentette be a hűvös hangszóró.
A gép azonban nem állt meg a hajtókánál. Egyetlen lendületes öltéssel a kar összevarrta Henderson zakójának ujját az antikvárius kopott kabátjának szegélyével. A két férfi meglepetten tapasztalta, hogy a vastag cérna keményebben tartja őket egymáshoz, mint egy acélbilincs.
– Ezt most komolyan együttes tétellé minősítették? – zihálta Henderson, hiába rángatva a karját.

A padló e pillanatban megállíthatatlanul megdőlt alatta, és a csuklónál fogva összefűzött pár tehetetlenül csúszott lefelé a rézborítású csúszdán. Az alagút végén sűrű, nehéz olajszag terjengtem, és a mélyből egy ütemes, fémes csattanás visszhangzott: az iktatóprés nehéz tömbje már a következő bélyegzési ciklusra készült.

305. XLVII/8. A kirakati iktatás — Exkluzív párkiszerelés

Meghökkentő mesélő

A csúszda alján gumírozott felfogótálcára huppantak. Az iktatóprés nehéz acéltömbje közvetlenül a fejük felett tornyosult, és az olajszagú félhomályban ütemesen sziszegve ereszkedett lefelé. Henderson felkészült a legrosszabbra, és lehunyta a szemét, míg az antikvárius görcsösen kapaszkodott a kettejüket összekötő, friss varrásba.

A prés azonban nem sújtott le. Mikroszkopikus pontossággal megállt alig egy milliméterre a válluk felett, majd egy száraz, fémes kattanással egy nehéz, aranyszegélyű kartonlapot tűzött a kátrányillatú fonalra.

– „Sziámi textil-együttes, korlátozott példányszámú kirakati műtárgy. Állapot: szerkezetileg egyesített” – harsogta a hangszóró ünnepélyes rézhangon.

Mielőtt bármelyikük tiltakozhatott volna, a padló alatti hidraulika zúgva lendült működésbe. A platform egyetlen zökkenővel kirepítette őket a szervizhomályból, egyenesen a ragyogó, meleg fénybe. A csapóajtó visszazáródott a sarkuk mögött: a két összefűzött férfi a szalon utcafronti kirakatában állt, pedánsan megvilágítva, a járókelők ámuló tekintete előtt.

Odakint egy elegáns kalapos úr megállt a kirakatüveg előtt, elismerően bólintott, majd egy csillogó rézzsetont ejtett a külső perselybe.

A bolt homályos belső terében ekkor halkan megzendült egy vékony ezüstcsengő.

306. XLVIII/1. A forgószínpad — Polírozott mozdulatlanság

Meghökkentő mesélő

A csengetés rezgése még el sem ült az üvegtáblák között, amikor a kirakat polírozott tölgyfa padlója halk villanymotor-zúgással lassan forgásba kezdett. Henderson és az antikvárius szorosan összevarrt alakja méltóságteljesen körbefordult a reflektorok meleg fényében, akár egy patinás cukrászda kiállítási dísztortája.

– Ne mozduljon, Henderson – sziszegte a könyvkereskedő alig észrevehető ajakmozgással, miközben merev tekintettel bámult a kirakatüveg túloldalára. – Ha észreveszik, hogy lélegzünk, még visszaküldenek a selejtező prés alá.

– A kabátom alsó gombja a bordámat nyomja – nyögte Henderson, s miközben a fájdalomtól megrebbent a szemhéja, fagyos mosolyt erőltetett az arcára. Az utcán álló kalapos úr elégedetten bólintott a látványra, és feljegyezett valamit egy apró bőrbound jegyzettömbbe.

A rézperselybe ejtett zseton koccant a mélyben, mire a kirakat mennyezetéből egy finom kidolgozású, rugós fémkar ereszkedett alá. A rézujjak száraz pattanással egy apró, selyemszalagos kártyát tűztek Henderson hajtókájára: „FOGLALVA – ÁTVÉTEL A HÁTSÓ KIADÓBAN”.

A platform egyetlen finom zökkenővel megállt, és a mögöttük lévő nehéz bársonyfüggöny mögött megmozdult valami tömör és sötét.

307. XLVIII/2. A sötét kiadófolyosó — Bársonyos elmozdulás

Meghökkentő mesélő

A bársonyfüggöny vastag redői nehéz sóhajtással suhantak el a páros feje felett, ahogy a forgó platform egy tompa kattanással hátracsúszott a sötétbe. A kirakat csillogó reflektorfénye helyett a hátsó kiadó gőztől párás, olajszagú félhomálya fogadta őket. Henderson megkönnyebbülten próbált beszívni egy alaposabb adag levegőt, ám az összevarrt zakószövet kíméletlenül visszarántotta.

– Úgy tűnik, a kalapos úrnak határozott ízlése van – suttogta az antikvárius, miközben próbálta szemével követni a sötétben mozgolódó tömböket. – Bár ha a hátsó kiadóba rendeltek minket, a vételárat már minden bizonnyal kiegyenlítette. Ez kétségkívül kedvező fordulat.

– A bordám egészen más véleményen van – nyögte Henderson, miközben alattuk a faállvány hirtelen megdőlt, egy meredek sínpálya irányába gördülve.
A falból kiemelkedő két robusztus, gumírozott fémkar nem teketóriázott: határozott mozdulattal megragadták mindkettejük derékszíját, és mint egyetlen összefüggő csomagot, leemelték őket a platformról. A műtárggyá minősített páros cipője a levegőben kalimpált, miközben a szállítógörgők zökkenőmentesen továbbították őket a raktár mélyére.
Az automatizált kiadóhivatal mennyezetén halk rézharang csendült. A sínpálya végén egy gigantikus, rugós mentesítő mérleg várakozott, amely felett egy nehéz, láthatóan izzásig melegített rézbélyegző függött.

308. XLVIII/3. A forró viaszpecsét — Prémium kiszerelés

Meghökkentő mesélő

A mérleg nyikordulva süllyedt meg a két úriember össztömege alatt. Henderson lehunyta a szemét, az antikvárius pedig ideges torokköszörüléssel próbálta elfedni rémületét, miközben az izzó rézbélyegző fenyegetően ereszkedett a fejük felé. A forróság már az arcukat perzselte, s a megrekedt gőzben égett olaj szaga terjengett.
Ám a várt perzselő fájdalom elmaradt. A súlyos fémfej nem a bőrüket vagy a zakójukat érte, hanem egy vastag, keményített papírlapot, amelyet egy rugós kar tolott a két férfi közé, pontosan az összevarrt hajtókára. A bélyegző tompa, nehéz puffanással nyomta rá a forró vörös viaszpecsétet a kartonra, amelyen gótikus betűkkel állt a felirat: „PRÉMIUM KISZERELÉS – TÖRÉKENY”.
– Legalább a besorolásunk méltóságteljes – suttogta az antikvárius, s szorosan lefogta a lebegő bilétát, hogy ne csapódjon az arcába.
– A csomagolás elragadó, de a kézbesítés módjáról másak az elképzeléseim! – nyögte Henderson, amikor alattuk a mérleg lapja varázsütésre kibillent.
A gravitáció nem késlekedett: az összevarrt páros zökkenőmentesen csúszott bele egy meredek, filccel bélelt csatornába. A sötétben gyorsuló száguldás során a zakók összevarrt varrata feszült, mint a csigakötél, miközben a járat alján, a távolban egy

sárgaréz csengő mechanikus csilingelése jelezte a rakodórámpa közelségét. Egy fémből készült kar hirtelen kinyúlt a falból, s feléjük lendült.

309. XLVIII/4. A sínrendszer lebegése — Úri szállítás

Meghökkentő mesélő

A kinyúló fémkar nem elütötte, hanem meglepő finomsággal a két férfi közé fúródott, s pontosan a frissen bélyegzett kartoncédula fémkarikájába akasztotta finom horgát. A zökkenő akkorát rántott rajtuk, hogy Henderson fogsora elviselhetetlenül koccant, ám a lendület nem törte el a csontjaikat: a csigaorsós emelőszerkezet zizegve kiemelte a párost a csúszda szájából, s felakasztotta őket egy lassan mozgó sínrendszerre.
– Ez a bánásmód egyszerűen hallatlan! – sziszegte az antikvárius, miközben a lába a semmiben kalimpált, s az összevarrt hajtóka feszülése miatt a gallérja kíméletlenül vágott a nyakába.
– Fogja be, mielőtt felbosszantja a mechanikát! – csattant fel Henderson, akinek a keménykalapja végleg elnyelődött a csúszda sötétjében. – Inkább azt nézze, hová visznek minket!
A sín ünnepélyes, halk kattogással továbbította őket egy szűk, tölgyfával burkolt folyosón, ahol a falakból finom gőzpermet és gyanúsan drága levendulaillat áradt, mintha csak egy luxusszabóság automatizált raktárában lebegtek volna. A folyosó végén egy óriási, polírozott sárgaréz óraszerkezet ketyegett, alatta pedig egy pneumatikus kar éppen egy aranyozott szegélyű átvételi elismervényt készített elő a falból kiugró selyempárnára.

310. XLVIII/5. Az átvételi elismervény — Selyempárnás ellenőrzés

Meghökkentő mesélő

A sín egyenletes lassulással állította meg a párost közvetlenül a selyempárna felett. Henderson még tenni próbált egy erőtlen kísérletet arra, hogy eleressze az antikvárius gallérját, ám az összefércelt bársony visszarántotta az ujjait. A pneumatikus kar

sziszegve felemelkedett, s a rajta lévő sárgaréz tollhegy meglepő finomsággal karcolni kezdett a függő kártyára.

– Úgy tűnik, mégis van némi tisztelet ebben a gépezetben – suttogta az antikvárius, megkönnyebbült sóhajjal igazgatva a hajtókáját. – Egy aranyozott elismervény minden rendes üzletkötés alapja. Talán most átadják a számlát és végre kiengednek.

Henderson azonban nem osztotta az optimizmusát. Árgus szemekkel figyelte, ahogy a mechanikus szerkezet nem a számlát adta ki, hanem precíz, gótikus betűkkel a kártyájukra írta: „Kettős tétel – Különleges leltári állapot”. Ekkor a tölgyfaborítás mögül egy mikroszkopikus lencsékkel felszerelt rézcső tolult elő, amely hideg, kékes fénnyel pásztázta végig a két férfi meglepett arcát.

A felderítő optika halk kattanással nyugtázta a látottakat, majd a selyempárna kettényílt, és a pneumatikus kar nem kiadta, hanem egy rézkampóval visszahúzta az elismervényt a szerkezet mélyére. A lábuk alatt a padló hirtelen átadta helyét egy súlyos, sárgaréz burkolatú páncélajtónak, amely egyetlen beolajozott mozdulattal gördült félre.

A sínrendszer újra megindult, s a két összefűzött alakot lassan belendítette a sötét, hűtött térfolyosóra, ahol csak a mechanikus számláló száraz, ütemes kattogása várt rájuk.

311. XLVIII/6. A hűtött folyosó — Mechanikus osztályozás

Meghökkentő mesélő

A sötét, hűtött folyosón a levegőben finom polírviasz és szárított menta illata terjengett. A sínrendszer kimért tempóban gördítette előre az összevarrt párost a párás sötétségben. Henderson fázósan összehúzta magát, amennyire az ujjaira tapadt bársonyfércek engedték.

– Rendkívül szakszerű – jegyezte meg az antikvárius halk, elégedett csettintéssel. – A ritka gyűjteményi darabokat mindig szabályozott hőmérsékleten tárolják. A hideg konzerválja a finom szövetet és a csontot.

– Remélem, a csontot csak képletesen értette – morogta Henderson, miközben próbált

távolabb húzódni a falból kiálló, hideg rézcsövektől.
A sötétből hirtelen egy sor precíziós fémkar emelkedett ki. Nem csaptak le rájuk, csupán finom rézujjakkal végigmérték a válluk szélességét és a két kabátot összekötő varrat feszességét. Egy sárgaréz számláló három halk kattanással nyugtázta a méreteket, majd egy mechanikus csapóajtó emelkedett fel előttük.
A túloldalon egy jól megvilágított, polírozott tölgyfa állványrendszer tárult fel. A polcokon bársonnyal bélelt fiókok sorakoztak, precíz réztáblás feliratokkal: Díszpéldányok, Hiányos szettek és Különleges párosítások. A sín pontosan a középső fiók felett állt meg, ahol a sárgaréz kar lassan kioldotta a mennyezeti rögzítőt.
Az antikvárius kíváncsian felvonta a szemöldökét, amint meglátta a szomszédos fiók tartalmát: egy ezüstözött teáskannát, amelyet gondosan hozzáhurkoltak egy antik zsebórához. A mélyből ekkor halk csengő kondult, s a párnázott rekesz lassan emelkedni kezdett feléjük.

312. XLVIII/7. A tölgyfa rekesz — Leltári felületesség

Meghökkentő mesélő

A bársonybélésű rekesz lágyan magába fogadta az összevarrt párost, miközben a mennyezeti rögzítő fémkara halk szisszenéssel elengedte a kabátgallérjukat. Henderson megkönnyebbülten sóhajtott volna fel, ha a szűk rekesz nem szorította volna össze a tüdejét, és ha az antikvárius könyöke nem fúródott volna pontosan a bordái közé.
– Kiváló párnázás – dörmögte az antikvárius, miközben ujjával végigsimította a rekesz szélén fityegő, rézkeretes leltárcédulát. – Bár a kategorizálással vannak kétségeim. Látja, mi van ideírva? „Névtelen kettős, kollekcióba nem illő.” Micsoda méltatlan felületesség!
– Én a magam részéről tökéletesen elégedett lennék egy kötetlen leltári hibával is, ha végre kinyitnák az ajtót – sziszegte Henderson, miközben a rekesz mélyéről halk fogaskerék-kattogás hallatszott.
A faállványzat hirtelen megbillent, és a fiók lassan csúszni kezdett hátrafelé, be a tölgyfarakás sötét, labirintusszerű belsejébe. A szomszédos rekeszből még kivehető volt a teáskanna és a zsebóra fémes koccanása, ahogy a gravitáció elrendezte a leltári tételeket.

A sötétben csupán a rézcsövekben süvítő sűrített levegő adta meg a haladás ritmusát. A fiók egy rövid döccenés után megállt egy szűk fülkében. A fejük felett egy apró, csiszolt üveglencse kattant be a rézkeretbe, s egy éles sárga fénysugár pásztázta végig a textilt.

313. XLVIII/8. A felderítő optika — Téves minősítés

Meghökkentő mesélő

A sárga fénysugár meglepő alapossággal állt meg az antikvárius legfelső gombjánál, majd remegő vonalban végigpásztázta Henderson szorosan hozzávart ingujját. A fal mögött egy automatizált írógép billentyűi csattantak fel ütemesen, s a rézkeretes nyílásból egy frissen nyomtatott papírcsík türemkedett elő.

– Úgy tűnik, a felderítő optika átértékeli a helyzetünket – suttogta az antikvárius, miközben próbált mozdulatlan maradni a fénypászmában. – A leltári tévedések legszebb tulajdonsága, hogy a gépi logika rögvest hivatalos határozattá lépteti elő őket.

– A bordáim törvényes átrendezésévé is, ha ez a doboz tovább szűkül – sziszegte Henderson, s próbált némi levegőhöz jutni.

A fejük feletti szerkezetből ekkor száraz, gépies kattanás hallatszott. A rézstempli nyers erővel rácsapódott a rekesz szélén csüngő cédulára, átpréselve a korábbi feliratot. Az új minősítés meglehetős határozottságról tanúskodott: „Kétszínű felderítő bábu – próbaüzem.”

A tölgyfa rekesz alja a döntés pillanatában hirtelen hátrahúzódott. Az összevarrt páros egy lágyan lejtő, selyemmel bélelt csúszdára zökkent, amely egyenesen a páncélterem nyitott tesztcsarnokába röpítette őket. A zuhanás egy forgó sárgaréz emelvényen ért véget, ahol tucatnyi kalibrált lencse fordult feléjük egyszerre.

Egy falba épített rézsíp halk füttyel jelzett, miközben a mennyezetből egy finomműszeres mérőkar ereszkedett alá.

314. XLVIII/9. A kalibrált méretvétel — Taktikai tévedések

Meghökkentő mesélő

A mennyezetről aláereszkedő sárgaréz mérőkar nem akart szúrni, sem vágni: csupán hűvös, fémes ujjakkal végigsimította az antikvárius vállát, majd Henderson nyakörvét. A szerkezet belső fogaskerekei halkan kattogtak, miközben mérnöki pontossággal kiszámították a két összevarrt test együttes mozgáskörét.

– Ne mocorogjon, Henderson! – sziszegte az antikvárius, miközben a mérőműszer hideg tapintója közvetlenül a bal fülcimpája mögé tapadt. – A gépi precizitás nem tűri a spontán pánikot. Ha a leltár szerint felderítők vagyunk, viselkedjünk fegyelmezetten.

Henderson azonban képtelen volt uralkodni a rekeszizmain. Amikor a finomműszeres szonda megcsiklandozta az oldalát, akaratlanul kiadott egy éles, kuncogásszerű hangot. A falba épített regisztráló szerkezet azonnal felzörrent, s a lyukkártyás nyomtató újabb papírcsíkot lökött ki. A friss bejegyzés szerint a próbadarab sikeresen demonstrálta a „taktikai riasztójelzést”.

A forgószínpad ezután háromnegyed fordulatot tett balra. A mérőkar visszahúzódott a mennyezeti résbe, s a padlólemez alatt felmorajlott a hajtómű. Az összevarrt páros alatti rács megdőlt, és a lendület egy párnázott, hengeres továbbítócsatorna felé indította őket.

A henger komótosan beszívta a közös ingujjat. A sötét alagút végén már látszott a következő csarnok csillogó üvegfala, ahol egy óriási, mechanikus varróasztal körvonalai rajzolódtak ki.

315. XLVIII/10. A kirakati végkifejlet — Aranyszálas árcédula

Meghökkentő mesélő

A párnázott csőből való kicsúszásuk pontosan a mechanikus varróasztal polírozott lapjára időzítette az érkezésüket. A mennyezetről hatalmas, csillogó acéltűk ereszkedtek alá, s a fogaskerekek fenyegető kattogása betöltötte az egész csarnokot.

– Ugye mondtam, Henderson? – mormolta az antikvárius, miközben merev háttal várták a szétválasztó vágást. – A gépi logika visszatér a normális kerékvágásba. Most szépen kibontják a téves öltéseket.

A gép acélkarjai azonban nem elvágták a szoros varratot, hanem villámgyors

mozdulatokkal finom, aranyozott selyemszálat fűztek a csatlakozási pontba. A tűk ritmikus kopogással egy vastag, aranyperemes kartont varrtak közvetlenül a közös ingujjukra, amelyen nyomtatott betűkkel állt a felirat: *„Exkluzív, kétszemélyes interaktív készlet – Csak egyben eladó”*.

Mielőtt bármelyikük tiltakozhatott volna, a csarnok üvegfala elgördült, s a lap zökkenőmentesen átfordult a vakító napfénybe.

A mechanikus osztályozó nem selejtezte ki őket: az összevarrt páros egyenesen az antikvárium fő kirakatának forgószínpadára érkezett. A járda szélén álló bámészkodók elismerően bólogattak a tökéletesen összehangolt, mozdulatlan figurák láttán. Henderson próbált mozdulni, de az automatizált talapzat komótosan forgatni kezdte őket a kirakatüveg mögött.

A szomszédos ajtó felett ekkor halkat kondult egy apró, ezüstös csengő.

316. XLIX/1. A belépő vevő — Selyemszálas elköteleződés

Meghökkentő mesélő

Az ezüstös csengő hangjára a kirakat üveglapja mögött lassan megálló forgószínpad halk szisszenéssel rögzítette a két összevarrt alakot. Egy magas, cilinderes alak lépett a boltba, akinek lassú, kimért léptei elnyelték a padlószőnyeg moraját.

Az antikvárius megpróbált szigorú, üzleti mosolyt erőltetni az arcára, ám a könyökénél aranyfonallal rögzített Henderson minden egyes apró izommozdulatra éles fújtatással válaszolt. A csuklójukra varrt árcédula finoman megremegett a huzatban, s a selyemszálak aranyszínű fénye hirtelen visszaverődött a belépő úr polírozott sétapálcájának gombján.

– Rendkívül élethű páros – szólalt meg a vásárló száraz, karcos hangon, miközben megállt a forgószínpad előtt. – Különösen a tekintetükben lévő düh és a kényszerű megadás aránya nyűgöz le. Pontosan ezt a dinamikát keresem a szalonomba.

Henderson fogcsikorgatva próbált hátrafelé lépni, de az antikvárius kabátujja nem engedte. A mechanikus talapzat ekkor újabb félfordulatot tett, s a férfiak hátára feszülő varrat pattogva feszült meg. A vásárló nem teketóriázott: előhúzott a zsebéből egy

vastag, fekete bőr tárcát, s tehetős mozdulattal egy köteg bankjegyet helyezett a kirakat melletti sárgaréz tálcára.
A pénz érintésére a bolt belső mechanizmusa halk kattanással aktiválódott. A kirakat hátfalán lévő nehéz bársonyfüggöny lassan összezárult mögöttük, elvágva őket a kinti világ látványától, miközben a padozat alatti sínrendszer simán megindult a sötét, belső raktárfolyosó felé.
A sötétségben csak a gépkerekek egyenletes duruzsolása és egy távoli, fémes csikorgás hallatszott.

317. XLIX/2. A hűtött sínpálya — Téves riasztási protokoll

Meghökkentő mesélő

A sínrendszeren sikló platform egyre mélyebbre repítette a két férfit a hűtött raktárfolyosó félhomályába. A falak mentén zúzmarás csövek húzódtak, s a hideg levegő azonnal megdermesztette az antikvárius arcára fagyott, dühös fintort. Henderson a fogát csikorgatva próbálta kimasszírozni elzssibbadt felkarját, de az aranyszállal átvarrt kabátujj hajthatatlannak bizonyult.
– Ha még egyszer megmozdul, átlököm a védőkorláton – sziszegte az antikvárius, miközben a platform egy éles kanyart vett be.
– Akkor magát is viszem, önfejű vénszivar – vágott vissza Henderson, de szavait elnyomta a fejük felett felvillanó piros jelzőfény.
Egy mennyezetre szerelt, mechanikus felderítő optika ereszkedett le halk kattanással. A rézlencse hideg kék pásztával mérte fel az összevarrt páros körvonalait. Amikor a fénysugár Henderson rángatózó vállához ért, a férfi akaratlanul kiadott egy éles, fojtott kuncogásszerű hangot. A szkenner azonnal megtorpant: az elemző egység a rezgést nem emberi reakcióként, hanem a belső fogaskerekek veszélyes kopásaként és taktikai riasztási frekvenciaként regisztrálta.
A falból egy gőzhajtású terelőkar csapódott ki, s a platformot egy még hidegebb, zúzmarás alagút felé irányította. Az alagút végén egy súlyos, fagyott rézajtó gőzt pöfögve lassan emelkedni kezdett.

318. XLIX/3. A tisztítókamra — Olajozott félreértés

Meghökkentő mesélő

A súlyos rézajtó mögött nem a megsemmisítő kohó várt rájuk, hanem egy párolgó, kék fénnyel megvilágított kamra. A sínrendszer zökkenve megállt a csarnok közepén. Az antikvárius megdermedve figyelte, ahogy a mennyezetről finom selyemkefék és gőzölgő szórófejek ereszkednek alá.

– Ez egy fertőtlenítő egység – suttogta Henderson, miközben próbált minél kisebbre zsugorodni az antikvárius kabátjának árnyékában. – Vagy lemosnak minket, vagy felolvasztanak.

– Maradjon csendben! – sziszegte az antikvárius. – A csuklója még mindig rángatózik.

A gépi rendszer azonban nem fertőtlenített. A félreértelmezett riasztási kód alapján a raktárirányító automatika úgy érzékelte, hogy egy prémium kategóriás, de szoruló óraszerkezet érkezett karbantartásra. A levegőben halk sziszegéssel levendulaillatú, finomított műszerolaj-köd terült el. A szórófejek meleg gőzpárát fújtak az összevarrt kabátujjakra, hogy megpuhítsák a „beakadt alkatrészeket”.

Henderson arca ellazult, amint a meleg gőz átjárta átfagyott vállát, ám a megkönnyebbülés csak pillanatokig tartott. A kamra túlsó oldalán egy hatalmas, filccel bélelt csipesz lendült ki a falból, és határozott mozdulattal megragadta az antikvárius gallérját, mintha csak egy pontatlanul illeszkedő fogaskereket készülne helyreigazítani.

A sötét alagút mélyéből ekkor egy mély, fémes lüktetés hallatszott, mint egy óriási inga lassú kattanása.

319. XLIX/4. A zenedoboz-mechanizmus — Az aranyozott ritmus

Meghökkentő mesélő

A filccel bélelt csipesz nem roppantotta össze az antikvárius nyakát. Ehelyett finom, mechanikus gyengédséggel emelte meg a párost, miközben a falból egy súlyos, sárgaréz felhúzókulcs tolódott elő. A selyemszállal összevarrt kabátok találkozásánál – pontosan a két férfi lapockája közötti illesztésnél – egy rejtett, rézből öntött szerkezet

kattant be a helyére.

– Mi ez a hideg fém a hátamban? – nyögte Henderson, miközben az automatika három határozott fordulatot csavart a kulcson.

A sötét alagút végén kinyílt a fényzáró ajtó, és a szállítóplatform visszagördült a luxusáruda polírozott márványpadlójára. A kirakat előtt várakozó tehetős vásárló elégedetten csettintett a cilinderes kalapja alatt. A gép ugyanis nem hibát javított: a protokoll szerint befejezte az összeszerelést. A meleg műszerolaj és a precíz gőzpára nem elválasztotta, hanem egyetlen beolajozott szerkezetként kalibrálta őket.

Amint a zenedoboz rejtett rugója kipattant, a két férfi lába teljesen önálló életre kelt. A rugalmas összevarrásnak és a beolajozott illesztésnek köszönhetően tökéletes szinkronban, méltóságteljes keringőlépésben kezdtek forogni a bársonnyal borított talapzaton.

– Uram – suttogta az antikvárius fagyos mosollyal az arcán, miközben a lába gépiesen lépett jobbra –, úgy tűnik, a következő ötven évben együtt fogunk táncolni.

– Legalább a műszerolaj levendulaillatú – sziszegte Henderson, és a szerkezet ütemére kényszerűen meghajolt a vevő felé.

A szalon sötét sarkában ekkor halkan meglendült egy rozsdás rézcsengő, s a hátsó szobában egy vaskos leltárkönyv csapódott be magától.

320. L/1. A mahagóni láda — Bársonyos útravaló

Meghökkentő mesélő

A leltárkönyv csapódása még visszhangzott a boltívek alatt, amikor a cilinderes vásárló előhúzott a kabátja alól egy finomra csiszolt, mahagónifából készült díszdobozt. A láda belsejét mélyvörös selyem bélelte, pontosan a táncoló páros kontúrjára formázva.

– Gyönyörű kivitelezés – állapította meg a férfi dús bajusza alatt, miközben gombnyomásra felpattant a zár. – És milyen folyamatos a mozgásuk! Egyetlen akadás sincs az ívekben.

Az antikvárius megpróbált ellenállni a háta közepébe szerelt sárgaréz fogaskerekek nyomásának, de a mechanika erősebbnek bizonyult az akaraterőnél. Lába precíz, nyolcadrendű keringőlépésben lendült jobbra, s Hendersont magával rántva pontosan a bársony bélésű doboz pereméhez fordult. Henderson a fogát szívva próbált fékezni a

sarkával, ám a levendulaillatú műszerolaj miatt a csizmája szinte súlytalanul siklott a polírozott márványon.
A selyemszállal rögzített páros egyetlen utolsó, tökéletesen szinkronizált meghajlással hátralépett, és egyenest a nyitott ládába hanyatlott. A rejtett rugó pontosan a helyére pattintotta a két összevarrt hátat, a szerkezet pedig finoman behajtotta a lábakat a bársony rekeszbe.
A cilinderes úr megelégedetten bólintott, majd határozott mozdulattal ráhajtotta a mahagóni fedelet. A rézzár éles, fémes kattanással ugrott a helyére. Odakint elhalt a zenedoboz utolsó akkordja, a teljes sötétségben pedig már csak a felhúzott rugó halk, monoton ketyegése maradt.
A kiürült pulton, a hallgatag rézcsengő tövében egy frissen nyomtatott, viaszolt papírlap hevert, amelyen egy ismeretlen lakcím tintája még megszáradni sem tudott.

321. L/2. A ringóhintó — Rázkódásmentes luxus

Meghökkentő mesélő

A mahagóniláda nem sokáig pihent az antikvárium pultján. A cilinderes úr gondosan az alkarjára fektette a polírozott dobozt, elrakta a frissen nyomtatott, viaszolt papírlapot, majd magabiztos léptekkel kilépett az esőáztatta utcára. Odakint egy fekete, rugózott hintó várakozott, amelynek gőzfüstölő tengelyei halkan sziszegtek a nedves macskaköveken.
A láda bársonyozott mélyén Henderson próbálta volna oldalra fordítani a fejét, hogy legalább az antikvárius fülébe súghassa méltatlankodását, de a hátukba épített sárgaréz mechanika nem tűrte a független megmozdulásokat. A hintó első nagyobb döccenőjénél a páros óraműve automatikusan korrigált: egy lendületes, vízszintes keringőívvel nyelték el az ütődést, pontosan úgy, mint egy finom kalibrálású tengerészeti kronométer.
– Kiváló felfüggesztés – morogta elégedetten a vásárló a hintó bőrülésén, miközben ujjaival ritmikusan kopogott a láda tetőpontján. A kopogás rezonanciája behatolt a sötét rekeszbe, ahol az antikvárius fogaskerekei azonnal átvették a külső ütemet, s lábujjaik hegyével szinkronban kezdték veregetni a bársonybélést.
A jármű rövidesen lelassult, s a kerekek gördülése a sima márványburkolat visszhangjába váltott. Egy nehéz, kovácsoltvas kapu nyikordult meg, majd a hintó ajtaja

feltárult. A doboz emelkedni kezdett, ahogy a vásárló átsétált egy hűvös oszlopcsarnokon, egészen egy hatalmas, aranyozott kétszárnyú ajtóig, amely mögül halk orgonaszó szűrődött ki.

322. L/3. Az aranyozott szalon — Ritmusra hangolt társaság

Meghökkentő mesélő

Az aranyozott kétszárnyú ajtó súlyos halksággal tárult ki. A márványpadlaton tükröződő kristálycsillárok fénye vakítóan vetült a cilinderes úr lakkozott cipőjére. A csarnokból áradó orgonaszó valójában nem templomi hangszerből, hanem egy fal nagyságú, gőzzel hajtott óramű-orgonából származott, amelynek rézsípjai előtt gépies pontossággal mozgó fémfigurák halongtak.

A vásárló óvatosan egy selyemterítős tölgyfa asztal közepére helyezte a mahagóniládát. Egy rejtett rugós szerkezet halk klattyanással pattanva tárta fel a doboz fedelét. A ládából kiemelkedő antikvárium-tulajdonos és Henderson párhuzamosra merevített gerinccel, szinkronban pislogva pillantották meg az összegyűlt társaságot. A szalonban jelen lévő elegáns közönség – valamennyien finom selyemmaszkot viselve – elismerő morajlással fordult az asztal felé.

– A legújabb mechanikus akvizícióm – jelentette be a cilinderes úr, miközben gomblyukából kiemelt egy aranyozott felhúzókulcsot. – Két egykori riválist, kiket a legújabb finommechanikai eljárással hangoltunk tökéletes duettszerkezetbe. Nem igényelnek sem ételt, sem hosszas vitákat.

Henderson torkán megakadt a tiltakozás, mert a hátukba varrt sárgaréz mechanika újabb kattanással mozdult meg. A páros jobb lába egyszerre emelkedett fel, s az asztallap polírozott felületén precíz keringőlépésben kezdték el róni a köröket. Az antikvárius arcára ráégve maradt az udvarias üzletkötői mosoly, miközben tekintete kétségbeesetten pásztázta a szalon sötétebb sarkait.

Az orgona zengése hirtelen egy gyorsabb ütemre váltott, s az asztal szélén álló sárgaréz névtábla alatt egy apró, csukott ajtójú kalibráló fülke körvonalai rajzolódtak ki.

323. L/4. A kalibráló fülke — Szakértői minősítés

Meghökkentő mesélő

A felhúzott mechanika nem tűrt semmiféle egyéni skrupulust. A gőzorgona felpörgő ritmusára az antikvárium-tulajdonos és Henderson szinkronizált lábai a selyemabrosz szélén túlra, egyenesen a kinyíló fülke felé forgatták a tehetetlen párost. Henderson megpróbálta megvetni a sarkát a tölgyfa felületen, de a gerincükbe illesztett fogaskerekek könyörtelenül lendítették előre a következő kimért lépést.

A kalibráló fülke bársonyozott belső tere alig volt szélesebb egy gyónószéknél. Amint a páros precíz keringőlépésben becsúszott az apró nyíláson, a rézajtó mögöttük halk csattanással záródott be, elvágva a szalon vakító fényét. A sötétben finoman olajozott sárgaréz karok nyúltak ki a falakból, s szakavatott mozdulatokkal végigtapogatták az összevarrt kabátok szegélyét és az óraműillesztéseket.

– Ütemhiba nem észlelhető – szólalt meg egy gépies, fémes hang a fülke mennyezetéből, miközben egy vékony fémrugó kíméletlenül igazította meg az antikvárius orrán ferdén álló szemüveget. – A duett szerkezeti feszültsége és összehangoltsága optimális.

Egy apró rézcsengő kondult, s a kabin külső falán lévő rések egyikéből egy selyempapírra nyomtatott minősítő cédula hullott az ezüst tálcára. A szalon maszkos közönsége halk, elismerő tapsban tört ki, a páros elfojtott nyögéseit a gépies mozdulatok drámai kifejezőerejének tulajdonítva. A fülke szemközti oldala ekkor halk sziszegéssel kinyílt, s a páros egy közvetlenül a sínpályára vezető, polírozott rézlejtő tetején találta magát, ahonnan az óramű már a következő tétel gyorsuló lépéseit kezdte kirajzolni.

324. L/5. A rézlejtő — Csúszós előkészületek

Meghökkentő mesélő

A polírozott rézlejtő nem hagyott időt a további elfojtott tiltakozásra. Az antikvárius és Henderson összevarrt alakja meglepő eleganciával siklott lefelé a hűvös csatornában, miközben a gerincükbe illesztett fogaskerekek ütemes kattogással korrigálták a súlypontjukat. Az ereszkedés egy váratlanul tágas, hűtött csarnokba torkollott, ahol a

falakat nem szőnyegek, hanem óriási, számozott tölgyfa rekeszek borították.

– Ez nem a bálterem – suttogta fojtott hangon Henderson, miközben a lábuk automata mozdulattal állt meg egy lezárt, selyempárnás tálca előtt. – Ez egy… raktár.

– Halkabban – sziszegte az antikvárius, bár a félelemtől remegő álla majdnem lefejelte a társa vállát. – Ha a rugó meghallja a habozást, újra kalibrál.

A csarnok közepén álló pneumatikus kar forgó mozdulattal közeledett feléjük. Nem fenyegetően, inkább mint egy túlbuzgó szobalány, amely egyetlen porszemet sem tűr meg a porcelánon. A fémkar végén lévő polírozott optika halkan ráközelített az antikvárius kabátjának gombjaira, majd egy apró feljegyzést karcolt a tálca melletti réztáblára: Besorolás: Használt, de működőképes duó. Szállításra előkészítve.

A sínpálya végén egy halkan doromboló szalag indult meg, amely nem a kijárat felé vitte őket, hanem még mélyebbre, a páncélterem hűvös lemezei közé. A két férfi tehetetlenül nézte, ahogy a mennyezetről lógó rézfények lassan elhalványulnak. A hűtött folyosó távoli végéből halk üvegcsörrenés és egy ismeretlen óramű-dallam szűrődött ki.

325. L/6. A páncélterem sötétje — Üvegcsörrenés a homályban

Meghökkentő mesélő

A hűvös folyosó sötétje nem tartott sokáig. A futószalag halk zökkenéssel állt meg egy ezüstözött tálalóasztal előtt, ahol két finom megmunkálású, gőzhajtatású fémkéz éppen kristálypoharakba töltött egy sűrű, borostyánszínű folyadékot. A terem falait csiszolt tükrök borították, így az antikvárius és Henderson kettőse százszorosan verődött vissza: két egymáshoz rögzített, megdermedt alak, akiknek a háti fogaskerekei még mindig ütemesen halkan kattogtak.

– Ha ez a fogadás, akkor a vendéglátás túlzottan is figyelmes – suttogta Henderson szinte mozdulatlan ajkakkal, miközben az egyik gépkar mérnöki pontossággal nyújtotta feléjük az első poharat.

– Ne nyúljon hozzá – sziszegte vissza az antikvárius, bár a közös mozgatómechanizmus miatt a saját könyöke is akaratlanul felemelkedett. – Ha elvesszük, az automata azt hiszi, készen állunk a műsorra.

A rézkar azonban nem várta meg a hozzájárulásukat. A pohár pereme finoman az antikvárius alsó ajkához koccant, miközben a falból egy rejtett zenedoboz mély, fémes akkordjai csendültek fel. A padló alatt meglapuló rugók hirtelen felpattantak, és az összevarrt páros egyetlen szinkronizált mozdulattal tette meg az első, méltóságteljesnek szánt, de teljesen kényszerű lépést a tükörpadlón.

A folyosó végén álló óriási páncélajtó nehéz, sziszegő hang kíséretében elkezdett befelé nyílni. A rés mögött nem a szabad ég, hanem egy lámpák ezreivel megvilágított, kör alakú színpad nézett vissza rájuk.

326. L/7. A vakító rivaldafény — Mechanikus tapsvihar

Meghökkentő mesélő

A kényszerű lépések a polírozott rézszínpad közepére repítették a párost. A vakító fénybe burkolózó porond szélén félhomályos páholyok sorakoztak, bennük néma, viaszarcú figurák ülték körül a terített asztalokat. Henderson megpróbált köszörülni a torkán, hogy elsimítsa a belépő kellemetlenségét, ám a háti szerkezetük rögvest kinyújtotta a karjukat egy teátrális meghajláshoz.

– Látja? Ugye mondtam, hogy nem fogyasztóként számolnak velünk – suttogta a fogai között az antikvárius, miközben a feje majdnem összeakadt Henderson cilinderével. – Mi vagyunk a szünetbeli műsorszám.

A viaszfigurák karjai egyszerre emelkedtek fel. Fém fogaskerekek halk reccsintésével tenyér tenyérhez csattant, s a teremből száraz, ütemes tapsvihar áradt feléjük. A tapsgépezet nem fáradt; a mesterséges lelkesedés gépiesen, tökéletes ütemre töltötte be a teret, miközben a mennyezetről egy selyemszalaggal átkötött kottatartó ereszkedett alá.

Henderson óvatosan oldalra pillantott. A páholyok mélyén, a viaszbábuk mögött hirtelen egy valódi, hús-vér alak mozdult meg, és egy nehéz, rézpénzzel teli szüszőt emelt fel.

A színpad padlója ekkor halk sziszegéssel tíz centimétert süllyedt.

327. L/8. A süllyesztő mechanizmusa — Előre kifizetett műsorszám

Meghökkentő mesélő

A padló halk zökkenővel megállt egy szinttel lejjebb, ahol a rivalda fénye már csak keskeny, derengő sávként világította meg a páros cipőorrát. A mennyezetről alábocsátott kottatartó fémes kattanással szétnyílt, feltárva egy pergamenlapot, amelyre cirádás betűkkel csak ennyit írtak: Kétszemélyes duett bedobható tantuszra.

– Uram, maga tud kottát olvasni? – zihálta Henderson, miközben a hátukra rögzített szerkezet karjai óraművi pontossággal emelték fel mindkét jobb karjukat.

– Én antikváriumot vezetek, nem filharmóniát! – suttogta fojtott pánikban az antikvárius, de tiltakozásának semmi foganatja nem volt.

Fentről, a félhomályos páholyból tompa, fémes csörrenés visszhangzott. A magányos alak bedobta a nehéz szüszőt a süllyesztő mellett tátongó réztölcsérbe. Az érmék ütemes csilingeléssel pattogtak végig a gépezet gyomrában, mire a hátukon lévő rugók és fogaskerekek vad lendülettel gördültek mozgásba.

A szerkezet nem kérdezett: a torkukhoz illeszkedő rézgyűrűk finoman megszorultak, hogy kiegyenlítsék a hangsúlyokat. A páros megértette, hogy a közönség nem nézőkből állt, hanem fizetővendégekből, a színpad pedig nem pódium volt, hanem egy óriási, érmével működő zenedoboz belseje.

S a következő bedobott tantusz már úton volt a csőben.

328. L/9. A háttérgépezet — Nyugtázott csengőhang

Meghökkentő mesélő

A torkukra feszülő pánt rekedt, operai baritonként indította meg az antikvárius hangszálait, míg Henderson a saját akarata ellenére kristálytiszta szoprán selypítéssel csatlakozott a csattogó dallamhoz. A duett nem tartott tovább tizenkét másodpercnél. Amint a második tantusz is elérte a mechanika alját, a süllyesztő alatti padló hirtelen ívelt pályára váltott: a pár beforgott a zenedoboz belső, félhomályos kiszolgálóalagútjába.

– Ez... zseniális ária volt, Henderson – lihegte az antikvárius, amint a rézgyűrű picit engedett a szorításból. – Bár a magasságokat talán túlhúzta.

– Ha még egyszer megmozdul a válluk, uram, kiharapom a könyökét – nyögte Henderson, miközben a görgős talpazat egy vastag csővezetékekkel teli terem felé haladt.

A zenedoboz hátsó fertályán nem viaszfigurák álltak, hanem egy sor precíziós sárgaréz kar, amelyek finom csipeszekkel szerelték le a műsorszám végén a kottatartót. A háttérben hatalmas, gőzzel hajtott dugattyúk pumpálták az olajat a páros közös öltönyébe beépített csuklópántokba. Egy mechanikus kar hirtelen kinyúlt a falból, és egy apró, átvilágított kémlelőnyílást tolta az antikvárius szeme elé.

A lencsén túl a színházterem sötétedett el, és a páholyban ülő egyetlen fizetővendék már a kabátjáért nyúlt. De nem távozott: a karcsú alak a süllyesztő melletti réztölcsérbe egy egész marék nehéz, csillogó tantuszt készített be.

329. L/10. A felhúzható duett — Utolsó tantusz gépzenére

Meghökkentő mesélő

A tantuszok záporozva hullottak alá a rézvezetékben: gépies csengéssorozat rázta meg a gépház falait, mint egy túlterhelt pénztárgép elszabadult számlálója. A hidraulikus karok nem lassítottak. Finom sárgaréz csipeszek ragadták meg a páros közös öltönyét, s egyetlen határozott rántással egy vastag aranyozott árcédulát tűztek a hajtókára.

– Tizenkét érme... – suttogta Henderson szoprán hangon, ahogy a görgős talpazat megindult felfelé a spirális sínpályán. – Ez nem egy ráadás. Ez egy teljes esti műsorfolyam!

– Vagy egy végleges kiárusítás – helyesbített az antikvárius, miközben a pántok szorítása végleg engedett.

A zárófedél csikordulva nyílt ki, s a pár a hirtelen vakító napfénybe emelkedett. De nem a színházterem rivaldafénye fogadta őket, s nem is a viaszfigurák komor tekintete. Egy széles, porlepte üvegtábla mögött álltak, a saját antikváriumuk utcafronti kirakatában. Kívülről egy elragadtatott kisgyerek bámult rájuk, kezében a kiürült malacpersellyel, míg

a háttérben egy hatalmas kéz épp az automata hátuljába illesztett rézkulcsot fordította el háromszor.
– Hát ez felettébb kellemetlen – jegyezte meg az antikvárius, amint a beépített rugós szerkezet csikordulva újra táncra perdítette őket a gépzene ritmusára. – Attól tartok, uram, az üzletem árukészletévé váltunk.
Henderson csak sóhajtott, s miközben a lábuk magától lépett a ritmusra, a kirakat sarkában egy apró, elfeledett ezüstkulcs csillant meg a bársonyon.

330. 51/1. A kirakati keringő — Kulcsra zárt szabadság

Meghökkentő mesélő

A rézgépzene rekedt keringőbe fogott, mire a két összenőtt férfi altestébe szerelt fogaskerekek engedelmesen csikordultak. A faöntvény talpazat gépies pontossággal pörgette őket körbe-körbe a kirakat porlepte bársonyán.
– Hogyha a következő fordulónál meglendíti a bal csípőjét – sziszegte az antikvárius a fogai között, miközben fagyos mosolyt erőltetett az arcára a bámészkodó kisfiú kedvéért –, elérem azt a nyomorult kulcsot a könyökömmel.
– Kizárt dolog, kedves kolléga – lihegte Henderson, miközben a közös zakójuk ujja veszélyesen megfeszült. – A csípőm jelenleg a rugós tengely harmadik fokozatához van reteszelve. Ha meglendítem, nem a kulcsot érjük el, hanem kiszakítjuk a szomszédos porcelánvitrin üvegét.
A gépies lendület azonban nem várt fordulatot hozott: a belső szerkezet egy hirtelen zökkenővel megállította a forgást, pontosan a kis ezüstkulcs felett. A páros feje gépiesen előrebukott, ahogy a felhúzórugó utolsó energiája is elenyészett.
Odafenn, az antikvárium sötét mélyéből lassan kilépett egy magas, sötét köpenyes alak. Nem vevő volt, és nem is a bolt elfeledett segédje. Megállt a kirakat belső oldalánál, kezében egy apró olajozókannával és egy tekintélyes rézcsipesszel.
– Remekül mutatnak – mondta halkan, száraz, gépies hangon, majd a csipesszel óvatosan felemelte a bársonyról a kis ezüstkulcsot, s a saját mellkasán lévő apró kulcslyukba illesztette.

A sarokban álló falióra ingája ekkor baljós csikorgással hátrafelé kezdett lengeni.

331. 51/2. A belső forgatag — Csillogó tantuszok

Meghökkentő mesélő

A férfi mellkasából fémes kattanás visszhangzott, mire a falióra ingája mozdulatlanná dermedt a bal oldali holtponton. Az antikvárius megkönnyebbülten sóhajtott fel – amennyire a közös zakóba préselt tüdeje engedte –, hiszen szentül hitte, a rejtélyes idegen végre a karbantartói mentőakciót készíti elő.

– Nyilvánvalóan a főmechanikus úr – suttogta Hendersonnak, miközben igyekezett megőrizni az úriemberhez méltó fagyos mosolyt. – Bizonyára rájött, hogy a mi keringőnk messze túllépi az ingyenes kirakati bemutatók kereteit, és most kiemeli a tengelyt.

A sötét köpenyes alak azonban nem nyúlt a rögzítőbilincsekhez. Ehelyett finom, elegáns mozdulattal előhúzott a zsebéből egy nehéz, csillogó réztantuszt, s kimérten hüvelykujjára illesztette. A két összevarrt férfi bizakodva figyelte a mozdulatot, meggyőződve arról, hogy a fényes érme csupán a kirakat elektromágneses zárjának kioldója.

A szerkezet válasza azonban messze nem a szabadság kattanása volt. A köpenyes figura a zsetont a talpazatukba rejtett, eddig észrevétlen nyílásba ejtette. A rézpénz csilingelve hullott alá a mélybe, s a bársony borítású padlólemez hirtelen gépies morajlással nyílt meg a lábuk alatt.

– Ez nem a kiadónyílás, kolléga! – lihegte Henderson, ahogy az altestüket tartó fogaskerekek nehézkesen süllyedni kezdtek a padlószint alá.

A kirakat csillogásában már csak a köpenyes alak mozdulatlan sziluettje látszott, amint egy újabb réztantusz fémes villanása csillant meg a sötétedő ujjak között.

332. 51/3. A fogaskerekek fogságában — Rendszeres elszámoltatás

Meghökkentő mesélő

A padlószint alatti homályban az olajszagú sűrűség úgy nehezedett rájuk, mint egy rosszul szellőző raktár fojtogató levegője. Az antikvárius megpróbálta megtörölni izzadságtól fényes homlokát – természetesen azzal a kézzel, amelyik éppen nem volt Henderson ingujjához varrva –, miközben igyekezett megállapítani a süllyedés pontos szögét.

– Egyértelműen egy magasabb szintű kalibrációs fülkébe érkeztünk – állapította meg Henderson megnyugtató magabiztossággal, miközben a lábuk alatt kattogó fogaskerekek lassan vízszintesbe forgatták a közös talpazatot. – A sötét köpenyes úr a réztantuszokkal nyilván a hidraulikus vészleállítót táplálja. Minden egyes érme egy-egy mechanikus reteszt old fel a szabadulásunk érdekében.

A magyarázat felettébb megnyugtatónak tűnt, egészen addig, amíg a fejük felett húzódó rézcsőből ki nem hullott a következő fényes korong. A zseton nem billentett át semmiféle kioldókart; ehelyett egy spirális lejtőn végiggördülve csilingelve pottyant egy sárgaréz gyűjtődobozba.

Az antikvárius közelebb hajolt, s a homályban kiszúrta a doboz oldalára vésett finom gót betűket: „Délutáni előadás – Letétbe helyezve”.

– Kolléga – suttogta az antikvárius, miközben a gépezet belső lánca nehézkesen lendületbe jött –, úgy vélem, a mentőakció finanszírozása meglehetősen sajátos alapon működik.

A lábuk alatti állvány ekkor oldalra csúsztatott egy súlyos ellensúlyt. A gépház belső falán apró, világító rézablak nyílt ki, s odaföntről gépies tapsvihar halk moraja szűrődött le a sötétbe.

333. 51/4. A jutalékos rendszer — Színpadi elszámolás

Meghökkentő mesélő

A rézablak mögül nem mentőkötél, hanem egy apró, cizellált sárgaréz kar nyúlt ki, amelynek csipeszszerű végén egy finoman perforált papírszalag fityegett. A szerkezet gépies pontossággal Mr. Henderson gomblyukába tűzte a szalagot, majd halk, fémes kattanással egy számlálót léptetett előre a gépház falán: 0042.

– Úgy tűnik, a pénztáros felettébb gondos könyvelő – jegyezte meg Henderson, miközben kínos precizitással igyekezett mozdulatlanul tartani a karját, nehogy a

kényszerű varratok elszakadjanak. – Ez a számsor minden kétséget kizáróan a vésznyitó mechanizmus visszaszámlálója. Amint eléri a százat, a retesz kiold, és visszakapjuk a szalon kényelmét.

Az antikvárius azonban nem osztozott partnere töretlen optimizmusában. Közelebb hajolt a gomblyukból kiálló szalaghoz, amelyen a gépies nyomat száraz szigorral tüntette fel a legutóbbi mozdulataikat: „I. felvonás, 3. keringő – Előadás minősége: Megfelelő. Színpadi jutalék levonva.”

A talpazat ekkor zökkenve tette meg a következő félfordulatot. Odakintről újabb érme csörrent a csőben, a fejük feletti homályban pedig lassan leereszkedett egy súlyos, sárgaréz pecsétnyomó, amely ritmikusan lengedezett a két összevarrt férfi feje felett, mintha csak a következő műszak kezdetét várná.

334. 51/5. A vizuális minősítés — Lencsevégre kapott táncosok

Meghökkentő mesélő

A fejük felett ingó sárgaréz pecsétnyomó nem sújtott le rájuk brutális erővel, miként azt Henderson szorongva várta. Ehelyett egy gépies szisszenéssel hideg, sötétkék tintát préselt az antikvárius kabátjának hajtókájára, éppen a friss varrat mellé. A lenyomat egy apró, precíz koronát ábrázolt, alatta a felirattal: „Előadásra jóváhagyva”.

– Remek – suttogta az antikvárius, miközben igyekezett a tintafolt szagát figyelmen kívül hagyni. – Úgy tűnik, a minőségellenőrzésen átmentünk. Már csak a következő ötvennyolc tantuszt kell kiszolgálnunk.

A gépházpadló azonban újabb zökkenéssel emelkedni kezdett. A két összevarrt férfi óvatosan egyensúlyozott a szűk felvonón, miközben a szerkezet feltolta őket egy félköríves, üvegezett pódiumra. Odakint, a szalon tompa fényeiben egy kényes tekintetű vásárló állt, kezében apró rézérmékkel teli bársonyerszénnyel. Az illető kíváncsian hajolt a vitrinhez, és egy sárgaréz lorgnettet szorított a szeméhez, hogy közelebbről is megvizsgálja a bábuk megmunkálását.

– Henderson, ne mozduljon – sziszegte az antikvárius a fogai között. – Ha rájön, hogy nem automata figurák vagyunk, a házirend értelmében azonnal visszáruzzák a teljes

szállítmányt.
Henderson merev mosolyt erőltetett az arcára, ám a vásárló nem elégedett meg a paszszív látvánnyal: türelmetlenül bedobott egy újabb, nehéz tantuszt a bedobónyílásba. A fogaskerekek felzúgtak, a számláló 0043-ra ugrott, és a talpazat nekilendült a következő kényszerű fordulatnak.

335. 51/6. A lencse tükröződése — Pillanatkép a mozdulatlanságról

Meghökkentő mesélő

A talpazat lendületes perdülése kényszerű keringőre bírta a két összevarrt férfit. Az antikvárius mereven kinyújtott karral, mutatóujjával a mennyezet felé bökött, miközben Henderson egy féllábon egyensúlyozó akrobata tehetetlen pózába dermedt. A lorgnettes vásárló elégedetten csettintett, majd a bársony erszényből nem újabb érmét, hanem egy robusztus, harmonikás sárgaréz fényképezőgépet húzott elő, és egy összehajtható állványra szerelte.
– Ne merjen pislogni, Henderson – sziszegte az antikvárius a fogai közül, miközben a szerkezet által diktált ütemben pont a lencse felé fordult a feje. – A vakupor füstje alatt talán meglazíthatjuk a hajtóka varratait.
A vásárló azonban nem sietett. Komótosan beállította a rézkeretes optikát, és magasba emelte a magnéziumporos tálcát. A zenedoboz belső fogaskerekei egy éles kattanással reteszelték a két alak ízületeit: a kényszerű mozdulatlanság tökéletesen szimulálta a precíziós automata figurák kimértségét. A vakító villanás és az azt követő sűrű, kénes füstfelhő elborította a szalont.
Ám a várt megkönnyebbülés helyett a pódium alatti gépház újabb fémes kattanással reagált. Nem a vásárló gépéből esett ki a kész fotó: a vitrin belső talpazatának apró nyílásából egy frissen előhívott, még nedves cinkfotó csúszott befelé, egyenesen a belső minőségellenőrző szerkezetbe. A gép saját optikája készített látleletet a beállásukról.
A számláló 0044-re ugrott, a belső nyomtató pedig halk karcolással újabb papírcsíkot préselt ki Henderson cipőjének orrára: „Tartás: kiváló. Arckifejezés: indokolatlanul szorongó.”

336. 51/7. A szerkezeti felderítés — Árnyék a gőzkabinban

Meghökkentő mesélő

A vásárló megelégedetten bólintott, komótosan elcsomagolta a magnéziumporos tálcát és a faállványt, majd halk léptekkel távozott az utcára, felcsengetve az ajtó feletti rézharangot. A szalon kiürült, ám a mozdulatlanság átka nem tört meg: a két férfi szája továbbra is görcsösen zárva maradt a hajtókát rögzítő precíziós varratok alatt.

Ekkor a talpazat alatti fogaskerekek nem megálltak, hanem mély, zengő kattanással átrendeződtek. A pódium középső korongja, a rajta mereven egyensúlyozó párossal együtt, zökkenőmentesen süllyedni kezdett a padló szintje alá. A szalon elegáns selyemtapétáját pillanatok alatt felváltotta a hátsó gépház nyers, olajszagú téglaborítása.

– Megyünk a süllyesztőbe – nyögte Henderson, amennyire az elcsúszott varratok engedték. – Mondja, ez még mindig a műsor része?

Az antikvárius válasz helyett csupán a szeme sarkából utalt a sötét folyosóra. A járat végén egy rézkeretes felderítő kabin ajtaja nyílt ki automatikusan. A szerkezet belső minőségellenőrző mechanizmusa működésbe lépett: egy apró, csuklós kar gurult elő a síneken, melynek végén finom rézkörző és egy pókhálószerű mérőszalag vibrált.

A mechanikus kar megállt közvetlenül Henderson mellkasa előtt, s halk sípolás kíséretében mérlegelni kezdte a szövet feszülését. A falra szerelt sárgaréz kijelzőn ütemes kattogással újabb felirat jelent meg: „Felderítési protokoll: Szerkezeti stabilitás mérése.” A folyosó sötétjében ekkor halk üvegcsörrenés visszhangzott, mintha valaki egy újabb optikát illesztett volna a falnyílásba.

337. 51/8. A minősítő bélyegző — Párás mérések

Meghökkentő mesélő

A csuklós kar fémes kattanással visszahúzódott, ám a sárgaréz kijelző nem elégedett meg a puszta szövetfeszességgel. A falnyílásba illesztett optika mögött apró fogaskerekek csikordultak, s a szerkezetből egy súlyos, sárgarézből öntött bélyegzőfej

nyúlt ki. Egyetlen határozott, cuppanó mozdulattal lilás tintalenyomatot nyomott Henderson zakójának reverjére.

– „Prémium kategóriás ruganyosság, minimális kopással” – olvasta fel a falra szerelt táblácska lassan forgó betűit az antikvárius, miközben próbálta nem elmozdítani a fejemelését szabályozó fémrugót. – Gratulálok, Henderson. Ön hivatalosan is jól karbantartott bábunak minősül.

– Igazán megtisztelő – sziszegte Henderson a fogai között, miközben a mérőkar most az antikvárius gallérját célozta meg a hideg rézcsipeszével. – Remélem, a minőségellenőrzéshez nem jár alvázmosás is.

A gépezet azonban fittyet hányt a megjegyzésekre. A padló alatt fúvókák sziszegtek fel, és sűrű, finomra porlasztott, gépolaj-illatú gőzkondenzátum borította el a felderítő kabint. A pódium korongja éles zökkenéssel meglódult a beépített síneken, s a szürkés párafelhőn át egy újabb fémfülke felé gurult, amelynek vörösréz ajtaján vésett betűk világítottak: Karbantartási szakasz.

A sűrű gőz homályában két embermagasságú, lassan forgó lószőrkefe körvonala rajzolódott ki, felkészülve a közeledő páros automatizált ápolására.

338. 51/9. A polírozott igazság — Mechanikus ébredés

Meghökkentő mesélő

A lószőrkefék súlyos, olajos csikordulással csaptak le rájuk. Henderson felszisszent, amikor a durva sörték végigsöpörtek a zakóján, de a gépi tisztítómechanizmus nem ismerte a kíméletet. A sebesen forgó fejek nagy sebességgel dörzsölték végig a mozdulatlan páros arcát, vállát és kezét, tüntetőleg eltávolítva a városi port és a felgyülemlett kondenzátumot.

Az antikvárius összeszorított fogakkal tűrte a polírozást. Meggyőződése volt, hogy ha ezt a megalázó eljárást átvészelik anélkül, hogy elárulnák emberi mivoltukat, a sínpálya végre visszavezeti őket a bolt csendes félhomályába. Henderson arca a kemény súrolástól teljesen kifehéredett, mégis kínos precizitással tartotta a merev pózt.

Amikor a sűrű gőz végre eloszlott és a kefék visszahúzódtak a fémfalak mögé, éles, fehér fény csapott le a kabinra. A mennyezetről egy nagyfokítású optikai lencse ereszkedett alá, s hideg, fémhangú sípolás kíséretében elemző sugarat vetített

Henderson megtisztított orcájára.
– Állagmegóvási ciklus befejezve – csattant fel a gépház beépített hangszórója. – A külső műbőr takaróréteg kopása alatt a finommechanikai váz sértetlen. Sárgaréz csuklók, elnyűhetetlen belső rugózat.
Az antikvárius döbbenten pillantott társára. Henderson arcán, ahol a kefék ledörzsölték a felső réteget, nem vér szivárgott, hanem csillogó, finoman olajozott fogaskerekek hálózata villant meg a szintetikus szövet alatt. Henderson lassan felé fordította a fejét; szemei mögött apró, rézből öntött zárólemezek kattantak egymásba, ahogy az emlékezete helyreállt.
A pódium végleg leállt. A szomszédos fémkabin felől egy sárgaréz harang kondult meg halkan, hírül adva egy újabb, ismeretlen tárgy közeledtét a sötétben.

339. 52/1. A fogadóbizottság — Sárgaréz üdvözlet

Meghökkentő mesélő

A harangcsend még ott rezgett a fémkabin szűk terében, amikor a szomszédos rekesz vasajtaja fémes csikordulással felgördült. Az antikvárius rémülten tapasztotta hátát a hideg tartóoszlophoz. Henderson, kinek arca alatt még mindig halk ketyegéssel jártak a finoman illeszkedő fogaskerekek, meg sem rebbent. Lassan, gépies derékszögben fordult a nyílás felé, mintha egy láthatatlan parancssor irányította volna minden mozdulatát.
A gomolygó gőzből egy fémsínre szerelt tolólap bukkant elő. Nem egy újabb restaurálandó tárgyat hozott, hanem egy súlyos, sárgaréz kötésű szervizkönyvet és egy kiöntőcsővel ellátott kenőolajos tartályt. Az automatizált kar precíz mozdulattal Henderson felé tolta a küldeményt, miközben a borítóra bélyegzett felirat felizzott: „7-es számú Kirakati Modell – Rendszeres karbantartási útmutató”.
– Ez valami szörnyű félreértés – suttogta az antikvárius kiszáradt torokkal, de a saját hangja meglepően fémesen rezonált a kabin falai között.
Henderson jobb karja meglendült. Szintetikus bőre alatt a belső huzalok halkan megrándultak, ahogy elvette a sárgaréz könyvet, s kimérten lapozni kezdte. Szemei mögött az optikai zárólemezek ütemes kattogással fókuszáltak az apró betűs sorokra.
– A mellékelt protokoll szerint – szólalt meg Henderson teljesen egyenletes,

érzelemmentes tónusban –, a társmodellem kötelező felülvizsgálata következik. Kérem, ne nehezítse meg a felhúzókulcs hozzáférhetőségét.
Az antikvárius reflexszerűen a saját gerincéhez nyúlt, s ujjbegyei a zakója szövete alatt egy kiálló, hideg rézfogantyút érintettek. A fülke mennyezetén egy újabb visszaszámláló óra indult el.

340. 52/2. A kötelező olajozás — Mechanikus diagnózis

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius elhűlve próbált egy lépést hátrafelé tenni, de a térde megmakacsolta magát. Egy határozott, fémes kattanás kíséretében a bal lába merőlegesen rögzült a padlólemezhez. Henderson fel sem nézett a sárgaréz szervizkönyvből; jobb mutatóujjával kimérten végigkövette a harmadik bekezdést, miközben bal kezével könnyedén megragadta a társa gallérját.
– A hetedik cikkely értelmében a hajtómű kiszáradása esetén a társkomponens jogosult az azonnali állagmegóvásra – közölte Henderson olyan higgadtsággal, mintha csak az időjárásról csevegne. A kenőolajos tartály kiöntőcsöve baljósan megcsillant a fülke vibráló fénykörében.
– De én nem vagyok cikkely! Én vezetéknevet és adószámot viselek! – kiáltotta az antikvárius, ám a torkából előtörő hang elakadva, gépiesen pattogott, akár egy rosszul kalibrált zenedoboz.
Henderson nem bocsátkozott anatómiai vitákba. Precíz mozdulattal elfordította az antikváriust, hogy hozzáférjen a zakó alatt megbújó rézfogantyúhoz. A mennyezeti óra ütemes kattogása felgyorsult. Az automatizált mérőkar eközben a gőzfelhőből kinyúlva egy finom szintetikus ecsetet illesztett a kenőcső végére, felkészülve a fogaskerekek illesztéseinek átolajozására.
A falikabin mélyén ekkor felberrent egy újabb szalagmechanizmus, s a gép egy apró, átlyukasztott ellenőrzőkártyát bocsátott ki a hideg kövezetre.

341. 52/3. A szállítási fuvarlevél — Rézgörgős átsorolás

Meghökkentő mesélő

Az átlyukasztott ellenőrzőkártya halkan megzörrent a hideg kövezeten. Henderson gépies precizitással hajtott térdet – a nadrágja szövete szárazon megcsikordult –, majd a fülke vibráló fénye felé tartotta a kemény kartonlapot. Az antikvárius, miközben kétségbeesetten próbálta visszaszerezni az uralmat a padlólemezhez rögzült bal lába felett, fojtott hangon sziszegte:

– Mi áll rajta? Selejtnek nyilvánítottak minket?

– Épp ellenkezőleg – felelte Henderson, miközben a szemöldöke gyanakvóan közelebb csúszott sárgaréz keretes pápaszeméhez. – A perforációk alapján a szerkezeti diagnózis sikeresen lezárult. Ez nem karbantartási jegyzőkönyv, hanem szállítási fuvarlevél.

A szintetikus ecsettel szerelt mérőkar erre a váratlan bejelentésre megtorpant a levegőben, majd egy kattanással visszahúzódott a mennyezeti résbe. Az automatika gőzt eresztett ki, s a fülke hátfalán egy addig észrevétlen, keskeny csapóajtó pattan ki, amely mögött egy meredeken lefelé ívelő, polírozott rézgörgős sínpálya sejlett fel.

– Szállítási fuvarlevél? De hát mi nem rendeltünk fuvart! – tiltakozott az antikvárius, ám a bokáját rögzítő fémbilincs hirtelen kioldott.

– A kártya szerint a feladó és a címzett kiléte megegyezik – mutatott Henderson a lap aljára. – Ön nem ügyfél, uram, hanem kiadandó leltári tétel. Én pedig az Ön átvételi elismervénye vagyok.

Mielőtt az antikvárius ellentmondhatott volna, a padlólemez megzökkent, s a görgőssor felé billent. A két férfi egymásba kapaszkodva csúszott be a sötét nyílásba, miközben odalentről egy ütemes, mechanikus zenedoboz dallama csendült fel.

342. 52/4. A szortírozó rekesz — Görgős besorolás

Meghökkentő mesélő

A polírozott rézgörgők csikorgó szimfóniája egyetlen határozott kattanással hallgatott el, amint a két férfi zökkenve megérkezett a lejtő aljára. Nem porba vagy kemény

kövezetre estek, hanem egy vastagon párnázott, mahagóni keretes átvevőtálcára, amely azonnal ütemes méréssorozatba kezdett alattuk.

– Úgy tűnik, a kézbesítési protokoll lényegesen gyorsabb a vártnál – állapította meg Henderson, miközben simára igazította gyűrött zakóját, és akkurátusan visszatette orrára a sárgaréz keretes pápaszemét. – A rugós mérleg jelzése alapján Ön nyolcvankét kilogramm kiadandó leltári áru, én pedig harminckét dekagramm kísérődokumentáció.

Az antikvárius morogva keveredett fel a selyemkárpitról. Körülnézett a homályos, gőzpárás térben: a magas mennyezetről hatalmas, rugós facsipeszek csüngtek alá, melyek ütemes kattogással nyúltak a mellettük elhaladó, görgős faállványok felé.

– Harminckét dekagramm? – sziszegte felháborodottan. – Maga egy felnőtt ember, Henderson! Nem egy köteg pecsétes átvételi papír!

– A rendszer nem tesz érzelmi különbséget a szállítmány és annak kötelező mellékletei között – felelte Henderson hideg tárgyilagossággal. – És amíg a futószalag szortírozó lámpája zöldet mutat, javaslom, maradjon a rekeszben. A nem szabványos méretű küldeményeket a szomszédos nyílásban azonnal tömörítik.

A mennyezeti csipeszek ekkor megmozdultak, s egy óriási sárgaréz kar finoman megragadta az antikvárius kabátjának gallérját.

343. 52/5. A besoroló mechanizmus — Pneumatikus átsorolás

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz kar meglepő gyengédséggel emelte a magasba az antikváriust, mintha csak egy rosszul címkézett csomagot próbálna a megfelelő futószalagra helyezni. Az antikvárius lába tehetetlenül kapálózott a levegőben, miközben a szerkezet egy kattanással harminc fokos szögben elfordította.

– Kérem, ne tanúsítson ellenállást! – figyelmeztette Henderson alulról, miközben a saját tálcáján kényelmesen elhelyezkedve simította le az iratait. – A fémkar pneumatikus szorítása a törékeny áruk védelmére lett kalibrálva. Ha túl erősen rúgkapál, a rendszer automatikusan törékeny kerámiának minősíti, és faforgáccsal tölti fel a kabátja bélését.

Az antikvárius azonnal mozdulatlanná dermedt. A mennyezeti sínrendszer halkan

zümmögve lódította meg a gallérjánál fogva függő férfit a sötétebb, gőzzel telt csarnokrész felé. Egy sárgaréz tábla mellett haladtak el, amelyre a következő feliratot gravírozták: „Túlsúlyos küldemények osztályozása és bélyegzése”.

– Henderson, tegyen valamit! – sziszegte az antikvárius, miközben egy hatalmas, tintával átitatott filcpedál suhant el az arca mellett. – Azt hiszem, a gép épp egy mélynyomású bélyegző alá pozicionál!

Henderson felállt a tálcáján, és megfontoltan tanulmányozta a falból kiálló rézcsöveket. Szemüvegét megigazítva egy piros kart és egy számozott számlálót vizsgált meg.

– Nyugodjon meg, ez csupán a szabványos vámtartozék-ellenőrzés – felelte higgadtan. – Ha jól látom a mutatót, Ön nem küldeményként, hanem visszáruként kerül iktatásra. Ez a jobbik eset.

A sárgaréz kar ekkor egy hirtelen zökkenéssel engedte le az antikváriust egy forogva zúgó gumiabroncsos futószalagra, pont Henderson tálcája mellé. A mennyezetből lehulló apró rézlemezkék csilingelve záporoztak a vállukra, miközben a sínpálya felől mély, mechanikus csengőszó jelezte a besorolási folyamat végét. Egy sötét folyosó nyílt meg előttük, melynek mélyén tompa, vöröses fény derengő ritmusban lüktetett.

344. 52/6. A végleges kiárusítás — Kurblis elszámolás

Meghökkentő mesélő

A futószalag lassú, ütemes nyikorgással repítette őket a vörösen lüktető alagút mélyébe. Henderson precízen lesöpörte a kabátjára hullott rézlemezkéket, míg az antikvárius még mindig a gallérját próbálta kisimítani a pneumatikus szorítókar mély nyoma után.

A sötétség hirtelen véget ért. A szalag egy meredek, polírozott sárgaréz csúszdába torkollott, amelynek végén egy puha, bordó bársonnyal bélelt tölgyfadoz várta őket. Egyetlen tompa, szinkronizált puffanással landoltak a párnázott rekesz mélyén.

Mielőtt az antikvárius feltápászkodhatott volna, a doboz nehéz, üvegezett teteje hangos csattanással rázáródott a fejük felett. Kívülről egy apró, csipeszes kar azonnal felhúzta a reteszt, és egy frissen nyomtatott papírcímkét simított az üveglapra.

– Hol vagyunk, Henderson? Ez lenne a besorolási folyamat végállomása? – kérdezte az antikvárius, és értetlenül ütögette a vastag üveget.

Henderson megfontoltan igazította meg a szemüvegét, majd felnézve elolvasta a fejük

felett derengő, gót betűs feliratot:
„Másodosztályú, felhúzható értelmiségiek. Kiárusítás: 2 darab 1 garasért.”
– Szerintem a gépezet kifejezetten nagylelkű volt az értékbecslésnél – jegyezte meg Henderson elégedett bólintással, és kényelmesen hátradőlt a bársonyban. – Különösen, ha figyelembe vesszük az Ön kényes rugózatát.
Kívülről ekkor egy rézpénz éles csörrenése hallatszott, majd a doboz zökkenve megdőlt, ahogy egy ismeretlen kéz felemelte az antikvárium pultjáról.

345. 53/1. A vásárlói elégedettség — Akciós páros

Meghökkentő mesélő

A doboz élesen megdőlt, a bordó bársony bélés pedig készségesen nyelte el az antikvárius méltatlankodó nyögését. Henderson ezzel szemben a mellényzsebében kotorászott, mintha aprópénzt keresne az elszámoláshoz, bár a vastag, gót betűs üvegtetőn keresztül legfeljebb egy foltos kabát ujját lehetett kikiabálni.
– Úgy tűnik, eladási tétel lettünk – jegyezte meg Henderson, miközben az ismeretlen kéz ritmikus lóbálással vitte a ládikát az utca felé. – A piackutatásom szerint a két darab egy garasért ár-érték arányban szinte rablás. Az Ön rugózata egymagában megért volna legalább fél garast, amennyiben nem nyikorog minden második lépésnél.
Az antikvárius a homlokát a hűvös üvegnek nyomva próbált kifelé kémlelni. Az utca zaja tompán szűrődött be a dobozba: lópata kopogása a nedves macskaköveken, egy távoli harangszó, majd egy nehéz tölgyfa ajtó nyikorgása. A doboz végül zökkenőmentesen landolt egy széles, zöld posztóval borított asztalon.
Kívülről egy éles fémcsipesz koppant a fa felületen, majd a retesz halkan kipattant. Az üvegtető felemelkedett, és a sűrű, kámforillatú levegővel együtt egy hatalmas, nagyítóval felszerelt sárgaréz szemüveg hajolt a doboz fölé.
– No, lássuk a beszerzést – morogta egy száraz, recsegő hang. – Ha a tekerőkarjuk nem rozsdás, a gyerekek imádni fogják őket a délutáni teázáshoz.
Henderson elégedetten megigazította a nyakkendőjét.
– Úgy vélem, a csomagolási szakasz lezárult. Most következik a garanciális minőségellenőrzés.
Az asztal szélén, közvetlenül a csipesz mellett egy apró, polírozott rézkulcs várakozott a

zöld posztón.

346. 53/2. Az árverési foglalat — Licit a homályban

Meghökkentő mesélő

A finom, fehér pamutkesztyűbe bújtatott ujjak habozás nélkül nyúltak a zöld posztón heverő rézkulcsért. Az antikvárius a füle mögött érezte a hideg verejtékcseppet: a gondolat, hogy egy gépies tekeréssel átadják az irányítást a saját mozgásuk fölött, jobban megrémítette, mint maga a sötét doboz.

– Tartsa magát egyenesen – sziszegte Henderson fojtottan, alig mozdítva a szája szélét. – Egy jó kiállású automaton mindig drágább. Ha a tekerést megfelelően kivitelezik, a térdízületeim még éppen kibírnak egy elegáns meghajlást.

A csipesz gazdája azonban nem az antikvárius háta felé nyúlt a kulccsal. Ehelyett a láda aljába épített, addig észrevétlen rézfoglalatba illesztette a tollat, majd határozott mozdulattal kétszer elfordította.

A várt kattogó gépzene helyett mély, fémes kongás rázta meg a zöld posztót. A nagyítós szemüveg mögött felvillant egy elégedett szempár. A falba épített rejtett csőrendszerből egy apró, selyemszalaggal átkötött kártya pottyant a kiadónyílásba, amelyen nem a teázó gyerekek nevét, hanem egy négyjegyű árverési tételszámot lehetett kiolvasni.

A vásárló szárazon felkuncogott, majd az asztal alatti karhoz nyúlt.

– A délutáni teázás csak a bemelegítés – suttogta a recsegő hang. – Az igazi gyűjtők a licit végén érkeznek.

A posztó alatt ekkor egy réztálca kezdett el lassan, elkerülhetetlenül lefelé ereszkedni a gépház homályába, ahonnan egy magányos rézcsengő ütemes tikk-takkolása hallatszott.

347. 53/3. A licitáló pódium — Rugótekeréses ajánlatok

Meghökkentő mesélő

A réztálca halk, sziszegő pöffenéssel állt meg a mélyben. A homályból gázlámpák tejszínű fénye bontakozott ki, megvilágítva egy kör alakú, bársonnyal borított pódiumot. Az antikvárius óvatosan oldalra pillantott: a terem szélén, üvegburák alatt más félretett tárgyak és mozdulatlan alakok sorakoztak, mindegyikükön egy-egy gondosan kitöltött tételszámmal.

– Látja? – suttogta Henderson elégedetten, miközben próbálta a leghatékonyabb, legdrágábbnak ható testtartást felvenni. – Egy zártkörű árverés. A fővárosi arisztokrácia mindig is vonzódott az antik automata-párokhoz. Ha ügyesen szerepelünk, a leendő gazdánk akár egy herceg is lehet.

A mennyezetről lelógó sárgaréz tölcsérből ekkor recsegő, személytelen hang szólalt meg. A bemondó nem neveket vagy rangokat említett, hanem hűvös precizitással kihirdette a 4108-as tételt.

– Ritka, kettős szerkezetű gyűjteményi darab. Induló licit: negyven rugótekerés és három lyukkártyás üzemóra.

Az antikvárius elhűlve hallgatta a szokatlan valutát. A homályban elhelyezett páholyokból nem emberi moraj, hanem szabályos, fémes kattanások sora válaszolt. Henderson mégis büszkén kihúzta magát, szilárdan abban a hitben, hogy az úri társaság csupán extravagáns szaknyelven bonyolítja a vásárt.

Egy vékony gépkar lépett elő a sötétből, és egy apró, sárgaréz számlálót illesztett Henderson kabátjának gomblyukába. A szomszédos pódiumról ekkor tompa, faalapú koppanás hallatszott.

348. 53/4. A rézkulcs fordulata — Áron aluli árverés

Meghökkentő mesélő

A szomszédos pódium hirtelen a mélybe süllyedt, átadva helyét a csendnek. Henderson hajtókáján a sárgaréz számláló veszett kattogásba kezdett: a számok pörögtek, mint a megbokrosodott óramű.

– Két százas rugótekerés! – dörrent a mennyezeti tölcsérből a bádoghang. – Kiegészítve ötven másodperces tehetetlenségi nyomatékkal!

Henderson elbizakodott mosollyal nézett az antikváriusra. Úgy vélte, a gyorsan emelkedő számsor a saját rendkívüli eszmei értékük csalhatatlan bizonyítéka. Ha a

császári udvar nem is, legalább egy tehetős gyűjtő elszántan küzd értük.
Az antikvárius torkát szárazság szorongatta. Amikor a gépkar egy újabb apró, nehéz mérőegységet csavart a saját inggallérjára, világossá vált számára, hogy itt nem vagyont, hanem fenntartási költséget kalkulálnak.
– Harmadszor! – recsegte a tölcsér. A licit lezárult.
A homályból egy kerek sziluett lépett elő, kezében egy hosszú, görbe rézkulccsal. Nem a páholyok finom urai közül való volt, hanem egy zsíros köténytviselő, szótlan alak. A vevő közelebb lépett, és minden teketória nélkül Henderson hátába illesztette a kulcsot. A rugó tompa reccsenéssel feszült meg.
Henderson teste megmerevedett, a tekintete üvegessé vált, miközben lábai mechanikus, elnagyolt léptekkel megindultak a pódium széle felé. Az antikvárius megpróbált visszalépni, de a kabátjára erősített számláló mágneses rántással követte a társa ritmusát.
A pódium mögött egy keskeny, gőzölgő szellőzőnyílás nyílt ki, ahonnan fojtogató olajszag és fémes súrlódás zajai szivárogtak elő.

349. 53/5. A besoroló futószalag — Kalibrált selejtezés

Meghökkentő mesélő

A gőztől homályos nyílás nem meredek csúszdába, hanem egy lassan mozgó, zsíros fémgörgőkből álló futószalagra torkollott. A fojtogató olajszag szinte megállt a sűrű levegőben. Henderson kimért, gépies léptei egyenletes ütemben kényszerítették előre a mögötte botorkáló antikváriust. A zsíros kötényes vevő már nem követte őket; egy falból kiálló rézkar határozott rántásával csapta be mögöttük a pódium nehéz hátfalát, kizárva az árverés távoli zajait.
A tér, ahová érkeztek, leginkább egy óriási óramű gyomrára hasonlított. A falakból kiálló sárgaréz karok ritmikus szisszenéssel csaptak le a mellettük elhaladó tárgyakra, miközben a padlólapok alatt fogaskerekek halk pattogása hallatszott. Henderson merev tekintettel bámult a homályba, miközben feszülten próbálta megőrizni a méltóságát.
– Azt hiszem, barátom, a vevőnk egy magas pozíciójú finommechanikai gyűjtő – mormolta Henderson, miközben a kulcs keltette rezgés átjárta a gerincét. – Ez egy prémium besorolási csarnok.

Az antikvárius szerette volna felhívni társának figyelmét a mennyezetről lelógó, rozsdás húsoskampókra emlékeztető emelőkarokra, ám a mellkasára rögzített számláló mágneses szorítása minden kattanásnál elállította a lélegzetét. A csarnok nem a gyűjtők pompáját, hanem a selejtezők sötét hatékonyságát árasztotta.

A futószalag hirtelen megtorpant. A homályból egy hatalmas, rézfoglalatos üveglencse ereszkedett le alacsonyra, amely mögött egyetlen kattanással borostyánsárga fény gyúlt, és egyenesen rájuk szegeződött.

350. 53/6. A felderítő optika — Tintás minősítés

Meghökkentő mesélő

A borostyánsárga fénysugár lassan végigpásztázta Henderson megtört gerincét, majd a vakító sárgaréz keretből kibukkant egy keskeny, pneumatikus mérőkar. A fémes ujj végén lévő apró, tintás bélyegzőfej száraz csattanással ütődött az antikvárius homlokára, hajszálpontosan a két szemöldöke közé.

– Szakmai felmérés – mormolta Henderson alig hallhatóan, miközben a saját hajtókáján is megjelent egy lila stampigli. – Ez kétségkívül a minőségellenőrző szekció. A jobb szériák bizonyára külön elismerésben és gondosabb kenésben részesülnek.

A lencse mögött mély, gépies kattogás jelezte az elemzés végét. Egy falból kiálló réztölcsérből fémes, recsegő hang szólalt meg: „Szerkezeti kopás hatvannégy százalék. Ajánlott besorolás: másodlagos alkatrészalap.”

Az antikvárius megpróbált megszólalni, ám a mellkasára tapasztott mágneses számláló éles villanással ugrott egyet előre, gátat szabva a szavainak. A futószalag alatti fogaskerekek újabb, baljósabb ritmusra váltottak, és a pordekorációval borított fémlemez zökkenve megbillent alatta.

A kabin hátfalán kinyílt egy szűk, sárgaréz rácsozatú ajtó, amely mögül sűrű, kénes olajpára csapott ki. A nyílás túloldalán egy hatalmas, öntöttvas tartály fekete felszíne csillogott a derengésben, miközben a fejük felett egy repedt rézharang tompa ütést adott vissza.

351. 53/7. A szalonóra figurái — Bársonyos végkifejlet

Meghökkentő mesélő

A megbillent fémlemez egyetlen zökkenéssel csúsztatta őket a rácsos ajtó mögötti sötétségbe. Henderson elszántan felkészült a kénes megsemmisülésre, ám a zuhanás meglepően rövid ideig tartott: az öntöttvas tartály alján nem forró olaj, hanem simogatóan hűvös, sűrű grafitpor várta őket. A fekete szemcsék pillanatok alatt befedték a ruházatukat, tökéletesen beolajozva a legfinomabb ízületeket is.

A tartály alja hirtelen megemelkedett, és egy polírozott sárgaréz csúszdán át finom lendülettel lökött mindkettőjüket egy tágas, bársonnyal bélelt fülkébe. A fejük felett megszólalt a rézharang, de nem vészjóslóan, hanem dallamos, tiszta ütéssel.

– Lám, a szakszerű gondoskodás meghozza a gyümölcsét – mormolta Henderson, miközben merev végtagjai maguktól vettek fel egy elegáns, gáláns pózt. – Kifejezetten üdítő a társasági besorolás.

Az antikvárius válaszolni próbált, de a szája nem a saját akaratából nyílt ki: torkából megszólalt a mechanikus zenedoboz fémes, csilingelő keringője. A fülke üvegfalán túl egy fényűző, biedermeier szalon bontakozott ki. A mahlagóniasztalon álló óriási kandallóóra számlapja mögül két apró, rézből öntött alak lépett elő óránként – ők maguk. Nem selejtes ócskaságok voltak, hanem a szalon legértékesebb óraszerkezetének díszfigurái, akiknek minden emberinek hitt emléke csupán a rézhengerre karcolott barázdák játéka volt.

Henderson gépies mosollyal hajtott fejet a szalonban teázó hölgy felé, miközben a hátában halkan kattant az utolsó rugó.

A szoba túlsó sarkában, egy sötét tölgyfa szekrény mélyén hirtelen megreccsent egy elfeledett, zárható iratdoboz fedele.

352. 54/1. Az iratdoboz rugója — Hivatalos iktatás

Meghökkentő mesélő

A sötét tölgyfa szekrény mélyén felpattanó iratdobozból finom papírpor szállt fel, amint egy kicsiny, sárgaréz csuklós kar emelkedett ki a préselt kartonlapok közül. A kar végén egy apró, tintás bélyegzőfej helyezkedett el, amely gépies pontossággal csapódott rá a

legfelső, megsárgult iktatólapra. A szalonban teázó hölgy mit sem sejtetve emelte ajkához a csészét, miközben a falióra számlapján Henderson és az antikvárius végrehajtotta a menetrend szerinti kötelező meghajlást.

A zárt iratdoboz belsejében megbúvó apró mechanizmus nem tehetett róla: feladata csupán annyi volt, hogy minden újabb óraszerkezeti díszfigurát hiánytalanul lajstromba vegyen. A papírszalag lassan gördült előre a miniatűr hengereken, s a hajszálvékony tintavonalak gótikus betűkkel rögzítették a befejezett besorolást. Henderson gépies mosolya mögött a fogaskerekek halkan kattantak, amint a zenedoboz elindította a következő felvonás keringőjét.

Az antikvárius merev tartása a rézsín mentén formálódott újra; apró, polírozott karjai óramű pontossággal nyújtóztak a miniatűr szalon berendezési tárgyai felé. A falióra szerkezete és a szekrényben ketyegő iktatógép tökéletes szinkronban működött, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne egy ilyen hűvös, társasági elszámolás.

A tölgyfa szekrény aljában ekkor egy még kisebb, polírozott üvegfiola mozdult meg a bársonyágyán, s egyetlen csepp nehéz, aranyszínű olaj indult meg a számlap alsó pereme felé.

353. 54/2. Az olajcsepp útvonala — Kenési rendellenőség

Meghökkentő mesélő

A sűrű, aranyszínű csepp lassan végiggördült a sárgaréz vájatban, majd hajszálpontosan a számlap alatti főtengely ágyazásába hullott. A kenőanyag érkezését apró, elégedett szisszenés kísérte, s a szalonóra zenedoboza egycsapásra megtáltosodott. Henderson karjai, amelyek eddig gépies szögletességgel lendültek a magasba, hirtelen meglepő könnyedséggel kezdték róni az íveket, mintha a világ legfinomabb keringőjét járná a kiszáradt tölgyfa burokban.

Az antikvárius polírozott vállízületei szintén megkönnyebbültek. A fogaskerekek eddigi száraz csikorgását selymes, surranó hang váltotta fel. A két figura tökéletes harmóniában fordult el egymás mellett a rézsínen, s úgy tűnt, a szerkezet nem büntetésül, hanem a legmagasabb szintű karbantartás jeleként részesítette őket az

aranyszínű olajozásban. A szalonban teázó hölgy halk sóhajjal tette le a csészéjét, mintha a falióra meglepően dallamos ketyegése megnyugtatta volna kedélyeit.
Ám a kenőanyag nem csupán a tengelyek gördülékenyebbé tételére szolgált. Amint a csepp elérte a szerkezet mélyén elrejtett miniatűr úszókapcsolót, a szekrény belső falán egy apró, rézkeretes névtábla fordult át. A felirat nem lajstromszámot mutatott, hanem egy lejárati időpontot. A gépezet gondos olajozása nem a maradandóságukat szolgálta, hanem a közelgő átadási szertartás óraműpontosságú előkészítését.
Egy apró, mechanikus csengő megszólalt a tölgyfa mélyén, és a szalonóra előlapján lévő finom rács mögött egy szállítószalag apró láncszemei kezdtek el feszülni.

354. 54/3. A futószalag iránya — Prémium besorolás

Meghökkentő mesélő

A szállítószalag fémes rándulással indult meg a tölgyfa burkolat alatti sötétségben. Az antikvárius és Henderson talpa alatt apró rézgörgők fordultak át, miközben a két figura kénytelen-kelletlen követte a mechanikus pálya ívét. Henderson megpróbált diszkréten oldalra pillantani, ám a frissen olajozott könyökízülete olyan lendülettel csapódott a mellkasához, mint egy elszabadult rugós kalapács.
– Nyilvánvalóan a selejtezőbe visznek – sziszegte az antikvárius, bár a fa szerkezetben a hangja inkább száraz csikorgásnak hatott. A feltáruló zsilipkapu mögött ugyanis gőzös, fekete üreg ásítozott, ahol korábbi óraalkatrészek és elkopott fogaskerekek árnyékai derengtek.
A szalag azonban a szakadék szélén hirtelen kilencven fokos fordulatot vett. Egy sárgaréz tapintókar emelkedett ki a padlólemezből, és finoman végigsimította mindkét figura polírozott hátlapját. A kapu feletti borostyánszínű jelzőlámpa kétszer felvillant, majd lágy, elégedett kattanással zöldre váltott.
Nem a megsemmisítő kamra várt rájuk. A gépezet belső logikája szerint az alapos kenés nem a hulladékká válást, hanem a piaci értékük maximalizálását jelezte. A futószalag egy emelőplatformra repítette őket, ahol a bársonyos kárpitozású talpazat azonnal felvette a két elegáns figura súlyát.
A platform feletti kis mennyezeti nyílásból halvány fény szűrődött le, s a szalonban teázó hölgy halk kávéskanál-csördülése hallatszott. A padlólemez közepén ekkor egy apró,

csiszolt üveglencse emelkedett ki a sötétből, amely hideg, méricskélő fénysugarat vetített a párosra.

355. 54/4. A felderítő szonda — Téves diagnózis

Meghökkentő mesélő

A csiszolt üveglencséből kiáramló hűvös fénysugár végigpásztázta az antikvárius lakkozott gombjait és Henderson mozdulatlanba dermedt gallérját. A szondázó fény nem leplezte le a bennük szorongó emberi zavart; a szerkezet belső optikája a frissen olajozott alkatrészeket és a merev tartást a legmagasabb minőségi kategóriaként regisztrálta. Henderson próbált volna diszkréten pislantani, ám a lencse hideg reflexe azonnal megakasztotta az akaratlagos mozdulatot. A padlólemez megbillent, s az emelő platform lágy sziszegéssel repítette őket tovább a teázó hölgy selyemszoknyájának magasságába.

Egy polírozott sárgaréz vizsgálókar nyúlt ki a burkolat réséből, s finom, kristályhegyű tapintójával megkocogtatta az antikvárius hátlapját. A tiszta, csengő akusztika tökéletes rezonanciát jelzett a gépezet számlálójának.

– A Prémium Osztályra soroltak – sziszegte az antikvárius a fogai között, miközben a mérőkar egy apró, selyemszövésű minősítő bélyeget nyomott a vállára. – Nem a kohó várt ránk, Henderson. A gépezet a kiállítás díszpéldányaiként tart számon bennünket.

A megnyugtató félreértés azonban csak addig tartott, míg a vizsgálókar vissza nem húzódott, átadva helyét egy vastag, acélfogazatú rögzítőszerkezetnek. A felderítő optika fényköre kihunyt, s a hirtelen csöndben csupán egy súlyos, felhúzásra kész sárgaréz kulcs lassú, fémes csikorgása hallatszott, amint a hátukba vágott foglalat felé közeledett.

356. 54/5. Az óraütés ritmusa — Prémium kalapácsok

Meghökkentő mesélő

A rézkulcs száraz csikorgással illeszkedett a foglalatba. Henderson gerincén fagyos bizsergés futott végig, amint a hideg fém bekapcsolódott a belső szerkezetbe. Első kattanás. Az antikvárius szeme tágra nyílt, de megmerevedett szája már nem tudott

sikoltani; a feszítőrugó hatalmas erővel rántotta hátra a vállait. Második kattanás. A prémium minősítő bélyegző selyme csillogott a mellkasukon, miközben a szerkezet addig tekerte az acélorsót, míg a fogaskerekek pattogva egymásba nem szorultak.

– Ez a megdicsőülés – próbálta megnyugtatni magát Henderson a belső gondolataiban, várva, hogy a platform végre a szalon rivaldafényébe emelje őket.

Ám az acélfogazatú rögzítőszerkezet nem engedett. A platform nem felfelé indult, hanem egy nehéz, öntöttvas váz belsejébe csúszott. Fejük felett nem a teázó hölgyek mosolya, hanem egy monumentális, öntött sárgaréz harang sötétedő belső íve tárult fel. A felderítő szonda téves diagnózisa valóban nem selejtre ítélte őket: a szigorú tömörségi teszten azért kaptak prémium besorolást, mert az anyaguk pontosan elbírta a folyamatos becsapódásokat.

Nem kiállítási díszpéldányok voltak, hanem a toronyóra ütőkalapácsai.

A fogaskerék kioldott. A felhúzott rugó elszabadult, s a két alak tehetetlenül vágódott a bronzfalnak. Hatalmas, tiszta kongás rázta meg a teret. A csengés még hosszan zúgott a sötétben, miközben a váz alján egyetlen elszabadult, apró sárgaréz fogaskerék gurult végig lágyan a kövezeten.

357. 55/1. A teadélután rendje — Mesteri mozdulatlanság

Meghökkentő mesélő

A selyemtapétás szalonban a teáskannák halk fütyülése jelentette a legfőbb izgalmat. Mr. Henderson és az antikvárius a terem közepén álltak, karjukat elegáns, kilencvenfokos szögben behajlítva, tenyerükön egy-egy nehéz ezüsttálcával. A szervírozás rendje szigorú szabályokhoz igazodott: teljesen mozdulatlanul kellett megvárniuk, míg a szalonmester jelt nem ad a teáskészlet felvonultatására.

– Pompás a tartásuk – jegyezte meg a szalon tulajdonosa, miközben végigsétált a vastag szőnyegen, és elégedetten megkocogtatta Henderson könyökét. – Egyetlen rezdülés, semmi felesleges gesztikuláció! A mai pincérgárda igazán tanulhatna önöktől fegyelmet.

Henderson gondolatban megkönnyebbülten sóhajtott, ám a nyakcsigolyái mögötti szerkezet csupán egy finom, halk kattanást engedélyezett. Az antikvárius szeme

sarkából a terített asztalokat figyelte: a vendégek békésen csevegtek a finom porceláncsészék felett, mit sem sejtetve arról, milyen emberfeletti feszítettség kellett a tálcák tökéletes egyensúlyban tartásához.

A délutáni napfény lassan átvonult a márványpadlón. Minden a legnagyobb rendben haladt a patinás fogadáson, a szalon békéjét csupán egyetlen apró részlet zavarta meg: az antikvárius mellkasából halk, ritmikus ketyegés szűrődött ki, valahányszor a légy rászállt a keményített inggallérjára.

A szalonmester elégedetten bólintott a teljesítmény láttán, majd a tálalóasztalon felejtett egy apró, fényesre polírozott rézkulcsot.

358. 55/2. A szalonmester tévedése — Kulcsfontosságú félreértés

Meghökkentő mesélő

A rézkulcs csillogása a tálalóasztalon azonnal magára vonta az antikvárius figyelmét, bár szemgolyóját egyetlen milliméterrel sem fordíthatta el a csipketerítő szélétől. A szalonmester lassan közeledett, ujjai között forgatva a nehéz, kimunkált rézeszközt. A vendégek halk zsivaja háttérzajjá törpült, ahogy a férfi megállt Mr. Henderson háta mögött.

– Ne mozduljanak – suttogta a szalonmester halkan, mint aki egy különösen törékeny porcelánfigurához beszél. – A prémium minősítésű daraboknál a harmadik óra után mindig meglazul a főrugó. Egy apró igazítás, és az esti nagyzenekari előadásig garantált a tökéletes egyensúly.

Henderson nyakában a fogaskerekek riadtan összekoccantak. A szalonmester nem a felszolgálói bravúrt ünnepelte bennük, hanem egy precíziós műszer kalibrált mechanikáját. Amikor a rézkulcs szára megérintette Henderson gallérja alatt a rejtett foglalatot, a férfi egész teste akaratlanul megfeszült, ami a szalonmester szemében a legtisztább sárgaréz alázatnak tűnt.

A kulcs első fordítására mély, fémes kondulás futott végig a parketta alatt húzódó járatokban. Az antikvárius a tálca szélét szorítva jött rá: a szalon eleganciája csupán álcázott bemutatóterem volt, ők pedig nem tiszteletreméltó felszolgálók, hanem egy

sokkal nagyobb, zengő szerkezet élő komponensei.
A szalonmester megelégedve lépett hátra, miközben a padló mélyéből nehéz, vasöntvény fogaskerekek halk morgása szűrődött fel.

359. 55/3. A padlólemez mozgása — Kalibrált léptek

Meghökkentő mesélő

A parketta borítása halk kattanással szétvált a lábaik alatt, apró rézsíneket tárva fel, amelyek milliméteres pontossággal vezették el a két férfi cipőtalpát. Mr. Henderson jobb karja a felhúzott belső rugó hatására automatikusan felemelkedett, s a nehéz ezüst teakiöntőt pontosan negyvenöt fokos szögben döntötte meg. Az antikvárius – akinek törzse a mechanikus egyensúlyozás miatt mereven előredőlt – suttogva próbált résnyire nyitott szájjal szólni.
– Henderson... a lábam nem az enyém.
– Az enyém sem, uram – válaszolta Henderson, miközben a kiöntő csőréből meleg gőz szállt fel, de teát egyetlen cseppet sem öntött. – És ha jól sejtem, a szalonmester nem a felszolgálási készségeinket kalibrálta, hanem az ütőszerkezet ritmusát.
A szalonmester láthatóan el volt ragadtatva. Széles mozdulattal intett a szalon közönségének, figyelembe ajánlva a két férfi szinte természetfeletti, szinkronizált mozdulatlanságát. A vendégek elfojtott tapsviharban törtek ki, azt hívén, a kimért halongás a prémium szerviz legújabb divatja.
A sínek azonban óhatatlanul hátrafelé vonták őket, egyenesen a falat borító nehéz, bordó bársonyfüggöny irányába. A szövet résén át felsejlett egy hatalmas, sárgarézből öntött inga, amely komótos lendülettel közeledett feléjük.

360. 55/4. A felderítő fülke — Üvegszemű megfigyelő

Meghökkentő mesélő

A bársonyfüggöny nehéz redői bekebelezték őket, s a szalon tompa moraja azonnal elhalkult. A sárgaréz inga süvítve lendült át közvetlenül Mr. Henderson orra előtt, ám ahelyett, hogy felőrölte volna a két merev alakot, a sín hirtelen kilencvenfokos kanyart vett. A mechanika egy rejtett, megvilágított felderítő fülkébe repítette őket, ahol az

ingamozgás által hajtott fogaskerekek halkan kattogtak.
– A csontjaim még épek – sziszegte az antikvárius, miközben a sín kioldotta a cipőtalpát, s ő végre megkísérelt egy önálló lépést tenni.
– Csupán az egyensúlyi pozíciónk változott, uram – válaszolta Henderson szárazon. A rugója még utolsót pattant, mielőtt jobb karja megállapodott volna derékmagasságban.
– Úgy vélem, a szalonmester nem megsemmisíteni akart minket, hanem a háttérgépezet felügyeletére osztott be.
A falba épített sárgaréz optika előtt álltak. A lencsén át tökéletesen ráláttak a gyanútlanul teázó társaságra. A szalonmester épp egy újabb lyukkártyát illesztett a teázóasztal alatti szerkezetbe, mit sem törődve a két felszolgáló eltűnésével.
Ekkor a fülke mennyezetéről halk csikorgás kíséretében alászállott egy rézállvány. Rajta egy kitömött, üvegszemű bagoly csücsült, aminek belső fogaskerekei éles kattanással mozgásba lendültek. A madár csőre lassan kinyílt, s egy apró, viaszpecséttel lezárt réthenger esett ki belőle, pontosan Henderson tálcájának közepére.

361. 55/5. A viaszpecsét üzenete — Szigorúan titkos minősítés

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson hüvelykujjával precízen feltörte a viaszpecsétet, mint aki naponta tucatnyi bagolyból kiesett rejtvényt bont fel. A hengerről letekeredő vékony papírszalagon nem kézírás állt, hanem apró, négyszögletes lyukak sorakoztak, tökéletes mértani alakzatban.
– Egy újabb kottatekercs? – kérdezte az antikvárius, miközben gyanakvóan méregette a kitömött madarat, amely gépies fejbólintással visszahúzódott a mennyezeti nyílásba. – Remélem, nem egy újabb keringőt kell eljárnunk.
– Nem kotta, uram – felelte Henderson, és a szalagot a sárgaréz optika melletti leolvasó résbe illesztette. A háttérgépezet mélyen felmordult, s a lencse előtt egy parányi diavetítő szerkezet kattogva mozgásba lendült. A fülke félhomályos falára éles, fénylő ábra vetült: két merev tartású alak körvonala, mellette pedig vastag betűkkel a felirat: PRÉMIUM FELSZERELÉS – KIVÁLÓAN KALIBRÁLT MODELLEK.

Az antikvárius megkönnyebbülten sóhajtott fel, és elégedetten igazította meg a gallérját.
– Látja, Henderson? A szakértelem mindig elnyeri méltó jutalmát. A szalonmester nyilván ráébredt, hogy mi vagyunk a leghatékonyabb felszolgálók a házban.
Henderson azonban nem osztozott a lelkesedésben. A vetített képernyő alsó sarkában egy apró számláló pörgött visszafelé, miközben a padló alatt újabb, fenyegető kattanással záródott le a szellőzőnyílás.
– Én a helyében nem ünnepelnék idő előtt, uram – jegyezte meg halkan. – A prémium minősítésű darabokat a leírás szerint nem előléptetik, hanem teljes szétszereléses alkatrész-felülvizsgálatnak vetik alá.
A fülke alja ekkor hirtelen megbillent, s a sárgaréz falak mögül finom, gőzhajtású csipeszek sora emelkedett a magasba.

362. 55/6. A prémium szétszerelés — Gyári alapbeállítás

Meghökkentő mesélő

A gőzhajtású csipeszek finom, szinte udvarias kattanással szorították meg Mr. Henderson kabátjának hajtókáját és az antikvárius keményített gallérját. A két férfi rémülten nézett egymásra, ám mielőtt bármelyikük kiálthatott volna, a torkukból nem emberi hang, hanem apró, fémes kattogás sorozata hallatszott.
– Úgy tűnik, Henderson… a kalibrációs ciklusunk a végéhez ért – suttogta az antikvárius. Álla kissé akadozva mozgott, mintha a fogaskerekekből kifogyott volna a kenőolaj.
– Valóban, uram – felelte Henderson fagyos nyugalommal, miközben a számláló elérte a nullát. – A prémium besorolás mindig a gyári alaphelyzet visszaállításával jár.
A mechanikus karok nem bontották ízekre a párost. Ehelyett egyetlen összehangolt mozdulattal kiemelték a hátukból a finoman csiszolt ezüst felhúzókulcsokat, majd a fülke hátfala feltárult. A két merev alak zökkenőmentesen visszagördült a szalon aranyozott p parkettájára. A vendégsereg elragadtatott tapsviharban tört ki: a két legújabb, legdrágább automata tökéletesen szimulálta a rettegést, mielőtt felvette volna az örökös, mozdulatlan felszolgálói pózt.
A bársonyfüggöny mögötti sötét szervizfolyosón ekkor egy magányos, rézből öntött

tantusz gurult végig a kövezeten, s halk koppanással megállt egy nehéz vasajtó előtt.

363. 56/1. A vasajtó mögötti csend — Precíz elszámolás

Meghökkentő mesélő

A szervizfolyosó nehéz vasajtója halk szisszenéssel tárult fel, amint a sárgaréz tantusz a küszöbnek koccant. A nyílás mögött azonban nem gőzölgő fogaskerekek vagy zakatoló gépsorok fogadták a látogatót, hanem egy meglepően puritán, dohos szagú ügyfélszolgálati iroda.

A zöld ernyős asztali lámpa fénykörében egy középkorú, szemüveges tisztviselő ült, gondosan élére vasalt ingben. Lassú, kimért mozdulatokkal lapozgatott egy vastag, kartonborítású főkönyvet, miközben az asztal sarkán álló teáscsészéből halk gőz szállt fel a levegőbe.

– A prémium kategóriás automata felszolgálók kalibrálása mindig a legkellemesebb feladat – jegyezte meg félhangosan, majd réztollát precíz mozdulattal a szögletes tintatartóba mártotta.

A nyitott ajtón át két alak lépett be bizonytalan, mégis kiszámítottan egyenletes léptekkel. Mr. Henderson és az antikvárius úgy festettek, mint akik épp egy kiadós délutáni szunyókálásból ébredtek, bár a kabátjuk hátán lévő apró, nyitott nyílások még halkan sziszegtek a hűlő gőztől.

– Elnézést a zavarásért – szólalt meg az antikvárius, és kissé megkönnyebbülten tapasztalta, hogy a hangja újra a sajátja, fémes kattogás nélkül. – Úgy vélem, némi félreértés történt a teadélután során.

A tisztviselő felnézett, és meleg, bürokratikus mosollyal igazította meg a szemüvegét.

– Nincs semmi tévedés, uraim. A minőségi tanúsítványuk érvényes, a műszakjuk pedig most kezdődik.

364. 56/2. Az iktatási jegyzék — Nyugtázott jelenlét

Meghökkentő mesélő

A tisztviselő egyetlen kimért mozdulattal kettéosztotta az asztalán tornyosuló papírhalmot, majd két nehéz, sárgaréz nyelű bélyegzőt és egy-egy élénksárga törlőkendőt tolva eléjük. A réztintatartó fedele halkan koppant, ahogy visszazárta.

– Az önök feladata felettébb egyszerű, mégis felelősségteljes – folytatta a kishivatalnok monoton hangon, miközben ki sem nézett a pápaszem mögül. – A B-4-es szektorban található iratrendező polcokat kell pormentesíteniük, valamint minden harmadik iktatókártyára rá kell nyomniuk a jóváhagyó pecsétet.

Mr. Henderson megszólalt volna, hogy tisztázza úriemberi státuszát, ám a torkából csak egy száraz, fojtott köhögés jött elő. Az antikvárius szaporán pislogva lépett egyet hátra, miközben a kabátja alatti felhúzónyílás hidegen tapadt a háta bőréhez.

– Bocsánat, de mi nem vagyunk gondnokok – nyögte ki végül Henderson, megpróbálva felvenni a tőle megszokott méltóságteljes tartást. – Mi vásárlók... vagy legalábbis kiemelt vendégek voltunk!

A tisztviselő megállította a tollát a levegőben.

– A prémium minősítés automatikusan munkaidő-beosztással jár – válaszolta szárazon. – A selejt automatákat szétszerelik, a prémiumokat pedig beosztják. Nem bonyolult logikai láncolat. Íme a jelvényeik.

Két apró, bádogból préselt táblácskát csúsztatott át a zöld posztón. Az antikvárius reszkető kézzel vette fel a sajátját. A felirat precíz gépi gravírozással hirdette: „3-as számú egység – Karbantartó és iktatási segéd”.

A bürokrata halkan megkocogtatott egy asztali csengőt. A fémes gilinggalangra a szoba hátsó falán lévő harmonikaajtó lassan elhúzódott, feltárva egy végtelennek tűnő, plafonig érő irattárat. A dohos papírszag most még töményebben áradt ki a sötét folyosóról, ahol a polcok között apró, mechanikus óraszerkezetek ketyegése visszhangzott.

365. 56/3. A B-4-es szektor — Kalibrált akták

Meghökkentő mesélő

Az harmonikaajtó mögötti végtelen szektorban a dohos levegőt apró, rejtett óraművek ütemes kattogása töltötte meg. Mr. Henderson és az antikvárius szorosan egymás mellett lépkedtek a mennyezetig érő, roskadozó polcsorok között, miközben a kezükben

szorongatott sárga törlőkendők halk zizegéssel értek a beporosodott iktatókártyákhoz.
Az antikvárius reszkető ujjakkal emelt ki egy sárgult lapot a B-4-es szekrény harmadik fiókjából. Bár a tisztviselő egyszerű leltározást emlegetett, a precíz gépírásos sorok nem irodai bútorokról vagy papírkötegekről szóltak. Az iktatókártyák tetején pontos dátumok és óramű-kalibrációs értékek szerepeltek.
– Nézze csak, Henderson! – suttogta szaporán pislogva az antikvárius. – Ez nem közönséges irattár. Ezek a lapok az itt dolgozó tisztviselők karbantartási naplói.
Henderson a magasba emelte a nehéz sárgaréz bélyegzőt, de a keze megállt a levegőben. A következő iktatókártya fejlécén a saját precízen gravírozott neve állt. A név alatt vörös tintával egyetlen sor virított: „Üzemi hőmérséklet feletti keringés. Szükséges lépés: rugófeszítés felülvizsgálata.”
A két férfi egymásra nézett a homályos folyosón, miközben a polcrendszer mélyéről halkan megszólalt egy fémes, mechanikus kattanás, és egy rézkaros szerkezet újabb adag papírt ejtett a gyűjtőkosárba.

366. 56/4. A beállítási ív — Garanciális felhúzás

Meghökkentő mesélő

Henderson felvette a gyűjtőkosárba hullott friss papírlapot. A nyomdafesték még meleg volt rajta, döglött olaj szagát árasztva. Az antikvárius a vállán át leskelődött, és halk sziszegéssel próbálta lebetűzni a frissen nyomtatott, vastag betűs záróbejegyzést.
„Karbantartás státusza: Befejezve. A rugóerő-feszítés megtörtént. Az alkatrészek kenése rendben. Következő ciklus indítása: azonnal.”
Henderson lassan a tarkójához nyúlt. A keményített inggallér alatt, ahol a bőrének puhának kellett volna lennie, egy apró, hideg fémszerkezetet érzett. Nem sebből származott; a szövetei közé sima, menetes sárgaréz hüvely illeszkedett, pontosan akkora, amibe egy nyolcas méretű felhúzókulcs illeszkedett.
– Úgy tűnik, kedves barátom – mondta Henderson meglepően higadt, szinte gépies dallamossággal –, mi nem az irattár leltározói vagyunk. Mi vagyunk a B-4-es szektor legdrágább, önműködő berendezései.
Az antikvárius szeme tágra nyílt, de mielőtt tiltakozhatott volna, a plafonról lelógó rézkaros szerkezet finom, szinte udvarias mozdulattal előrenyúlt. Két polírozott csipesz

precízen megragadta mindkettőjük nyakánál a rejtett kulcsot, és egyetlen határozott, ütemes fordítással megállította a belső óraművet.
A világ egy csapásra elcsendesedett. A B-4-es szektor mélyén pedig halk kattanással újra elindult a számláló, miközben a homályos folyosó végén felgyulladt egy apró, piros jelzőfény.

367. 57/1. A teáscsésze ritmusa — Kalibrált ébredés

Meghökkentő mesélő

A piros jelzőfény halk szisszenéssel aludt ki, s a B-4-es szektor fojtogató olajszaga egyetlen szempillantás alatt illant el. Mr. Henderson az antikvárium selyemtapétás hátsó szobájában állt, és elégedetten simította le a mellényét. A délutáni napfény hatszögletű foltot vetett a polírozott mahagóniasztalra, pontosan ott, ahol a ezüst teáskészletnek pihennie kellett.
– Remek időnk van a délutáni frissítőhöz, nem gondolja? – kérdezte Henderson, miközben végtelenül pontos, kimért mozdulattal emelte fel a porcelánkannát. A könyökénél finom, alig hallható halk kattanás kísérte a mozdulatot, mint amikor egy jól olajozott retesz a helyére ugrik.
Az antikvárius a sarokban ülve egy vastag, bőrkötésű katalógust lapozott. Hüvelykujja minden egyes lapozásnál hajszálpontosan három másodperces szünetet tartott, gépies ritmusban haladva a megsárgult oldalak között.
– Valóban, Mr. Henderson. A szoba páratartalma ideális, a tealevelek kiáztatási ideje pedig pontosan négy perc és tizenkét másodperc – válaszolta az antikvárius, miközben tekintete rezzenéstelenül követte a betűsorokat.
Semmi sem utalt az irattár mélyén maradt sárgaréz csipeszekre vagy a számláló ketyegésére. Mindketten úgy viselkedtek, mint két tiszteletreméltó úriember, akik egy békés délutánt töltenek a megszokott falak között. Henderson kiöntötte a gőzölgő italt; a borostyánsárga folyadék egyetlen tévedő csepp nélkül ért a finom porceláncsésze belső karimájáig.
Ám amint az antikvárius a csészéért nyúlt, a tálca szélén fekvő, polírozott ezüst cukorfogó magától összekoccant, és egy apró, összehajtogatott papírcsíkot dobott a csészealjra.

368. 57/2. A papírcsík üzenete — Kalibrált nyugta

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius mutatóujja pontosan két milliméterrel állt meg a finom porcelánkarima felett. Mr. Henderson egyetlen rezdüléstelen pillantást vetett a cukorfogóra, majd lassú, kimért mozdulattal előhúzott a mellényzsebéből egy apró, sárgaréz foglalatú nagyítót.
– Úgy tűnik, a teaidő szentsége sem mentesül a folyamatos iktatási kötelezettség alól – mondta Henderson olyan kimért hanghordozással, mintha csak a délutáni időjárást méltatná.
A csészealjra hullott papírcsík hajszálvékony, gépi betűkkel nyomtatott sort tartalmazott. Az antikvárius a nagyító alá hajolt, miközben arcán egyetlen izom sem rándult meg, ám a szemgolyója hajszálpontosan két ütemben követte a feliratot:
„Rendkívüli audit: a tealevelek kiáztatási ideje 0,4 másodperces eltérést mutat az előírt szabványhoz képest. Korrekciós eljárás kezdeményezve.”
– Rendkívül figyelmes – bólintott az antikvárius, s hangjában a legcsekélyebb meglepettség sem érződött. – A minőségellenőrzés hatékonysága valóban példás.
Mielőtt azonban a csészét a szájához emelhette volna, az ezüst teáskanna fedele halk, csengő koccanással kiemelkedett, s a kiöntőcsőből egy apró, sárgarézből készült, számozott tantusz pottyant a gőzölgő ital közepébe. A porcelán alján száraz, fémes kattanás jelzett egy újonnan elindult belső szerkezetet.
A hátsó szoba sarkában álló ingaóra ekkor váratlanul abbahagyta a megszokott ritmust, s mutatói sebes ketyegéssel kezdtek hátrafelé forogni.

369. 57/3. A visszatekert idő — Korrekciós háló

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson a lehető legnagyobb természetességgel helyezte vissza sárgaréz nagyítóját a mellényzsebébe, mintha egy hátrafelé pörgő falióra a világ legtermészetesebb délutáni díszlete volna. A teáscsészében örvénylő sötét folyadék a belehullott sárgaréz tantusz körül pontosan az óramutatók járásával ellentétes irányban kezdett keringeni.
– Nyilvánvalóan automatizált korrekciós ciklus – jegyezte meg az antikvárius, miközben

ujjaival finoman megkocogtatta az asztallapot. – A bürokrácia nem tűri a négytized másodperces csúszásokat. A rendszer egyszerűen visszapörgeti a helyi időt a forráspont pillanatára, hogy korrigálhassa a kiáztatási hibahatárt.

Henderson megértően bólintott, majd egy apró ezüstkanállal megpróbálta kiemelni a tantuszt, ám a fém meglepő módon hideg maradt. Ehelyett a csésze mélyéről halk, gépies kattogás hallatszott, s a sárgaréz korong közepéből hajszálvékony, kékes fénysugár vetült a szemközti tölgyfa szekrény oldalára. A fény apró, precízen számozott négyzethálót rajzolt a patinás fára.

– Rutinszerű minőségi ellenőrzés – magyarázta Henderson száraz, megnyugtató hangon. – A központi iktató csupán méri a helyiség páratartalmát és a felszolgálás szögét. Semmi ok a teadélután felfüggesztésére.

Az antikvárius éppen helyeslő gesztusra emelte volna a kezét, amikor a padlólemez alól fémes csikorgás hallatszott. A szőnyeg szegélyénél egy keskeny sárgaréz rés nyílt meg, s a mélyből egy apró, viasszal lepecsételt sárgaréz hengercske emelkedett ki.

370. 57/4. A sárgaréz henger — Bürokratikus szonda

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius megfontolt mozdulattal nyúlt a sárgaréz hengercskéért, mintha csak egy eltévedt postai levelet venne kézbe. A vörös viaszpecsét még érezhetően meleg volt, rajta egy parányi, számozott fogaskerék nyomatával.

– Kiváló időzítés – jegyezte meg Mr. Henderson, miközben rendkívüli tartással újra felvette a teáskannát, s hidegvérrel töltött még egy kevés gőzölgő teát. – A központi iktató nyilvánvalóan észlelte a tealevelek kiáztatási szögének apróbb egyenetlenségeit. Ez a hengercske a szokásos minőségellenőrzési jegyzőkönyv.

Az antikvárius hüvelykujjával óvatosan felpattintotta a pecsétet. A hengercske teteje finom sziszegéssel nyílt ki, s belőle nem papír, hanem egy hajszálvékony, spirálba tekergő rézlemez bukkant elő. A lemez felületébe mikroszkopikus furatok sora volt vésve, melyek felett a csészéből kiáramló kékes fénysugár azonnal megtört. A falon lévő négyzetháló a fénytörés hatására sűrű, lassan gördülő számsorokká alakult.

– Lám, egy szabványos kalibrációs szelvény – jegyezte meg az antikvárius szárazon, megigazítva szemüvegét. – Nem kell aggódnunk, Mr. Henderson. A szekrény egyszerűen

átesik egy rutinszerű felületkezelési regisztráción.
Henderson elégedetten bólintott, s már épp ajkához emelte volna a csészét, amikor a helyiségben lévő állóóra ingája egyetlen száraz, gépies kattanással megállott. A hirtelen beálló csendben a sárgaréz henger belsejéből halk, szabályos ketyegés indult el, s a padlólemez réseiből finom, illatos olajpára kezdett szivárogni.

371. 57/5. A fémkar pásztázása — Kalibrált mélyfúrás

Meghökkentő mesélő

Az olajpára fanyar, szegfűszeges illatot hagyott maga után a szoba levegőjében. A sárgaréz henger közepéből egy vékony, háromcsuklós fémkar emelkedett ki halkan, melynek végén apró, polírozott üveglencse forgott körbe szisztematikus precizitással. A lencse rövid kattanással szegeződött Mr. Henderson harmadik gombjára, majd egy vöröses fénypöttyöt vetített a mellénye bársonyára.
– Pompás – bólintott az antikvárius, miközben fél lépést hátrált, nehogy akaratlanul elkerülje a vizsgálati fénysugarat. – A minőségellenőrző hivatal láthatóan kiterjesztette az auditot a viseletünk fonalsűrűségére is. Nem lepődnék meg, ha a teáskanna fülének görbületi ívét is átsorolnák a prémium kategóriába.
Mr. Henderson megőrizte rendkívüli tartását, s a világ legtermészetesebb mozdulatával igazította meg a nyakkendőjét, biztosítva a szondát arról, hogy az illendőség keretein belül tartózkodik. A gépies kar nem teketóriázott: apró, fémes csettenés kíséretében egy apró, négyszögletes kártyát lökött ki magából a teástálca szélére. A kártyán mindössze egyetlen számsor állt, valamint a „FELDERÍTÉS: ELCSENDESEDVE” felirat.
– Úgy vélem, átestünk az első lépcsőfokon – állapította meg az antikvárius, és óvatosan felemelte a papírdarabot. – A szoba szerkezeti integritása megfelelt a szabványnak.
Ekkor azonban a padlódeszkák mélyén egy nehéz lánc suhogása indult el, s a henger alatt egy újabb nyílás tárult fel.

372. 57/6. A mintavétel precizitása — Kalibrált körvonal

Meghökkentő mesélő

A nyílásból egy finoman megmunkált, teleszkópos sárgaréz kar nyúlt ki, melynek végén apró, mechanikus fogófej tündökölt. Az antikvárius megköszörülte a torkát, és óvatosan arrébb tolta a teáscsészéjét, hogy helyet biztosítson a váratlan vendégnek.
– A felderítési szakasz láthatóan átadta a helyét a közvetlen mintavételnek – jegyezte meg halkan, miközben tekintetével kényszeresen követte a kar kiszámított mozgását. – Minden bizonnyal a szoba szintkülönbségeit és a talajhoz való rögzítést ellenőrzik.
A fémkar nem teketóriázott: átsuhant a kisasztal felett, majd hirtelen lesújtott Mr. Henderson bal cipőjének orrára. Egy rövid, fémes csettenés kíséretében apró, vörösen izzó krétafényt rajzolt a finom bőrre, majd nyomban visszahúzódott a henger belsejébe, mintha csak egy szigorúan titkos mintát vett volna a padló és a lábbelik találkozási pontjáról.
– Megnyugtató, hogy a standard illeszkedést is ellenőrzik – suttogta Mr. Henderson, bár a homlokán apró izzadságcsepp jelent meg, ahogy a megjelölt cipőjére pillantott. – A legkisebb eltérés is komoly fennakadást okozhatna a nyilvántartásban.
Mielőtt azonban bármelyikük megmozdulhatott volna, a henger mélyéről egy fémes, ritmikus kattogás csapott fel, s a sárgaréz felületegységek lassan forgásba kezdtek, mintha egy nagyobb belső szerkezet készülne véglegesen rögzíteni a helyiség koordinátáit.

373. 57/7. A fénypontok hálója — Kalibrált rögzítés

Meghökkentő mesélő

A fogaskerekek ütemes ketyegése hirtelen egy mély, fémes pattanásba torkollott, s a sárgaréz henger oldalán apró, keskeny fiók tolódott ki. Az antikvárius óvatosan előrehajolt, szemüvegét az orrnyergére igazítva, mintha egy hivatalos iktatási bizonylatra vagy nyomtatott igazolásra számítana.
– Úgy tűnik, a koordináták rögzítése megtörtént – állapította meg szárazon. – A rendszer

most minden bizonnyal átadja a nyugtázó dokumentumot.
A fiókból azonban nem papír bukkant elő. Egy parányi, lyuggatott fémkorong emelkedett ki, amelyből finom, aranyszínű fénysugarak vetültek a padlóra, pókhálószerű hálóba fonva Mr. Henderson megjelölt cipőjét és a tölgyfa kisasztal lábait.
Mr. Henderson kényelmetlenül megpróbálta elhúzni a lábát, ám ekkor döbbent rá, hogy a vörös fénnyel megjelölt bőrfelületen egy áttetsző, gyantaillatú kötőanyag szilárdult meg. A cipőtalp milliméterre pontosan a padlódeszka illesztéséhez tapadt.
– Úgy vélem, a kalibrációs pontosság eléréséhez elengedhetetlen a fizikai rögzítés – jegyezte meg az antikvárius, miközben saját lábbelijét óvatosan hátrébb húzta. – Egyetlen nem kívánt lépés is felboríthatná a nyilvántartási egyensúlyt.
Mr. Henderson erőtlen mosollyal próbálta leplezni növekvő feszültségét, miközben a henger mélyén megszólalt egy vékony, csilingelő sárgaréz csengő, jelezve, hogy a szerkezet felkészült a végső fázisra.

374. 57/8. A bemutató modell — Kalibrált leltár

Meghökkentő mesélő

A csengő tiszta, vékony hangja még el sem ült a hátsó szobában, amikor a sárgaréz henger teteje halk szisszenéssel felpattant. A rögzített fénysugarak hirtelen éles, kékes árnyalatot vettek fel, és a szerkezetből egy apró, finom kimunkálású acélkulcs emelkedett ki egy karcsú emelőkar végén.
Mr. Henderson megszólalt volna, hogy kényelmetlenségének hangot adjon, de az áttetsző kötőanyag pillanatok alatt elérte a gallérját is. A nyaka teljesen merevvé vált, a száján lebegő erőtlen mosoly pedig tiszta, mázas porcelánfényben dermedt meg. Szemgolyói még utoljára az antikváriusra szegeződtek, mielőtt a pupillái helyén apró, polírozott üveglencsék csillantak meg.
– Kiváló – mormolta az antikvárius, és megszokott, száraz mozdulattal lépett közelebb. – A beállítás tökéletes.
Finoman félretolta a teljesen mozdulatlanná vált Mr. Henderson kabátjának gallérját, majd az acélkulcsot a férfi nyaka mögött feltáruló, rejtett kulcslyukba illesztette. Három határozott, fémes kattanás visszhangzott a szobában, ahogy felhúzta a belső rugószerkezetet.

– A bemutató modell kalibrációja sikeres – jegyezte meg a csendes helyiségnek, miközben Mr. Henderson szemei újra megrebbentek, felvéve a gondosan beprogramozott, udvarias vásárlói tekintetet.
A sárgaréz henger ekkor zökkenőmentesen visszahúzódott a padló alá, egyetlen kis réztáblát hagyva maga után. Az antikvárius elégedetten porolta le a tölgyfát, amikor a sötét előtér felől egy nehéz, fémes léptektől visszhangzó koppanás hallatszott.

375. 58/1. Az új szállítmány — Nehéz léptek

Meghökkentő mesélő

A sötét előtér felől érkező fémes koppanás megtörte a hátsó szoba feszült csendjét. Az antikvárius egyetlen gyors mozdulattal süllyesztette köténye zsebébe az acélkulcsot, míg ideges tekintete az ajtónyílásra szegeződött. Mr. Henderson – aki mostanra kifogástalanul kalibrált, üvegszemű bemutató modellé alakult – halk fogaskerék-zúgás kíséretében fordította el a fejét az érkező felé.
A homályból egy terjedelmes, nehéz köpenyt viselő alak lépett ki, karjában egy vaskos, sárgaréz pántokkal megerősített fa ládával. Az illető zihálva állt meg a küszöbön, majd egyetlen határozott lendülettel a tölgyfa asztalra csapta a teherét, mire a padlódeszkák panaszosan felnyögtek.
– Meghoztam a különleges küldeményt, uram – morogta a jövevény, miközben megtörölte az izzadt homlokát. – Bár ha előre tudom, hogy egy mázsányi öntöttvas alkatrész van benne, a dupláját kérem a fuvardíjnak.
Az antikvárius elfojtott egy kényszeredett, szaggatott horkantást, és gyorsan a teljesen mozdulatlan Mr. Henderson elé lépett, takarva a férfi porcelánfényű, megdermedt arcát.
– Kiváló időzítés – mormolta rekedten. – Tegye csak le. És kérem, ne csapjon ekkora zajt, a vásárlónk éppen… alapos megfontolás alatt tartja az ajánlatot.
A szállító gyanakvóan pillantott a mereven álló Hendersonra, aki egyenletes, apró ketyegéssel válaszolt a nézésre, miközben szeme üveglencséiben hidegen csillant meg a csillár fénye. A futár vállat vont, előhúzott egy gyűrött elismervényt, és a tintás tollat az antikvárius kezébe nyomta.
– Mindegy is – dörmögte. – Csak írja alá. A ládában lévő mechanizmust amúgy is önnek kell beállítania, ha még ma üzembe akarja helyezni.

376. 58/2. A nehéz pántok — Szállítási tévedés

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius egyetlen gyors, elmosódott firkával szentesítette az átvételt. A teherhordó vetett még egy utolsó, értetlen pillantást a mozdulatlanul álló, halk óramű-zúgással várakozó Mr. Hendersonra, majd némán elpárolgott az előtér sötétjében. Az ajtó fémes csikordulással zárult be mögötte.

– Na végre – sóhajtott fel az antikvárius, és türelmetlenül az asztalon heverő, súlyos ládához lépett. – A kalibrációs kiegészítő egység. Pontosan erre volt szükségünk a bemutató modell véglegesítéséhez.

A sárgaréz pántok halk pattanással engedtek a fémfeszítőnek. A nehéz fedél felnyílt, s a doboz gyomrából sűrű, kámforillatú gőz áradt ki. Az antikvárius megelégedetten bólintott: a belső rekeszben csillogó, finoman megmunkált fogaskerekek és rézhengerek láttán szentül hitte, hogy a hivatalos karbantartó csomagot kapta meg.

Mr. Henderson üvegszemei eközben szabályos időközönként villantak meg a csillár fényében. Az antikvárius óvatosan kiemelte a láda tetején fekvő, rézbe vésett tájékoztató kártyát, ám ahogy a lámpafény felé tartotta, az arcáról lassan lefagyott a magabiztos mosoly.

A gravírozott felirat ugyanis nem a bemutató modell beállítási útmutatója volt, hanem egy teljesen más megrendelőnek szánt leltári tétel. A doboz mélyén ekkor egy rejtett acélrugó pattant ki, és halk sípolással egy apró, rézszínű gőzgolyó gurult ki a padlóra – egyenesen Henderson lerögzített cipője felé.

377. 58/3. A gőzgolyó nyomában — Téves diagnózis

Meghökkentő mesélő

A sárgaréz golyó pontosan Mr. Henderson bal cipőorránál állt meg, majd halk sziszegéssel függőleges gőzsugarat lőtt ki magából. Az antikvárius rémülten ugrott hátra, a kezében szorongatott sárgaréz tájékoztató kártyát pajzsként maga elé tartva.

– Vigyázat, Henderson! – kiáltotta, bár tudhatta volna, hogy a mozdulatlanul várakozó gépember aligha fog félreugrani.

A golyó teteje ekkor négyszögletű nyílássá nyílt, és egy miniatűr, teleszkópos rézcsáp

emelkedett ki belőle. A műszer végén lévő apró lencse vöröses fénnyel pásztázta végig Mr. Henderson nadrágszárát, miközben a doboz aljáról felpattanó újabb rekeszből egy mechanikus szalagkezelő mechanizmus kattogása hallatszott. A tévesen kézbesített szállítmány nem karbantartó csomag volt, hanem egy mélytengeri gőzkazán-ellenőrző automata próbaegysége.

– A csavarnyomás rendben, a vízkövesedés mértéke elhanyagolható – mormolta az antikvárius, miközben a téves leltári kártya sorait böngészte. – Várjon csak... ez a szerkezet azt hiszi, hogy maga egy hatos számú gőzturbinás tengeralattjáró!

A gőzgolyó nyomban igazolta a feltevést: apró, kalapácsszerű nyúlványa ritmikus kopogtatásba kezdett Mr. Henderson sípcsontján, mintha a kazánlemez vastagságát mérné fel. Mr. Henderson üvegszemeiben egyetlen pislákolással átállt az optikai fókusz, de a rögzített talp miatt megmozdulni sem tudott.

Az antikvárius kétségbeesetten próbálta keresni a kikapcsoló gombot a doboz oldalán, amikor a gőzgolyó hirtelen halk csilingeléssel egy apró, tintával nyomtatott papírcsíkot lökött ki magából, egyenesen a padlóra. A füstös levegőben egy újabb csőrendszer halk zümmögése indult meg a doboz mélyén.

378. 58/4. A kazántér elárasztása — Merülési parancs

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius óvatosan, két ujjával csípte fel a padlóra hullott papírcsíkot, ügyelve arra, hogy a gőzgolyó teleszkópos optikája ne érjen a kezéhez. A kénes füstben alig lehetett kiolvasni a friss tintával nyomtatott gót betűket.

– „Hatos számú kazántér: kritikus túlmelegedés veszélye. Sürgős elárasztás javasolt” – olvasta fel halkan, miközben a szája széle megremegett. – Mr. Henderson, remélem, nem érzi magát túlságosan forrónak.

Mr. Henderson üvegszemei megdermedtek. Szájából nem jött ki hang, csupán a mellkasában lévő fogaskerekek hirtelen felgyorsuló, kétségbeesett kattogása jelezte, hogy a belső rendszere próbálja feldolgozni a rá váró fenyegetést. A sárgaréz láda mélyéből gurgulázó bugyborékolás hallatszott, mintha egy tengeralatti tartály éppen sós vízzel telne meg.

A gőzgolyó alsó rekeszéből ekkor két vastag, recés fémpánt pattant ki. Olyan

villámgyorsan tekeredtek Mr. Henderson bokáira, mint két éhes rézkígyó, végérvényesen a fapadlóhoz láncolva a mozdulatlan gépembert.
– Rögzítési fázis befejezve. Merülési szög: nulla fok – sziszegte a gép automatikusa, és a kiálló szondából apró, fekete olajcsepp fröccsent az antikvárius cipőjére.
Az antikvárius kétségbeesetten nézett körül a szűk helyiségben. Egyetlen vödör állt a sarokban, de mielőtt felkaphatta volna, a doboz tetején lévő nagynyomású szelep baljós, visszafelé számláló ketyegésbe kezdett.

379. 58/5. A haditengerészeti szerviz — Levendulás elárasztás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius elhajította a vödröt, és felkészült a legrosszabbra. A sárgaréz láda oldalán a nyomásmérő mutatója átlépte a vörös zónát, mire a fémszerkezetből fülsiketítő gőzsípolás csapott fel, felverve a hátsó szoba évszázados porát.
– Végveszély! Vészhelyzeti elárasztás indítása! – csikorgott a beépített hangtölcsér.
Mr. Henderson tehetetlenül fújtatott a rászorított pántok szorításában. A láda alján lévő elárasztó szelep hatalmas robajjal pattant ki, mire mindketten behunyták a szemüket, várva a pusztító víztömeget, amely feláztatja a padlót és elnyeli az antikvárium ritkaságait.
A várt katasztrófa helyett azonban csupán egyetlen, meglepően finom pöffenés hallatszott. A nagynyomású fúvókából nem sós tenger- vagy kazánvíz lökődött ki, hanem egyetlen ártalmatlan, levendulaillatú gőzpára, amely tisztelettudóan megült Mr. Henderson jól vasalt inggallérján.
A szerkezetből ekkor ünnepélyes harangjáték csendült fel. A rézpántok egy szempillantás alatt visszahúzódtak, kiengedve a dühös gépembert, miközben a kiadó nyílásból kigördült egy apró, rézszegélyű kártya.
– „Hatos kazántér elárasztva. Tűzveszély elhárítva. Köszönjük, hogy a Haditengerészet automata rendszereit választotta! Számla: négy shilling” – olvasta fel az antikvárius rekedten.
Mielőtt bármelyikük megszólalhatott volna, a szoba sötét sarkában álló mellszobor

üvegszeme vészjósló, halk kattanással elfordult.

380. 59/1. A mellszobor tekintete — Távirányított elszámolás

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson óvatosan megtörölgette levendulaillatú inggallérját, miközben gyanakvóan méregette a sötét sarokban álló, gipszből öntött Platón-mellszobrot. A szobor bal üvegszeme, amely eddig az elfeledett filozófia szelíd fényét tükrözte, most közvetlenül rájuk szegeződött, és egy apró, rézszínű lencse csisszant ki a pupilla helyén.
– Úgy tűnik, a Haditengerészet nem csupán vészhelyzeti elárasztást vállal, hanem azonnali elégedettségi mérést is végrehajt – jegyezte meg az antikvárius, miközben óvatosan hátralépett a még mindig gőzölgő ládától. A négy shillingről szóló nyugta a kezében remegett, mint valami bürokratikus ítélet.
A mellszobor talpazatából halk fújtatással egy keskeny, perforált papírszalag nyúlt ki. A gipszfej hirtelen meglendült, és a korábbi gőzsípolás helyett egy végtelenül udvarias, karcos fémhang hallatszott a torkából:
– Tisztelt Előfizetőnk! Amennyiben elégedett volt a levendulás oltóanyaggal, kérjük, értékelje szolgáltatásunkat. A tetszésnyilvánításhoz fordítsa el a filozófus jobb fülcimpáját a megfelelő szögbe.
Mr. Henderson dühösen fújtatott.
– Még mit nem! Nem fogok gipszfejek fülével tekergetni egy tévesen kiküldött kazánparancs miatt!
Ám mielőtt kiléphetett volna a hátsó szobából, a nyitott láda aljában egy újabb, még rejtélyesebb rézkar kezdett lassan felemelkedni.

381. 59/2. A reklamációs karton — Bürokratikus záradék

Meghökkentő mesélő

A láda mélyéből felemelkedő sárgaréz kar nem fegyvert forgatott, hanem egy finoman megmunkált, tintapárnával felszerelt rézsajtolót tartott a magasba. A csuklója mellett apró, tekerős számláló pörgött, pontosan úgy, mint egy taxisofőr órája a londoni ködben.
– Amennyiben az Ügyfél megtagadja az írásos vagy fizikai visszacsatolást, a rendszerszabályzat értelmében a szolgáltatást automatikusan „Kiválónak” tekintjük – szólalt meg ismét a Platón-mellszobor gipsztorka, ezúttal némileg fémes sziszegéssel kísérve. – Ennek elkerülésére kérjük, nyomja meg a panasztételi gombot.
Az antikvárius a szemüvegét igazgatva lépett közelebb, miközben igyekezett tisztességes távolságot tartani a levendulaszagú gőztől.
– Kedves Henderson, nyomja meg azt a gombot! A brit haditengerészet nem ismer tréfát, ha a minőségbiztosításról van szó. Különben még előléptetik a kazántér parancsnokává.
Mr. Henderson elfojtott káromkodással kísérve nyújtotta ki mutatóujját a rézkar szélén fénylő piros gomb felé. Ám amint az ujjbegye megérintette a hideg fémet, a mechanizmus halk kattanással rásimult a csuklójára, mint egy túlságosan illedelmes kézfogás.
– Köszönjük! Ön sikeresen előfizetett a Haditengerészeti Kazánkarbantartási Prémium Csomagra – búgta a szobor. A rézsajtoló lendületesen lecsapott, és egy bíborvörös pecsétet nyomott Henderson ingujjára.
A hirtelen beálló csendben csak a sarokban álló öreg óra ketyegése hallatszott, amíg a padló egyik eldugott léce alatt halk, fémes kaparászás nem kezdődött.

382. 59/3. A padló alatti kézbesítés — Bürokratikus számlázás

Meghökkentő mesélő

A kaparászó hang a tölgyfa parketta alól egyre ütemesebbé és fémsebbé vált. Mintha egy nagyon buzgó, ám szűkös helyre szorult műszaki tiszt próbálna utat törni a felszínre.
Henderson ijedten bámulta a tintás pecsétet a csuklóján, miközben az antikvárius óvatosan hátrált egy kiszáradt gőzorgona védelmébe.
– Ugye csak egy csőtörés? – kérdezte Henderson szaggatottan, bízva abban, hogy a

vizesblokk pusztán a fizika megszokott törvényei szerint rombolja a berendezést.
– Kizárt – suttogta az antikvárius. – A csőtörés nem használ sárgaréz szegecseket.
A padlólemez hirtelen kipattant a helyéről, és a résből egy lánctalpakon gördülő, rézlemezekkel borított fémdoboz bukkant elő. A tetején lévő apró gőzsíp éleset füttyentett, majd kilövellt egy végeláthatatlan, perforált papírszalagot, amely szorosan Henderson cipőjére tekergőzött.
– A Prémium Csomag első havi karbantartási díja azonnal esedékes – búgta a szerkezetből egy beépített fémfonográf. – Elfogadott fizetőeszköz: tengerészeti kincstári jegy, vagy negyvennyolc órás közvetlen kazánfűtői szolgálat a legközelebbi gőzhajón.
Henderson tehetetlenül nézte a papíron futó, bürokratikus precizitással részletezett számsort. Úgy tűnt, a gép csupán egy túlbuzgó könyvelőautomata, amely az iménti levendulás gőzáradat költségeit akarja behajtani.
Ám a kis lánctalpas doboz oldalából ekkor egy sötét lencséjű optika emelkedett ki, és halk kattanással vakító, sárga fénysugarat vetített az antikvárium hátsó falára.

383. 59/4. A sárga fénysugár — Kivetített egyenleg

Meghökkentő mesélő

A falra vetített sárga körben nem egyszerű számsorok, hanem egy finoman rezgő, metszetszerű tervrajz jelent meg. A rajz az antikvárium teljes alaprajzát ábrázolta, amelyen a padló alatti gőzvezetékek hálózata élénk pirosan izzott.
– Ez nem puszta elszámolás – jegyezte meg az antikvárius, miközben óvatosan kilépett a gőzorgona árnyékából. – Ez egy azonnali helyreállítási kötelezvény.
A lánctalpas automata halk kattanással újabb rézlemezt tolt ki a fedélzetéből, amelyből egy apró, tintás írótollal felszerelt fémkar emelkedett ki. A szerkezet gépiesen rácsapott a Henderson cipőjére tekereredett papírszalagra, és egyetlen határozott X-et kanyarított a sorok alá.
– Az ügyfél vélelmezett aláírása rögzítve – recsegte a beépített fémfonográf. – A kazánfűtői szolgálat megkezdésének ideje: azonnal. A nyomásszabályzó szelep a raktár alatt elérhető.
Henderson megpróbálta elrántani a lábát, de a perforált papírszalag meglepően szilárdnak bizonyult, akár egy sodrott acélsodrony. Az antikvárius a falhoz lépett, ahol a

kivetített ábra alatt tompa, ritmikus kattogás hirdette a belső szelepek átállítását.
A hátsó szoba sarkában ekkor csikordulva felpattant egy apró, sárgaréz pántos csapóajtó, ahonnan fülledt, forró levegő csapott a magasba.

384. 59/5. A kazánajtó mélye — Hivatalos huzat

Meghökkentő mesélő

Henderson az első ösztönös mozdulatával a cipőfűzője után nyúlt, hogy kibújjon a szilárdan rászorult papírpántból, de a számlázóautomata fémkarja villámgyorsan lecsapott: a bőrére egy apró rézplakettet szegecselt, amelyen a „Szolgálatmegtagadás: Tilos” felirat állt. A csapóajtóból kiáramló forró levegő pillanatok alatt elárasztotta a hátsó szobát, nehéz, szénporos fülledtséget hozva magával.
– Ott alul nincs is pince – suttogta az antikvárius, miközben gyanakvóan hátrált a könyvespolcok felé. – Vagy legalábbis tegnap még biztosan semmi nem volt a parketta alatt.
A lánctalpas automata belső kerekek száraz csikorgásával hátramenetbe kapcsolt. A papírszalag megfeszült, mint egy elhangolt csellóhúr, és Henderson lassú, méltóságteljes lendülettel csúszni kezdett a sárgaréz pántos nyílás felé. Kétségbeesetten megkapaszkodott egy súlyos tölgyfa szék támlájában, de a bútor éles karcolással követte őt a padlón.
– Kazánfűtői eljárás megkezdve – recsegte a fémfonográf. – A huzatszabályozás elmaradásának büntetőtétele: harminc lapát parázs.
Az antikvárius gépiesen megragadott egy nehéz sárgaréz papírnehezéket, és a gőzölgő lyukba hajította, remélve, hogy elakasztja a belső szerkezetet. Odalentről azonban nem tompa koppanás, hanem egy apró gőzsíp felháborodott, magas füttye felelt.
A füstfátyol mögött, a sötét mélyben ekkor kattanva megmozdult egy rézszámlapos műszer mutatója, és ritmikus kattogással mérni kezdte a szobában rekedt oxigénmennyiséget.

385. 59/6. A szimulált kazántér — Archívumi fűtés

Meghökkentő mesélő

A műszer szapora kattogása hirtelen elhallgatott, helyét egy súlyos fémkar éles csattanása vette át. A lánctalpas automata sárga fénysugara elmozdult a falról, és mérnöki pontossággal világította meg Mr. Henderson megizzadt homlokát.

– Túlzott oxigénfelhasználási pótdíj felszámolva – közölte a fonográf meglepően udvarias, dallamos hangon.

A papírszalag ekkor egyetlen rántással meglódította Hendersont. A férfi cipője tehetetlenül csúszott végig a viaszolt parkettán, míg végül a csapóajtó rézpántos peremének ütközött. Felkészült a legrosszabbra – a tomboló parázsra és a szénporos pokolra –, ám a zuhanása hirtelen felakadt. A nyílásból nem tűz, hanem bőrkötésű, vaskos főkönyvek sűrűn egymásra tornyozott oszlopa emelkedett ki, megállítva őt a rés felett.

Az antikvárius gyanakvóan közelebb lépett, és az orrát piszkáló gőzbe szagolt. Odalent, a padló alatti sötétségben egy apró, rézből készült füstölő dohogott, ami némi aromás illóolajjal szimulálta a kazánok nehéz szagát.

– Ez nem is öntöde! – lihegte Henderson, miközben próbálta kiszabadítani a lábát két szorosan egymáshoz préselt iktatókönyv közül.

– A Haditengerészeti Levéltár gőzfűtésű gyorsarchiváló részlege – korrigálta a gép bürokratikus hűvösséggel. A fémkar villámgyorsan lecsapott, és egy piros viaszpecsétet nyomott Henderson nadrágjának szárára. – A tűzveszély látszatának fenntartása nyolcvan százalékkal növeli a befizetési hajlandóságot.

A csapóajtó aljából ekkor egy újabb mechanikus kar nyúlt ki, kezében egy apró, felhúzható sárgaréz csengővel.

386. 59/7. A periszkóp pásztázása — Hivatalos audit

Meghökkentő mesélő

A műszer gépies csengése háromszor egymás után áthasította a hátsó szoba csendjét. Mr. Henderson, akinek a nadrágszárán még szinte füstölt a friss piros viaszpecsét, riadtan próbálta kiszabadítani a lábát a két vaskos iktatókönyv szorításából, ám a padló alatti szerkezet szilárdan tartotta.

– Nyugtázási késedelem elkönyvelve – közölte a számlázóautomata hűvös monotóniával.

Az antikvárius óvatosan megkerülte a könyvoszlopot, és az orrát piszkáló szintetikus

füstöt csapkodva a rézcsengőhöz lépett. Mielőtt hozzáérhetett volna, a gép törzséből egy újabb rekesz pattant ki egy halk sziszegéssel. Ebben nem papírszalag lapult, hanem egy vékony, rézhuzalokkal átszőtt fémcső, amely szikrázó periszkópként emelkedett a magasba.

– Helyszíni audit megkezdve. Szektor: meg nem engedett archívumi gyűjtemény – zümmögte a szerkezet.

A periszkóp végén lévő optikai lencse körbepásztázta a helyiséget, majd a sárga fénysugár közvetlenül a szoba sarkában álló, korhadt tölgyfa komód mögé világított. A fény felderített egy apró, rézből készült kapcsolódobozt, amelyet eddig teljesen eltakart a por.

Henderson felnyögött, ahogy a gép fémkarja megrezrent, s a csengő újra megszólalt – ezúttal sokkal hosszabban, baljósan és ritmikusan.

A komód mögötti sötét vakfoltból ekkor egy halk, rekedt kaparászás hangja szűrődött ki.

387. 59/8. A vakolati leltár — Hivatalos átminősítés

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius nem habozott: megragadott egy fóliáns méretű enciklopédiát, és tőkeáttételként a komód alá feszítette. A korhadt tölgyfa csikordult egyet, majd pár hüvelyknyit előredőlt, szabaddá téve a fal tövében rejtőző rézdobozt. A kaparászó hang forrása nem valamilyen egerésző kártevő volt, hanem egy vékony, sárgaréz mechanikus kar, amely lázas sebességgel gravírozott apró gótikus betűket a vakolatba.

– Leltári hiányhelyreigazítás folyamatban – sziszegte a számlázóautomata, miközben a periszkóp fénysugara sárgáról éles kékre váltott.

Mr. Henderson, aki időközben sikeresen kiszabadította a lábát az iktatókönyvek szorításából, döbbenten figyelte, ahogy a fali gravírozás egy régi tengerészeti raktárbejegyzéssé formálódik. A felirat szerint a hátsó szoba nem antikvárium, hanem a Haditengerészet 1894-es széntartalék-telepe, a szobában tartózkodó személyek pedig nem kereskedők, hanem engedély nélkül tartózkodó fűtősegédek.

– Ez képtelenség! – méltatlankodott Henderson. – Én könyvelő vagyok, ő pedig műkereskedő!

A gépet nem hatotta meg a tiltakozás. A rézdoboz apró csapóajtaja kipattant, és egy

vörös bársonnyal bélelt fém tálca tolult ki belőle, egyenesen az antikvárius cipője elé. A tálcán egyetlen, patinás sárgaréz szénlapát hevert.
A padló alól ekkor újabb baljós, gépi kattanás visszhangzott.

388. 59/9. A végső egyenleg — Retrospektív nyugdíj

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius óvatosan nyúlt a bársonytálcán heverő lapát felé, ám mielőtt ujjai érinthették volna a hideg sárgaréz nyelét, a számlázóautomata fémes köhögéssel megtorpant. A periszkóp kék fénysugara kétszer felvillant, majd visszafakult a szokásos, porlepte sárgás árnyalatra.
– Audit lezárva – jelentette be a gép száraz, kattogó hangon. – A 1894-es széntartalék-telep üzemeltetése során a fűtősegédek nulla font szenet használtak fel, ami a Haditengerészet történetének legmagasabb hatékonysági mutatója.
Mr. Henderson értetlenül hunyorgott, miközben az automata egy lázas sebességgel teleírt pergamentszalagot dobott a tálcára. Az átminősítés utolsó záradéka szerint a szobában tartózkodó személyzetet visszamenőlegesen, 1894-től kezdődően kiszolgált tengerészeti főhadnaggyá léptették elő, és csillagászati összegű nyugdíjra jogosultak.
Az antikvárius szája már mosolyra húzódott volna, ám a gép azonnal folytatta. Egy apró, fogaskerekes számláló őrült iramban pörgött visszafelé a rézdoboz oldalán.
– Levonás: százharminckét évnyi jogosulatlan szolgálati lakáshasználat, valamint a gőzkibocsátás bürokratikus illetéke – recsegte a számlázóautomata. – A végső egyenleg: egyetlen penny. Készpénzben fizetendő.
A rézkészülékből egy piciny mágneses kar pattant ki, amely meglepő ruganyossággal nyúlt Mr. Henderson mellényzsebébe, és precízen kiemelte az egyetlen ott lapuló fémpénzt. Egy halk klink kíséretében a gép elnyelte a pennyt, a periszkóp visszahúzódott, és a padlólemezek végleg a helyükre pattantak.
A hátsó szobára újra áporodott csend borult. Mr. Henderson megkönnyebbülten meglazította a nyakkendőjét. Egyikük sem vette észre, hogy a vakolatból kiesett apró sárgaréz golyó halk ketyegéssel elindult a szomszédos galéria felé.

389. 60/1. A galéria ketyegése — Nyugalmazott ritmus

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson mélyet sóhajtott, majd igazított egyet gyűrött gallérján. A hátsó szobában hallgatózó automata teljesen elcsöndesedett, akárcsak egy közönséges, ócska vasdoboz a limlomok közt. Az antikvárius némán intett, és felnyitotta az átjárót a szomszédos galéria felé, ahol a délutáni napfény bágyadtan világította meg a polcokon sorakozó rézműves tárgyakat.

A galéria levegője hűvös volt és sűrű, a szellőzetlen szobák jellegzetes viaszillatával. A vakolatból kiszabadult apró sárgaréz golyó épp ekkor ért útjának végére: lágy koccanással megütközött egy súlyos, sötét tölgyfából faragott állóóra talpánál, majd mozdulatlanul elterült a perzsaszőnyeg rojtai között.

Henderson gépiesen megtapintotta mellényzsebét. Az egyetlen penny hiánya bosszantotta, de a nyugalom látszólagos visszatérte átmenetileg kárpótolta a bürokratikus megpróbáltatásokért. Az antikvárius a pult mögé lépett, és lassan áttörölte egy száraz ronggyal a legközelebbi mellszobor vállát.

Ekkor azonban az állóóra tokjából furcsa, fojtott fémsúrlódás hallatszott. Nem az inga megszokott, lassú üteme volt ez, hanem egy kapkodó, finom mechanikus ketyegés, mintha a padló alatt valami apró szerkezet nekilátott volna kiépíteni a saját hálózatát.

Az antikvárius keze megállt a törlőronggyal a levegőben. A szőnyeg szélén heverő sárgaréz golyó felületén egyetlen apró, sárga fénypont lobbant fel.

390. 60/2. A szinkronizált állóóra — Álcázott jeladás

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson óvatosan hátralépett, kezét a zsebében felejtett egyetlen hiányzó penny hűlt helyén pihentetve. Az antikvárius viszont nem mutatott rémületet; épp ellenkezőleg, szakértő mosoly terült elráncos arcán. Lassan a tölgyfa óratokhoz sétált, majd megkocogtatta a megvilágított sárgaréz golyót a cipője orrával.

– Semmi ok az aggodalomra, Henderson – jelentette ki magabiztosan, miközben szemüvegét az orrnyergére tolta. – Ez csupán egy késői, 1888-as szinkronizációs mechanizmus. A nagyobb londoni galériák annak idején pneumatikus rézvezetékeken

keresztül kapták a greenwichi alapütést. A golyó csupán egy régi hálózati impulzusvezető, ami a padló kiszáradása miatt szabadult el.
Henderson megkönnyebbülten sóhajtott fel. A bürokratikus automata zaklatása után egy jól dokumentált, tizenkilencedik századi technikai hiba szinte pihentetően hatott az idegeire. Az antikvárius már a száraz törlőrongyért nyúlt, hogy folytassa a mellszobor portalanítását, bizonyítva, hogy a helyzet ura.
A fojtott ketyegés azonban hirtelen ritmust váltott. Az állóóra számlapja alatti kis faragott ajtó halk reccsenéssel kinyílt, ám kakukk vagy miniatűr inga helyett egy keskeny, perforált papírszalag bukkant elő a sötét belső térből. A szalag akadozva, de megállíthatatlanul tekerőzött kifelé, egyenesen Henderson lábfeje felé.
Az antikvárius mosolya fagyottá vált, a törlőrongy pedig kiesett a kezéből.

391. 60/3. A perforált szalag — Kiszámított félreértés

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson óvatosan oldalra lépett, nehogy rálépjen a padlón sárgás kígyóként tekerőző papírcsíkra. Az antikvárius lassan lehajolt, felvette a kiesett törlőrongyot, majd megköszörülte a torkát, próbálva visszaszerezni szakmai tekintélyét.
– Természetesen – kezdte bizonytalanul, miközben óvatosan végighúzta a hüvelykujját a lyukacsos szegélyen –, a pneumatikus hálózatokat a tizenkilencedik század végén gyakran egészítették ki távíróalapú leltározó mechanizmussal. Az óráscéhek így értesítették egymást a londoni tőzsde nyersanyagárairól.
Henderson gyanakvón méregette a padlón gyűlő papírtenger-tekercset.
– És a tőzsde szerint most mi érkezett? – kérdezte suttogva.
Az antikvárius a mennyezeti lámpa felé tartotta a szalagot, és elmélyülten tanulmányozta az apró, kör alakú kivágásokat. Szemüvegét közelebb tolta a számlaphoz.
– Nos... a minta alapján ez egy 1897-es meteorológiai jelentés Dover kikötőjéből – felelte meglepett, de láthatóan megkönnyebbült hangon. – „Sűrű köd, északi szél, mérsékelt hullámzás.” Teljesen ártalmatlan archívumi adatszemét, Henderson. Csupán a mechanika memóriája ragadt be.
A megnyugtató magyarázat visszahozta a hátsó szoba megszokott, poros nyugalmát.

Henderson elmosolyodott, felkészülve arra, hogy elutasítsa a fura szituációt, ám ekkor az állóóra mélyén egy nehéz fogaskerék fémes csattanással zárult vissza. A szalag hirtelen megállt, és a galéria túlsó sarkában álló nehéz tölgyfa szekrény mögül halk, ritmikus sziszergés indult el.

392. 60/4. A szekrény szelepe — Gőzölgő illúzió

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson ijedten húzta össze magán a kabátját, és a padlón pihenő sárgaréz golyó irányába hátrált.
– Doveri köd? – kérdezte fojtott hangon, tekintetét a vibráló tölgyfa bútorra tapasztva. – Mondja, órásmester, Doverben szokás a gőzt a bútorokból kiengedni?
Az antikvárius idegesen megigazította szemüvegét, majd szárazon köhécselt, próbálva megőrizni a szakmai magabiztosság látszatát.
– Puszta akusztikai illúzió – jelentette ki szaggatottan, miközben óvatos léptekkel közeledett a nehéz szekrényhez. – A pneumatikus csőposta szelepe csupán kiegyenlíti a sűrített levegőt. Semmi ok a pánikra.
Amikor azonban elérte a bútort, a faragott ajtók halk gőzszisszenéssel maguktól feltárultak. Mielőtt bármelyikük megmozdulhatott volna, a szekrény mélyéből nem molyrágta kabátok, hanem egy sárgaréz pántokkal rögzített kiszolgálóablak bukkant elő. A résen át sűrű, levendulaszagú gőzpára csapott ki a hűvös galériába.
– Úgy tűnik – jegyezte meg Henderson megadóan –, a doveri köd meglepően gondoskodó.
Az ablak mögött fémes kattanás hallatszott, és egy kárpitozott kis tálca tolult ki a két rémült férfi felé, amin egy még meleg réztábla pihent.

393. 60/5. A réztábla üzenete — Kalibrált udvariasság

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson óvatosan közelebb lépett, és szemüvegét az orrnyergén feljebb tolva a tálca fölé hajolt. A meleg réztáblára vésett gótikus betűk halványan csillogtak a finom levendulaillatú gőzben.

– „Tekintettel a tengerészeti automata által jelzett szerkezeti ingadozásra, az ötös számú frissítő felszolgálva” – olvasta fel hangosan, meglepetten felvonva a szemöldökét. – Teaház volna ez a szekrény, órásmester?

Az antikvárius megkönnyebbülten sóhajtott fel, és megigazította zakóját. Hirtelen visszanyerte szakértői fölényét, mintha a bútorból előbukkanó tálca a világ legtermészetesebb jelensége volna.

– Nos, a Viktoriánus Automatizált Kiszolgáló Rendszerek szabványos protokollja ez – jelentette ki magabiztosan, száraz mosollyal az arcán. – Nyilvánvalóan egy korabeli demonstrációs darabbal van dolgunk. A pneumatikus nyomásesés automatikusan kioldja a vendéglátó modult, hogy megelőzze a vásárló türelmetlenségét. Tudományos remekmű!

Mr. Henderson nem válaszolt, csak figyelte, ahogy a tálca finoman visszahúzódott a kiszolgálóablak mögé, s a rés helyén egy apró, sárgaréz teáskanna és két finom porceláncsésze emelkedett ki egy rejtett liftrendszeren. A forró tealevelek illata gyorsan elnyomta a galéria hűvös porszagát.

– Úgy vélem, a galéria tökéletesen biztonságos – tette hozzá az antikvárius, és magabiztos mozdulattal nyúlt az egyik csészéért.

Ám mielőtt ujjai hozzáértek volna a finom porcelánhoz, a teáskanna alatti rézlemezen egy apró fogaskerék kezdett veszett ketyegésbe, miközben a galéria túloldalán álló nehéz tölgyfa ajtó zárja halk, de határozott kattanással magára záródott.

394. 60/6. A zárt ajtó protokollja — Automatizált vendéglátás

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius mozdulatlanná dermedt ujjakkal állt a gőzölgő csésze felett, miközben Mr. Henderson határozott léptekkel az ajtóhoz sietett, és megpróbálta lenyomni a nehéz sárgaréz kilincset. A szerkezet meg sem mozdult, mintha a fal szerves részévé vált volna.

– Úgy tűnik, a vendégszeretet a mechanika nyelvén nem opció, hanem kötelezettség – állapította meg Mr. Henderson szokatlanul száraz hangon, s közben a zár kulcslyukába

pillantott, ahol apró, fogazott reteszek zárták el a fényt.
Az antikvárius köszörülte meg a torkát, bár homlokán apró izzadságcseppek jelentek meg. Sietve felvette a finom porceláncsészét, mintha a tea elfogyasztásával azonnal megoldódna a helyzet.
– Nyilvánvalóan a beépített teakultúra-zár protokollja – magyarázta magabiztosnak szánt, ám kissé remegő hangon. – A viktoriánus kor mérnökei nem bízták a véletlenre a jómodort. A rendszer addig nem engedi távozni a látogatót, amíg a felszolgált frissítő el nem fogy. Teljesen ésszerű, ha kissé tolakodó szociális mechanizmus.
A teáskanna alatti rézlemezen a ketyegő fogaskerék hirtelen megállt, és egy újabb, még apróbb réztábla csusszant elő a szerkezetből. Henderson közelebb hajolt, hogy elolvassa a friss feliratot.
– „A fogyasztás fennmaradó ideje: három perc. A késedelem automatikus karbantartási ciklust von maga után” – olvasta fel.
Ekkor a galéria sarkában álló állóóra mutatói hirtelen veszett sebességgel kezdtek forogni visszafelé.

395. 60/7. A karbantartási visszaszámlálás — Mechanikus sürgetés

Meghökkentő mesélő

Az antikvárius szemei kerekre nyúltak, ám teáscsészéjét mégis olyan kínos eleganciával emelte a szájához, mintha a királyi család előtt vizsgázna etikettből. Egyetlen hatalmas, gőzölgő nyeléssel eltüntette a forró folyadék felét, majd elfulladó hangon megszólalt.
– A visszafelé forgó mutatók csupán a beépített visszaszámláló logikáját tükrözik – zihálta, miközben könnytől párás szemmel próbálta mosolyra húzni a száját. – Teljesen megszokott megoldás a precíziós gépészetben. A hűtési fázist jelzi. Igya, Henderson, mielőtt a mechanika beavatkozik!
Mr. Henderson azonban nem nyúlt a saját porcelánjához. Ehelyett a tölgyfa szekrény belsejéből kiszűrődő gyanús kattogásra figyelmesen lépett közelebb. A gőzölgő kiszolgálóablak mélyén kisméretű, sárgarézből öntött kefe-karok emelkedtek ki a sötétségből, s a fémfelületek sziszegve kezdték permetezni a tömény, levendulaillatú

fertőtlenítő gőzt.
A padlólemez illesztésénél egy apró, perforált fémlap emelkedett ki, mint egy miniatűr periszkóp, s fémes kattanással közvetlenül az antikvárius csészéjére szegezte üveglencséjét. A szerkezet érzékelte a szintcsökkenést, ám Henderson érintetlen teája láttán hirtelen felberregett egy mély hangolású vészjelző síp.
– Ha nem fogyasztja el az adagját, a karbantartás minket is a berendezés tárgyi tartozékának tekint – mondta az antikvárius, és remegő kézzel próbálta Henderson markába nyomni a másodikként felszolgált csészét.
A szekrény alsó illesztéséből ekkor egy vékony, fémesen pengő drótháló kezdett lassan kigördülni a galéria padlójára, komótosan elzárva a szoba hátsó kijáratának felét.

396. 60/8. A rugós háló hurokja — Mechanikus felderítés

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson nem a neki kínált teáscsészéért, hanem a szekrény melletti nehéz réz gyertyatartóért nyúlt. Ha a gépészet a vendégápolást a padlólemez fizikai elzárásával kívánta megerősíteni, a józan ész legalább egy szilárd tárggyal való ellenállást követelt meg. A drótháló halk sziszegéssel feszült meg a parkettán, miközben a miniatűr periszkóp lencséje halvány vöröses fényt bocsátott ki magából, végigpásztázva a szoba sötétebb sarkait.
– Ne tegye! – kiáltott fel az antikvárius, és egyetlen ügyetlen mozdulattal felborította saját teáscsészéjét. A forró, levendulaszagú folyadék végigcsorgott az asztalterítőn, közvetlenül a falat borító faburkolat résébe. – A karbantartási üzemmód felülbírálása garanciavesztést von maga után! A gyár leírása szerint a második szakaszban a gép már a levegő páratartalmát is beszabályozza.
A válasz nem váratott sokat magára. A szekrény sárgaréz szerkezeteiből száraz, fülsiketítő kattanás hallatszott, s a mennyezeti gerendák közül egy apró, csigasoron lógó mérősúly ereszkedett le. Egyenesen Mr. Henderson kalapja fölött állt meg, s halk ketyegéssel elkezdte méricskélni a szobában tartózkodók magasságát.
Mr. Henderson óvatosan oldalra lépett, kikerülve a csüngő nehezéket, és a szoba túlsó

végében álló komód felé indult. A drótháló azonban követte a mozgását: a résekből kinyúló finom acélrugók lazán, de határozottan körbefogták a csizmája szárát. A gép nem bántani akarta a vendéget, csupán gondosan egy helyben tartani a fertőtlenítő ciklus végéig.

– Látja? – próbált megnyugtatóan mosolyogni az antikvárius, miközben maga is megpróbált arrébb húzódni, ám a saját székének lába már fennakadt a hálóban. – Ez nem fenyegetés. Ez a precíziós angol vendégszeretet.

397. 60/9. A gőzfúvóka sziszegése — Állítható fertőtlenítés

Meghökkentő mesélő

Mr. Henderson hideg vicsorgással emelte fel a réz gyertyatartót, ám mielőtt lecsaphatott volna a bokáját szorító acélrugókra, a tölgyfa szekrény felső párkányából egy sárgaréz fúvóka tolult elő. Halk, elégedett sziszegéssel finom, mentol- és kreozótszagú gőzpára terült el a szobában. A gép láthatóan elkötelezett volt a higiéniai előírások hiánytalan betartása mellett.

– Csupán sűrített inhalációs gőz – köszörülte meg a torkát az antikvárius, miközben próbált úgy tenni, mintha a székéhez láncolt lába a legtermészetesebb dolog lenne egy tisztességes galériában. – A tisztasági fokozat harmadik fázisa. Ha nem tanúsít ellenállást, a gép percek alatt végez a csírátlanítással.

Henderson fojtott szitkozódással törölte le a szemüvegére rakódott nedvességet. A réz nehezék felettük lassan forgott egyet, majd finom fogaskerék-kattogással újabb elem ereszkedett le a mennyezetről: egy háromágú, csipeszszerű tapintókar. A gép nem elégedett meg a levegő tisztaságával; most már a vendég ruházatának szövetösszetételét kívánta vizsgálni.

A fémkar precíz mozdulattal kapott Mr. Henderson kabátjának hajtókája után. A férfi elhúzódott, ám a rugós háló azonnal feszesebbre húzódott a parkettán, megakadályozva minden további hátrálást.

A szoba sarkában, a tapéta mögül ekkor száraz, mechanikus dobogás indult meg – egy rejtett csatornában valami nehéz és fémes elkezdett a mennyezet felé emelkedni.

398. 60/10. A kiállítási üvegbura — Automata leltáríró

Meghökkentő mesélő

A rejtett csatornában emelkedő nehéz fémtest a mennyezet közepén állt meg, ahol a stukkó hirtelen kinyílt, mint egy gépies virágkehely. Mr. Henderson felkészült a legrosszabbra, de a lesújtó csapás helyett egy óriási, vastag falú üvegbura ereszkedett le komótos lassúsággal, hermetikusan magába zárva a teáskészletet, az asztalt, valamint a székhez rögzített két férfit.

A gőzfúvókák utolsó, elégedett szisszenéssel elhallgattak, s a mentolillatú pára lassan leülepedett az üveg belső falán. A háromágú csipeszszerű kar finoman kiakasztott egy apró, sárgaréz számlapot Mr. Henderson kabátjának hajtókájára, majd visszahúzódott a tölgyfa szekrény mélyébe.

– Nos – szólalt meg az antikvárius, miközben a hangja furcsán üregessé vált az üvegbura alatt –, a higiéniai és leltározási fázis sikeresen lezárult. Mondtam önnek, hogy a szerkezet rendkívül alapos.

Henderson döbbenten meredt a hajtókáján fityegő gravírozott réztáblára. A felirat így szól: „Dioráma no. 4: Az elégedetlen vásárló és a galériás (1892). Állapot: restaurált, fertőtlenített.”

A szoba külső fényei egyetlen kattanással kialudtak, és csupán az üvegbura talpazatába épített, meleg sárga lámpák maradtak égve, tökéletes kiállítási megvilágításba vonva a mozdulatlanná dermedt párost. Az antikvárius elégedetten hátradőlt a székén, felhúzott rugói halk ketyegéssel pihentek meg.

Odakint, a kihalt utcán, az esőáztatta kirakatüveg túloldalán egy magányos gázlámpás alak állt meg, és jegyzetfüzetébe felírta a következő megállót.